

Florence L. Barclay

MĂTĂNIILE

FLORENCE L. BARCLAY

MĂTĂNIILE

(Roțile vremii)

Titlul original: Rosary (1910)

Traducere de Monica Trandafir

CAPITOLUL 1

Deasupra grădinilor și a parcului din Overdene plutea pacea senină a unei după-amiezi din verile obișnuite ale Angliei. Lumina soarelui căzut în asfințit prelungea umbrele pe pajiștea verde a parcului și te îmbia să te odihnești sub coroana cedrilor bătrâni din fața castelului.

Clădirea veche de piatră, trainică și masivă, dar fără podoabe exterioare, te făcea să bănuiești că între pereții ei sunt camere încăpătoare și liniștite, de unde nu lipsește nimic, iar aspectul lipsit de farmec al casei era îmblânzit de vița sălbatică și iedera care se cățăraseră în lungul fațadei până sub acoperiș, învelind-o toată într-o haină verde, plăcută la vedere, din mijlocul căreia clipeau flori albe și ciorchine de petale însângerate.

În fața casei, pe toată lungimea, se întindea o terasă care la un capăt se termina cu o seră, iar la celălalt cu o curtică în care erau cotețele pentru păsări. De pe terasă, din distanță în distanță, coborau trepte largi de piatră până pe pajiștea mătăsoasă și verde a grădinii. Dincolo de aceasta era parcul cu aleile străjuite de copacii seculari printre care, departe de tot, se arătau privirile sfioase ale cerbilor, în margine clipeau apele râului care trecea ca o panglică de argint deasupra căreia se plecau ierburile și în oglinda lui limpede își

scăldau chipurile bulgării de aur ai florilor de păpădie și steluțele albe ale margaretelor.

Cardul solar arăta patru după amiază.

Era ceasul când păsările se odihneau. Frunza copacilor tremura domoală și dintre ramuri nu se auzea nici un tril, nici o șoaptă, nici un ciripit. Tăcerea era aproape materializată și te apăsa. Singurul punct sclipitor, ca o pată de sânge în mijlocul acestui peisaj, era un papagal roșu care picotea somnoros în vârful prăjinii lui așezate sub cedrii din fața casei.

Într-un târziu se auzi deschizându-se o ușă. Pe terasă apărură chipul straniu al unei doamne bătrâne care apucă spre dreapta și traversând terasa în lung, dispărură pe aleea trandafirilor.

Ducesa de Meldrum se ducea să taie un braț de trandafiri. Pe cap avea o pălărie de paie de modă veche, cunoscută pe timpul Reginei Victoria sub numele de „ciupercă”, legată pe sub bărbia în linii caracteristice, cu două panglici negre; o manta largă din postav cafeniu și o rochie de tweed foarte scurtă, iar în picioare bocanci de Engadine. Pusese niște mănuși foarte vechi cu crispin și pe braț avea un coșuleț de nuielă în care se vedeau niște foarfeci enorme, pentru tăiat florile.

Într-un rând cineva spusese că dacă s-ar fi întâmplat să întâlnești pe ducesa de Meldrum întorcându-se din grădină sau să o vezi hrănind păsările, și mai ales dacă s-ar fi întâmplat să fii și bine dispus, cu siguranță că ai fi băgat mâna în buzunar și i-ai fi dat cinci parale de pomană. Dar după ce reușeai să-i atragi atenția asupra ta și s-ar fi uitat la tine, te-ar fi așteptat aceeași soartă ca și pe bietul ceasornic al lui Sir Walter Raleigh: nu-ți mai rămânea decât să te prosterni în noroiul cărării și să lași bocancii ducali, cu tălpile duble, să treacă peste tine. Picioarele ducesei te-ar fi frământat cu vădită plăcere, pe urmă ar fi ascultat cu bunăvoință scuzele pe care i le adresezi, dar cele cinci parale le-ar fi păstrat ca amintire, ca să le poată arăta invitaților ei, când le va povesti această anecdotă.

Ducesa trăia singură, sau mai bine zis nu simțise niciodată nevoia de tovărășia permanentă în casa ei a nici unei rude, indiferent dacă era bărbat sau femeie, și nici de zâmbetul constant și atențiile plătite ale unei secretare. Fiica ei, o femeie palidă, pe care o sâcâia neconținut, se măritase demult, iar unicul fiu pe care îl adorase și se uita la el ca la un soare, murise prea devreme și înaintea lui Thomas, tatăl lui, care fusese al cincilea duce în familia Meldrum. Soțul ei, ducele Thomas, se sfârșise pe neașteptate și, cum spunea de multe ori ducesa, într-un fel complectamente conform caracterului său: ducele murise chiar în ziua când își serba a șaizeci și doua aniversare, îmbrăcat în toată splendoarea costumului său de vânătoare: frac roșu, joben și pantaloni de catifea; începuse să galopeze ca o furtună, dar în fața unui obstacol pe care nu l-ar fi putut trece, iapa pe care o încălecaseră se opri și contele repezit înainte, căzu cu capul în jos și nici nu se mai mișcă, nici nu mai vorbi din clipa aceea.

Stingerea neașteptată a vieții lui tumultuoase și mândre însemna o transformare completă a felului de viață pe care îl trăia ducesa. Până aici trebuia să suporte prezența tovarășilor lui gălăgioși de care casa era în permanență plină, sau să invite cunoștințele ei, dar numai pe acelea cărora își putea permite să le explice toanele ducelui sau care îl suportau cu bunăvoință, și uneori chiar foarte fericite că pot petrece câteva zile la castelul Overdene. Dar nici atunci ducesa nu se bucura de plăcerea invitațiilor ei în toată via; căci oricât ți s-ar fi părut că este un diamant neșlefuit, în vinele ei curgea cel mai pur sânge albastru și cu toate manierele ei cam necruțătoare față de ciudățeniile și sentimentele altora, (cum foarte adeseori se întâmpla să găsești la doamne mai în vârstă din familii foarte nobile), în fond ea era totuși adevărata femeie din înalta societate, despre care puteai fi dinainte convins că va spune vorba și va face gestul indicat de importanța momentului, în orice clipă.

Defunctul duce avea un limbaj cam mușcător și maniere din epoca Georgiană, și când l-a așezat pentru odihna de veci sub bolta criptei strămoșilor lui, ducesa oftase înduioșată — „cât de puțin

seamă cu ei săracuțul; ți se pare că te simți mai bine când îți dai seama că nu mai e printre vii" — și privind în jurul ei, începu să-și dea seama de frumusețile și plăcerile pe care i le putea oferi de aici înainte castelul Overdene.

La început se mulțumi să se ocupe de grădinărie, pe urmă construi cotețe pentru păsări și comandă tot felul de orătănii și animale ciudate, asupra cărora se revărsă prisosul ei de dragoste care în ultimii ani nu găsisese nici o posibilitate să se manifeste față de oamenii din jurul ei.

După câțva timp însă firea ei ospitalieră și plăcerea ciudată de a vedea slăbiciunile altora, precum și mândria de a-și arăta proprietatea, aduseră la castel o serie permanentă de invitați și Overdene ajunse foarte curând o localitate unde puteai petrece foarte bine, fiind sigur că vei întâlni pe toți cei pe care ai dorit să-i vezi, și unde erai găzduit și îngrijit cum nu se poate mai bine. Vara puteai petrece aici clipe minunate și tot așa în timpul iernii, fără nimic banal și fără plictiseală, bucurându-te de o completă libertate, așa că puteai veni și pleca atunci când îți poftea inima, iar pe deasupra acestor plăceri, ca un „sos picant", vorbele de spirit ale ducesei, despre care niciodată nu puteai ști ce va spune în clipa următoare.

Seratele și le aranja singură și dinainte, împărțindu-le în trei categorii: „serate pestrițe, serate amicale și serate pentru lumea bună". La castel tocmai avea loc una dintre seratele pentru lumea bună, și în această calmă după-amiază de iunie, după ce ducesa își făcuse obișnuita siestă, întotdeauna foarte lungă, își luase echipamentul de grădinărie și ieșise să taie trandafiri.

După ce traversă terasa și ajunse la porțița de fier care ducea la alea trandafirilor, Tommy papagalul, deschise un ochi și se uită după ea, iar în clipa când o văzu că dispăre pe poartă, plesni din limbă imitând o sărutare, apoi începu să râdă singur și după câteva clipe adormi din nou.

Dintre toate păsările ducesei, Tommy era primul „favorit" și el fusese pricina singurei concesi pe care o consimțise contesa unei

slăbiciuni sentimentale de care suferea. După moartea ducelui simți că o deprimă atențiile delicate și suave ale cunoștințelor ei. Dacă majordomul s-ar fi bâlbâit și preotul ar fi lăsat să-i scape câteva cuvinte mai piperate când venea la castel, ducesa ar fi fost încântată. Dar așa cum se prezentau lucrurile, asupra ei plană o melancolie apăsătoare, până în ziua când citi un anunț al unei agenții care puneă în vânzare lucrurile rămase de la un client defunct; între acestea și un papagal premiat, vorbitor garantat, cu un vocabular de peste cinci sute de cuvinte.

Ducesa plecă imediat la oraș, vizită pe agent și după ce ascultă papagalul să vadă ce știe, îl cumpără fără să se mai gândească prea mult, și-l aduse la Overdene.

În prima seară papagalul stătu îmbufnat tot timpul pe prăjina unde-i așezaseră colivia și nu scoase nici o vorba din cele pe care le cunoștea, cu toate că ducesa își petrecu toată seara în hol, așezându-se în diverse locuri și poziții mai întâi aproape de el, pe urmă se mută într-un altul mai depărtat, după aceea se așează într-un fotoliu în dosul unui paravan și-i întoarse spatele, prefăcându-se că nu se uită la el, sau fixându-l din când în când cu toată atenția. Tommy plesnea cel mult din limbă când o vedea că apare din ascunzătoare; sau când se întâmpla ca valetul să treacă prin hol și dispărea pe o ușă, îi trimitea o ploaie de săruturi și începea să râdă cu ciocul închis, ca un ventrilog. Pierzându-și răbdarea ducesa încercă în șoaptă să-i aducă aminte de cuvintele pe care le pronunțase în magazin, dar Tommy se mulțumi să-i facă cu ochiul și începu să se ciugule în talpa unui picioruș. Cu toate acestea ducesa era mulțumită de el, căci avea o culoare minunată, așa că în seara aceea se duse să se odihnească, fără să regrete că dăduse banii pe el.

Dimineața următoare, fata din casă, care ștergea de praf prin hol, curierul care adusa scrisorile și majordomul care sună gongul pentru a chema lumea la dejun, constatară în unanimitate că o noapte de odihnă redăduse lui Tommy uzul complet al vocabularului său. Așa că la zece minute după sunarea gongului, când ducesa apăru în capul scării, Tommy începu să bată supărat

din aripi și țipă la ea : „Ei haide odată, fată bătrână, nu te îmbia atâta!" așa că ducesa se așază la masă atât de bine dispusă, cum nu mai fusese de luni de zile.

CAPITOLUL 2

Singura rudă despre care se presupunea că va trăi în aceeași casă cu ducesa, era onorabila domnișoară Ioana Champion, o nepoată și fostă protejată; în realitate această conviețuire se limita la faptul că Ioana era singura persoana care putea veni la Overdene sau Portland Palace în orice zi și la orice oră poftea, care putea sta cât dorea și putea pleca oricând ar fi vrut. După moartea tatălui ei, când anii copilăriei în Norfolk se terminară, Ioana poate ar fi primit să ia locul de fată a ducese care n-avea copii. Ducesa însă nu avea câtuși de puțină nevoie de o fată adoptivă; afară de asta ea era o fată cu personalitatea ei proprie, un caracter format, o talie înaltă, față rotundă și mare, așa că Grațiozitatea Sa, Ducesa de Meldrum, consideră această eventualitate drept o achiziție puțin profitabilă. În consecință dădu Ioanei să înțeleagă, că la castel putea veni și sta oricând și oricât ar pofti dar numai pe picior de egalitate cu ceilalți invitați. Asta însemna că era complet liberă când venea sau pleca, fără nici un fel de răspundere morală față de invitații mătușii ei. Ducesa prefera să-și organizeze singură seratele așa cum înțelegea ea.

Ioana Champion era acum în al treizecilea an. Cineva care nu judeca lucrurile numai la suprafață, spusese cândva despre ea că este o femeie foarte frumoasă, închisă într-un exterior realmente puțin simpatic, dar adevărul era că până acuma nu se găsisese încă nici un bărbat care să fi avut curiozitatea să caute pe femeia perfectă, dincolo de acest exterior care poate era numai o mască. Cu toate acestea fata asta ar fi fost capabilă să aducă raiul pe pământ pentru un îndrăgostit care n-ar fi văzut imperfecțiunile obrazului ei ci s-ar fi apropiat de ea numai pentru a vedea pe femeia adevărată care se ascundea într-însa, și ar fi căutat să se bucure de toată bogăția

duioșiei de care ea era capabilă, și să guste delicioasa liniște a dragostei unei astfel de fete mulțumindu-se cu satisfacția de a o cuceri și a o lua de soție. Până acum însă nu întâlnise nici un îndrăgostit care să fi văzut dincolo de ceea ce vedeau oamenii de toate zilele. După toate aparențele îi făcea impresia că ea era sortită să fie întotdeauna pe al doilea plan, chiar atunci când ar fi fost capabilă să-și joace rolul la perfecție pe primul.

Fusesse de nenumărate ori domnișoară de onoare la nunți, unde mireasa cu toată frumusețea ei artificială nu poseda nici jumătate din calitățile care se cer să le aibă o soție, calități pe care ea totuși le avea din belșug.

Botezase copii a o mulțime de prietene ale ei, tocmai ea al cărei simț de maternitate ar fi putut să fie obiectul de admirație și de extaz al tuturor.

Afară de asta avea un glas minunat, dar această calitate nu i-o cunoșteau decât foarte puține persoane, și se întâmpla să cânte foarte bine și la pian; i se cerea întotdeauna concursul când cântau alții și ea trebuia numai să acompanieze.

Într-un cuvânt, Ioana îndeplinise toată viața ei numai însărcinări de a doua mână, dar pe acestea le îndeplinise întotdeauna cu dragă inimă. Ea nu gustase niciodată senzația de a fi ea singură cea dintâi în viața cuiva. Mama ei murise pe vremea când ea era mică de tot, așa că nu-și mai aducea aminte ce înseamnă dragostea de mamă, nici de mângâierile la care se gândise de multe ori, fără să le fi simțit niciodată.

Camerista mamei sale, femeie credincioasă și devotată, fusese concediată puțin după moartea stăpânei, dar cam la doisprezece ani după aceea, fiind într-o zi prin vecinătatea casei lor, intrase să vadă, poate va mai găsi pe cineva care să-și aducă aminte de ea.

După ce se terminase ceaiul, în timp ce Fraulein și miss Jebb erau plecate, valetul o introduse în camera unde Ioana își făcea lecțiile. Bătrâna cameristă deschise ușa cu sufletul plin de amintirile anilor când împreună cu fosta ei stăpână se uitau la „păpușica” lor ca

la o jucărie fragilă. În locul acestei păpuși, spunea camerista mai târziu, găsise însă o fată cu apucături băiețești, o fată mare care te intimida cu felul în care te cerceta cu privirea. Decepția aceasta secă numaidecât izvorul duioaselor amintiri ale bătrânei Sarah pe care le răspândise cu atâta belșug câteva minute mai înainte în camera personalului de serviciu, și se mulțumi să privească în jurul ei cu ochii plini de lacrimi; își aducea aminte că ea alesese împreună cu stăpână de altădată, tapetul de hârtie care era întins pe pereți, și de mulțumirea pe care a simțit-o mama Ioanei când a văzut-o că întinde mâna să ia un buchet de flori zugrăvit pe tapet. „Dacă vrea domnișoara, aș putea să-i mai arăt și acuma buchetul de trandafiri spre care a întins mâna ca să-l ia de pe perete”.

Chiar înainte de plecarea bătrânei cameriste, Ioana află o mulțime de amănunte nebănuite; între altele Sarah îi spunea că mama ei avea obiceiul să-i sărute mâinile: „Oh, domnișoară, vă săruta mâinile una după alta; spunea că sunt trandafirii, ca petalele de floare, și vi le acoperea în fiecare zi de sărutări”.

Fetița nu mai era obișnuită cu astfel de manifestări de simpatie, și se uită la mâinile mari cu pielea ca pergamentul ale cameristei și începu să râdă, în realitate din cauză că-i era rușine de ceva care o făcea să se înece în gât, văzând picături de lacrimi pe care Sarah le frământa între pleoape. Camerista plecă gândindu-se că domnișoara Ioana a crescut mare, dar este fără pic de inimă. Jebbi și Fräulein însă nu putură să-și explice, de ce începând din ziua aceea mâinile Ioanei care le dădea multă bătaie de cap înainte, erau întotdeauna curate; iar în ziua când se serba aniversarea fetei, după ce rămase singură prin întunericul camerei ei pustii, se vâri sfioasă sub plapumă și-și sărută ea singură amândouă mâinile, căutând să mai găsească urma sărutului mângâietor de mamă care se oprise pe aceste mâini întocmai ca un fluture uitat.

După câțiva ani, când ajunse ea singură stăpână, dădu un anunț în ziare pentru ca să regăsească pe Sarah Matthews și să o angajeze în calitate de cameristă a ei personală și în condiții care ar fi dat eventual posibilitate bieteii femeii să-și procure o rentă viageră.

Pe tatăl ei Ioana îl vedea foarte rar; în primul rând pentru că omul acesta nu o putuse ierta niciodată că se născuse fată, când el ar fi dorit un băiat, și în al doilea rând, pentru că născându-se fată, moștenise urâtenia lui, în loc să fi moștenit frumusețea mamei ei. Părinții nu-și dau seama că sunt nedrepti cu copii lor, când nu-i pot suporta pentru însușirile și defectele pe care ei înșiși le-au transmis.

Eroul visurilor de fetită ale Ioanei, și mai târziu camaradul ei de joacă a fost Deryck Brand, unicul fiu al preotului din parohia lor. Băiatul era cu zece ani mai mare decât ea. Dar chiar în această prietenie, oricât de mult i-ar fi apropiat unul de altul, Ioana presimțea că nu ocupă primul loc. Mai târziu când era student la medicină și venea să-și petreacă vacanțele la țară, dragostea pentru mama lui și pasiunea pentru profesia pe care și-o alesese îl interesau mai mult decât această fată care trăia singură, fata aceasta capabilă de un devotament care îl impresiona și care de pe acum dădea dovadă de o voință excepțională și de o mentalitate care merita toată atenția. Mai târziu însă se căsătorii cu o fată drăguță, dar care se deosebea de Ioana tot atât de mult cât s-ar putea deosebi o femeie de cealaltă; prietenia dintre ei însă continua și acum, și devenise mai profundă; astăzi chiar, când era la apogeul carierei lui, aprecierea pe care-o arăta Ioana, înțelegerea plină de duioșie pentru lucrările și strădaniile lui de acum, era mai prețioasă pentru el chiar decât însăși generozitatea regală care își oprise atenția asupra lui.

Ioana Champion nu avea nici o prietenă intimă între femeile din lumea ei. Singurătatea în mijlocul căreia trăise înainte de a ieși în lume, dăduse caracterului ei o nuanță de sinceritate față de ea însăși și față de cei din jurul ei, și această sinceritate o făcea să accepte și să suporte cu multă greutate artificiile sociale sau trivialitatea slăbiciunilor propriului ei sex. Femei față de care ea se arătase de o extraordinară bunătate, îi arătau o admirație plină de recunoștință, cât timp era de față, dar în absența ei, dacă cineva se întâmpla să o bârfească, tăceau ca niște lașe, fără să protesteze.

Între bărbați însă avea o mulțime de prieteni, mai ales printre tinerii absolvenți ai Universității care îi erau camarazi: băieți cumsecade care îi scriau despre petrecerile și amărăciunile lor de la școală într-un fel cum poate niciodată nu s-ar fi gândit să scrie chiar mamelor lor. Știa dinainte că atunci când erau numai între ei, băieții îi spuneau „bătrâna Ioana" sau „frumoasa Ioana", uneori chiar „scumpa noastră Ioana", dar era convinsă de inocența acestor copilării și de sinceritatea sentimentelor lor pe care le răsplătea cu simpatia generoasă a sufletului ei.

Ioana Champion era tocmai în vizită la castelul Overdene, și în după-amiaza acelei zile, când ducea ieși în aleea trandafirilor ca să aducă flori, ea era la golf cu un tânăr căruia de mult se pregătea să-i dea o lecție. Ioana însă băga de seamă că e foarte greu să începi o discuție cu un om care împărtășește întru totul părerile tale, mai ales când joci golf și când acesta explică fără întrerupere felul de joc pe care l-a avut la penultima partidă, iar la întoarcerea de pe teren vorbește cu entuziasm despre felul magistral în care ai jucat de astă dată tu însuși.

Prin urmare Ioana începu să se gândească la pierderea complet inutilă a acestei după-amiezi. În aceeași seară în salonul de fumat, tânărul Catheart explică din nou câtorva prieteni aleși partida de golf pe care o jucaseră, și adăugă: „Bătrâna Ioana a fost superbă cum nu vă imaginați! A avut un drive; închipuie-ți că a făcut șapte din trei, cu o indiferență absolută; m-am decis imediat să nu mai trimit flori frumoasei Toutou; ce să faci dragă, e peste putință să mai supezi o noapte alături de o cabotină, după ce o după amiază întreagă ai cutreierat terenurile alături de onorabila Ioana. Pe onoarea mea trebuie să ai conștiința foarte curată, ca să mai îndrăznești să dai mâna cu o fată ca asta".

CAPITOLUL 3

Cadranul arăta ceasurile patru jumătate trecute. Ceasul de liniște completă trecuse. Păsările începuseră să ciripească și într-o

pădure vecină, un cuc încerca din când în când câte o notă cu vibratili de sticlă.

Casa începu să se trezească dintr-o dată. Dinăuntru veni zgomot de uși care se închideau și se deschideau. Doi valeți îmbrăcați în livrele de culoare arămie și încărcăți de fireturile uniformelor personalului familiei Meldrum, traversară terasa grăbiți, aducând mese pliante pentru servit ceaiul și le așezară alături de mesele țărănești de stejar care stăteau întotdeauna sub cedri. Unul intră din nou în casă, iar celălalt începu să întindă fețele albe ca zăpada, pe fiecare masă.

Papagalul se trezi și întinzându-și aripile, începu să se plimbe în sus și în jos pe prăjină, pândind cu coada ochiului ce face valetul.

"Prostule!" țipă papagalul, văzând că în timp ce întindea fața de masă valetului îi căzuse un șervet în iarbă.

— Tacă-ți pliscul, răspunse valetul hâșâindu-l cu fața de masă, apoi aruncă o privire furișă spre aleea trandafirilor.

"Tommy vrea o căpșună", țipă papagalul din nou, repezindu-se spre valet și legănându-se cu capul în jos.

— Nu cumva poștești să-ți dau eu? se răsti valetul.

"Dați-i careva și lui Tommy" chicoti papagalul, imitând glasul ducesei.

Valetul se opri și se uită la el peste umăr, pe urmă îi spuse ceva printre dinți ca să nu-l audă nimeni, și se îndreptă spre casă, petrecut de râsul batjocoritor și insultele pe care Tommy le proferă pe urma lui când îl văzu că dispare în dosul unei uși.

Peste câteva minute mesele erau întinse și pe ele se vedeau tot felul de fructe și băuturi răcoritoare, necesare și obișnuite la ceaiul de după-amiază în Anglia. Ceainicul de argint masiv și ceștile luceau palid pe bufetul alături de care trona majordomul; piramide de cozonaci, de cornuri, prăjituri și tot felul de sandwichuri, alături de spiralele untului proaspăt care plutea într-un castron cu gheață, iar în mijlocul acestui peisaj alb cu luciri de argint, un vas imens de cristal în care se vedea însângerarea căpșunilor contrastând cu transparența licăririlor blânde din jurul lui.

Când totul fu gata, majordomul sună un gong chinezesc care era agățat într-o ramură a bătrânului cedru, înainte ca ecoul gongului să se fi stins în largul aleilor parcului, din toate părțile se auziră glasuri de oameni care se apropiau.

Invitații ducesei începură să se adune venind dinspre marginea râului, de la corturile de tenis, din camerele cu obloanele lăsate și de pe aleile grădinii, îndreptându-se cu toții spre umbra cedrului. Femei adorabile îmbrăcate în alb care se apărau de arșița soarelui ascunzându-se sub pălării cu boruri largi sau umbrele pitorești, fete delicioase care nu se mai gândeau că le arde soarele și umblau prin grădină în capul gol, gesticulând cu rachetele și discutând cu animație ultimul set pe care îl jucaseră; bărbați arși de soare și îmbrăcați în flanele albe, discutând veseli și vorbind cu laudă despre calitățile sportive ale celor cu care jucaseră, fără să pomenească însă nici o vorba despre ale lor.

Grupul acesta pitoresc se așază la umbră, pe scaunele ușoare de trestie și alții pe iarbă, servindu-se fiecare cu ce dorea. După ce fiecare își bău ceaiul, cafeaua sau băutura de la gheață, conversația începu din nou.

— Va să zică astă-seară va avea loc concertul ducesei, începu cineva. Cred că ar fi mai preferabil să aprindem lampioane chinezești în grădină și concertul să aibă loc aici sub cedru. E prea cald ca să poți sta în salon în mijlocul mulțimii de oameni care vor fi de față.

— Să n-aveți nici o grijă din cauza asta, răspunse Garth Dalmain, căci eu sunt maestrul de ceremonii și vă asigur că toate ferestrele care dau pe terasă, vor fi larg deschise, așa că cine nu vrea să stea în salon, va putea sta pe terasă. De văzut nu va vedea prea mult, dar concertul îl va putea auzi perfect.

— Bine, dar toată plăcerea este să poți vedea, exclamă o tânără fată care jucase tenis. Cei de pe terasă nu vor putea să vadă pe ducesa, imitând pe cei care au cântat, după ce se va termina concertul. Eu nu vreau să știu de căldură, mie să-mi pui un scaun în rândul întâi.

— Și care va fi pachetul cu surprize da astă-seară? întrebă Lady Ingleby care sosise în aceeași zi la amiază.

— „Velma”, răspunse Marry Strathern; vine pentru week-end și va fi o adevărată plăcere să o știm printre noi. Numai ducesa e capabilă să o decidă să se deplaseze și numai castelul Overdene ar fi putut să o ademenească. La concert nu va cânta decât un singur cântec, dar sunt sigură că mai târziu ne va cânta cât vom pofti. Vom ruga pe Ioana să se așeze la pian și să înceapă să cânte primele tacte; vreo melodie care a făcut celebritatea lui Velma. Sunt convinsă că imediat după aceea vom auzi și glasul ei magic, căci este incapabilă să reziste tentației unui acompaniament atât de perfect.

— Dar de ce i se spune doamnei Velma „pachetul cu surprize?” întrebă o tânără fată care nu cunoștea încă obiceiurile de la castelul Overdene.

— Aceasta, replică Lady Ingleby, este o glumă a ducesei. Concertul de astă-seară este organizat pentru distracția și pentru manifestarea gloriilor localnice. Toată lumea a fost invitată. Nu s-a cerut concursul nici unuia dintre asistenți, dar toate celebritățile acestei serate se vor produce astă-seară. În realitate întregul program este compus numai din producțiile acestora, pentru plăcerea lor proprie și a rudelor și cunoștințelor lor... dar în același timp și pentru distracția noastră, căci imediat ce concertul se va termina, ducesa ne va oferi spectacolul unei repetiții generale cu fiecare punct al programului imitat și interpretat într-un fel al ei cu totul original. Îți mai aduci aminte Dal când într-un rând a luat o bucată de hârtie, și după ce și-a tăiat din ea un guler, și-a legat șervetul de gât și a început să cânte, imitând pe diaconul parohiei noastre. Când serbarea e pe sfîrșite și amatorii — dintre care unii chiar foarte buni — și-au epuizat programul, contesa apare cu Velma sau cu alt artist cunoscut, pentru a le arăta cum trebuie să cânte sau să spună versuri, când vor să facă artă. Prin salon încep să plutească acordurile muzicii divine, iar peste auditori se lasă o tăcere apăsătoare și unul câte unul încep să-și dea seama, că ceea ce au cântat ei nu este muzică adevărată, și încep să plece acasă. Anul

următor însă au uitat complet întâmplarea și apare un nou contingent de artiști amatori care sunt gata să înfrunte publicul, și gluma ducesei se repetă în fiecare an.

— Ioana nu este de acord cu felul de a proceda al ducesei, interveni Ronald Ingram, de aceea mai întotdeauna când află că invitațiile au fost trimise pentru această serată, ea pleacă de la Castel. Având însă în vedere că nimeni afară de ea nu ar putea să acompanieze pe Velma atât de impecabil la pian, ducesa a insistat ca astă-seară să rămână la concert. Nu cred însă ca „pachetul cu surprize” să fie atât de amuzant ca în anii trecuți și nici efectul concertului nu va mai fi același. Ioana este destul de energică pentru a-și impune voința chiar fața de ducesă. Bineînțeles ea nu încearcă nici un fel de persuasiune, dar e sigur că însăși prezența ei aici, va fi suficientă pentru ca glumele să fie de astă dată mai temperate.

— Eu găsesc că domnișoara Champion are toată dreptatea, interveni o tânără americană cu trăsături frumoase și ochii limpezi, ridicând privirea de la cupa de cristal pe care Garth Dalmain i-o umpluse cu căpșuni. În țară la mine ar fi o glumă de prost gust să râzi de oamenii pe care i-ai invitat în casă și care au găsit de cuviință să-și dea concursul pentru succesul serii, după ce au fost solicitați de asistență.

— Draga mea, ripostă doamna Myra Ingleby, în țara dumitale nu există nici un fel de ducesă.

— Se poate, dar cu toate acestea noi livrăm Europei un stoc destul de important, răspunse fata cu înțelepciune, apoi continuă să se ocupe de înghețata pe care o începuse.

Discuția aceasta anglo-americană fu acoperită de râsul vesel al asistentei.

— Unde este Ioana? întrebă cineva.

— S-a dus să joace golf cu Billy, răspunse Ronald Ingram. Iată-i că se întorc și ei.

La capătul terasei apărură Ioana care discuta animată cu Billy Cathear; după ce-și lăsară bastoanele la intrare, coborâră spre cei care se așezaseră în umbra cedrului.

Ioana era îmbrăcată într-un costum cenușiu, o bluză de batist albă, cu guler și manșete scrobite, iar pe cap o pălărie de fetru, cu pană neagră. Pășea sigură și legănându-și puțin trupul, ca orice om voinic și stăpân pe toate mișcările lui. Înfațișarea ei contrasta violent cu grupul de fete și femei frumoase adunate sub cedru; cu toate acestea atitudinea ei nu avea într-însa nimic bărbătesc ci fiecare linie era de cea mai pură feminitate. O fată care caută să atragă atenția asupra ei prin gesturi violente și extravagante, are toate șansele să pară că se poartă ca un băiețoi, Ioana însă era atât de feminină în toate manifestările ei, încât putea purta orice costum, fără riscuri că ar dezavantaja-o, căci cea mai severă simplitate convenea de minune staturii ei masive și trăsăturilor feței.

Când se apropie de grupul așezat în jurul meselor, o jumătate de duzină de bărbați se repezără în calea ei și-i oferiră locul lor. Acceptă un scaun pe care i-l întinse primul venit, cu o simplitate de perfectă distincție, cum făcea întotdeauna.

— Ce-ai făcut în timpul după-amiezii domnișoară Champion? întrebă cineva dintre bărbați.

— Ce fac întotdeauna, răspunse Ioana căutând să eludeze întrebarea.

Billy însă era gata să înceapă să le povestească ce făcuseră, dar fata îl opri cu un gest.

— Te rog Billy, interveni ea, nu uita că între toți cei de față noi suntem singurii care se pasionează de acest joc. Majoritatea invitaților n-au habar ce înseamnă un "bogie" și nici nu-i interesează să le expui motivele care te determină să te pasionezi pentru așa ceva. Unde e mătușa? Bietul Simmons a căutat-o toată casa cu o telegramă. L-am văzut adineaori când am intrat ca să ne lăsăm crossurile.

— De ce nu ai deschis-o dumneata? întrebă Myra.

— Pentru că mătușa nu admite niciodată să i se deschidă telegramele, îi plac emoțiile și o telegramă poate anunța întotdeauna un eveniment neașteptat. Spune că toată plăcerea de a afla

evenimentul îi este stricată, dacă-l află cineva înaintea ei și caută să i-l comunice cu toată prudența posibilă.

— Iată și ducesa, exclamă Garth Dalmain care de la locul lui vedea porțița spre aleea trandafirilor.

— Să nu-i pomeniți de telegramă, insistă Ioana. Sunt convinsă că nu i-ar face plăcere dacă ar bănuși că eu știu de ea. Ar însemna să-i stricăm plăcerea pe care i-ar putea-o pricinui sosirea telegramei în această călduroasă după-amiază, mai ales că nimic nu ar putea să o facă să bănuiască ceva neașteptat.

Toată lumea se întorsese și privea spre ducesa care începuse să coboare terasa și venea spre ei. Această femeie îmbătrânită îi chemase pe toți la ea pentru ca să petreacă împreună câteva zile neuitate, dar cu toată recunoștința și respectul pe care i-l purtau cu toții, nu se sfiau deloc să facă glume pe socoteala ticurilor ei în timp se ospătau din belșugul pe care li-l putea oferi. La vederea ei bărbații se ridicară în picioare, dar după toate aparențele, nu atât de grăbiți cum părea că se ridicaseră ca să întâmpine pe nepoata ei.

Ducesa purta pe braț un coș plin de trandafiri minunați: fiecare boboc era perfect ca formă și fusese tăiat tocmai la timp.

CAPITOLUL 4

Ducesa puse coșul de trandafiri în mijlocul mesei.

— Poftim dragii mei, zise ea respirând cu greutate. Serviți-vă și să nu văd în noaptea aceasta pe nimeni care să nu poarte trandafiri la piept. Salonul va fi o mireasmă și concertului nostru îi vom zice „La Fete des Rose's"... Nu Ronie, mulțumesc! Ceaiul acesta așteaptă cel puțin de jumătate ceas, și cred că ții la mine mult mai mult decât să-mi ceri să primesc ceașca pe care mi-o oferi; dar afară de asta, eu nu beau ceai niciodată. După ce-mi fac somnul de după-amiază, beau un pahar de whisky cu sifon, și asta îmi ajunge până seara la masă. Da, dragă Myra, e adevărat că am acceptat să asist la reuniunea organizată de tine și am semnat și manifestul „pour encourager les autres", dar plecând de la tine, m-am dus de-a dreptul la doctor și mi-a dat o rețetă, sau mai bine zis mi-a spus ca în fiecare

zi după ce îmi fac siesta, să iau un păhărel de whisky, dacă simt nevoia, ori eu simt această nevoie invariabil și cotidian. Ascultă dragă Dal, nu este admisibil, doar cel mult în teatru, ca un bărbat să se îmbrace în culori atât de pitorești: cămașă dee culoare violet deschis, cravată violet închis și costum de flanelă. Dacă aș fi bunica dumitale, te-aș trimite imediat să-ți schimbi costumul. Dacă întorci capul până și la femei bătrâne ca mine, ce să mai zic de biete fetele acestea din jurul nostru ?... Hîiș, liniștește-te Tommy... cuvântul acesta n-a fost tocmai la locul lui; n-ai nici un motiv să fii gelos din cauza lui Dal căci pe tine te admir mai mult decât pe el. Dal, de ce nu vrei să-mi faci un portret al lui Tommy cu penajul lui în culoarea flăcărilor ?

Tânărul artist ale cărui portrete făcuseră senzație la expoziția trecută a Academiei Regale, și a cărui cămașă fusese criticată cu atâta lipsă de considerație, sta răsturnat în fotoliul său de trestie, cu mâinile împreunate sub ceafă și în ochii lui căprui clipi o lumină de mulțumire.

— Nu dragă doamnă ducasă, răspunse artistul. Vă cer voie cu tot respectul să refuz această comandă. Ar trebui să organizez un spectacol în toată regula ca Tommy să poată să-si expună atitudinile și expresiile. Afară de asta cred că sunteți și dumneavoastră de acord că pentru un tânăr bine crescut, nu ar fi convenabil să petreacă un timp prea îndelungat în societatea lui Tommy și să-i asculte expresiile în timpul ceasurilor cât va trebui să-i pozeze. Sunt dispus însă să fac altceva. Sunt gata să fac portretul dumneavoastră doamnă ducasă, dar cu condiția să nu pozați cu această pălărie. Din cea mai fragedă copilărie vederea unei pălării de paie, legate cu panglici negre sub bărbie, îmi face rău. Dacă ar fi să-mi ascult pornirile și să procedez ca pe vremea când eram copil, mi-aș ascunde fața în poala domnișoarei Champion și aș începe să dau din picioare și să țip până când vei scoate această oribilă pălărie. V-as picta însă în rochia de catifea neagră pe care ați purtat-o aseară, cu gulerul Catherinei de Medicis și în cap cu boneta de dantele prinsă în diamante; în mână cu o antică oglindă de cristal, încadrată în argint.

Artistul închise pleoapele și începu să-și descrie tabloul pe care îl visa, iar glasul lui plin de o muzicalitate misterioasă, plana ca o umbră de melancolie deasupra oamenilor din jurul meselor. Când Garth Dalmain începea să-și schițeze în cuvinte tablourile pe care avea de gând să le picteze, cei din jurul lui aveau impresia că le văd aievea și când se duceau la expoziția Academiei Regale sau la New Gallery în primăvara anului următor, exclamau emoționați: „Uite portretul! Este exact așa cum ni l-a descris în ziua când încă nu trăsese nici o linie pe pânză!”

— Oglinda o ții în mâna stângă, dar nu te privești într-însa, căci dumneata dragă ducesă nu te uiți în oglinda decât cel mult atunci când vrei să vezi, nu cumva camerista din spatele dumitale a început să plângă din cauză că te-ai răstit la ea, căci prea umblă încet cu pieptenele când îți aranjează părul. Dacă se întâmplă să o vezi că plânge cu adevărat, îi făgăduiești imediat o zi de concediu ca să poată să viziteze pe maică-sa, și de emoție îi plătești și biletul de tren. Dacă nu plânge, te mai răstești o dată la ea; dar dacă aș fi eu în locul ei, aș plânge în fiecare zi, cu lacrimi cât pumnul care să se poată vedea prin oglindă, dar n-aș plânge cu sughițuri, căci pe acestea le-aș lăsa pentru cazuri mai grave și aș avea grija nu cumva să-mi picure lacrimile pe ceafa dumneavoastră.

— Ești un caraghios dragă Dal, îl întrerupse ducesa. Te rog să lași în pace cameristele mele și ceafa mea cu lacrimile dumitale de crocodil. Termină descrierea portretului. Ce faci cu oglinda pe care o ții în mână?

— Nu te uiți în ea, continuă Dalmain, pentru că ești obișnuită să nu te privești niciodată în oglindă, nici chiar când îți pui această oribilă pălărie și ți-o legi cu panglici sub bărbie — domnișoară Champion, te rog ține-mă de mână — dar o ții în mâna stângă, cu cotul sprijinit de o masă de mahon, încrustată cu sidef. Fața oglinzii este întoarsă spre un fundal imaginar care reflectează ceva spre care te uiți înduioșată. În apa acestei oglinzi eu voi picta în toate amănuntele și analizând perfecțiunea formelor papagalului dumitale care te privește de pe prăjina lui. Portretului îi voi zice „în meditație”, dar numai pentru că omul trebuie să dea întotdeauna un

nume tablourilor lui, fie oricât de stupid, afară de cazul când ai dori ca să atragi atenția publicului asupra dumatăle. Pentru această eventualitate ar trebui trecut în catalog cu titlul „O poezie de Tennyson”. În cazul când portretul ar trece posterității ca una dintre operele celebre contemporane, cu siguranță că ar fi catalogat în muzeul Național Gallery: „Ducea, Oglinda și Papagalul”.

— Bravo Dal! exclamă ducea încântată. Vei avea grijă ca acest portret să fie gata la timp pentru expoziția din primăvara viitoare a Academiei, și vom merge cu toți să-l vedem.

(Dalmain făcu realmente portretul, și toți invitații din ziua aceea se duseră să-l vadă, iar când se opriră în fața tabloului: ” Sigur că da, acesta este, același pe care l-am văzut în ziua când ni l-a descris sub umbra cedrului din Overdene).

— Ia te uită, vine Simmons și are aerul ca aduce ceva pe o tavă, zise ducea. De ce tîndălește așa? Nu se găsește nimeni să-i spună să umble mai repede? Ioana, în comparație cu el tu umbli ca un grenadir. De ce nu-l înveți și pe el să umble ca tine?... Ei, ce este; ce s-a întâmplat? Hî, o telegramă. Ce grozăvie s-o mai fi întâmplat? Ia ghiciți! Numai de nu ar fi vreun imbecil care a pierdut trenul.

În mijlocul unei tăceri solemne ducea desfăcu plicul portocaliu. După toate aparențele conținutul telegramei fusese neașteptat, căci ducea se făcu roșie la față, după ce o citi și în primul moment nu putu scoate nici un cuvânt. Ioana se ridică încet de pe scaun și trecând în spatele mătușii sale, privi peste umărul ei și citi ce scria, apoi se întoarse și se așeză din nou.

— Auzi creatura! exclamă ducea. Ce creatură! Asta drept recunoștință pentru că-i consideri prieteni și-i poțtești în casa ta. Pusesem de o parte pentru ea un splendid șirag de perle care în orice caz făcea mai mult decât i s-ar fi oferit de către un impresar pentru un întreg concert. Eu o rugasem să cânte un singur cântec, și când colo se contramandază în ultimul moment... Ce creatură!

— Dragă mătușă, interveni Ioana, dacă doamna Velma are un atac subit de laringită, atunci e peste putință să cânte o singură notă,

chiar dacă ar fi poftit-o însăși Regina Angliei. Telegrama ei e plină de regrete și de scuze.

— Te rog Ioană, nu discuta, se răsti ducesa, și nu amesteca pe Regină în afacerea asta, căci ea nu are nici o legătură nici cu concertul meu nici cu gâtul doamnei Velma. Eu detest lipsa de politețe a oamenilor, știi foarte bine. Cum se poate să se îmbolnăvească de... cum i-ai zis... tocmai în ziua când trebuie să vină să cânte în casa mea? Pe vremea mea nu se știa de așa ceva. Asta trebuie să fie o invenție nouă, ca și apendicita, pentru ca doctorii să aibă ocazia să măcelărească oamenii după poftă. La așa ceva pe vremea mea i se zicea „colici” și-i tratam cu ceai de sunătoare.

Myra Ingleby își ascunse fața în dosul pălăriei pe care o avea în mână, iar Garth Dalmain se întoarse spre Ioana și-i șopti: „Eu detest lipsa de politețe a oamenilor, știi foarte bine!”, Ioana însă îl amenință cu degetul și nu vru să zâmbească.

„Tommy vrea o căpșună”, tipă papagalul când auzi pe contesă că vorbește despre sunătoare.

— Dați-i careva o căpșună, interveni ducesa supărată.

— Dragă mătușă, răspunse Ioana, nu avem căpșuni!

— Nu discuta cu mine, tipă ducesa înfuriată.

Garth nu mai putea de râs și întorcându-se spre Ioana dete din cap:

— Când Tommy cere căpșuni, înseamnă că vrea verdeață, cred că știi și dumneata obiceiul lui.

Jumătate duzină de băieți se grăbiră să servească pe Tommy care cu ce avea la îndemână. Garth Dalmain smulse o mână de iarbă și o întinse Ioanei dar aceasta se prefăcea că nu bagă de seamă.

— De ce nu pleci Simmons, că nu este nici un răspuns, zise ducesa... Ia uită cum se împleticește omul acesta. De ce nu-l învățați careva cum să umble! Ce facem acum, aceasta este întrebarea? Toți vecinii invitați de mine vor veni să asculte pe Velma; și Velma este la Londra, pe motiv că nu poate veni din cauza unei crize de apendicită... adică cealaltă meteahnă... cum îi zice. Lua-o-ar... cum zice Tommy.

— Tacă-ți pliscul! țipă papagalul; ducesa zâmbi și se așeză pe un scaun.

— Dragă doamnă ducesă, interveni Dalmain încercând să o îmbuneze, invitații nu știu deocamdată că va veni și doamna Velma. Chestia aceasta este pentru moment secretul pe care încă nu-l știe nimeni și pe care dumneavoastră l-ați fi divulgat abia la sfârșitul serbării. Lady Ingleby tocmai vorbea adineaori despre „sacul cu surprize” pe care ni-l pregăteați pentru astă-seară.

Myra se arată din dosul pălăriei enorme și ducesa îi făcu un semn de aprobare.

— Este perfect exact, răspunse ducesa, dar tocmai asta era partea cea mai interesantă a serbării. Ce creatură!

— În cazul acesta doamnă ducesă, continuă Dalmain pe același ton, invitații nu știu încă nimic și nici nu vor fi decepționați. Ei vin ca să se vadă și să se asculte unul pe altul, sau cel mult ca să bea vinul chihlimbării și să mănânce înghețată. Prin urmare vor pleca mulțumiți și încântați de priceperea dumneavoastră de a descoperi talente autohtone.

— Ah, ah, ah, se vaită ducesa, ce facem acum, și ridică nasul de soim în vânt (doamna Parker Bangs din Chicago, care nu văzuse pe ducesă decât odată sau de două ori până acum, se gândi că nasul acesta este nasul caracteristic al „Plantagenetilor”). Nenorocirea este că toți vor pleca mulțumiți de ei înșiși și de mediocritatea contribuției lor la succesul seratei, ceea ce nu este în intenția mea, continuă ducesa. Eu voiam să-i las să se producă și pe urmă să le arăt ce înseamnă arta.

— Mătușă Gina, interveni Ioana, mi se pare că dumneata uiți că majoritatea acestor oameni au fost la oraș, așa că au avut și ei destule ocazii să asculte muzică bună, chiar pe doamna Velma și pe toți cântăreții de seamă. Prin urmare știu cu toții că nu sunt în stare să cânte ca o primadonă; cu toate acestea își dau toată silința să facă tot ce pot, pentru că sunt invitații dumitale. Nu văd deci rostul lecției pe care vrei să le-o dai.

— Ioano, astăzi te rog pentru a treia oară să nu cauți discuție cu mine, răspunse ducesa.

— Domnișoară Ioana, dacă aș fi bunica dumitale, te-aș trimite imediat la culcare, interveni Garth Dalmain.

— Ce facem fără ea? se vaită ducesa. Trebuia să ne cânte romanța Mătăniile și țineam atât de mult să aud cum o cântă, dragă Ioano. Decorul salonului este astfel făcut ca să corespundă atmosferei din această romanță; pe pereți și în jurul ferestrelor sunt ghirlande de trandafiri albi, iar pe peretele din fund, în dosul estradei este o cruce mare făcută din trandafiri roșii.

— Da mătușico!

— Te rog nu-mi spune "da mătușico" pe tonul acesta atât de indiferent; mai bine fă și tu o propunere.

— Cotoroașo! strigă papagalul.

— Auzi ce spune Tommy, exclamă ducesa înveselită. Dați-i careva o căpșună! Ei, ce zici Ioană, ai vreun plan?

Ioana Champion sta pe un scaun, aproape cu spatele spre mătușa ei, picior peste picior și cu mâinile împreunate peste un genunchi. Când o auzi, se întoarse spre ea și desfăcându-și mâinile, privi spre ducesa care se uita la ea stăruitor de sub pălăria largă de paie care o avea pe cap. Când ghici în privirile ei această îngrijorată întrebare care părea mai mult o rugăciune, îi veni să zâmbească, apoi mai așteptă câteva clipe ca să vadă dacă nu cumva s-a înșelat, pe urmă îi răspunse cu aerul cel mai liniștit din lume:

— Mătușă dragă, dacă ții atât de mult, atunci în seara aceasta în locul doamnei Velma îți voi cânta eu Mătăniile.

Dacă cei adunați la umbra cedrului ar fi fost participanți la „seratele pestrițe”, ar fi rămas emoționați; dacă ar fi făcut parte dintre cei de la „seratele amicale”, s-ar fi mirat; fiind însă dintre obișnuiții „seratelor de lume bună” nici unul nu zise nimic, dar cu toate acestea simțeau că asistența a rămas încremenită de mirare. Între cei de față afară de ducesă nu era nimeni care să fi auzit pe Ioana cântând.

— Ai notele la îndemână? întrebă ducesa după ce-și strânse telegrama și luă de pe masă coșul golit de trandafiri.

— Le am, răspunse Ioana. Ultima dată când am fost la Londra am petrecut câteva ceasuri în casa doamnei Blanche; ea care nu se entuziasmează de romane moderne, a fost încântată de aceasta, când a auzit-o. Am acompaniat-o aproape un ceas, și la plecare mi-am procurat și eu un exemplar de muzică.

— Foarte bine, aprobă ducesa. Prin urmare ne-am înțeles. Mă duc să dau bieteii Velma o telegramă de simpatie, căci cu siguranță trebuie să fie foarte mâhnită că n-a putut veni. Au revoir dragii mei. Să nu uitați, astă-seară luăm masa exact la orele nouă. Ronny, fii băiat drăguț și adu pe Tommy în hol, căci dacă vede că plec fără el, vă împuiază capul de țipete. Păsărica asta ține foarte mult la mine.

Sub cedru se făcu tăcere.

Majoritatea invitaților se uita după tânărul Ronny care ducea pe urma ducesei colivia cu papagalul; Tommy se balansa ca un acrobat pe prăjina lui și-i șoptea ceva la ureche, cel puțin așa se putea deduce după mutra consternată pe care o făcea Ronny. Ducesa intră în casă, foarte mulțumită de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

Câțiva inși dintre cei de față se uitau la Ioana:

— E foarte amabil din partea dumitale, zise Myra Ineleby într-un târziu, că te-ai oferit să cânti. Nu îndrăzesc să-ți propun să te acompaniez, căci până acuma nu am reușit să cânt la pian decât *Au clair de la lune* și *Three blind Mice*, dar nici pe acestea nu pot să le cânt decât cu un singur deget.

— Dragă Ioana eu te-aș acompania, dar numai dacă ai primi să cânti *Allerseele*n a lui Lassen, căci pe aceasta o cânt minunat și cu toate zece degetele, zise Garth Dalmain. E o minune să mă auzi cum fac să răsune în timpul melodiei clopotele capelei cimitirului. Am văzut însă muzica românei pe care vrei să o cânti, și nu mă încumet, căci pentru a te acompania, ar trebui să fiu complet stăpân pe mine și să nu ascult la ce cânti sau să știu dinainte nota pe care o vei cânta și cum o vei cânta; altfel rămân de căruță sau o iau înainte. Dacă ai insista să te acompaniez, ți-aș răspunde și eu ca fermierul de

zilele trecute, căruia ducesa îi oferise a treia bucată de budincă: *Madame, nu mai pot.*

— Dal, nu fii caraghios, răspunse Ioana. Știu foarte bine că dacă ți-aș cere, ai putea să mă acompaniezi în mod ireproșabil, în realitate însă eu prefer să mă acompaniez singură.

— Ah, înțeleg, exclamă Lady Ingleby ironică. E mult mai ușor să te acompaniezi singură, căci dacă vezi că nu merge, sari un pasaj care ți se pare mai greu sau dacă vezi că ai greșit, schimbi cheia.

Cei doi care erau singurii cunosători de muzică, schimbă câte un zâmbet plin de înțeles.

— Evident, la nevoie e mult mai practic, să te acompaniezi singur, răspunse Ioana.

— La rigoare aș putea și eu să sar pasagiile mai grele și să-ți dau cheia, adăugă Dalmain, foarte serios.

— Nici nu mă îndoiesc, răspunse Ioana, căci dumneata ești întotdeauna foarte amabil, dar vă spun înc-o-dată, prefer să mă descurc singură.

— Bine dar dumneata poate nu-ți dai seamă ce înseamnă să cânti într-o sală atât de spațioasă, fără să stai cu fața spre public? interveni Garth Dalmain de astă dată foarte serios. (Ioana era o fată la care ținea foarte mult și i-ar fi fost cât se poate de neplăcut, dacă n-ar fi reușit în încercarea pe care o făcea, de aceea părea foarte îngrijorat).

În privirile Ioanei trecu același zâmbet și i se opri pe buze, exact ca în clipa când își dăduse seama că mătușa ei voia să o roage să-și dea concursul în locul doamnei Velma. Uitându-se în jurul ei, constată că majoritatea invitaților plecase în grupuri de câte doi și trei inși, unii îndreptându-se spre casă, alții luând-o spre râu. Era propriu-zis singură, căci nu mai rămăsese nimeni afară de Dalmain și Myra. Întâlnind privirea îngrijorată a lui Garth, Ioanei îi veni să râdă:

— Îmi dau seama perfect de bine, dar condițiile acustice ale sălii sunt desăvârșite; afară de asta am exersat mult timp. Probabil dumneata nu știi, și nici n-ai de unde, că la Paris am luat lecții de canto cu Madame Marchesi și că aceste lecții le-am continuat și la

Londra cu fiica ei care nu este mai puțin dotată decât ea. Prin urmare sunt la curent cu toate subtilitățile de nuanțare ale vocii, căci mă obișnuisem să nu-mi pierd timpul de pomană în studiourile lor.

Myra habar n-avea despre ce este vorba, și nici numele celei mai mari maestre de muzică nu-i spuse nimic. Garth Dalmain însă se ridică în picioare.

— Am înțeles. De aceea nu mă mir că ai primit această însărcinare cu atâta indiferență. Doamna Velma a fost și ea eleva lui Marchesi.

— Tocmai din cauza aceasta eu o cunosc foarte bine, răspunse Ioana, și tot din cauza aceasta am rămas să asist și la serbare, căci astă-seară eu ar fi trebuit să o acompaniez la pian.

— Înțeleg, răspunse Garth, dar de astă dată va trebui să le faci pe amândouă. Chestie de gust, cum spune doamna Parker Bangs când îi explici cine e cutare și cutare a venit la un garden party care se dă în Malborough House. Până acum însă știam că preferi să acompaniezi pe alții când cântă; de cântat nu te-am auzit cântând.

Ioana zâmbi din nou.

— Eu prefer să cânt, răspunse fata, dar acompaniamentul este mult mai util.

— Asta e adevărat, mai ales că majoritatea oamenilor știe să cânte, cât de puțin, dar numai rareori se pricep să acompanieze pe altul.

— Ioano, zise Myra ridicând pleoapele grele și întorcându-se spre ea, dacă ai luat lecții de canto și știi pe dinafară câteva cântece, de ce nu te-ai lăsat convinsă de ducesă și nu ne-ai cântat nimic de când suntem aici?

— Motivul este destul de trist: probabil știți că fiul ei, un băiat foarte drăguț și plin de talent, a murit acum opt ani. Atât el cât și eu am moștenit cultul muzicii de la un bunic al nostru. La Universitate vărul meu a frecventat și o clasă de muzică și avea intenția să se dedice acestei cariere. Într-un rând a făgăduit să cânte la un concert de binefacere la Londra; tocmai se vindecase de o gripă, și ca să se poată achita de făgăduială, a ieșit din casă prea devreme. Consecința a fost o recidivă a bolii, complicată cu o dublă pneumonie, și peste

cinci zile a murit din cauza unei defecțiuni cardiace. Mătușa era deznădăjduită din cauza acestei pierderi, și de atunci nu pomenesc niciodată în fața ei despre cultul nostru pentru muzică. La rândul meu am vrut și eu să mă dedic acestei cariere, dar ea s-a opus din toate puterile, în casa aceasta mi se întâmplă numai rareori să cânt sau să acompaniez pe cineva.

— Dar în altă parte de ce nu cânți? întrebă Dalmain. Am avut de multe ori ocazia să fim invitați concomitent în aceleași case, dar nici nu bănuiam că ai obiceiul să cânți.

— Nu știu nici eu, răspunse Ioana. În orice caz pentru mine muzica reprezintă o valoare de cea mai mare importanță. Este un fel de „Sfânta Sfintelor” pe altarul sufletului meu, și nu e atât de ușor să te destăinuie cuiva, pe cât s-ar pare la prima vedere.

— Astă-seară însă vei avea ocazie să te destăinuiești, declară Myra.

— Da, răspunse Ioana și zâmbi îngândurată, cred că astă-seară va fi o destăinuire.

— La care vom asista cu toții, declară Garth Dalmain.

CAPITOLUL 5

Pe pajiștea grădinii umbrele începeau să se prelungească. Cîrdurile de ciori se întorceau gureșe la cuiburile din ulmii înalți care străjuiau cărările parcului.

Cadranul marca ceasurile șase.

Myra Ingleby se îndreptă în scaun și ridicând privirea spre soarele care cobora spre asfințit, își împreună mâinile la ceafă. Garth îi examina cu atenție liniile sinuoase ale siluetei juvenile.

— Ahaî, căscă ea întinzându-se ca o pisică, ce bine e aici afară, și când mă gândesc că trebuie să intru în casă și să mă dau pe mâna cameristei ca să mă gătească! Ioano, ia aminte până mai ai timp. Să

nu te apuci să-ți faci masaj la față, căci devii sclava acestui obicei care îți răpește cele mai plăcute ceasuri ale zilei.

Cei doi se uitară la ea fără să înțeleagă nimic.

— Pentru ca să mă îmbrac, ar fi suficient să încep la șapte, dar din cauza masajului trebuie să pierd un ceas pe care l-aș fi petrecut cu atâta plăcere aici în grădină.

— Cum se face asta ? întrebă Ioana. Eu nu cunosc procedeul.

— Nu vreau să intru în amănunte, răspunse Lady Ingleby, dar ai văzut ce bine arătam în cursul după-amiezei; ei bine dacă nu mă duc acum imediat să mă dau pe mâna cameristei mele, în timpul mesei voi arăta mult mai puțin bine, iar la supeu mă veți găsi cu zece ani mai bătrână.

— Dumneata vei arăta întotdeauna bine, răspunse Ioana emoționată, și nu văd ce te face să spui că vei arăta cu zece ani mai bătrână.

— Draga mea, un bărbat este atât de bătrân, cât de bătrân se simte el însuși, dar o femeie este atât de bătrână, pe cât de bătrână arată, declară Myra.

— Eu mă simt ca un copil de șapte ani.

— Dar arăți ca unul de șaptesprezece, ripostă femeia râzând.

— Dar cum am tocmai douăzeci și șapte, ducesa ar spune că sunt un „copil caraghios”. Te rog, dragă doamnă în cazul când conversația noastră de acum ar însemna să prescurtezi ceremonia care te așteaptă în mâinile cameristei dumitale, ceea ce te-ar face să fii astă-seară mai puțin drăguță decât de obicei, te conjur să pleci imediat să o cauți, și să nu te grăbești deloc, căci altfel îmi strici toată seara. Să știi că am să încep să plâng de deznădejde la masă, și după cum știi și dumneata, ducesei nu-i plac scenele.

Trecând pe lângă el, Lady Ingleby îl atinse în glumă cu pălăria de soare pe care o ducea în mână.

— Stai binișor caraghiosule; de ce ascuți la ce vorbesc cu Ioana? În toamna aceasta va trebui să-mi faci portretul; imediat după aceea mă voi lăsa de masajul facial și voi pleca în străinătate; când mă voi întoarce din nou în Anglia, voi fi o femeie bătrână.

Ultimele cuvinte le aruncă în urma ei ca pe o amenințare și se îndreptă spre castel.

— Ce femeie drăguță, exclamă Garth uitându-se după ea. Ce crezi, ce este adevărat din tot ce ne-a spus, domnișoară Champion ?

— Habar n-am, căci în chestiuni de masaj facial sunt completamente ignorantă, răspunse Ioana.

— În orice caz nu cred să fie ceva prea serios, căci altfel nu ne spunea și nouă, adăugă Garth.

— De astă dată mi se pare că te înșeli, căci Myra este o fire foarte sinceră, și nu caută să-și ascundă niciodată slăbiciunile. A avut parte de o educație foarte curioasă. Face parte dintr-o familie foarte răspândită care a considerat-o întotdeauna ca pe o oaie râioasă între ei, nu atât frații și surorile cât mai mult mama ei. Niciodată nu era bine, orice ar fi zis sau ar fi făcut. Când a cunoscut-o Lordul Ingleby și a cerut-o în căsătorie, ea era o fetișcană înaltă și stângace, cu ochii foarte frumoși și cu o înfățișare încă nedeterminată. Lordul era cu douăzeci de ani mai mare decât ea, și cu toate că mama ei i-a oferit la rând pe toate celelalte fiice ale ei, Ingleby n-a vrut să știe de nimic, căci se îndrăgostise de ea de la prima vedere. Când i-a vorbit și ei despre intențiile lui, în primul moment i-a fost peste putință să înțeleagă ce vrea. Dar nu i-a trebuit prea mult timp ca să se dumirească și nici nu a ezitat cu răspunsul. L-am auzit de multe ori necăjind-o din cauza asta. S-a uitat, la el cu niște ochi în care jucau lacrimi de fericire și i-a răspuns dintr-o răsuflare: „Evident că primesc să mă căsătoresc cu dumneata și găsesc că e foarte drăguț din partea dumatăle că ai început să mă iubești. Dar ce lovitură pentru mama !" S-au căsătorit imediat și a luat-o cu el la Paris, de aici în Italia și Egipt, de unde după șase luni a adus-o înapoi, așa cum o vezi. Într-un rând am fost invitată la ei, și am găsit în casă și pe mama doamnei Ingleby. Eram în salon, vreo jumătate duzină de femei, și nu era nici un bărbat de față. Doamna căuta prilej de cicăleală pentru orice motiv: „Mi se pare că Lordul Ingleby ți-a spus de multe ori să nu mai procedezi în felul acesta?" Myra a ridicat ochii blânzi și a privit-o cu completă indiferență: „Dragă mamă, tot

ce fac eu, Lordul Ingleby s-a obișnuit să creadă că este bine făcut!" — „În cazul acesta bărbatul tău este un nebun", scrâsni doamna. „Se poate, dar numai din punctul dumitale de vedere, dragă mamă".

— Cotoroața! Cum se poate ca unei astfel de femei să-i mai zici și mamă, se miră Garth. Noi cei care am avut mame atât de bune și atât de perfecte, ar trebui să facem tot posibilul ca Parlamentul să voteze o lege, care să oprească aceste femei fără suflet să profaneze numele de mamă.

Ioana nu zise nimic. Auzise și ea despre copilăria fericită pe care Garth o petrecuse sub supravegherea mamei lui văduve și constatase de multe ori adorația pătimasă pe care o avea tânărul acesta pentru memoria mamei lui. Îi plăcea de el când vedea că de dincolo de reticențele impuse unui tânăr din înalta societate, încep să se întrevadă sentimentele emoționante pe care și le ascundea din fața altora și tocmai din cauza aceasta nu-i spusese niciodată că ea n-a avut ocazie să pronunțe înduioșătorul cuvânt de "mamă", căci mama ei murise prea devreme.

Garth se ridică de pe scaun și ca și Myra, se întinse întinse în lumina soarelui care se apropia de fundul zării. Ioana se uită la el. Cum se întâmplă adeseori cu oamenii care nu au darul frumuseții fizice, înfățișarea lui virilă o impresiona, dar nu atât de mult încât să poată influența relațiile lor prietenești. Între prietenii ei, Garth era primul preferat, înainte de toate era mult mai bătrân decât mulți dintre ei, dar cu toate acestea din anumite puncte de vedere părea mult mai tânăr decât alții, iar manierele și exuberanța de care da dovadă, o făceau pe Ioana de multe ori să creadă că nu este destul de serios, deoarece ea avea un temperament mult mai calm. Despre un om însă nu poți avea niciodată decât o singură părere și în clipa aceasta se uita la el cum s-ar uita o mamă la propriul ei copil: cu o sinceră și complet impersonală admirație.

Cu toate avantajele lui fizice și eleganța înfățișării, Garth nu era un tânăr închipuit, și tocmai în clipa aceasta, având soarele în față, nici nu băga de seamă felul în care îl privea Ioana.

— Ce bine îmi pare domnișoară Champion că a plecat toată lumea, zise el, căci demult voiam să stau singur de vorbă cu dumneata. A început să mi se urască stând ore întregi fără să fac nimic. Toate vorbele de spirit și toate distracțiile încep să ți se pară ca niște baloane care plesnesc și din ele nu mai rămâne decât elasticul, cum nu rămâne nimic din conversațiile acestea pe care le angajăm aici fără nici o intenție. N-ai fost la Brighton, unde se vând baloane? Ce emoționant este să vezi de departe negustorul cu norul de baloane colorate deasupra capului și când se oprește în fața ta, ai vrea să iei nu pe cel care ți se oferă ci unul la care ajungi mult mai greu, căci stă ascuns tocmai în mijlocul grămezii, și e foarte greu să ți-l descurce. De obicei, când vedeam că ezită, eram întotdeauna gata să renunț bucuros chiar la cel pe care îl alesesem la început. Ce zici?

— Eu n-am cumpărat niciodată baloane la Brighton, răspunse Ioana cu indiferență. (Când o auzi vorbind, Garth se simți din nou ca un copil iar fata de lângă el i se păru plictisită).

— Domnișoară Champion, mă simt grozav de obosit din cauza inactivității, continuă Garth. Vino la râu și să plecăm cu barca. Masa se servește abia la orele opt și sunt sigur că dumneata te poți îmbrăca într-o jumătate de oră, chiar atunci când trebuie să ții locul doamnei Velma. Te-am văzut că uneori nu pierdeai cu toaleta mai mult de zece minute. Avem timp suficient ca să vâslim până la cotitura de unde se vede turnul bisericii și până acolo putem sta și de vorbă, închipuie-ți ce minunat spectacol: în fund turnul cenușiu al vechii biserici cu soarele însângerat dincolo de clopotniță coborând spre asfințit și în planul din față livezile înflorite. Ioana nici nu se mișcă.

— Dragă domnule Dal, cred că-ți va trece pofta să admiri turla bisericii și apusul de soare după ce ai vâslit o bucată atât de mare de drum, ducând în barcă o fată care cântărește cât cântăresc eu. Cred că ai cădea rupt de oboseală în mijlocul livezii înflorite. De altfel cred că mă cunoști destul de bine, pentru ca să nu-ți închipui că aș putea sta liniștită în fundul bărcii uitându-mă la dumneata, căci mi-ar veni și mie poftă să vâslesc. În situația în care sunt, nu mă simt însă deloc dispusă să pun mâna ea vâsle, căci am jucat golf toată ziua. Afară de

asta cred că nici pentru dumneata nu ar fi o plăcere, să mă vezi cum mă uit la dumneata, și să-ți închipui că poate fac anumite rezerve asupra felului stângaci cum manevrezi vâslele.

Garth se așază din nou și lăsându-se în spătarul scaunului, își împreună mâinile sub cap și se uită la ea cu aceiași ochi strălucitori și blânzi, privind-o cum privise adeseori și pe ducesa de Meldrum.

— Ce ai dragă prietenă? întrebă el cu blândețe. Mi se pare că ești indispusă. Ce s-a întâmplat?

Ioana începu să râdă și-i întinse mâna.

— Dragul meu prieten, ai un caracter extrem de bun. Nu sunt deloc indispusă; dar adevărul este că detest concertele acestea date de ducesă și nu-mi face nici o plăcere să fiu „pachetul ei cu surprize” pentru serata de azi.

— Am constatat imediat, dar nu înțeleg ce te-a de terminat să te oferi, dacă nu-ți face plăcere, ripostă Garth.

— Trebuia numaidecât. Biata mătușa numai rareori îmi cere câte ceva, și am văzut cum mă implora cu privirea. Dumneata n-ai avut niciodată ocazia să constați ce irezistibilă este dorința de a face o plăcere cuiva, la care ții? Aș fi în stare să-i lustruiesc și ghetetele, dacă m-ar ruga. E atât de greu să stai aici la castel, săptămâni de-a rândul și să fii ținut mereu la distanță. Astă seară privirile ei m-au implorat pentru prima dată, cerându-mi ceva; cum era să o refuz?

Garth se simți mișcat.

— Nu draga mea, răspunse el gânditor, ar fi fost peste putință să refuzi. Și te rog să nu-ți faci sânge rău din cauza glumei cu „sacul cu surprize”. Dumneata în nici un caz nu vei fi o surpriză. Nu mă îndoiesc nici un moment că nu vei cânta cu nimic mai bine decât majoritatea acestor diletanți, așa că nici nu vor băga de seamă. Ar trebui să fie Velma de față, pentru ca să se poată emoționa. Vor constata cel mult că Mătăniile sunt o romanță drăguță, te vor aplauda de politețe și nimic mai mult. Nu fi supărată din cauza aceasta!

Ioana îl asculta gânditoare.

— Afară de asta dragă Garth, nu-mi place să cânt în fața unui astfel de auditoriu, îmi face impresia că mi-aș dezveli sufletul în fața

cuiva care nu trebuie să-l vadă, și gestul acesta mi se pare aproape o indecență. După părerea mea muzica este mijlocul cel mai expresiv pentru o revelațiune. Mă înfior când mă gândesc la romanța aceasta, și totuși când va sosi momentul, sunt sigură că-mi voi da toată silința să cânt cât se poate de bine. Voi uita complet pe cei care mă ascultă. Dă-mi voie să-ți povestesc o scenă întâmplată în timpul lecțiilor mele cu madame Blanche: Cântam melodia lui Bamberg *Chant Hindou*, invocația arzătoare a unei hinduse în fața statuii lui Brahma. Am intonat primele cuvinte *Brahma! Dieu des croyants*, cântându-le cum ai cânta de pildă do, re, mi căci pentru mine Brahma nu însemna nimic. „Oprește-te! țipă Madame Blanche înfuriată, nu uita că Brahma este un Dumnezeu. „Ah, vous Anglais !" Ce faci? Se poate să nu fie Dumnezeul dumitale și nu este nici al meu, dar cu toate acestea este un Dumnezeu în care cred alții, este Dumnezeul acestei romanțe. Ascultă ! A ridicat capul și a început să cânte: „*Brahma, Dieu des croyants ! Maître des cites sairates!*" Toată fața îi radia de o credință care te electriza și te cutremura în tot sufletul. Aceasta a fost o lecție pe care nu o voi uita niciodată. Cred că nu e lipsă de modestie din partea mea, dacă îți declar că din ziua aceea n-am mai cântat nimic în felul acela atât de banal.

— Foarte bine, declară Garth Dalmain. Mie îmi place entuziasmul în toate manifestările artei. N-am făcut niciodată un portret, dacă nu mi-a plăcut femeia care îmi poza.

Ioana începu să zâmbească, văzând că între ei conversația lua exact întorsătura pe care ar fi dorit-o și ea.

— Dal, dragă băiete, dumitale îți plac atâtea, mai ales femei, încât noi adevărații prieteni care ne gândim numai la binele dumitale, am început să credem că niciodată nu-ți va plăcea cineva, în adevăratul înțeles al cuvântului.

Garth începu să râdă.

— N-avea nici o grijă. Vrei să spui că și dumneata ești ca toți ceilalți? Poate îți închipui că adorația și admirația trebuie să sfârșească numaidecât cu o căsătorie? Credeam că dumneata ai convingeri mult mai sănătoase și mai îndrăznețe.

— Dragul meu, îl întrerupse Ioana, prietenii dumitale sunt convingeți că ai nevoie de o soție. Nu ai pe nimeni în lume; ai însă o casă minunată. În același timp ai toate șansele ca să-ți strici caracterul din cauza mulțimii de femei bune care aleargă după dumneata. Evident, știm cu toții că soția dumitale trebuie să întrunească toate calitățile care pot să existe sub soare; dar se pare că la început fiecare zeiță căreia îi faci portretul îndeplinește aceste condiții; și cine știe dacă nu se va găsi vreuna care, în loc să pozeze pentru tablourile dumitale, să prefere să rămână aceeași femeie și după căsătoria cu dumneata.

Garth încruntase sprâncenele și părea ca se gândește la ce-i spusese.

— În fond frumosul este o chestiune de suprafață, răspunse el într-un târziu. Îl vezi și îl admiri, eu îl doresc și îl pictez. După ce am terminat portretul, pentru mine acest frumos a devenit un fel de proprietate personală, și atunci încep să îmi dau seama că nu mă mai interesează. În timp ce fac portretul unei femei, sunt în căutarea sufletului ei pe care aș vrea să-l aștern pe pânză; dar să știi un lucru domnișoară Champion, că de cele mai multe ori o femeie frumoasă nu are și sufletul frumos.

Ioana nu zise nimic, deoarece nu voia să pună în discuție sufletul celorlalte femei.

— Una singură mi se pare perfectă, și portretul acesteia îl voi face chiar toamna aceasta, continuă Garth. Sunt convins că sufletul ei este tot atât de frumos ca și fizicul.

— Și această femeie este?

— Lady Brand.

— Flower! exclamă Ioana. Te-a impresionat atât de mult?

— E o femeie minunată! declară Garth cu entuziasm. Cred că nici nu este permis unei femei să fie atât de aproape de perfecțiune. Aportul perfecte frumuseți aproape te doare câteodată. Dumneata domnișoară Champion n-ai avut niciodată această impresie?

— Nu, eu n-am avut-o niciodată, răspunse Ioana brusc și nici nu cred că soțiile altora ți-au putut produce această senzație.

— Dragă prietenă, exclamă Garth mirat, chestiunea aceasta nu are nimic a face direct cu femeile. Cred că un peisaj plin de brândușe albastre și bătut de soare ți-ar face aceeași impresie. Aspectul acesta mă chinuiește în timpul lucrului și simt adevărată ușurare după ce termin un astfel de tablou și constat că am reușit să redau toată frumusețea lui pe pânză. Pe doamna Brand nu am avut ocazia până acuma să o pictez, decât din memorie, dar în luna octombrie îmi va poza.

— Din memorie? se miră Ioana.

— Da, eu lucrez foarte mult din memorie. Când constat pe fața cuiva o anumită expresie și reușesc să văd dincolo de ceea ce este la suprafață, sunt în stare să reproduc această expresie pe pânză chiar după săptămâni de zile. O mare parte din cele mai bune studii ale mele au fost făcute în felul acesta. Nu-ți mai vorbesc de satisfacția pe care mi-o pricinuiesc, căci pentru mine cultul frumosului este o adevărată religie.

— Mai bine zis o religie fără nici un Dumnezeu, zise Ioana.

— Din contră, ripostă Garth, căci adevăratul frumos vine întotdeauna de la Dumnezeu și se întoarce la el. Nu uita. „Tot darul și toată binecuvântarea de sus este de la Tine Părinte al luminilor...” Odinioară aveam un prieten care spunea că toată boala și toată suferința vine de la diavol. Mi-a fost peste putință să cred așa ceva, deoarece în ultimii ani ai vieții pe care i-a trăit mama mea, am avut ocazia să mă conving că suferința ei a fost din multe puncte de vedere, adevărată binecuvântare, și a suportat această suferință pentru preamărirea lui Dumnezeu. Sunt deci profund convins că adevăratul frumos nu poate veni decât de la Dumnezeu și de aceea cultul frumosului este o religie pentru mine. Nimic ce este cu adevărat rău nu poate fi frumos și nici frumosul adevărat nu poate fi rău.

Ioana zâmbi în timp ce-l asculta: cum sta plecat în spătarul scaunului, cu mâinile încrucișate sub cap și scăldat în lumina asfințitului, părea el însuși o personificare a frumosului viril; dar completa lui lipsă de închipuire în acest domeniu, îi da posibilitatea

să discute chestiunea aceasta lipsit de orice preocupare străină, chiar cu ea care era mai puțin frumoasă decât oricare dintre cunoștințele lui, ori tocmai acest amănunt dădea conversației lor o nuanță de umor care făcea pe Ioana să zâmbească. Atitudinea aceasta o impresionă mai profund decât evocarea imaginilor cu baloanele colorate sau decât oroarea lui față de pălăriile de paie ale ducesei.

— Prin urmare ar însemna că toți oamenii care nu sunt frumoși, să fie lipsiți de orice virtute? întrebă ea.

— Lipsa de frumusețe nu înseamnă numaidecât urâtenie, răspunse Garth. Aceasta am avut ocazia să o constat chiar de pe când eram copil. Mama mă luase la biserică pentru ca să ascult pe un predicator celebru. Când l-am văzut că se urcă în amvon, am tresărit, căci mi se părea că acesta este cel mai urât om din lume pe care îl văzusem până atunci. Îmi făcea impresia că este o gorilă fioroasă și mă gândeam cu groază la momentul când se va întoarce spre noi și va începe să vorbească. Îmi ziceam că omul acesta ar trebui să fie închis într-o cutie cu gratii unde să-i aruncăm nuci și portocale. Dar când a început să vorbească, toată fața i se transfigurase; bunătatea și avântul verbului îi dădeau înfățișarea unui arhanghel. Din ziua aceea nu mi s-a mai părut urât, căci frumusețea sufletului său îi transfigura slujenia trupului. Prin urmare chiar atunci când eram copil, am fost în stare să fac deosebirea între urâtenia completă și lipsa de frumusețe trupească. După ce a terminat predica și a coborât de pe amvon, mi-a fost peste puțină să evoc în amintire imaginea lui cu chip de gorilă monstruoasă, căci îl vedeam numai cu surâsul acela divin pe buze. Mi-a rămas însă până astăzi amintirea înfățișării lui complet denudată de farmec. Fără îndoială nu era o față pe care ți-ai fi dorit-o și ție și nici nu era omul a cărui prezență în fața ta la masă în mod constant, ar fi putut să-ți facă plăcere, dar în orice caz nu era nici cazna la care ar fi trebuit să te supui pentru a trece drept martir, căci pe vremea aceea eu așa-mi imaginam că trebuie să fie martirajul. În mintea mea însă trăiește mereu această imagine ca o dovadă vie a adevărului, că bunătatea inimii nu poate fi niciodată urâtă; credința și inspirația, prin radiația lor, pot împrumuta farmec omului căruia îi

lipsește această calitate, dându-i o frumusețe și lăsându-ți dorința permanentă de a te gândi la el.

— Înțeleg, zise Ioana, și cred că experiența pe care ai avut-o în copilărie, a contribuit ca vederile dumitale să fie mai târziu juste. Dar să revenim la chestiunea care ne interesează imediat; anume la fața pe care ai prefera să o vezi în fiecare zi alături de dumneata la masă. Cred că nu poate fi vorba de Lady Brand și nici de Myra; probabil ai aflat și dumneata despre o față suavă de fată despre care se spune că ar fi predestinată să îndeplinească acest rol.

— Te rog, nu pomeni nici un nume, o întrerupse Garth, căci nu-mi place ca într-o conversație ca aceasta să se pomenească de numele unei fete.

— Foarte bine, dragul meu, înțeleg și apreciez discreția dumitale. Ai reușit să o faci chiar de pe acuma celebră cu schița pe care ai făcut-o după ea, și aud că în toamna aceasta vei expune un portret al ei, studiat în toate amănuntele. Cred că îți dai seama de admirația ce o ai pentru ea. Este o fată drăguță, o fată minunată și vine dintr-o țară ale cărei femei au o frăgezime de frumusețe care nu se poate compara cu nimica, în anumită măsură chiar dumneata ești un om unic în felul dumitale, așa că trebuie numaidecât să te căsătorești cu o femeie originală. Nu știu în ce măsură părerea prietenilor dumitale ar putea să te intereseze, dar cred că nu te va supăra dacă îți voi spune că toți aceștia sunt foarte mulțumiți de — hai să-i zicem pe nume — de preferința dumitale pentru fata asta din țara cu „steagul plin de stele”.

Garth Dalmain își scoase tabachera și luând o țigară se uită la ea gânditor, fără să spună nimic.

— Aprinde-o! zise Ioana.

— Mulțumesc.

După ce și-o aprinse, aruncă chibritul de la jarul căruia se aprinseră câteva frunze scuturate. Garth se repezi și le stinse, apoi își trase scaunul mai aproape de ea și începu să fumeze, în timp ce urmărea rotocoalele cum urcau încet printre ramurile cedrului care le tăia și le destrăma printre frunze.

Ioana se uita el cu atenție, căci o interesa întotdeauna să urmărească felul în care prietenii ei își aprindeau și își fumau țigările. Ar fi fost în stare să-ți descrie cel puțin douăzeci de feluri în care îi văzuse fumând; tot așa, învățase de la Deryck Brand cât de prețioase sunt tăcerile intermitente în timpul unei conversații și avantajul de a nu tulbura impresia unei păreri cu un adaos inoportun.

— De ce o fi oare fumul de țigară atât de transparent și de albastru când tutunul arde singur și de ce se face cenușiu când îi dai drumul după ce l-ai inhalat? zise Dalmain într-un târziu.

Ioana ar fi putut să răspundă că fumul se schimba din cauză că venea în contact cu umiditatea organică dar nu vru să facă și ea o deviație cum făcuse el cu baloanele și nici să încurajeze divagațiile lui imediate, tocmai în clipa aceasta. De aceea preferă să aștepte până ce gândurile lui se vor adânci, pentru ca să-i poată răspundă fără nici un fel de înconjur la întrebarea pe care i-o pusese. În aceeași clipă Garth Dalmain ridică privirea spre ea.

— E foarte drăguț din partea dumitale domnișoară Champion, că te gândești la aceste lucruri și că îți iei osteneala să mi le spui. Dar îmi dai voie să-ți spun și eu care sunt motivele ezitării mele? Până acum mi-a fost peste puțință să-mi dau complet seama de ele, dar presimt că în clipa aceasta în fața dumitale aș putea să le expun foarte limpede.

Urmă din nou o tăcere destul de lungă. Garth fuma și se gândea. Ioana aștepta liniștită. În jurul lor parcă se țesea o înțelegere plină de făgăduințe și de mister. Garth își aduse aminte de un cântec din secolul al șaisprezecelea:

*Așteaptă să-ți vină în fiecare seară,
Când toate gândurile fug de tine,
Un prieten, ca acesta, un scaun și o țigară...*

Poate țigara, poate scaunul confortabil sau prezența Ioanei alături de el sau poate toți acești factori împreună contribuiau la calmul complet al gândurilor lui, la mulțumirea infinită și la împăcarea cu sine însuși pe care o simțea în această clipă, dându-i

certitudinea că tot ce era imposibil înainte, acum devenise posibil căci dificultățile dispăruseră și drumul spre idealul întrezărit era liber. Tăcerea în jurul lor se materializase ca un păienjeniș de aur țesut din razele soarelui care se apropia de asfințit, dar păienjenișul acesta fu destrămat de cuvintele lui:

— Două femei — căci în viața mea n-au existat cu adevărat decât două femei — una a fost mama mea de care mă leagă atâtea amintiri duioase, și a doua prietena și dădaca din anii copilăriei, bătrâna Margery Graen reprezintă pentru mine soția ideală dincolo de care visurile

mele nu trec și nici nu se coboară niciodată. Doamna Graen este actualmente administratoarea casei mele și sfătuitoarea mea de fiecare zi. Prezența ei mă face să nu uit niciodată sfânta amintire a mamei mele care m-a părăsit tocmai în clipa când eram în pragul bărbăției. Margery Graen trăiește la castelul Gleneesh și de câte ori mă întorc în casă, de cum deschid ușa de la intrare, în hol mă întâmpină femeia aceasta mică și bătrână, îmbrăcată în rochia neagră de mătase, cu boneta prinsă în panglici sub bărbie și răspândind în jurul ei un miros suav de sulfină. Când o văd, mă simt din nou copil și-i sar de gât cum făceam altădată. Dumitale domnișoară Champion nu pot să-ți plac când mă simt ca un copil în fața dumitale, dar lui Margery îi plac întotdeauna. Eu însă tocmai aici voiam să ajung. Când mă voi căsători și voi duce pe soția mea în castelul Gleneesh ochii ei bătrâni nu vor putea vedea în această femeie decât ceea ce este frumos și bun, și vor căuta în toate felurile să o iubească și să-i fie de folos. Eu însă aș dori ca ea să fie convinsă ca și mine că noua stăpână este demnă de idealul pe care ni l-am făurit amândoi, despre femeia blândă și bună, credincioasă tradițiilor și cultului pe care mama mea l-a îndeplinit în această casă; de aceea nu îndrăznesc și nici nu am dreptul să fac o alegere greșită. Crede-mă domnișoară Champion, oricât de puțin verosimil ți s-ar pare, de multe ori, când, de dragul farmecului trecător care mă ademenea, eram pe cale să iau o decizie definitivă în privința relațiilor mele sociale, uitând ceea ce este dincolo de zâmbetul unei femei și care este totuși realitatea

eternă, numai gândindu-mă la Margery am ezitat și m-am oprit. Fără să-și fi dat seama de influența care o exercita asupra mea, vedeam ochii bătrânei Margery cum se uită la mine și mi se părea că simt mâna ei cum mi se așează pe brațul meu, ca atunci când îmi călăuzea pașii șubrezi de copil, și mi se părea că o aud spunându-mi: "Cum adică stăpâne Garthie, aceasta e femeia pe care ai ales-o ca să țină locul bunei mele doamne?" Fără îndoială domnișoară Champion, când de gândești la mentalitatea și la sentimentele noastre de acum, dar mai ales la felul nostru de a ne purta, ți se va pare absurd să mă vezi aici alături de dumneata și să mă auzi mărturisindu-ți, că n-am îndrăznit să cer în căsătorie singura femeie pe care am adorat-o mai mult decât orice în viață, numai din cauză că nu știam care ar fi putut să fie părerea dădacei mele despre ea. Trebuie să ții însă seamă de faptul că părerea ei este întemeiată pe amintirea ce i-a lăsat-o maică-mea. Cu atât mai mult deci această părere reprezintă pentru mine însăși incarnația voinței mele, când această voință nu este prea mult orbită de pasiune sau subjugată de cultul meu personal pentru frumos. Nu doar pentru că Margery ar fi de părere că soția mea nu trebuie să fie o femeie frumoasă, căci nici n-ar admite-o dacă ar fi altfel, dar știu foarte bine că vederea ei ar pătrunde repede dincolo de suprafață, căci după cum spune Sf. Pavel în sublimele lui paradoxuri: Ea este o femeie care vede și lucruri pe care alții nu le văd, pentru că nu se văd... Mi se pare foarte ciudat că stau aici cu dumneata și-ți spun aceste lucruri, dar în realitate, astăzi este pentru prima dată când eu îmi dau seama și m-am gândit la ele. Găsesc însă că este o dovadă de mare prietenie din partea dumitale, când te gândești la mine tocmai în scopul acesta și cauți să-mi dai un sfat care mi-ar putea fi de folos.

Garth Dalmain tăcu și tăcerea care urmă, în închipuirea Ioanei părea că devine amenințătoare, căci îi făcea impresia că este în fața unui obstacol peste care trebuia să treacă numai-decât. Se vedea pe sine dibuind în toate părțile pentru a găsi o portiță de ieșire, dar în același timp își dădea seama că trebuie să dea un răpus la mărturisirea aceasta pe care nu o prevăzuse. Situația i se părea cu

atât mai dificilă, cu cât vorbele lui Garth o emoționaseră și de câte ori se simțea emoționată era aproape incapabilă să vorbească. Conversația aceasta îi dezvelea pe tânărul acesta — adorat de toate fetele pentru frumusețea lui fizică și manierele lui alese — ca pe un tânăr preocupat de amintirea mamei lui și concepția dădacei, cu toate că era om celebru în lumea artelor, adulat, apreciat și căutat de cea mai aleasă societate. Mărturisirea lui că singura femeie a cărei părere conta pentru el în clipa când se va decide să se căsătorească, era bătrâna Margery, o mișcase profund, și îi revela pe Garth cu totul în altă lumină decât îl cunoscuse până acum, și tocmai din cauza aceasta acum îl înțelegea cum nu-l mai înțelesese niciodată înainte.

Totuși se simți incapabilă să găsească un alt răspuns:

— Aș vrea să cunosc pe bătrâna Margery.

Privirile ochilor lui Garth se aprinseră de plăcere:

— Aș vrea și eu să o cunoști și mi-ar face plăcere să vii la castelul Gleneesh. Vederea de pe terasă e minunată, căci de acolo se vede toată regiunea până în poala munților și jur împrejur sunt numai dealuri încununate de purpura însângерată a soarelui. Sunt sigur că-ți va plăcea pădurea de brazi și mușchiul copacilor. Mă gândesc acum, de ce nu aș organiza și eu în luna septembrie o serată „pentru lumea bună” și să rog pe ducesa să vină să patroneze serbarea? Cu ocazia aceasta ai putea veni și dumneata, împreună cu toți cei pe care îți va face plăcere să-i inviți. Poate am putea invita și pe fata din țara „cu steagul plin de stele” și pe mătușa ei, doamna Parker Bangs din Chicago. În felul acesta am putea afla și ce crede Margery despre ea.

— Admirabil, răspunse Ioana. Eu voi veni cu toată plăcerea. Dar te rog să mă crezi, dragă Dal, eu sunt convinsă că fata aceasta este dotată cu un temperament foarte delicat. Nici nu s-ar putea închipui ceva mai bine. Este o creațiune perfectă și sunt convinsă că și sufletește este tot atât de bine.

— Ne-am înțeles, exclamă Garth încântat; dar ce va zice Margery de doamna Parker Bangs?

— N-avea nici o grijă, răspunse Ioana, căci dacă te căsătorești cu nepoata, sunt sigură că mătușa se va întoarce la Chicago.

— As fi preferat sa nu fie din neam de milionari. Aici nu mai poți schimba nimic. Americanii însă sunt oameni atât de amabili încât e peste putință să nu le treci cu vederea că au milioane.

— Aș fi preferat să fie și Miss Lister cu mătușa ei, declară Garth, dar ele vor fi invitate la Lady Ingleby, unde va trebui să mă duc și eu marțea viitoare. Dumneata nu vii domnișoară Champion ?

— Ba da, răspunse Ioana, dar va trebui să mă duc mai întâi la familia Brand unde voi sta câteva zile; am făgăduit însă Myrei că sâmbăta viitoare să fiu la ea, așa că voi sosi la Shenstone pe la sfârșitul săptămânii. Îmi place să mă duc la ea, căci oamenii aceștia se potrivesc de minune și se înțeleg foarte bine.

— Evident, răspunse Garth, dar nu găsești că e peste putință să nu te înțelegi bine cu soția, dacă pe aceasta o cheamă doamna Ingleby.

— Ce limbaj înflorit! exclamă Ioana râzând. Înțeleg ce vrei să spui și-mi pare foarte bine că ai păreri atât de bune despre Myra. Te rog însă să te grăbești și să-i termini portretul cât mai repede, ca să nu te mai gândești la ea și să fii complet liber pentru Paulina Lister.

Cadranul arăta ceasurile șapte. Ciorile roteau în jurul ulmilor seculari și se lăsau una câte una în ramurile unde își aveau cuibul.

— Hai să plecăm, zise Ioana și se ridică de pe scaun. Sunt foarte mulțumită că am avut ocazie să stăm de vorbă, adăugă ea în timp ce traversau împreună pajiștea din fața castelului.

— Tot așa și eu, mai ales că în timpul acestei conversații, am dat drumul și la câteva baloane de încercare dar mi se pare că baloanele erau făcute din piele rezistentă ca pentru mingiile de fotbal. Amândoi am făcut câte un gol: eu m-am ales cu promisiunea că vei veni la Gleneesh, iar dumneata cu un adevăr din țesătura de minciuni care ne înconjoară. Ce zici domnișoară Champion?

Se simțea din nou ca un copil de șapte ani, dar de astă dată Ioana îl vedea cu aceiași ochelari ca și bătrâna Margery și nu i se mai păru plicticos.

— Ai dreptate, și uitându-se la el îi zâmbi cu bunăvoință și plină de încredere. Conversația aceasta a strâns și mai mult prietenia dintre noi. — Îți mulțumesc Dal pentru tot ce mi-ai spus în după-amiaza aceasta.

Ajunsă în camera ei, Ioana își dădea seama că mai avea o jumătate de oră până ce va trebui să înceapă să se îmbrace. Își scoase jurnalul. Conversația pe care o avusese cu Garth Dalmain merita să fie trecută între amintirile ei mai ales episodul despre predicatorul a cărui frumusețe sufletească te făcea să uiți urâtenia lui fizică. Transcrise din cuvânt în cuvânt tot ce vorbiseră împreună.

După ce termină, chemă camerista și începu să se îmbrace pentru dîneu și concertul care urma după aceea.

CAPITOLUL 6

— Domnișoară Champion bine că ai venit! E rândul duminicilor. Ultimul punct din programul organizat cu concursul localnicilor este în curs. Urmează dîneasa care va explica asistenței motivul pentru care Velma n-a putut veni din cauza laringitei de care suferă — să sperăm că nu va face confuzie între laringită și apendicită — pe urmă te voi prezenta publicului. Ești gata?

Garth Dalmain care fusese însărcinat să conducă serbarea, venise să o caute pe terasă și se opri în picioare în fața ei, învăluit de lumina blândă a lampioanelor chinezești. Garoafa roșie de la butonieră și ciorapii de mătase de aceeași culoare împrumutau o notă artistică destul de îndrăzneță, culorii sumbre a fracului său nuanțat de albul plastronului și al cravatei.

Din fundul fotoliului confortabil de trestie în care era așezată, Ioana ridică privirea spre el, văzându-l cât este de agitat, zâmbi.

— Sunt gata; și se ridică în picioare. Cum s-a desfășurat programul? Publicul este amabil? întrebă Ioana;

— Admirabil, răspunse Garth, și dîneasa petrece de minune. Serbarea a fost mai reușită decât alte dați. Acum însă va urma evenimentul cel mai de seamă al seratei. Unde îți sunt notele?

— Garth, n-avea nici o grijă; voi cânta pe dinafară. În felul acesta scap de neplăcerea de a mai întoarce paginile.

Intrară amândoi în sala de concert și se opriră în dosul unui paravan acoperit de o draperie care îi despărțea de cele câteva trepte ce urcau pe estradă.

— Oh, ascultă pe ducesa, șopti Garth: *Nepoata mea, domnișoara Ioana Champion a avut amabilitatea să-și dea concursul la această serată...* asta înseamnă că peste jumătate de minut va trebui să apari pe estradă, în orice caz cred că ar fi fost mult mai prudent, și mai util pentru dumneata, dacă ar fi vorbit mult mai puțin despre Velma. Dar nu face nimica, deoarece auditoriul va accepta tot ce-i vom da. Ascultă, nu-ți spuneam: *Apendicită...* Biata Velma! să sperăm însă că ziarele locale nu vor publica nici o dare de seamă. Aoleo, începe să vorbească despre boli... în sfârșit asta ne va mai lăsa câteva minute să putem răsufla. Ascultă domnișoară Champion, în timpul după-amiezii am făcut glume relativ la priceperea mea muzicală, dar dacă vrei, te acompaniez cu plăcere. Nu vrei? Bine, treaba dumitale! Nu uita însă că-ți trebuie un glas foarte amplu ca să te poată auzi lumea din sală, mai ales că au venit atât de mulți, încât nici nu mai au loc. Ducesa a terminat, e rândul nostru, haide! Bagă de seamă să nu te împiedici de ultima treapta, luale-ar naiba de trepte; în dosul acestei perdele e un întuneric de-ți dai cu degetele în ochi.

Garth atinse brațul și în clipa următoare Ioana era pe estradă, în fața publicului adunat în imensa sală de muzica a castelului Overdene. În timp ce traversă estrada ca să ajungă până la pian, statura ei înaltă o făcea să pară și mai zveltă decât era în realitate. Era îmbrăcată într-o rochie de spectacol din mătase neagră, foarte suplă, pe piept cu o garnitură de dantelă antică și la gât purta un șirag de perle. Când o văzu lumea din sală, se uită la ea și se auziră câteva aplauze foarte discrete. Numele doamnei Velma care fusese trecut în program îi făcuse să o aștepte cu nerăbdare; când colo vine domnișoara Champion care fără îndoială acompania foarte pian, dar era incapabilă să cânte, și mai ales o romanță pe care ar fi trebuit să o cânte Velma. Dacă ar fi vrut să fie mai amabili, cum s-ar fi și cuvenit,

i-ar fi făcut o primire călduroasă, pentru a-i da un îndemn și o dovadă de apreciere a efortului pe care îl făcea în interesul seratei. Înloc de această gratitudine însă, auditoriul părea foarte rece, exprimându-și astfel mirarea și puțină încredere pe care o avea în aptitudinile ei muzicale.

Ioana zâmbi publicului cu bunăvoință și se așeză în fața Beehsteinului enorm. După ce examina câteva clipe ghirlandele de trandafiri albi și buchetele de garoafe roșii, fără altă introducere, înfiora clapele pianului cu degetele ei fine și începu să cânte.

Glasul amplu și profund al Ioanei vibra în largul sălii. În mijlocul auditoriului se făcu o tăcere completă, parcă toată lumea și-ar fi reținut respirația. Fiecare silabă își făcea loc în mijlocul acestei tăceri complete, modulată atât de suav și de insinuant, încât cei care se prefăceau indiferenți, începură să se minuneze de emoția neașteptată pe care o simțeau. Ceilalți care aveau o sensibilitate mult mai delicată tresăriră, prinși în vraja acestei muzici.

*Petrecutele ceasuri, cu tine, suflet drag
Sunt pentru mine perle plimbate de mătânii,
Le picur câte una, una câte una,
Șirag de mărgele, mătăniile mele.*

Ultimele două cuvinte plecară încet, abia simțite și se pierdură în largul sălii, evocând o lume întreagă de amintiri pioase ale unei femei care îți dezgropa trecutul. Auditoriul își reținea respirația.

Cuvintele pe care le asculta nu erau dintr-o romanță, erau bătăile unei inimi, atât de încete și de emoționante, încât nu-ți mai puteai reține lacrimile.

Apoi dintr-odată glasul care cântase primele versuri un fel de sfială, începu să urce crescendo, într-o cascadă dureroasă:

*Pe ceas câte o perlă, și-o rugă în fiecare,
Să liniștesc pustiul în suflet cuibărit,
Le picur câte una, când șirul s-a sfârșit,
Se răstignește crucea de aur și de rugă.*

Cel din urmă vers fu emis cu o forță și pasiune care electrizară întreg auditoriul, așa că în pauza scurtă care urmă, puteai vedea pe

fețele tuturor intensitatea emoției pricinuite. În clipa următoare însă glasul vrăjit se ridică din nou, domol, dar plin de energia pe care nu o poate îngenunchea nici un fel de suferință, și trecu triumfător peste notele tumultuoase care vibrară sub tavanul sălii, înfiorând-o cu emoția indescritibilă a credinței nestrămutate pe care o simțeau în fiecare cuvânt:

*O, amintiri ce ardeți purificând infernul
Steril, de chin și trudă, eu vă sărut pe rând
Pe fiecare boabă, mătăanii numărând,
Și-nvăț să răstignesc sărutul meu pe cruce.*

În felul cu care Ioana Champion pronunțase ultimele cuvinte, era o pasiune retrospectivă atât de duioasă și de emoționantă, atât de blândă, și plină de minunată resemnare, încât fermecați de magia muzicii, până și cei care o cunoșteau de aproape, uitară complet de ea și rămaseră încremeniți la locurile lor.

Acompaniamentul care începea cu un singur acord se termină cu o singură notă pe care Ioana o cântă cu un fel de regret, pe urmă se ridică de la pian și traversând estrada, era gata să iasă din sală, când dintr-o dată începu un ropot de aplauze furtunoase care o făcură să se oprească în loc. Ioana ezită un moment, apoi întoarse privirea spre invitații mătușii ei, de care părea că abia acum își dă seama, și în privire i se aprinse un zâmbet care cobori încet spre buze. O clipă rămase nemișcată în mijlocul estradei, puțin cam stângace și sfioasă, pe urmă se întoarse să plece, tocmai când din sală începură să se audă glasurile bărbaților care strigau fără întrerupere: "encore, encore!" În timpul acesta ea ajunsese pe treptele scării care cobora de pe platformă.

În dosul paravanului, ascuns de draperia care o despărțea de public, o aștepta însă o nouă surpriză, mult mai emoționantă decât entuziasmul dezlănțuit al sălii.

În fața scării era Garth Dalmain, palid la față ca un mort și cu ochii lucind ca două stele. La vederea ei nu se mișcă ci o așteptă până coborî și ultima treaptă ca să ajungă alături de el. În clipa următoare îi puse amândouă mâinile pe umeri și o întoarse în loc.

— Întoarce-te în sală, ordonă el pe un ton care făcu pe Ioana să ridice privirea spre el.

— Întoarce-te în sală și cântă melodia din nou, de la început până la sfârșit, notă de notă, cuvânt de cuvânt, așa cum ai cântat-o adineaori. Ce stai și te uiți la mine! Pleacă odată; ce mai aștepți! Nu înțelegi că trebuie să te duci?

Ioana îl privi în adâncul ochilor aprinși, dar în fundul privirilor lui descoperi ceva care o făcu să uite violența cuvintelor lui. Fără să spună o vorbă, urcă din nou cele șase trepte și traversând estrada, se așează la pian. Publicul aplauda fără întrerupere și văzând-o că apare din nou, începu să aclame; Ioana însă nu se mai gândea la ei și nici nu-i vedea.

În clipa aceasta încercă o senzație necunoscută înainte: niciodată până acum nu se supusese unui ordin direct și atât de categoric. Chiar pe vremea când era fetiță mică, Miss Jebb constatasese, fără prea multă bătaie de cap, că de la ea nu se poate să obții nimic, decât dacă o rugai frumos sau făceai apel la sentimentele ei de generozitate și cauți să-ți îmbraci dorința în cuvinte emoționante. Un ordin ne la locul lui sau chiar atunci când era justificat, dar nu dădeai nici o explicație, era întâmpinat întotdeauna cu un refuz categoric. Cu tot timpul care trecuse de atunci, această notă a caracterului ei rămăsese și astăzi intactă; așa că și ducesa când îi cerea ceva, nu uita să-i spună întotdeauna, „te rog Ioană”.

Iată însă că astăzi s-a pomenit față în față cu un tânăr, palid la obraz și cu ochii aprinși, care după ce i-a pus mâinile pe umeri, a oprit-o în loc și i-a poruncit să se întoarcă în sală și să cânte din nou romanța, notă după notă, cuvânt cu cuvânt, de la început. Ce a putut-o oare determina să se supună ordinelor lui?

În timp ce se așeza la pian, Ioana își zise că va fi mai bine să nu cânte romanța *Mătăniilor* încă o dată. În repertoriul ei avea o mulțime de cântece mult mai frumoase. Invitații probabil așteptau și ei să le cânte altceva, prin urmare nu avea nici un motiv să-i dezamăgească, numai pentru că așa-i poruncise tânărul acesta supra-emoționat.

Începu să cânte preludiul unui cântec de Haendel *Wo gehst du hin?* dar după primele acorduri se opri, căci începea să-și dea seama de realitate. Se întorsese pe estradă ca să cânte din nou, nu mânată de ordinul pe care i-l dăduse un tânăr impulsiv ci la dorința unui bărbat cu sufletul răscolit de emoția care nu putea fi un sentiment de toate zilele. Însuși faptul că Garth Dalmain în emoția lui putuse să uite de respectul pe care îl datora unei fete, era dovada celui mai respectuos omagiu față de arta și talentul ei. În timp ce încerca tema Liedului din Haendel — cu un elan care îți lasă impresia că degetele ei alergând pe claviatură, dezlănțuie o adevărată furtună, în minte i se limpezi dintr-o dată semnificația cuvintelor lui Garth „trebuie să te duci” și-și dăde seama că trebuie să se supună acestui ordin. De aceea după ce termină primele tacte ale cântecului început, se opri o clipă, apoi făcu acordul inițial al Mătăniilor și începu să cânte ceea ce-i poruncise Garth:

*Petrecutele ceasuri, cu tine suflet drag
Sunt pentru mine perle plimbate de mătăanii,
Le picur câte una, una câte una,
Șirag de mărgele, mătăniile mele.*

*Pe ceas câte o perlă și o rugă în fiecare,
Să liniștesc pustiul în suflet cuibărit,
Le picur câte una, când șirul s-a sfârșit,
Se răstignește crucea de aur și de rugă.*

*O, amintiri ce ardeți, purificând infernul
Steril, de chin și trudă, eu vă sărut pe rând,
Pe fiecare boabă mătăanii numărând.
Și-nvăț să răstignesc sărutul meu pe cruce.*

Când coborî de pe estradă, pe Garth îl găsi tot acolo, nemișcat cum îl lăsase, tot atât de palid, doar că privirile lui nu mai aveau acea strălucire stranie și neîmblânzită care o determinaseră să se supună fără cârtire poruncii lui. În ochii tânărului sclipia acum o lumină de nemărginită adorație care mișcă pe Ioana, deoarece nu mai văzuse niciodată înainte de asta un astfel de sentiment reflectat

în privirile cuiva, în timp ce se uita la ea. Zâmbi și în vreme ce cobora treptele, întinse amândouă mâinile spre el, mânată de un val de prietenie neașteptată și inconștientă. Garth făcu un pas în calea ei și primi mâinile pe care i le întindea, fără să spună nimic, în timp ce ea se opri pe ultima treaptă. Câteva clipe nu zise nimic, iar imediat după aceea glasul domolit vibra adânc și sfios ca o notă de harpă:

– Doamne, Doamne Sfinte; nu m-am așteptat la așa ceva!

– Taci, zise Ioana, căci nu-mi place să aud că se pronunță acest cuvânt în desert.

– În deșert! Noaptea aceasta nu sunt capabil să vorbesc despre nimic în deșert, ci cât se poate de serios, „căci tot darul desăvârșit de sus este"... Când nu am și nu găsesc cuvinte pentru ca să-ți arăt toată recunoștința pentru plăcerea pe care mi-ai făcut-o, nu e de mirare că citez cuvântul evanghelic.

Ioana privi pe Garth în adâncul ochilor și în privirile ei se aprinse o expresie de mulțumire:

– Dacă mi-a plăcut cum ai cântat romanța? și pe fața lui Garth se răspândi o expresie perplexă. N-aș putea să-ți spun cu certitudine dacă mi-a plăcut.

– Atunci ce înseamnă aceste demonstrații? întrebă Ioana și începu să râdă.

– Înseamnă că ai ridicat vălul care ne despărțea pe noi doi și eu am trecut dincolo, zise Garth cu glasul aproape stins.

Amândouă mâinile ei erau încă într-ale lui; când pronunță ultimele două cuvinte, le întoarse încet cu palmele în sus și sărutându-i-le pe amândouă, cu cel mai profund respect, se plecă în fața ei și Ioana ieși singură pe terasă.

CAPITOLUL 7

Ioana nu se opri în seara aceea în salon decât câteva minute; veselie gălăgioasă a invitaților se încadra deloc cu vederile ei și complimentele cu care o întâmpina toată lumea începeau să o plictisească. Afară de asta simțea nevoia să se vadă singură în

camera ei, pentru ca să se poată gândi în liniște la scena petrecută în seara aceea între ea și Garth, în dosul paravanului. Își dădea seama că motivul celor întâmplate era un sentiment pe care ea nu putea încă să și-l explice și că gestul pe care Garth îl făcuse completamente spontan, fără să știe de ce, tulburase apele limpezi ale sufletului ei. Nu-i plăcuse felul în care îi sărutase mâinile, dar cu toate acestea văzuse atâta respect și adorație manifestându-se în gestul lui, încât i se părea că este o consacrare, pentru a o ridica deasupra celorlalți pe care de aici înainte va trebui să-i mângâie cu melodii divine și înălțătoare. Palmele mâinilor mai trepidau sub arsura sărutului său: i se părea că lăsase pe fiecare mână o umbră tangibilă și se surprinse de două ori examinându-și mâinile cu un fel de teamă; când privirea i se opri pentru a treia oară pe același loc, se decise să se întoarcă în camera ei.

Ducesa era în fața pianului și cercul aproape compact al invitaților care râdeau cu hohote, o despărțea de ea. Veselia aceasta însemna că mătușa ei își începuse seria de glume pe socoteala diletanților care contribuiseră la aranjarea programului seratei, de aceea se întoarse încet și apucă spre scara care ducea la etajul de sus; dar oricât de discretă ar fi fost plecarea ei, pentru ca nimeni să o bage de seamă, Garth totuși ajunsese până la ușă mai repede decât ea. Ioana nu înțelegea cum de putuse ajunge aici înaintea ei, căci își aducea aminte precis, că în clipa când se ridicase ca să plece, îi văzuse profilul alături de Myra Ingleby, în dosul unui grup care era la spatele ducesei. Garth îi deschise ușa și ea ieși. În clipa aceea ar fi dorit să-i spună: "Cum se poate să te porți atât de puțin politicos cu mine?" sau "Spune-mi drept ce vrei să fac și sunt gata să te ascult ca o roabă!"

Cu toate acestea nu zise nimic.

Garth Dalmain o însoți până în hol, apoi după ce aprinse o luminare și zvârli lui Tommy chibritul stins, îi dădu sfeșnicul de argint cu făclia. Părea aproape ridicol de exuberant ce era. Ioana se simțea jenată de această emoție pe care o vedea întipărită pe fața lui și care se datora ei, așa că simțea inevitabila necesitate de a rupe

tăcerea asta apăsătoare care ascundea un sentiment ce nu trebuia să prindă consistență, căci neputând fi mărturisit, nu putea fi exprimat nici în cuvinte.

— Noapte bună Dal, zise Ioana. Mi se pare că ai scăpat ocazia să asişti la imitațiile pe care le face ducesa.

Îl văzu că-i strălucesc ochii când ridică privirea spre ea, și obrazul îi era luminat de flacăra făcliei.

— Nu domnișoară Champion, n-am scăpat nici o ocazie și nici prezența mea nu este nimănui necesară. Am stat până acum, ca să fiu de față când vei pleca. Nici nu mă mai întorc în salon, ci voi ieși în parc pentru ca să pot respira aerul răcorit al nopții. Mă voi opri sub bolta de frunză a stejarilor din grădină și-mi voi recita rugăciunile de fiecare seară. Până azi nu știam că am și eu un șirag de mătănii, dar am aflat acum... am aflat că am și eu mătăniile mele.

— Îmi închipui că ai cel puțin o duzină, răspunse Ioana cu indiferență.

— În cazul acesta greșești, ripostă Garth, căci nu am decât un singur șirag, cu o mulțime de mărgele. După ce voi ajunge în grădină și voi rămâne singur în mijlocul întinericului, voi încerca și eu să „le picur una câte una” șiragul de mărgele al mătăniilor mele.

— Dar crucea? întrebă Ioana.

— Mătăniile mele încă nu au cruce, căci am ajuns atât de departe.

— Eu cred că orice șirag de mătănii adevărate își are crucea lui, zise Ioana cu glasul domolit, și mi-e teamă că-ți va veni foarte greu să constăți că și ale dumitale au o cruce.

Garth însă nu se intimidă de vorbele ei și continuă plin de încredere.

— Când voi constata că și ale mele au o cruce, — Ioana se uită involuntar la palmele mâinilor ei și Garth zâmbi, apoi simți că tot sângele îi fuge spre inimă — sper că voi avea curajul ca să o port.

Ioana se întoarse și începu să urce scara, dar Garth o opri în loc.

— Te rog, numai o singură clipă, domnișoară Champion. Aș vrea să te întreb ceva. Îmi dai voie? Poate mă vei găsi impertinent, chiar prea îndrăzneț și prea curios?

— Cred că nu te înșeli deloc. Astă-seară însă te-am găsit prea din multe puncte de vedere ciudat, așa că cele trei calificative pe care ți le-ai ales singur, nici nu mai contează. Întreabă-mă ce vrei!

— Domnișoară Champion, ai și dumneata un șirag de mătăanii?

Ioana îl privi fără să înțeleagă ce spune, apoi dintr-o dată începu să-și dea seama unde vrea să ajungă cu această întrebare.

— Nu dragul meu, eu nu am, căci slavă Domnului până acum m-am ferit de „amintiri ce ard”. Astfel de nimicuri n-au ce căuta în viața mea ordonată și calmă, și nici nu simt nevoia să le dau această ocazie.

— Atunci spune-mi cum de ai putut cânta această romanță ca și când fiecare cuvânt, fiecare notă ar fi exprimat o intenție, un sentiment, o amintire care nu putea fi a dumitale proprie ?

— Pentru că eu pun întotdeauna suflet în tot ce cânt. Ai uitat că ți-am povestit lecția de muzică din ziua când am cântat *Chant Hindou*? Prin urmare în seara aceasta, în timp ce am cântat romanța, aveam și eu șiragul meu de mătăanii. Dar afară de cel pe care l-am avut în timpul cântecului, și nici în sensul în care a fost pusă întrebarea dumitale, n-am avut altul niciodată.

Garth urcă două trepte ca să se apropie de ea.

— Dar dacă ai iubi pe cineva, dacă ai vrea să iubești, întreabă el cu glasul aproape stins, care ar fi sentimentul dumitale adevărat ?

— Dacă aș iubi, răspunse Ioana, după o clipă de gândire, cred că aș iubi și aș simți exact ceea ce am simțit și cum am simțit în timp ce cântam.

— Prin urmare romanța, așa cum ai cântat-o, exprima sentimentele dumitale, cu toate că în realitate nu era vorba de dumneata.

— Da, dacă admitem că ne putem detașa complet de circumstanțele care ne înconjoară, atunci eu eram, răspunse Ioana. Dar nici această explicație nu este altceva decât „baloane colorate”. Noapte bună „stăpâne Garthie”!

— Încă ceva, domnișoară Champion. N-ai vrea să-mi cânti mâine și mie ceva? Coboară-te în sala de concert și arată-mi toate

cântecele care mi-au fost întotdeauna dragi să le ascult; și să-mi dai voie ca eu să te acompaniez la pian. Făgăduiește-mi că vei veni și că vei cânta ce-ți voi cere, și cu asta s-a terminat pentru astă-seară: nu te voi mai plictisi.

Rămase cu ochii ridicați spre ea, așteptând răspunsul, iar în privirile lui era atâta duioșie muta încât Ioana se simți adânc tulburată. În clipa următoare i se păru că înțelege situația aceasta nouă pe care căută să și-o explice, în timp ce încerca să-i explice și lui realitatea pe care o vedea ea.

— Dumneata, dragul meu, ești un artist în cel mai strict înțeles al cuvântului, și nici nu-ți imaginezi cât de greu este pentru noi muritorii de rând, să înțelegem temperamentul unui adevărat artist. Ca să spun adevărul,

sunt gata să-mi pierd capul, cu toate că-mi stă destul de solid pe umeri, văzându-te extaziat de felul în care am reușit să redau în muzică expresia perfectă a unui sentiment pe care l-ai perceput în mod auditiv, întocmai cum percepi perfecțiunea formelor în mod vizual. Abia acum încep să înțeleg cum de reușești să scoți pe femei din minți, în timp ce le faci portretul. Dar să știi că deși îmi este foarte plăcut să văd entuziasmul dumitale, eu totuși mă simt foarte obosită și trebuie să mă duc la culcare. Îți promit să-ți cânt mâine cât vrei și tot ce vrei, dar acum te rog să mă lași. Nu sta prea mult în parc și vezi să nu sperii căprioarele. Îți mulțumesc, este inutil să-mi duci sfeșnicul, căci sunt obișnuită să mi-l duc singură, când merg la culcare. N-ai auzit pe Tommy ce spunea în hol? Du-te "master Garthi" și vezi-ți de mătânii, iar dacă o fi să dai și peste o cruce, să-ți aduci aminte, că această cruce s-ar putea în orice moment decide să se întoarcă la Chicago.

Ioana mai zâmbea încă în clipa când ajunse în camera ei; aici așază sfeșnicul cu lumina aprinsă, pe măsuta de toaletă.

Castelul Overdene era luminat numai cu lămpi de gaz și cu lumânări, căci ducesa refuzase să introducă lumina electrică. Sfeșnice și candelabre însă erau din belșug în toate camerele, așa că Ioana căreia îi plăcea lumină multă, aprinse amândouă candelabrele de pe masa de toaletă și cele care erau în fața ei fixate în perete, apoi

se duse la masa de lucru și mai aprinse și aici două făclii din sfeșnicile de argint de pe birou. Se așeză apoi într-un fotoliu și, scoțând jurnalul și un stilograf, se pregăti să-si termine însemnările din ziua aceea. Începu cu fraza: *Am cântat romanța „Mătăniile” la concertul mătușii Gina, în locul doamnei Velma care n-a venit (laringită),* apoi puse punct și se opri.

Îi era peste puțină să-și aducă aminte de toate amănuntele scenei petrecute cu Garth și nu știu de ce i se părea că senzația pe care i-o lăsase conversația ei, era peste puțină să fie așternută pe hârtie. Nu se ridică de la masă ci rămase multă vreme gânditoare în fața paginii complet albă.

Dar înainte de a fi închis carnetul în sertar și să se culce, își limpezi în minte motivul emoției lui Garth, dându-și seama în același timp că temperamentul artistic nu este un motiv destul de puternic pentru ca să servească de temelie unei teorii sau unui plan de viitor. În lipsă de altceva, Ioana însă se mulțumi să accepte chiar acest motiv, pentru a explica scena ei: deci emoția lui Garth nu putea avea nici un fel de legătură directă cu ea, doar cel mult cu impresia pe care i-o făcuse constatarea neașteptată a calităților ei muzicale. Prin urmare purtarea lui se datora unei emoții auditive, nu sufletești, întocmai cum se datora emoției vizuale și neliniștea lui, de câte ori descoperea întruparea frumosului, pe care după ce-l așternea pe pânză, se simțea din nou liniștit și stăpân pe sine. Cu toate acestea se gândea cu plăcere la ziua următoare, mai ales acum, când își dădea seama că ceea ce se va întâmpla, nu putea avea nici o legătură directă cu personalitatea ei. Emoția lui ar fi fost cu atât mai mare, dacă ar fi auzit pe doamna Blanche cântând, mai ales că avea același timbru și era și frumoasă, deci arta ei te încânta de două ori, și auditiv și vizual. Va trebui să caute ca Garth să aibă ocazia să o asculte, mai ales că este atât de pasionat pentru muzică. Începu să se gândească la această posibilitate, dar fără să vrea prin minte îi trecu numele frumoasei Paulina Lister tânăra americană al cărei nume îl auzise în sezonul acesta pronunțându-se de nenumărate ori împreună cu al lui Garth. Ioana era convinsă că aceasta era fata

predestinată să devină soția de care el ar fi avut nevoie. Frumusețea acestei tinere americane ar fi fost o perpetuă satisfacție pentru el, iar felul ei de a vedea, în mod sincer și practic lucrurile din jurul lui, ar fi adus un echilibru în pornirile temperamentului său de artist care era înclinat spre boemă. Prestanța unei astfel de soții i-ar fi asigurat și succesul, nu numai între prietenii lui ci și în lumea nouă în care ar fi intrat. Odată căsătorit, s-ar fi terminat și cu extazul pentru Myra și Flower, și nici n-ar mai îndrăzni să sărute mâna unei fete „într-un mod atât de absurd” cum făcuse cu ea în seara aceea; „absurd” fu primul calificativ oare-i trecu prin minte dar după un moment de gândire își zise că „extraordinar” era totuși un cuvânt mult mai convenabil.

Se aplecă puțin în fotoliu și sprijinindu-și coatele în genunchi, întoarse mâinile mari și-și privi palmele, căutând să-și aducă aminte de senzația care trecuse, apoi dintr-odată se reculese, și ridicându-se în picioare începu să certe singură din cauza acestei slăbiciuni: „Ioană, nu fi proastă; ar fi o greșală față de acest artist atât de copilăros și îndrăgit de frumos, în toate formele lui de manifestare dacă l-ai lua în serios, și greșeala pe care ai comite-o față de el ar fi mult mai mare decât cea pe care o comiți față de tine însăși. Admirația pe care ți-a arătat-o astă-seară aparține personalității tale, exact pe cât ar putea aparține mătușii Gina satisfacția pe care i-a procurat-o masa servită invitaților. Evident, ai fost și tu inclusă în mulțumirea pe care i-a pricinuit-o romanța cântată de tine, dar asta nu înseamnă nimic. Fii mulțumită de succesul artei tale și nu tulbura acest succes cu expansiuni de inutilă sentimentalitate. Acum du-te și spală-ți labele, și culcă-te”. Acesta fu solilocul Ioanei din seara aceea memorabilă.

Sub stejarii bătrâni sta Garth, înconjurat de covorul des ca o perie al ierburilor crude, iar în jurul lui ațipiseră căprioarele, somn ușor și zbuciumat, fără să bănuiască prezența unui om în apropiere; pe fundul cerului albastru și nesfârșit, ardeau stelele ca niște luminițe în lampioanele care atârnau din ramurile cedrilor din fața castelului; și ca și Ioana, începu să vorbească și el singur. „Am găsit

femeia ideală, murmură el cu glasul emoționat, femeia între femei, adevărată podoabă pentru sufletul și trupul bărbatului care va avea norocul să-i fie soție. Ioano... Ioano! Cât am fost de orb. Sunt ani de zile de zile de când te cunosc, și nici nu bănuiam că ești o astfel de femeie. Ce suflet mare și generos! De astăzi înainte însă niciodată nu vei mai reuși să desparți sufletele noastre cu perdeaua în umbra căreia te-ai ascuns până acum. Nu are mătănii... nici un bărbat nu se poate mândri cu dragostea ei... nimeni în lume n-a obținut încă ceea ce eu îmi doresc mai mult decât orice pe pământ. „*Le picur câte una, șirag de mărgel, mătăniile mele*”. Într-o bună zi le vom picura împreună, și să dea Dumnezeu să nu întâlnim numaidecât ca orice șirag de mătănii adevărate, să aibă și o cruce? Dar dacă totuși va trebui să aibă, voi avea puterea să o port singur. O, mâini adorate, tu fată cu ochi de stele care vor luci întotdeauna luminând calea celui pe care îl vei iubi! Ioano... Ioano... tu ai fost întotdeauna în fața mea, dar eu nu te-am văzut, căci e eram orb, dar acum te văd, cum nu te-am văzut niciodată. Începând din seara aceasta vei fi mereu lângă mine, te voi simți alături neîncetat și în veci de veci!”

O boare ușoară de vânt îi mângâie fruntea ridicată spre seninul de sus, și în lumina stelelor, ochii lui luceau și ei ca două stele.

Ioana era pe jumătate adormită când auzi jaluzelele ferestrei lovindu-se de cercevele și murmurând se trezi ca prin vis: „Îți voi cânta tot ce vrei și tot ce-mi vei cere!”, apoi dându-și seama, se sperie de propriile ei cuvinte și se dojeni din nou: „Ce fată fără minte; tocmai tu care te credeai așezată și înțeleaptă, ai ajuns să-ți pierzi cumpătul din cauza unor cuvinte pe care ți le spune un tânăr într-un moment de uitare. Revină-ți în fire, sau dacă nu se poate, pleacă din Overdene cu primul tren, în zorii zilei!”

CAPITOLUL 8

Pentru Ioana zilele care urmau fură legănate ca de vise, căci nimic nu veni să tulbure senzația nouă și stranie pe care o încerca.

Dimineața următoare în purtarea lui Garth nu se mai vedea nimic din emoția nestăpânită care o tulburase atât de adânc în seara precedentă. Era foarte liniștit și Ioanei i se păru mult mai bătrân decât îi păruse altădată înainte. Nu mai avea decât rareori ieșiri spontane de copil zburdalnic, chiar față de ducesă, iar dacă se întâmpla ca cineva, mirat de seriozitatea lui să-l întrebe, mai mult în glumă, nu cumva a început să repete rolul de viitor „însurațel” îi răspundea foarte grav:

— Exact, e rolul pe care încerc să-l învăț acum în mod Cât de poate de serios.

— Va fi și *ea* invitată la Shenstone? întrebă Ronald. Nu uita că o parte dintre invitatele ducesei vor petrece sfârșitul săptămânii la doamna Ingleby.

— Da, va fi invitată și ea, răspunse Garth foarte liniștit.

— Sfinte Sisoe, spune drept: putem lua în serios vorbele tale? întrebă Billy pe un ton dramatic.

Ioana care se prefăcea că citește un ziar și era în apropiere de Garth, ridică privirea și întrebă în șoaptă, ca să nu o poată auzi decât el:

— O, Dal, nici nu-ți închipui cât sunt de mulțumită! Va să zică te-ai hotărât seara trecută?

— Da, răspunse Garth întorcându-se spre ea ca nimeni să nu bage de seamă, seara trecută.

— Conversația pe care am avut-o împreună ieri după-amiază a contribuit cu ceva la hotărârea pe care ai luat-o?

— Nu, n-a contribuit cu nimic.

— Poate romanța *Mătăniilor*?

Tânărul ezită, apoi răspunse fără să se uite la ea:

— Revelația *Mătăniilor*? Aceasta da!

După această declarație Ioana începu să vadă limpede motivul emoției lui și se simți foarte mulțumită de întorsătura pe care o luau relațiile dintre ei, așa că minutele pe care le petrecură împreună în sala de muzică, fură pentru ea un adevărat deliciu. Garth era muzicant mult mai abil decât și-ar fi putut închipui iar acompaniamentul lui la pian era plin de energie tumultuoasă și cu

toată digitația lui virilă, avea acorduri de o finețe nebănuită, fără să recurgă la pedală pentru a tempera vibrațiile corzilor. Gândurile care se zbugiumau într-însul în timp ce ea cânta nu i le mărturisi, căci în seara precedentă se hotărâse să mai aștepte o săptămână și abia pe urmă să-i vorbească. Din seara revelației devenise mai puțin vorbăreț, căci era hotărât să aștepte în liniște clipa când îi va mărturisi adevărul.

Pentru Ioana senzația aceasta de a simți că ocupă primul loc în sufletul lui era ceva nou și cu totul neobișnuit. Garth îi dăduse să înțeleagă acest lucru, fără să spună nimic. Nimeni nu băga de seamă relațiile dintre ei, dar Ioana știa că de aici înainte va fi peste puțină să mai intre în vreo cameră fără ca el să simtă prezența ei și nici nu va putea să plece atât de neobservată, încât el să nu simtă că golul s-a lărgit în jurul lui. Atențiile lui față de ea erau atât de discrete și pline de tact, încât nu dădura nimic de bănuț, așa că nu se expuseră glumelor sarcastice ale prietenilor lor și nici întrebărilor curioase ale ducesei. Ioana simțea pentru prima dată în viață că acum îi este dat și ei să ocupe primul loc în gândurile cuiva. Ceva o făcea să-și spună că de aici înainte omul acesta îi aparține numai ei și se simțea mândră de tot ce spunea și de tot ce făcea el. În ceasurile pe care le petrecură mai târziu în sala de muzică, începu să-l cunoască și să înțeleagă cum nu înțelesese niciodată temperamentul lui de om entuziast și îndrăgostit de frumos.

Zilele erau minunate, iar serile când se despărțeau păreau vrăjite de așteptarea dimineților când se vedeau din nou; dar cu tot farmecul zilelor, gândul Ioanei nu fusese niciodată înfiorat de pornirea dragostei în înțelesul vulgar al cuvântului. Ignoranța ei în acest domeniu nu se datora atât lipsei de experiență, cât mai mult presimțirii că totul s-ar putea să nu fie decât iluzie, și de aceea nu putea înțelege că dragostea, în forma ei cea mai ideală, e acum aproape de ea.

Ioana trecuse prin cel puțin o duzină de sezoane zbugiumate de viață mondenă și în timpul acesta auzise cel puțin tot atâtea propuneri de căsătorie. De altfel era și firesc să primească diverse propuneri de căsătorie, căci era o moștenitoare complet

independentă și la adăpostul capriciilor posibile din partea rudelor ei și ale autorilor. Bărbați trecuți de prima tinerețe, cu părul cărunț la tâmpile și cu început de chelie, sătui de plăcerile unei burlacii întârziate, oameni care aveau la țară castele somptuoase, dar le lipseau mijloacele necesare pentru ca să le poată întreține, veniseră să-i propună fără nici un fel de emoție sentimentală, să o ia de soție; onorabila domnișoară Ioana Champion însă îi privise de sus în jos în sus și de sus în jos, tot atât de rece și lipsită de emoție ca și ei, încât bieții oameni înțeleseseră imediat că s-au expus unui refuz categoric.

Doi sau trei tineri, cărora le ajutase într-un moment de strâmtoare să se ridice din nou în picioare, se gândiră înduioșați că ar fi bine să aibă la îndemână o soție ca ea care să-i împiedice la timp să facă prostii, și din când în când să le mai plătească și datoriile, și să-i dădăcească, se cramponaseră ca niște scaieți de ea și o ceruseră și ei în căsătorie. Ioana însă se mulțumea să-i bată pe umeri ca pe niște prieteni buni, care au început să-și ia nasul la purtare, pe urmă îi trimitea să se plimbe.

Avusese parte și de o propunere solemnă din partea unui pastor burlac al unei parohii vecine cu castelul Overdene. În multe rânduri vorbiseră chiar mai îndelungat împreună, și odată când pastorul găsi că a sosit momentul oportun să o ceară în căsătorie, Ioana era tocmai în fața biroului ei din camera în care locuia la castel, dar nu găsi de cuviință nici să se întoarcă spre el, căci de câte ori pastorul devenea prea banal, ea se prefăcea că notează câte ceva într-un carnet. Pastorul se așezase într-un fotoliu nu departe de ea și trecându-și picioarele anchilozate de podagră unul peste altul, începu cu glas solemn să îngâne o cerere în căsătorie. Ioana își ascuțise creioanele și alegea penițe dintr-o cutie, când prinse o frântură de frază care o făcu să se gândească la ce spunea pastorul: „Nu din motive pur egoiste, dragă domnișoara Champion, ci pentru binele parohiei mele, pentru bunăstarea credincioșilor mei și promovarea operei eclesiastice în mijlocul poporului”... sfârși el cu glasul tăragănat. Ioana întinse brațul și deschizând un sertar, scoase carnetul de cecuri.

— Îmi face multă plăcere să pot contribui și eu cu ceva domnule Bilberry, zise ea. Ce vă lipsește, odăjdii, o strănă sau un evanghelist nou, n-ai decât să-mi spui!

— Scumpă domnișoară, răspunse preotul cu glasul tremurat. Mi se pare că n-ai înțeles intenția mea. Eu aș fi dorit să te conduc în fața altarului.

— Ar fi inutil dragă domnule Bilberry, răspunse Ioana Champion. Cred că nu este numai decât necesar să merg și să mă conving că altarul ar avea nevoie de o învelitoare nouă, căci îmi este de ajuns să-mi spui pentru ca să te cred. Îți dau cu cea mai mare plăcere un cec de zece lire. Am vizitat de multe ori biserica din parohia dumitale, căci drumul care duce până acolo prin pădure îmi place foarte mult. Dar înainte de plecare sunt sigură că ți-ar face plăcere să vezi și pe mătușa. O găsești în curtea de păsări, dacă ieși pe aici, apuci la stânga în lungul terasei și sunt sigură că vei nimeri curtea unde cu siguranță găsești și pe ducesa. Să știi însă că ea nu aprobă să cumperi o învelitoare prea împodobită și dacă îi spui, ne va dojeni pe amândoi și va insista ca pentru banii aceștia mai bine să cumperi ghetete copiilor săraci care merg la școală. Te rog să nu-mi mulțumești, căci sunt foarte fericită că am avut ocazie să te ajut în opera dumitale eclesiastică.

În câteva rânduri Ioana se întrebase, ce va face preotul cu cecul, căci nu-i venea să creadă că se va duce să-l încaseze. Se aștepta să-l primească înapoi rupt în două cu primul curier, însoțit de câteva rânduri pline de indignare. Când îl primi însă înapoi de la banca la ordinul căreia îl emisese, cecul era andosat P. Bilberry cu caractere caligrafice și fără nici o urmă de indignare, îl aruncă în coșul de hârtii din fața biroului și zâmbi cu dezgust.

Cam acestea fuseseră experiențele făcute până acum de Ioana în privința cererilor în căsătorie. Nimeni nu o iubise pentru ea însăși și nu simțise niciodată să fi ocupat primul loc în gândurile sau în inima cuiva. Acum însă când simțea cerându-se spre ea dragostea plină de adorație a tânărului acestuia, era incapabilă să înțeleagă motivul pentru care era atât de mulțumită și de calmă. Se uita la el ca la un adorator recunoscut al altei femei cu a cărei tinerețe și

frumusețe ea nici nu îndrăznea să se compare și în acest început de intimitate dintre ei, vedea o viitoare prietenie, atât de devotată, cum ea nici nu și-ar fi închipuit că ar mai fi posibilă între oameni.

Cam asta era situația dintre ei în ziua de marți, când invitații veniți la Overdene începură să plece. Ioana plecă la Londra ca să petreacă câteva zile în familia Brand. Garth se duse de-a dreptul la Shenstone, unde fusese invitat anume ca să se întâlnească cu domnișoara Lister și mătușa acesteia, doamna Parker Bangs. Ioana trebuia să sosească la Shenstone vinerea următoare, pentru a petrece sfârșitul săptămânii.

CAPITOLUL 9

Când trenul ieși din ultima gară a Londrei, Ioana se lăsa în spătarul fotoliului și respiră ușurată. Nu știa de ce, dar de astă dată zilele pe care le petrecuse în capitală i se păruseră nesfârșit de lungi. Se gândi cu de-amănuntul la tot ce făcuse și căută să-și dea seama care poate să fie motivul. Cu toate acestea, cele două zile le petrecuse cu o mulțime de obligații și vizite destul de interesante; afară de asta, înainte se simțea foarte mulțumită când putea petrece câteva zile la Londra. De ce s-o fi simțit oare atât de singură, de neliniștită și nemulțumită în același timp?

Tocmai se opri, cum făcea întotdeauna în fața chioșcului de ziare de pe peronul gării, ca să-și cumpere lectură pentru drum. Prietenii ei spuneau întotdeauna că ea este incapabilă să facă doi pași, fără să-și cumpere cel puțin o jumătate duzină de ziare. De astă dată însă tot timpul drumului, nici nu se uită la ziare, ci număra în gând zilele câte au mai rămas până vineri, iar în momentul când se văzu din nou în tren și apropiindu-se de Shenstone, se simți înveselită și complet, mulțumită că se putea întoarce. Ce se întâmplase cu ea? Flower fusese foarte drăguță, iar Deryck extrem de atent; tot așa copilașul lor care se purtase ca un înger. Ce-i lipsise oare?

— Abia acum îmi dau seama, zise Ioana într-un târziu, îmi lipsea muzica. Cum de nu m-am gândit la asta mai demult? Ultimile zile petrecute la Overdene am făcut foarte multă muzică și aceasta mi-a lipsit în timpul petrecut la Londra. Probabil senzația singurătății a fost atât de acută numai din cauză că mi-am părăsit în mod subit ocupațiile obișnuite. Fără îndoială în casa Myrei se va face muzică din belșug, iar dacă se va întâmpla să uite acest amănunt, Dal îi va aduce aminte.

Zâmbi mulțumită gândindu-se la plăcerea pe care i-o vor pricinui aceste concerte intime, și peste câteva clipe se cufundă în

lectura unui articol despre problemele africane, publicat de ziarul *Spectator*.

Myra o aștepta la gară cu un tandem la care erau înhămați doi poney. Venise și un docar ușor care luă bagajele și pe camerista ei, și fără să mai întârzie, Ioana se urcă, iar peste câteva clipe trăsurica lor gonea în trap pe cărarea care ducea printre livezile bătute de lumina după-amiezii.

Sub poala colinelor înfloriseră tufele de răsură și în ziua aceea cântecul păsărilor și miresmele câmpului i se părură mai vrăjite ca niciodată. Respiră adânc și fără să vrea exclamă: „Ce bine e să mă văd din nou alături de voi!”

— Ești o fată foarte drăguță! răspunse Lady Ingleby răspunzând neîncetat la saluturile țăranilor care lucrau în fânațuri, alături de drumul pe unde treceau. Pentru noi întoarcerea ta este mult mai prețioasă decât ți-ai putea închipui, îmi faci întotdeauna impresia că tu ești ca un acord de bas într-o melodie, ceva pe care te poți sprijini în caz de nevoie. Nu-mi place niciodată să mă zbucium pentru nimic, și mă întreb de multe ori, de ce nu suntem în stare să primim lucrurile așa cum sunt, căci în jurul nostru totul este așa cum a fost și mai înainte, și așa va fi întotdeauna, dacă oamenii ar fi mai împăcați cu ei înșiși. Cu toate acestea sunt convinsă că e peste putință să fii nemulțumit de ceva, atunci când ești și tu de față.

Myra strânse hățurile înaintașului care era obișnuit să-și aștepte bucățica de zahăr din mâna stăpânei, și începură să gonească mai repede pe cărarea în marginea căreia fâșâiau florile de câmp. Ioana întinse mâna și rupse din fugă o mlădiță de clematite, apoi zâmbi mulțumită.

— Aceasta este plăcerea trecătorului, zise ea prinzându-și floarea albă la butoniera taiorului.

— Invitații mei, continuă Lady Ingleby, petrec destul de bine. Pe urmă să mai știi Ioano, că nu mai încap de aici înainte nici o îndoială în privința lui Dal. Aș fi foarte mulțumită dacă lucrurile ar ajunge în formă definitivă chiar în casa mea. Fata din America este pur și simplu delicioasă, și este atât de vioaie și de drăguță! La

rândul lui, Dal nu mai face pe caraghiosul ca până acum. La drept vorbind eu nu l-am considerat niciodată că ar fi copilăros, dar știu că în fața dumitale n-a trecut niciodată altfel, sau cel puțin din când în când; pare foarte calm și cumpătat. Dacă n-ar fi vorba de el, poate te-ai gândi că este un om banal. Toată ziua stau și se giugiulesc, iar eu caut să îndepărtiez pe mătușa ei, de teamă ca să nu intimideze pe Dal. Mi se pare însă de multe ori insuportabilă, de aceea i-am făgăduit lui Billy tot ce vrea, chiar jumătate din regatul meu, dacă va sta tot timpul cu doamna Parker Bangs și va asculta cuminte la tot ce spune, va răspunde politicos și va face tot posibilul ca să o țină cât mai departe de ei. Billy se poartă atât de atent cu ea, încât a început să-mi fie teamă nu cumva să-mi ceară să-l sărut în schimbul sacrificiului făcut pentru mine; în cazul acesta va trebui să ți-l trec dumitale ca să-i dai o lecție, căci dumneata te pricepi mai bine ca oricare dintre noi să liniștești pe tinerii aceștia. Sunt convinsă că astă-seară Dal va cere pe domnișoara Lister în căsătorie. Nu știu de ce n-a cerut-o chiar seara trecută. Era o lună ca ziua și au fost împreună cu barca pe lac. Ce ar fi putut să ceară mai mult: o lună ca un ban de aur, lacul poleit ca o oglindă și o fată ca un vis. Billy plecase cu doamna Bangs într-o barcă de două persoane și era cât pe aci să o înece, căci biata femeie nu mai putea de râs din cauza glumelor lui deșuchiate; când s-au întors, m-a întrebat nu cumva Billy e văduv? Ce crezi, ce rost a avut această întrebare?

— Habar n-am, răspunse Ioana, dar îmi pare bine de ceea ce-mi spui în legătură cu Dal și domnișoara Lister. Este exact fata care se potrivește cu el și cred că se va adapta foarte curând felului de a vedea al lui Dal. Afară de asta el are nevoie de o femeie perfect de frumoasă, așa cum este fata asta.

— E cu adevărat foarte frumoasă. Aș fi vrut să o vezi seara trecută în rochia albă de mătase și în păr cu o cunună de flori de răsură. Nu înțeleg cum de a putut Dal să se stăpânească până acum; dar probabil este un semn bun că procedează cu atâta tact. Cu toate acestea cred că este definitiv decis.

— Nu dragă, interveni Ioana, eu cred că el se hotărâse chiar de la Overdene, dar pentru el căsătoria este un pas foarte serios. Pe cine ai la Shenstone ?

Lady Ingleby îi spuse numele celor care veniseră și Ioana constată că ea îi cunoștea pe toți.

— Sunt încântată! exclamă ea, și nici nu-ți imaginezi cât sunt de mulțumită că m-am întors. La Londra începusem să mă sufoc din cauza căldurii și a plictiselii; niciodată nu mi s-a părut atât de plicticos orașul acesta. Iată și biserița voastră; abia aștept să aud orga cea nouă. Sunt foarte mulțumită că pastorul vostru și-a adus aminte și de mine și mi-a dat ocazie să contribui cu ceva la procurarea ei. Are două rânduri de claviaturi sau trei?

— Mi se pare că are o jumătate duzină, răspunse Lady Ingleby, și le manevrezi cu picioarele, dar duminica trecută când am cântat la liturghia pentru copii, m-am gândit că va fi mult mai bine dacă nu mă ating de ele. Niciodată nu știi dinainte ce se poate întâmpla când pui mâna pe orgile acestea mecanice.

— Nu cumva vorbești de pedale? întrebă Ioana.

— Cred, că așa ceva trebuie să fie, ceva în forma labei de picior care se uită urât la tine, dacă se întâmplă să-ți pleci privirea în jos.

Ioana zâmbi gândindu-se la hazul pe care îl va face Garth când îi va reproduce conversația aceasta. Observațiile pe care le făcea Lady Ingleby în privința muzicii erau un deliciu nebănuit pentru cunoștințele ei.

Trecură prin fața bisericii acoperite de iederă și cu aspectul pitoresc în haina ei de verdeață; peste câteva clipe intrară în parcul castelului. În goană trăsurica era gata să se lovească de stâlpul porții, așa că Ioana aruncă o privire speriată spre Lady Ingleby care tocmai se uita la ea. "Când treci pe lângă primejdie, nu mai contează dacă este la un kilometru sau la un deget de tine" răspunse ea râzând, în timp ce goneau pe sub bolta ulmilor bătrâni ai parcului.

Tot așa îi spuneam mamei când zilele trecute mi-a făcut o scenă din cauză că gonesc prea repede, continuă Myra. Trebuie să-ți mai spun dragă Ioana, că în ultimul timp mama a început să se poarte foarte atentă cu mine. Sunt convinsă că în ziua când eu voi împlini

șaptezeci de ani și ea nouăzeci, va începe chiar să mă iubească. Am ajuns; te rog să te uiți bine la Lawson, e străin în casa noastră dar este un băiat foarte cumsecade și cântă admirabil, mai ales la orgă. Afară de asta dă lecții la o școală de adulți și ține cuvântări destul de bune la adunările templierilor. Este extrem de pedant când este vorba de îngrijirea peluzelor, și camerista mea îmi spune că a început să ia lecții de limba franceză. Se pare că se pricepe la toate, afară de meseria pentru care a fost angajat; de aceea îmi pare foarte rău că nu este valetul ideal pe care mi l-aș fi dorit. Michael spune ca de obicei, că am o slăbiciune să încurajez oamenii să facă anumite lucruri pentru care au înclinări speciale, înloc să le ordon să facă ceea ce este datoria lor și pentru care sunt plătiți. Cred că are completă dreptate, dar mie îmi place să văd personalul meu că este întotdeauna mulțumit.

Coborâra în fața intrării și Myra începu să urce scara cu mișcări atât de leneșe și indiferente, încât nu-ți venea să crezi că fusese în stare să mâne caii cu atâta îndrăzneală cum făcuse adineaori, ci-ți făcea impresia că tocmai atunci se ridicase dintr-un fotoliu confortabil unde trândăvisese toată după-amiaza. Ioana examina valetul care veni să le întâmpine. Nu prea avea aerul de servitor, dar în nici un caz nu și-l putea imagina cântând la orgă sau ținând cuvântări la adunările templierilor, deși părea că se achită destul de bine și de atribuțiile pe care le avea.

— Am uitat să te previn, șopti Myra, acesta nu este Lawson, căci el a plecat să vorbească cu preotul parohiei pentru vecernia de astă-seară. Cel care ne-a ieșit în cale este Torn, căruia toată lumea de aici îi spune „Jephson”. Până de curând a fost groom în serviciul personal al lui Michael, dar băiatul este logodit cu una dintre cameriste, așa că am aranjat să ajute lui Lawson fiind mai vechi în casă. Voi vorbi despre asta și cu Michael, după ce se va întoarce din Norvegia. Să mergem pe aici: ți-am aranjat camera cea cu magnolii, căci știam că-ți face plăcere vederea spre lac. Am uitat să-ți mai spun că tocmai acum se joacă un campionat de tenis. Dal și Ronnie sunt în curs pentru un single între bărbați, la finale, și cred că va fi o

partidă emoționantă. Era vorba să înceapă pe la orele patru. Te rog nu-ți mai timpul cu toaleta; camerista duminică și bagajul trebuie să sosească dintr-un moment într-altul.

— Mulțumesc, răspunse Ioana, mă duc să mă scutur de praful pe care l-am luat din tren și te voi urma și eu imediat, căci după cum vezi, când plec la drum, mă îmbrac întotdeauna în haine ca pentru țară.

Peste zece minute, atrasă de aplauzele și râsetele asistenței, Ioana apărură în fața corturilor de tenis. Toți invitații doamnei Ingleby erau adunați aici și formau un grup cât se poate de pitoresc sub coroana castanilor cu flori albe și roșii. Partida începuse și după ce se mai apropie, Ioana recunoscă pe Garth care era îmbrăcat în flanelă și cu cămașa de mătase violetă, iar în fața lui statura herculiană a tânărului Ronnie care căuta să contrabalanseze prin forța cu care bătea mingile, agilitatea și siguranța lui Garth Dalmain care avea ochiul mai sigur și loviturile mai fine.

Jocul era foarte animat; primul set îl câștigase Garth cu șase la patru, iar actualmente scorul era cinci la patru în favoarea lui Ronnie; în setul următor însă venea Garth la rând să servească mingea și era convins că va câștiga un punct, așa că situația va fi din nou „games all”.

Ioana trecu prin fața scaunelor de grădină, îndreptându-se spre unul care era neocupat, alături de Myra. Venirea ei fu salutăată de toată lumea, fără ca asistenții să fi scăpat jocul celor doi. În clipa următoare însă se auzi un tumult, ca o exclamație de mirare; Garth făcuse două greșeli neașteptate și scăpase de două ori mingea.

Ioana își ocupă locul și se întoarse cu fața spre jucători. În clipa următoare se auziră din nou aclamațiile amestecate cu strigăte de mirare. Garth servise de două ori mingea, o dată *net* și a doua oară *over*: asta însemna *game and set* în favoarea lui Ronnie.

— Una și una, zise Billy; ei bine, pe Garth nu l-am văzut niciodată jucând în halul acesta; în orice caz însă, vom avea plăcerea să mai asistăm la un set. Amândoi joacă admirabil, Dal e ca fulgerul, iar Ronnie e tunet.

Jucătorii schimbăreau courtul, trecând fiecare în locul celuilalt. Garth părea palid, cu toată fața lui arsă de soare. Era extrem de nemulțumit de sine însuși, din cauză că făcuse două greșeli una după alta, tocmai în momentul cel mai critic, nu atât pentru că pierduse jocul ci mai curând din motiv că era convins că toată lumea observase tulburarea lui, pricinuită de apariția unei siluete care trecea încet prin fața scaunelor înșirate sub castani, și la vederea căreia i se păru că toate în jurul lui încep să se învârtăscă, amestecându-se până când nu mai poate distinge nimic. În realitate însă singura ființă oare observase imediat zăpăceala trecătoare a lui Garth și o pusese în legătură cu apariția Ioanei, fu fata din America despre care v-am vorbit și care era așezată pe un scaun în partea opusă. Garth îi aruncă un zâmbet și-i spuse ceva în momentul când își schimbă locul cu Ronnie.

Ultimul set fu cel mai emoționant dintre toate trei; Garth câștigă cinci puncte și Ronnie patru; era rândul lui Ronnie să servească mingea pe care o bătu cu atâta putere încât Garth nu o mai putu ridica și ajunseră din nou la „games al”. Din toate părțile porniră aclamații și strigăte „deuce”, iar când Garth câștigă cu „vantage in”, o indirectă a lui Ronnie reduse jocul din nou la „deuce”.

— Nu crezi că durează prea mult, zise doamna Parker Bangs întorcându-se spre Billy care părea emoționat. Cred că sunt amândoi obosiți și abia așteaptă să-și poată bea ceaiul. În locul domnului Garth eu aș fi lăsat mingea să-mi scape, ca să fiu amabil.

— Asta ziceam și eu, răspunse Billy, dar Garth nu este niciodată amabil când joacă; de aceea în locul lui Ronnie, indirecta pe care i-a trimis-o, eu aș fi dat-o „out” și aș fi terminat de mult.

— Billy, zise Myra, te rog du-te și adu-mi umbrela nu ca să nu mă ardă soarele. Fără îndoială nu vei mai avea ocazia să vezi cum se termină, dar meriți această pedeapsă, căci nu-ți mai tace gura.

— M-am decis ca de aici înainte să-ți cer voie scumpa mea Regină, de câte ori am de spus câte ceva, și întorcându-se ca o sfârlează, o rupse la fugă spre castel. Peste câteva clipe se întoarse

gâfâind și puse umbreluța pe genunchii doamnei Ingleby. Mi-ai făgăduit o răsplată, care poate merge până la jumătate din regatul dumitale; știi ce-ți voi cere să-mi dai: capul doamnei Parker Bangs pe o tavă de argint...

— Taci din gură Billy și dă-te la o parte, căci ne înpeidici vederea și nu putem vedea tocmai partea cea mai interesantă a partidei. Care este situația? întrebă Ioana.

Garth era în avantaj, dar în clipa următoare brațul lui Ronnie se ridică deasupra capului și servi o minge indirectă.

— Joacă o minge scurtă Dal, se auzi un glas care răzbătu prin tumultul general, și termină!

În sufletul lui Garth glasul acesta vibra ca o coardă atinsă de o mână măiastră; recunoscuse glasul, dar nu se întoarse în partea de unde venise, iar în clipa următoare brațul lui fulgeră în aer cu iuțeala unui curent electric. Mingea trecu o idee peste plasă și lovindu-se în pământ, făcu recul, fără ca Ronnie să o poată atinge. Lovitura pe care o încercase acesta se dovedise inutilă, căci jocul se termină în favoarea lui Garth Dalmain.

Amândoi părăsiră terenul cu rachetele la subțioară și aprinși la față de patima jocului și a victoriei care fusese atât de aproape de fiecare, fără să se decidă în ce parte va înclina, până în ultimul moment.

Paulina Lister luase în păstrare vestonul lui Garth, împreună cu ceasornicul pe care acesta i-l dăduse la începutul jocului. Când îl văzu că vine spre ea, așteptă câțiva clipe ca să se îmbrace, apoi îl felicită pentru succesul pe care îl avusese și se uită mirată după el: Garth se îndrepta cu pași grăbiți spre Ioana.

— Bună ziua, ce mai faci domnișoară Champion?

Ochii lui căutau nerăbdători pe ai Ioanei în care citi imediat mulțumirea revederii și simți certitudinea pe care o căuta. Prezența ei îi lipsise atât de mult, în timpul zilelor care trecuseră. Marți, miercuri, joi fuseseră zile care nu voiau să se termine pentru ca să înceapă vinerea. Nici prin gând nu i-ar fi trecut că lipsa cuiva e în stare să provoace un astfel de gol, și cu toate acestea se simțea foarte mulțumit că zilele fuseseră atât de goale și că în sfârșit sosise și aceea

când îi va putea spune că dorește din tot sufletul să rămână toată viața lângă el. Amândoi presimțeau fericirea acestei clipe, căci fără îndoială Ioana venise cu același gol în suflet; era peste putință ca sentimentul absenței să fi fost unilateral. Singurătatea aceasta îi învățase pe amândoi ce înseamnă cuvântul împreună și acum trebuia să urmeze mărturisirea după care nici o despărțire nu mai este posibilă.

Acestea erau gândurile care trecură prin mintea lui Garth în timp ce se apropie de Ioana și o salută cu cel mai banal salut obișnuit în Anglia și care de obicei nu aștepta nici un răspuns. Ioanei însă nu i se păru banal acest salut venit de la el, mai ales acum, de aceea îi răspunse sincer și cu toate amănuntele posibile, căci voia să afle tot ce făcuse cât a fost plecată, și la rândul lui să-i povestească și el tot ce făcuse și simțise în timpul celor trei zile care i se păruseră interminabile, pentru ca să poată relua prietenia lor exact acolo unde despărțirea o întrerupsese. Îi întinse mâna și strânse pe a lui cu aceeași senzație pe care ți-o împărtășea întotdeauna o strângere de mână venită de la Ioana.

— Mulțumesc Dal, foarte bine, și de când sunt aici încep să mă simt și mai bine decât până acum.

Garth își propti racheta de fotoliul în care era așezată și se întinse în fața ei pe iarba moale.

— S-a întâmplat ceva la Londra care nu ți-a fost pe plac? întrebă el privindu-i vârful pantofilor care erau aproape de brațul lui.

— Nimic deosebit, dar era cald și zăpușeală; încolo Londra era tot atât de plăcută ca întotdeauna. S-a întâmplat însă ceva cu mine și dacă îți voi spune ce anume, sunt sigură că vei râde de mine.

Garth nu ridică privirea spre ea ci continuă să smulgă firișoare de iarbă pe care i le presăra pe vârful pantofilor. Conversația aceasta ar fi fost admirabilă și la locul ei dacă ar fi fost singuri. Era peste putință însă ca în clipa aceasta Ioana să înceapă să-i spună cu glasul

ei care răsuna ca o muzică divină, aici în fața tuturor, cât de chinuitoare a fost această despărțire pentru amândoi.

– Ficatul? întrebă doamna Parker Bangs.

– Cozonac, răspunse Billy și în aceeași clipă împiedicându-se de picioarele lui Garth, căzu cât era de lung aruncându-i în poală feliile de cozonac pe care le aducea pe tava cu care venise în goană.

Ioana privi spre Garth din care nu vedea decât creștetul capului, apoi întoarse privirea spre doamna Bangs care își aduna feliile de cozonac din poală.

– M-am plictisit, răspunse ea, m-am plictisit într-un mod groaznic Dal și să știi că numai oamenii plicticoși se pot plictisi. În timp ce veneam însă cu trenul înapoi mi-am dat seama de motivul acestei plictiseli. M-ascuți Dal?

Garth ridică privirea și se uită la ea. O clipă se gândi că probabil sentimentul pe care el îl crezuse reciproc, nu era decât unilateral. Privirile Ioanei scăpărau într-un reflex de veselie prietenească.

– A fost din vina dumitale, dragă băiete, continuă Ioana.

– Cum se poate? întrebă Garth, și cu toate că inima îi zvâcni în piept, în glas nu se simți decât o nuanță de mirare.

– Din cauză că în cele câteva zile pe care le-am petrecut împreună la castelul Overdene, am făcut împreună un adevărat abuz de muzică și tocmai aceasta mi-a lipsit în timpul cât am fost la Londra. Începusem să mă alarmez și mă temeam să nu-mi fi deranjat echilibrul moral pe care îl știam atât de temeinic înainte.

– În cazul acesta, atât tu cât și Dal veți putea face abuz de muzică în aceeași măsură și aici. În salon am un pian de concert, altul mai mic este în hol și un Bechstein uriaș în camera de biliard, interveni Myra ieșind din dosul umbrelei care o ascundea de razele soarelui. Mi-a fost peste putință să-mi dau seama care ar fi marca pe care o prefer; Erard, Broadwood, Collard sau Bechstein, de aceea încetul cu încetul am făcut o colecție, procurându-mi câte un exemplar din fiecare. Cu toate acestea îmi vine să cred că dintre toate cânt cel mai bine la pianina pe care o aveam în camera mea de studii când eram acasă și care acum este în budoarul meu. Sunt mai

obișnuită cu tonul acesteia și probabil se potrivește mai bine cu felul meu de a cânta.

— Îți mulțumesc, răspunse Ioana, dar prevăd că eu și Garth vom prefera Bechsteinul.

— Iar dacă vreți o muzică mai excitantă, continuă Myra, n-aveți decât să vă duceți să asistați la repetițiile concertului coral care se va da pentru acoperirea cheltuielilor pricinuite cu procurarea orgii. Toată lumea se așteaptă la lucruri extraordinare.

— Prefer să plătesc eu orga decât să fac un drum de un kilometru pentru ca să ascult niște repetiții corale, declară Ioana categoric.

— Nu domnișoară Ioană, interveni Garth văzând pe Ioana că este nemulțumită, eu cred că e foarte frumos din partea oamenilor că încearcă să-și plătească datoria pentru orgă din propriile lor puteri și să-si procure odăjdii de care au nevoie pentru biserică. Sunt convins că acest concert are să fie admirabil și e peste putință să nu fie; de vreme ce chiar personalul lui Lady Ingleby își dă concursul. Lawson mi-a vorbit azi-dimineață despre concert și mi-a fredonat toate melodiile care compun programul. Eu cu toate acestea sper Domnișoară Champion să asistăm împreună la viitoarea repetiție.

— Să merg? întrebă Ioana fără să-și dea seama de zâmbetul cu care se întoarse spre el, căci în clipa aceasta se gândea la seara aceea din Overdene, când îi răspunsese atât de spontan: „...Spune-mi ce vrei și eu voi face tot ce-mi ceri”.

— Paulina ar fi încântată să se poată duce cu dumeata căci ei îi place foarte mult muzica rustică, interveni doamna Parker Bangs.

— Mofturi mătușică dragă, o întrerupse domnișoara Lister așezându-se pe scaunul de lângă Myra. Eu sunt de părerea domnișoarei Champion, și nu-mi place decât muzica selectă, prin urmare nu am ce căuta la un astfel de concert.

Ioana se întoarse spre ea și-i zâmbi prietenește, fără nici un fel de gând ascuns.

— Nu domnișoară Lister, trebuie să vii cu noi, interveni Ioana. În felul acesta vom fi două victime și ne va fi mai ușor. Cine știe,

poate Dal și Lawson vor reuși să ne convertească și ne va place concertul. În orice caz va fi destul de amuzant să ascultăm explicațiile pe care Dal ni le va da, căci el are curajul necesar pentru a-și apăra convingerile.

— Am avut o conversație foarte emoționantă asupra muzicii, zise domnișoara Lister, în timp ce traversam oceanul pe bordul vasului *Arabic*. Am venit cu un grup de cunoștințe foarte simpatice care au organizat un concert într-o seară de miercuri pe la orele opt jumătate. Eram la nouă sute de mile de coasta Irlandei și când ne-am urcat din salonul restaurantului, vaporul a intrat în ceață. La orele opt exact a început să mugească sirena pentru a semnaliza prezența vaporului în perdeaua de ceață. Sirena mugea tot la jumătate minut și era imposibil să-ți auzi glasul în timpul acesta. Programul însă era imprimat și împărțit tuturor călătorilor, așa că s-a decis să se țină concertul. Ne-am coborât în sala de muzică și fiecare punct al programului a fost subliniat de câte un *bvuuu* prelung al sirenei. N-am auzit niciodată ceva care să fi intervenit mai precis și tocmai la timp, ca mugetul acestei sirene în timpul concertului. Un solist cu o voce de bas profund cânta *Îngropat adânc în leagănul de stânci* și de fiecare dată când ajungea să cânte refrenul: „Calm și plin de pace îmi este somnul”, imediat se pornea mugetul sirenei *bvuu* și te făcea să-ți aduci aminte că noaptea care urma, va fi lipsită de pace și de somn. Un alt solist care avea o suavă voce de tenor începu apoi să cânte *De multe ori în nopți cu lună*, iar sirena continua să răspundă tot de atâtea ori, adică tot la treizeci de secunde cu câte un *bvuu* lugubru care se pierdea în largul apelor. Culmea a fost însă când o domnișoară a început să cânte la pian o bucată de Chopin. Vă puteți închipui ce a ieșit. Cu toate acestea domnișoara nu s-a lăsat, ci a cântat bucata până la capăt...

Ioana se întorsese în scaun și asculta cu interes la ce spunea tânăra americană. O găsea delicioasă și se gândea ce plăcere va fi pentru Dal când va privi pe fata aceasta atât de delicioasă, care știa să povestească cu atâta haz și făcea gesturi atât de grațioase. Se întoarse spre el să-l vadă stând în extaz și uitându-se la ea, dar Garth

era preocupat de forma picioarelor ei pe care o desena pe iarbă cu o ramură care căzuse din castanul la umbra căruia se opriseră. Câteva clipe îl urmări cum trăgea grăbit liniile, parcă ar fi stat în fața unei pânze, apoi dintr-o dată își retrase picioarele, căci se simțea vexată de indiferența și completa lui lipsă de atenție față de ce se petrecea în jurul lui.

— Trebuie să fi fost foarte amuzant, zise Garth și se ridică în picioare, și ai redat scena cu mult meșteșug, așa încât îți face impresia că auzi mugetul sirenei și vezi dezamăgirea întipărită pe fețele diletanților. Asta îmi aduce aminte de un amănunt destul de caraghios care s-a întâmplat la un concert la care am asistat și eu. Un tânăr începuse să recite balada lui Tennyson: *Charge of the Light Brigade*, dar părea foarte emoționat și încurca versurile. La pasajul unde descrie elanul celor șase șute de eroi deveni impresionant și începu să declame:

„Theirs not to make reply,
Theirs not to do or die,
Theirs but to reason why.”

Intonația și gesturile erau foarte la locul lor, așa că nu cred că cineva să fi băgat de seamă ce se întâmplase cu versurile.

— Eu am pățit una și mai bună, interveni Ronnie, cu ocazia unui serviciu divin care se oficiase la întoarcerea trupelor din Africa de Sud. Începutul serviciului se deschide după cum știți cu imnul național care se cântă până la sfârșit. Probabil știți de asemenea de variațiunile numelui posesiv care te încurcă de multe ori. În spatele meu era postat tocmai un vlăjgan care avea un glas ca de tunet și bietul om se căznea întotdeauna să pronunțe posesivul cât se poate de răspicat; când a ajuns la strofa a doua, cânta ca un iese din minți:

"Confond his politics,
Frustrate his knavish tricks!"

— Cred că Regele ar face mare haz dacă ar afla; ești sigur de exactitatea acestui fapt Ronnie? întrebă Lady Ingleby?

— Absolut sigur; la nevoie aș putea să-ți spun și biserica unde s-a întâmplat și să-ți citez câțiva oameni foarte serioși care au fost de

față.

— Atunci îi voi povesti și Majestății Sale cu prima ocazie și îi voi spune că dumneata ai asistat la aceasă scenă. Dar cum stăm cu campionatele? Ce urmează acum? Finalele pentru perechi? Domnule Dal, dumneata și domnișoara Lister veți juca azi contra colonelului Loraine și a domnișoarei Vermount; cred că veți câștiga fără prea multă bătaie de cap, căci amândoi jucați foarte bine. Ioano, partida aceasta face să fie văzută, ce zici?

— Despre asta sunt convinsă, răspunse Ioana cu entuziasm în timp ce se uita la cei doi care se ridicaseră în picioare și își examinau rachetele, asteptând sosirea adversarilor. Erau o pereche încântătoare și-ți făcea impresia că natura își dăduse toată silința să înzestreze pe fiecare dintre ei cu toate calitățile posibile. Singurul amănunt care poate ar fi părut straniu era faptul că alături de el fata asta părea ediția feminină a lui Garth și cine nu i-ar fi cunoscut, poate i-ar fi luat drept frate și soră, ceea ce la urma urmelor nu este o greșeală de neiertat, se gândi Ioana. Admirația ei pentru Paulina creștea de fiecare dată când o examina mai cu atenție, de aceea când se uita acum la ei, începu să-și dea seama că dăduse lui Garth un sfat foarte cuminte și se simțea mulțumită, căci vedea că l-a primit.

Ceva mai târziu, în timp ce se îndreptau spre casă — era singură cu Garth — Ioana se întoarse spre el și-l întrebă:

— Dal, nu te superi dacă îmi permit să-ți pun o întrebare? Te-ai hotărât?

— Orice ai întreba, eu nu mă supăr, răspunse Garth; dar te rog să te explici mai lămurit: ce să mă hotărâsc?

— Să te logodești cu domnișoara Lister?

— Nicidecum. Ce te face să bănuiești că așa ceva ar fi posibil?

— Marțea trecută la Overdene — mi se pare că a trecut atâta timp de atunci — spuneai că trebuie să fii luat în serios.

— Mie mi se pare că au trecut ani de atunci, răspunse Garth și îți spun foarte sincer, sunt convins că dumneata mă iei foarte serios, și-mi place să cred că nu mă înșel deloc. Cu toate acestea însă n-am

cerut în căsătorie pe domnișoara Lister, și tocmai de aceea aș dori să vorbesc cu dumneata între patru ochi despre această chestiune. Astăseară, după ce se va termina masa, în timp ce glumele și distracțiile vor fi în toi, așa că ne vom putea strecura neobservați, te rog să ieși pe terasă unde sper că voi putea sta cu dumneata de vorbă, fără nici o teamă că ne va întrerupe cineva. Reflexul lunii pe apa lacului trebuie să fie un spectacol feeric, văzut de pe terasă. Seara trecută am stat un ceas... nu draga mea, greșești: am stat singur, după ce s-a terminat plimbarea cu bărcile, și m-am gândit la ce vom vorbi astăseară, exact în același loc.

— Voi veni cu siguranță, răspunse Ioana, și te rog să-mi spui tot ce vei avea de spus fără nici un fel de sfială, iar eu îți făgăduiesc să îți stau în ajutor din toate puterile mele.

— Îți voi spune tot, declară Garth în șoaptă, iar dumneata îmi vei da un sfat pe care nimeni altul nu ar putea să mi-l dea.

Ioana se așezase în fața ferestrei și gusta în liniște vederea acestui peisaj delicat care se așternea în fața ei, bucurându-se în același timp de completa liniște ce o va avea timp de o jumătate de oră, până când să vină camerista ca să-i ajute să se îmbrace. Exact sub fereastra ei era terasa și în marginea ei un parapet de piatră, dincolo de care se așternea grădina veche cu boschetele ei de flori, cu alei umbrite și havuzuri în care susura apa, îngânându-se în liniștea serii. În fund de tot se vedea pajiștea repezită spre lacul învelit de umbră și luciu ca o oglindă de argint. Liniștea în jurul ei era completă, parcă totul ar fi adormit în așteptare. Își luase cu ea o carte pe care o uită în poală, fără să o deschidă. Se uita la pădurea care se vedea dincolo de lac, pe urmă ridică privirea și examinează cerul limpede ca lacrima în fundul căruia nurași albi tiviți cu aur goneau încet și leneși. În suflet îi năvăli un fel de pace care o făcea să simtă o profundă mulțumire.

În clipa aceasta auzi pe cineva trecând cu pași ușori pe terasă și se plecă puțin înainte ca să vadă cine este. Garth tocmai ieșise din fumoar și după ce se plimbă de câteva ori în lungul ei, se așază într-

un fotoliu. Parfumul țigării lui ajunse până la Ioana, amestecat cu mireasma magnoliilor de pe terasă. „Acestea sunt Zenith—Marcovith, de doisprezece shillingi suta, împachetate frumos în cutii de lux. Trebuie să țin minte, dacă va fi cazul să-i fac o surpriză de Crăciun. E peste putință să-i cumperi ceva la care nu s-ar fi gândit nimeni afară de tine", își zise ea.

Garth aruncă țigara și începu să fredoneze ceva abia simțit, apoi încet, încet glasul lui dulce de bariton începu să se accentueze:

*„N-am vorbe să te cânt frumoasa mea,
Nici nu te pot slăvi precum aș vrea..."*

Cu toate că până la ea cuvintele lui abia se auzeau, patima cu care cânta era atât de fierbinte încât Ioanei i se păru că este adevărată indiscreție să stea și să-i asculte cântevul. Rupse o frunză mare de magnolia și plecându-se pe fereastră, o lăsă să cada pe capul lui Garth. Tânărul se opri și ridică privirea în sus:

— Bună seara, aici erai?

— Da, eu sunt aici, răspunse Ioana râzând foarte încet ca să nu fie auzită de cineva, căci ferestrele camerelor de alături erau deschise. Ai venit să cânti o serenadă, dar ai greșit fereastra, tinere îndrăgostit.

— Ce bine ești informată! răspunse Garth ironic.

— Nu-i așa? Dar te rog să nu fi supărat din cauza asta stăpâne Garthie, căci în absența bătrânei Margery trebuie să-mi dai voie ca eu să-ți fiu mentorul.

Garth se ridică în picioare și pe jumătate provocator, pe jumătate în glumă o întrebă:

— Ce-ai zice să trec dincolo de tufele de magnolii? Aș vrea să-ți spun o mulțime de lucruri care nu pot fi spuse în gura mare de aici, căci ne-ar putea auzi lumea.

— Sigur că nu, răspunse Ioana, și nici nu sunt de acord să-mi vină Romeo la fereastră. Ceea ce vrei să-mi spui, cred că mai poate aștepta până diseară, căci altfel am întârzia de la masă. Ce-ar zice mătușa Gina dacă ar afla?

— Bine, zise Garth, foarte bine. Dar astă-seară accepți să vii pe terasă ca să stăm de vorbă? Am nevoie să mă ascuți cu toată

răbdarea domnișoară Champion, căci am multe de spus.

— Voi veni imediat ce voi scăpa din salon și cred că și eu sunt tot atât de nerăbdătoare să ascult ce ai de spus, ca și dumneata. Ce suav e parfumul magnoliilor! Ce zici de potirele acestea albe? Vrei să-ți dau o floare să-ți pui la butonieră?

Îi surâse malițioasă și întorcându-i spatele, intră în casă.

— De ce mi-o fi plăcând să-l necăjesc de o vreme încoace? Îmi face impresia că eu am început să fiu ridicolă în timp ce el este foarte serios și grav. Mi se pare că Myra are dreptate: începe să ia lucrurile foarte tragic. Dar ea ce o fi zicând; să sperăm că se gândește și ea destul de serios la el... Poftim domnișoară Matthews. Scoate-mi rochia pe care am purtat-o în noaptea concertului de la Overdene, și să ne grăbim căci nu ne-au rămas decât douăzeci de minute. Ce seară minunată! Înainte să te apuci de lucru, vino să vezi apusul de soare pe lac; este o adevărată feerie.

CAPITOLUL 10

Oricât de nerăbdători ar fi fost invitații doamnei Ingleby, mesele la castelul Shenstone țineau întotdeauna foarte mult și ar fi fost greu ca cineva, mai ales dintre cei care se bucurau de atenția tuturor convivilor, să se poată strecura din casă fără să-l observe nimeni; așa că în turnul bisericii din satul vecin sunaseră de mult ceasurile zece, când Ioana și Garth ieșiră în sfârșit amândoi pe terasă. Înainte de a fi ieșit din salon, Garth luă un șal și închise cu multă băgare de seamă ușa pe urma lor, pentru ca nimeni să nu-i mai poată auzi, cu toate că din holul de jos până în sufragerie era destulă distanță.

După zilele de despărțire care se așezaseră între ei erau acum pentru prima dată complet singuri, când în sfârșit puteau respira ușurați de povara comună a îndelungii absențe.

Traversară alături, dar fără să-și spună nimic, terasa de piatră, până la parapetul care îi despărțea de parcul cu ulmii bătrâni. Peisajul era scăldat în lumina albă de lună și prin scăpărarea aceasta

argintie puteau vedea tufișurile cu frunza înfiorată din marginile aleilor întortocheate, boschetele de flori cu capetele apropiate, parcă și-ar fi șoptit cuvinte de dragoste, iar deasupra lor coroana sumbră a ulmilor uriași, dincolo de care în mijlocul lacului ca o oglindă, încremenise imaginea rece ca un disc de argint a lunii.

Garth întinse pledul pe parapet și Ioana se așază în fața lui; el rămase în picioare, cu mâinile încrucișate pe piept și cu fruntea ridicată. Ioana se așezase puțin la o parte, fără să se uite la el și întoarse și mai mult capul în direcția lacului spre care bănuia că se uită și el. Garth însă se uita la ea.

Era îmbrăcată în aceeași rochie de mătase neagră pe care o purtase în seara concertului de la Overdene, cu deosebirea că de astă dată nu avea șiragul de perle la gât și nici alt colier, ci un buchet de trandafiri roșii pe care și-l prinsese la piept. În toată atitudinea Ioanei era o noblețe inexprimabilă și o vigoare calmă care făcea pe Garth să se uite la ea emoționat. Toată dragostea și toată patima pe care o simțea pentru fata aceasta, îi strălucea acum în priviri. Nu mai avea nici un motiv să-și ascundă sentimentele, căci aceste clipe erau numai ale lor.

Ioana se întoarse mirată spre el, căci nu înțelegea de ce nu începuse să-i spună ce avea de spus, despre Paulina Lister, dar văzându-i privirile aprinse îndreptate spre ea, tresări:

— Dal, exclamă ea emoționată și încercă să se ridice, te rog nu spune nimica, nu încerca să-mi spui...

Cu un gest ușor Garth o făcu să se așeze din nou.

— Taci draga mea, șopti el, căci trebuie să-ți spun tot ce am de spus și nu uita că mi-ai făgăduit să mă asculți, să mă sfătuiești și să mă ajuți din toate puterile. Voi avea nevoie Ioana de ajutorul tău; nici nu-ți imaginezi câtă nevoie am nu numai de ajutorul tău ci de tine însăși. Am nevoie de tine mai mult decât ți-ai putea închipui. Cele trei zile care au trecut, pentru mine au fost zile de chinuri îngrozitoare, din cauză că nu te puteam vedea și viața pentru mine n-a reînceput decât din clipa când te-ai întors. Și chiar acum după ce te-ai întors, ceasurile acestea de așteptare, până să putem rămâne

singuri, au fost destul de grele. Am atât de multe să-ți spun Ioano, despre ce m-am gândit în timpul acesta, despre tine și despre ceea ce ai început să însemni în viața mea, din seara concertului. Nu găsesc nici cuvinte ca să mă pot exprima, căci în viața mea, n-a fost până acum nimic ce ar fi putut să însemne ceva, să aibă vreo consecință mai trainică, ci totul a fost trivial și trecător și a înfiorat numai suprafața, fără să răscolească adâncul. Dorința de a te vedea, de a te simți alături de mine, mă copleșește și întunecă definitiv tot ce a fost în viața mea înainte de tine, și va fi pentru mine cea mai mare bucurie pe care poate să mi-o dea viitorul. Ioano, am admirat multe femei, am alergat după ele și le-am dorit, le-am făcut portretele și le-am uitat. Nu mi-a fost dragă însă nici o femeie de înainte de tine, și niciodată nu am înțeles ce înseamnă pentru un bărbat adevărata feminitate, decât în clipa când am auzit glasul tău minunat, vibrând în largul sălii de concert, când cântai: „*Șirag de mărgele, mătăniile mele*”.

Iubita mea, te rog să mă crezi, din clipa aceea am învățat și eu să picur câte o perlă, pe ceas câte una și în fiecare rugă, a ceasurilor din trecutul pe care îl împletesc cunună cu prezentul ca să nu-l mai uit niciodată și nici despărțire să nu mai poată fi de-acum între noi. Amintirile noastre vor fi de aici înainte mătăniile la care ne vom gândi în fiecare clipă. Ioano, voi reuși oare să te fac să înțelegi ce ai devenit pentru mine și cât de prețioasă ești în fața mea... Ioano, iubita mea!

Nu-i venea să creadă, cu toate că-l simțea atât de aproape de ea, dar în clipa următoare Garth se lăsă într-un genunchi, și trecându-i brațele în jurul mijlocului, își îngropă obrazul în dantelele fine de pe pieptul ei, ca într-un mănunchi de flori pline de miresme. Peste ei coborî tăcere și pace deplină, iar în locul cuvintelor grăbite pe care le spunea ca să o facă să înțeleagă dorința lui, veni tăcerea plină de împăcare, mai elocventă și mai plină de mărturisiri decât orice cuvânt.

Ioana nici nu se mișcă și nici nu spuse nici o vorbă; i se părea atât de stranie și de plăcută prezența lui neașteptată la picioarele ei,

încât furtuna sentimentelor care îi răscolise sufletul până acum, se domoli și se simți complet împăcată. Apoi dându-și seama cât de chinuitoare fuseseră pentru el cele trei zile cât lipsise, înțelese că nici ei nu îi lipsise muzica ci prezența lui, și fără să-și dea seama, îi petrecu brațele în jurul gâtului. În suflet simți trezindu-i-se un sentiment, necunoscut înainte, conștiința vie că sunt amândoi departe de lume, că ceasurile, grele de singurătate s-au dus pentru totdeauna, și că dincolo de ei, în toată lumea asta, nimic nu mai există decât ei doi, unul lângă altul. În timp ce se gândea tocmai la aceasta, el ridică privirea spre ea și ținând-o mereu îmbrățișată, îi șopti abia simțit:

— Tu și cu mine, amândoi alături, pentru totdeauna, a mea... Ioana mea!

Ioana însă era incapabilă să suporte strălucirea ochilor lui, fără să se gândească la urâtenia ei fizică pe care lumina acestor ochi minunați o puneau în fața ei mai crudă ca niciodată. Fără altă intenție, decât să ascundă din fața lui secretul sufletului ei în această clipă gata de orice mărturisire, îl strânse aproape de sân și-i ascunse fața la pieptul ei. Gestul acesta spontan al mâinilor ei adorate fu pentru el un semn de acceptare și câteva clipe i se păru că sufletul lui se desparte de trup și începe să plutească dincolo de stele. Apoi din nou își ridică fruntea și se uită la ea încă o dată, vrăjit de duioșia clipei și șopti ca nici noaptea din jurul lor să nu-l poată auzi:

— Ioano, soția mea !

Privirile limpezi ale Ioanei se întoarseră mirate spre el, apoi simți că tot sângele îi fuge de la inimă în obraji; se făcuse ca para la față și nu-și mai auzi bătăile zbuciumate ale inimii.

Se desfăcu din brațele lui și ridicându-se încet, privi prin noaptea în fundul căreia ce vedea clipind oglinda de argint a lacului bătut de lună.

Garth Dalmain era alături de ea, dar nu întinse brațul să o cuprindă și nici nu spuse nici o vorbă. Presimțea că acum câștigase lupta și în suflet îi cântau melodii pe care nimeni nu le-ar fi putut

înțelege. Se simțea fericit și i se părea că tăcerea din jurul lor are o profundă semnificație. Orice cuvânt ar fi putut spulbera senzația pe care i-o pricinuiseră brațele ei în clipa când îl strânsese la piept. De aceea tăcu și așteptă fără să spună nimic. Într-un târziu Ioana se întoarse spre el:

— Se poate Garth, e adevărat? Vrei să mă ceri.. vrei să-ți fii soție?...

— Da dragă, și glasul îi tremura de emoția stăpânită. De aceea am venit în seara asta pe terasă ca să vorbesc cu tine și să-ți cer să-mi fii ce nimeni alta în locul tău n-ar fi putut să-mi fie. Dar în clipa aceasta, te rog să mă crezi, sunt incapabil să-ți mai cer ceva, căci nu pot să-ți mai cer să-mi devii ceea ce ești de mult pentru mine. Nici o îngăduință, nici o ceremonie și nici inelele pe care le-am schimba împreună, nu te-ar putea face să fii soția mea mai cu adevărat, decât ai fost chiar în clipa aceasta fermecată.

Se uită la el și i se păru că niciodată înainte nu văzuse obrazul unui om care să radieze atâta fericire, iar ochii lui ca două stele i se păreau că o ard ca ascuțișul unei săbii. Ar fi vrut să-i acopere ochii cu palmele sau să se întoarcă și să privească peste vârful întunecat al ulmilor, în timp ce-i făcea această mărturisire. Puse un picior pe marginea parapetului și lăsându-și capul în palma brațului sprijinit pe genunchi, începu să vorbească, încercând să pară cât se poate de calmă:

— Dal, cuvintele dumitale m-au găsit nepregătită. Bineînțeles mi-am dat de mai înainte seama că din seara concertului ești plin de atenții față de mine, și că pasiunea noastră comună pentru muzică a contribuit la intensificarea intimității dintre noi și la strângerea relațiilor noastre de sinceră prietenie. Ca să fii sinceră, trebuie să-ți mai spun că pentru mine această prietenie a fost mai prețioasă decât orice prietenie pe care am cunoscut-o înainte. Aceasta însă se datorește în oarecare măsură și temperamentului dumitale care te face să fii un punct de atracție pentru toți care se găsesc în jurul dumitale. Cu toate acestea, când m-ai invitat să ies pe terasă, eram convinsă că vrei să-mi faci câteva confidențe în legătură cu Paulina

Lister. Toată lumea este convinsă că drăgălăşenia acestei fete a reuşit în sfârşit să te cucerească deplin, şi crede-mă, chiar eu credeam toc aşa, zise Ioana.

— Ei bine? o întrerupse Garth şi în glasul lui parcă vibra un elan de fericire fără margini. Acum te-ai convins că motivul este cu totul altul.

— Dal, mărturisirea dumitale m-a mişcat atât de mult şi m-a surprins încât îmi este peste putinţă să-ţi răspund astă-seară. Trebuie să-mi dai răgaz până mâine dimineaţă.

— Iubita mea, cred că este tot atât de puţin necesar să-mi dai un răspuns pe cât de inutil a fost să-ţi cer eu ceva. Nu-ţi dai seama, că atât cererea pe care aş fi vrut să o formulez, cât şi răspunsul pe care aşteptam să mi-l dai, s-au consumat în clipa care a trecut abia adineaori. Aşază-te din nou lângă mine iubito, şi ascultă-mă.

Ioana rămase însă nemişcată.

— Nu dragul meu, zise ea, nu pot accepta ca să consideri lucrurile în felul acesta ca definitive. M-ai luat surprindere şi mi-am pierdut capul ca o proastă, într-un fel cu totul inadmisibil. Căsătoria, dragul meu, este o problemă foarte serioasă, nu numai o pornire sentimentală. Pentru ca o căsătorie să fie durabilă, trebuie să aibă la temelie un sentiment profund, esenţa însăşi a vieţii, pentru ca să poată rezista decepţiilor zilnice ale vieţii comune. Cunosco o mulţime de oameni oare s-au căsătorit; am fost invitată în casa lor şi le-am botezat copiii, dar viaţa pe care o duc aceştia m-a determinat să iau decizia ca eu să nu contractez niciodată o astfel de căsătorie. În clipa aceasta când te-am ascultat formulând o cerere atât de importantă pentru mine, nu trebuie să te miri că-ţi cer să-mi laşi câteva ceasuri de gândire, înainte de a-ţi răspunde.

Garth o ascultă în linişte. Se aşază pe parapet cu spatele în direcţia lacului şi sprijinindu-se cu spatele de leul de piatră care era alături de el, încercă să vadă faţa Ioanei; dar mâna ei ridicată o ascundea complet. Îşi adună genunchii spre bărbie şi-şi împreună mâinile în jurul lor, apoi începu să se legene înainte şi înapoi, parcă s-ar fi luptat să spună ceva. Pentru ca să nu fie determinat să

răspundă ceva, încerca să-si fixeze gândurile asupra unui obiect din apropiere. Ciorapii lui de mătase violetă contrastau cu sclipirea lespezilor albe ale terasei bătute de lună. Se gândi că de aici înainte va purta întotdeauna numai ciorapi ca aceștia, și își zise că poate îi va croșeta și Ioana câteva perechi la fel. Începu să numere ferestrele casei în partea unde erau așezați, și făcu socoteala câte ferestre sunt de la camera lui până la a Ioanei. După câteva minute se simți mai liniștit și lăsându-se puțin pe spate începu să vorbească foarte blând, sprijinindu-și capul de poala rochiei ei:

— Iubita mea adorată, tu n-ai simțit adineori ?

— Taci, răspunse Ioana, aproape răstit, taci Dal, și nu căuta să-mi vorbești despre ceea ce simt acum. Căsătoria este o realitate, nu un sentiment. Dacă vrei să faci ceva util pentru amândoi, întoarce-te imediat în casă și nu-mi mai vorbi astă-seară. Te-am auzit spunând că mâine te vei duce să încerci orga cea nouă de la biserică, pe la orele unsprezece. Mă voi duce și eu pe la unsprezece jumătate, să te aud cântând; la amiază vei da drumul băiatului care face serviciul de paracliser și după aceea îți voi da răspunsul. Acum însă, iubitul meu, te rog să pleci, căci îmi este imposibil să mai rezist. Simt nevoia să rămân singură.

Garth își desfăcu mâinile împreunate pe genunchi și Ioana simți că întinde brațul cu degetele lui fine și îi apucă poala rochiei. Îl văzu apoi făcând o reverență pe care nu o putu uita niciodată și îl auzi șoptind: "Sărutul meu pe cruce..." și-i sărută poala rochiei. În clipa următoare simți că nu mai este lângă ea.

Câteva clipe pașii lui mai răsunaseră ușor pe lespezile terasei, apoi se auzi ușa de la holul cel mic închizându-se, pe urmă nimic. Se așeză din nou exact pe locul unde îngenunchiase în fața ei; era acum singură și tensiunea ultimelor clipe care trecuseră, începea să se liniștească. Își ridică mâinile la piept și le încrucișă pe locul unde simțise obrazul lui adorat... "N-ai înșeles?" o întrebase Garth. "Tu n-ai simțit?" Ce nu simșise ea în clipele acelea!...

De obicei Ioana plângea foarte greu, dar în seara aceea auzise chemând-o cu un nume pe care nu nădărduse niciodată să-l audă și

pe care presimțea că nici de aici înainte nu-l va mai auzi niciodată. Lacrimile începură să-i cadă grele și se scurseră în jos pe mâinile încrucișate pe piept. Pornirile ei de femeie și instinctul de mamă rupseseră baierile în care erau încătușate până acum, și-și cereau tributul lor de lacrimi pe care trebuie să-l plătească orice fată îndrăgostită.

În jurul ei, pe lespezile terasei, erau petale risipite ale buchetului de trandafiri pe care în purtase în seara aceea la piept.

Peste câteva minute intră în casă. Holul de sus era plin de invitați și grupurile vesele își urau "noapte bună". Femeile urcau scara cea mare în timp ce aruncau câte o vorbă de spirit bărbaților, sau preziceau un ultim amănunt pentru proiectele de a doua zi. Garth Dalmain era tocmai în capul scării și vorbea ceva cu domnișoara Paulina Lister și mătușa ei care se oprise pe a patra treaptă. În clipa cand intră, Ioana îi recunoscuse imediat statura înaltă și capul brun; era cu spatele la ea și cu toate că ajunsese foarte aproape de ei, Garth nu făcuse nici o mișcare din care s-ar fi putut deduce că simțise prezența ei. Nuanța de veselie subită care vibra în glasul lui tocmai atunci când era alături de el, dovedea însă că o simțise aproape și vorbește pentru ca ea să-l audă. Ea înțelese chemarea aceasta și instinctiv își duse o mână la piept și ascultă.

— Îmi pare rău doamnelor, zise Garth, dar mâine dimineață îmi va fi imposibil, căci am o întâlnire în sat... exact la orele unsprezece.

— Întâlnirea aceasta are o savoare rustică foarte plăcută, îl întrerupse doamna Parker Bangs. De ce nu mă iei și pe mine cu Paulina. N-am văzut până acum niciodată o fermă de țară și nici ceva despre care se vorbește în *Adam Bede*, așa că mi-ar face plăcere să pot intra în bucătăria doamnei "Pyser" și să-mi văd chipul în fundul tingirilor ei de aramă, agățate pe pereți.

— De unde știi că prezența noastră la fermă nu este de prisos, interveni domnișoara Lister cu înțeleș.

În rochia ei de satin roz fetița aceasta era adorabilă cu căpușorul ei mic și atitudinea de regină exuberantă de tinerețe și veselia caracteristică fetelor americane. Afară de un șirag de perle de o rară frumusețe, fata aceasta nu purta nici un fel de bijuterie, dar cu toate acestea pe albul umerilor ei se stingeau clipiri ca de mărgăritare vii, în lumina care bătea din tavanul holului.

Tot farmecul acesta pe care fata îl adresa lui Garth, trecu dincolo de el lăsându-l indiferent, ca să se oprească la Ioana care sta mai la o parte și studia focare amănunt al acestei scene. Niciodată drăgălășenia domnișoarei Lister nu fusese apreciată cu mai multă dreptate și justificare senină decât în clipa aceea.

— Din păcate întâlnirea pe care o am, nu are nimic a face nici cu fermele și nici cu bucătăriile, răspuse Garth. Întâlnirea mea a fost fixată cu un băiat de țăran a cărui frumusețe rustică se rezumă la o claie de păr roșcat și un obraz plin de pistrui.

— Prin urmare este vorba de un turneu filantropic? întrebă domnișoara.

— Da, un fel de filantropie care mă costă trei pence pe ceas.

— Atunci cu siguranță te duci să joci golf, exclamă cele două femei.

— De ce faci atâta taină dintr-un fapt atât de banal, continuă doamna Parker Bangs. Am auzit că merită osteneala unei plimbări până la linksurile din vecinătate pentru ca să te putem vedea cum joci. Prin urmare te prevenim că vom sosi și noi la momentul oportun.

Garth clipi șiret din ochi, căci nu se aștepta la această întorsătură. În cuvintele care urmau, Ioana ghici această clipire plină de înțeles.

— Dragă doamnă, răspuse el, mi se pare că-mi exagerați calitățile, cum de multe ori în amabilitatea dumneavoastră obișnuită exagerați și alte calități pe care eu poate nici nu le am. Cu toate acestea îmi va face plăcere să știu că mâine la orele unsprezece veți veni la golf. Plimbarea prin pădure este foarte plăcută și v-aș fi luat cu mine, dacă nu se întâmpla ca datoria mea să mă cheme într-o direcție cu totul opusă. Să nu uitați însă că va trebui să traversați

parcul și să ieșiți prin poarta de la mieznoapte, nu prin cea pe unde treceți de obicei, când vreți să mergeți la gară. Sunt sigur însă că imediat ce se va afla despre intenția domnișoarei Lister, lumea se va îngrămădi buluc spre linksuri, așa că va fi imposibil să rătăciți drumul, deci absența mea de lângă dumneavoastră, nici nu mai contează.

Doamna Parker Bangs voia să insiste, dar nepoată-sa o întrerupse de la primul cuvânt.

— Ajungă mătușico, nu mai insista în mod inutil; am stat prea mult pe scară și domnișoara Champion așteaptă să treacă, dar n-are loc din cauza noastră. Dumneata te duci mâine la golf domnișoară Champion?

Garth se dete la o parte și Ioana începu să urce scara. Nu se uită la ea dar Ioana simți că ochii lui se opriseră pe poala rochiei ei în clipa când trecuse pe lângă el. Se opri alături de domnișoara Lister, perfect conștientă de contrastul dintre ea și frumusețea strălucitoare acestei fete. De aceea se întoarse și se uită la el, căci în clipa aceasta dorea ca el să ridice privirea și să le vadă pe amândouă. Așteptă câteva clipe pentru ca viziunea lui de artist să se poată concentra, să vadă realitatea și să-și dea seama de ea.

Privirile lui Garth însă rămaseră prinse de poala rochiei ei, apoi se ridicară în partea unde mătasea îmbrățișa vârful piciorului stâng, apoi se ridicară încet până la dantela de pe piept și pe urmă coborâră din nou.

— Spune domnișoară Champion, te duci mâine dimineață să joci o partidă de golf cu domnul Garth Dalmain? întrebă doamna Parker Bangs.

Ioana se roși la față, pe urmă îi fu ciudă că s-a roșit, căci presimțea că situația neașteptată în care se găsea, îi poruncește să aibă cu totul altă atitudine decât aceea pe care ar fi dorit-o. Ezită câteva clipe, gândindu-se cum se poate preta Garth la jocul acesta. Lumea are să-și închipuie că cine știe ce are pe rochie; simțea o imperioasă nevoie să se uite și să vadă nu cumva sărutul lui se

materializase pe mătasea neagră. Cu toate acestea se stăpâni și căută să răspundă cât se poate de liniștită:

— Măine nu joc golf, dar cred că ați face foarte bine dacă ați ieși la linksuri. Noapte bună doamnă Parker Bangs, somn ușor domnișoară Lister. Noapte bună Dal.

Garth era cu o treaptă mai jos decât ea și se plecă să ridice o scrisoare pe care doamna Bangs o scăpase din mână.

— Noapte bună domnișoară Champion, răspunse el și o clipă ochii lor se întâlniră, dar nu-i întinse mâna și nici nu păru că ar fi băgat de seamă mâna ei pe jumătate întinsă spre el.

Cele trei femei urcară scara împreună și după ce ajunseră sus, apucară în direcții diferite. Domnișoara Lister o luă pe culoarul din dreapta împreună cu mătușa ei care o urma indiferentă.

— Mi se pare că au avut împreună o discuție, zise doamna Parker Bangs.

— Sărăcuța, zise domnișoara Lister în șoaptă. Mie îmi place foarte mult de ea, căci este o fată atât de bună. Mi-am închipuit despre ea întotdeauna că este mult mai susceptibilă decât oricare dintre noi.

— Este într-adevăr o fată foarte urâtă, adăugă doamna Bangs care nu auzise tot ce-i spusese nepoata ei, și mi se pare destul de comună.

— Ea nu e vinovată cu nimic din cauză că Dumnezeu nu a făcut-o frumoasă, adăugă domnișoara Lister îngăduitoare.

— E drept că nu e vinovată că Dumnezeu n-a făcut-o frumoasă, dar nici ea nu mișcă nici un deget ca să-și mai repare această urâtenie. Fata asta este ceea ce numea Walter Scott: „Natura în toată urâtenia ei”.

— Dragă mătusico, răspunse domnișoara Lister plictisită, te rog când suntem numai amândouă, nu căuta să-mi citezi fraze din autorii clasici. E pierdere de vreme în mod complet inutil, căci eu știu că ai citit toate operele clasice. Am ajuns în fața ușii camerei mele; te rog intră și stai frumușel pe canapea, ca să putem vorbi în liniște. Eu stau în fotoliul din fața dumatăle, ca să ne putem înțelege mai bine. Fotoliile acestea parcă te-ar lega cu lanțuri de picioare, de

nu-ți mai vine să te miști, după ce te-ai așezat; sunt foarte bune, dar se vede că oamenii de pe aici n-au habar ce înseamnă un fotoliu turnant. Uite ce, aș vrea să-ți spun câteva cuvinte despre domnișoara Champion. Fata aceasta este realmente foarte cumsecade, și mie îmi place. Nu este o frumusețe, dar are o înfățișare foarte distinsă și se îmbracă foarte bine. Afară de asta are o mulțime de parale și și-ar putea permite gustul să poarte un colier de perle mult mai frumos decât al meu; cu toate acestea este mult mai inteligentă ca să nu-și dea seama că pielea ei brună nu s-ar armoniza cu o astfel de podoabă. Mie îmi plac femeile inteligente care știu întotdeauna până unde trebuie să meargă, fără să întreacă măsura. Toți băieții se dau în vânt după ea, nu după frumusețea ei, ci după ceea ce bănuiesc că este femeia aceasta cu adevărat, și crede-mă mătușico, aceasta prețuiește mult mai mult decât frumusețea trecătoare, căci ceea ce este ea acum, e trainic. Peste zece ani Ioana va fi exact cum este astăzi, iar eu voi încerca să arăt că sunt ceea ce am încetat demult să mai fiu. În ceea ce privește pe Garth Dalmain, băiatul acesta se uită la noi la toate, dar pentru nici una nu simte nimic. Cuvintele lui frumoase și privirile pline de admirație, nu înseamnă câtuși de puțin o apropiată cerere în căsătorie, căci omul acesta are un anumit ideal despre feminitate și în nici un caz nu s-ar putea decide să renunțe la acest ideal indestructibil, din cauza unei căsătorii. Dacă Madona Sixtină s-ar putea coborî din cadrul ei și ar putea întinde femeii din stânga ei copilul pe care îl poartă în brațe, poate Garth ar fi capabil să o ia în căsătorie; dar chiar așa tare mi-e teamă că nu mai departe de a doua zi va începe să se gândească la părul ei cam dezordonat și se va întreba oare piciorul ei va arăta tot atât de bine pe covoarele persane din castelul lui, cum arăta pe albastrul norilor care îi servesc de tron pe cupola Sfintei Capele? Omul acesta nu se va căsători niciodată pentru bani, căci bani are și el destui; în orice caz, chiar dacă n-ar avea nimic, sunt sigură că banii câștigați pe urma comerțului cu fructe conservate, lui nu i-ar putea spune nimic. De căsătorit nu se va căsători cu o femeie frumoasă, deoarece în jurul lui roiesc atâtea femei frumoase, încît e peste putință să aibă

certitudinea unei alegeri definitive, de vreme ce el de seara până dimineața uită pe care dintre ele ar prefera-o celorlalte. Este același lucru ca și cu fructele: cele care sunt lângă tine, nu-ți plac ci preferi pe cele care stau pe o ramură atât de sus, încât nu le poți ajunge niciodată cu mâna. Nu se va căsători nici cu o femeie bună, demnă și virtuoasă, pentru că în această privință pentru el idealul îl reprezintă Onorabila Domnișoară Ioana Champion oare la rândul ei este mult mai deșteaptă, decât să accepte propuneri de căsătorie venite de la un epicurian cum este el, mai ales când ea este perfect conștientă de urâtenia ei. Afară de aceasta ea se consideră drept bunica lui, deci nu are nici un motiv să primească de la el nici un fel de lecție în acest domeniu. Garth Dalmain însă este de o inconștiență atât de sublimă, încât nu s-a îndoit nici un moment că va reuși să cucerească acest ideal. Sufletește este convins că e a lui, dar cât de dureroasă va fi trezirea pentru el, când ea îi va da un răspuns negativ, despre ceea ce sunt sigură, tocmai din motivele pe care ți le-am expus adineauri. În timpul acestor trei zile din urmă, când omul acesta se învârtea în jurul meu, iar dumneata și toate celelalte doamne care nu vă ocupați decât de căsătorii, probabil erați convinse că suntem îndrăgostiți unul de altul. În realitate el adora urma pașilor lăsați de această femeie pe aleile grădinii și număra clipele grele care trebuiau să mai treacă până când o va vedea din nou venind să se plimbe pe aceleași alei. Prefera să stea cu mine, din cauză că eu făceam totul ca să aduc vorba despre ea, pentru că-l înțelegeam și era convins că imediat ce ea va apare la orizont eu voi dispărea sub pretext că te caut pe dumneata sau că mi-am adus aminte de câteva scrisori urgente pe care trebuie să le scriu. Asta este toată legătura dintre mine și Garth Dalmain, fără nimic altceva; de aceea dacă ții cât de puțin, la mine, fă tot posibilul și inventează un pretext oarecare, ca să putem pleca mâine dimineață cu primul tren la Londra. Te mai rog, să nu începi o discuție în jurul acestei chestiuni, pentru că eu ți-am spus despre asta tot ce aveam de spus și poate chiar mai mult decât ar fi trebuit. Acum du-te la culcare și nu încerca să-mi mai spui cu ce caracter sucit din operele lui Dickens m-ai putea asemăna, căci dacă mă

condamni să mai stau câteva minute înțepenită în rochia asta de spectacol, nu mai răspund de consecințe... Da, Josephine... intră !... Noapte bună mătușico dragă și vise plăcute!

Cu toată oboseala, după ce plecă camerista, domnișoara Lister stinse lumina electrică, și deschizând fereastra, contemplă îndelung peisajul parcului bătrân, poleit de argintul lunii. Într-un târziu își sprijini capul de cerceveaua ferestrei și murmură încet, ca nimeni să nu-audă:

— Nu prea meriți, cu toate că ți-am pledat cauza destul de bine. De săptămâni de zile... Te voi lăsa să oftezi netulburat în nopțile acestea cu lună și fără îndoială invitații doamnei Ingleby își vor da curând seama, că nu oftezi din cauza mea. În clipa când vei recunoaște că nu poți ajunge până la idealul dumitale, sunt sigură că nu te vei gândi să cauți o compensație într-unul mai aproape de realitate, și zâmbi în întuneric, căci sarcasmul ei vibra și în singurătate cu aceeași intensitate ca și în fața altora atât pe cont propriu cât și pe socoteala celorlalți, căci pentru nimic în lume n-ar fi admis ea decepția pe care o încercase acum, să influențeze buna ei dispoziție.

În timpul acesta Ioana care o luase pe culoarul din dreapta, ajunsese fără să pară deloc grăbită în fața ușii de la camera ei. Garth nu primise mâna pe care i-o întinsese și bănuia din ce cauză: omul acesta ar fi fost incapabil să stângă mâna ca unui simplu prieten, iar dacă ea ar fi refuzat să i-o întindă într-un fel care să fie o certitudine a completei posesiuni, nici ea n-ar fi simțit strângerea afectuoasă a mâinii lui care i se dădea cu toată dragostea unui tovarăș nedespărțit. În seara aceasta Garth era un tigru care a mirosit sânge. Îi veni să zâmbească aducându-și aminte de întâlnirea lor de pe terasă când îl văzuse în fața ei, corect în fracul lui impecabil, dar în realitate dincolo de omul calm în aparență, ghicise pasiunea lui dezlănțuită pe care și-o stăpânea cu putere supraomenească, și parcă auzea mugind într-însul ecoul unor instincte primitive de posedare și de stăpânire: „Nimic nu mă poate împiedica să iau cu forța, să

stăpânesc și să păstrez ceea ce vreau, chiar dacă ar trebui să omor..." înțelesese din prima clipă, și sufletul ei ar fi fost gata să accepte, dacă... dacă...

Ceea ce se întâmplase în seara aceea însă nu trebuia să se mai întâmple niciodată. Bărbatul al cărui cap îl culcase pe sânul ei, nu se va mulțumi de aici înainte numai cu subtilități sentimentale și eu o prietenie ca între frate și soră. Ioana își dădea seama că pentru a stăpâni instinctele sanguinare ale tigrlui, va trebui să-l despartă de ea cu barele de oțel ale cuștii. În clipa când se despărțise de el, despărțindu-l de ea, atitudinea lui fusese ireproșabilă, dar își dădea seama că această atitudine era numai trecătoare. El o considera deja ca femeia lui și certitudinea aceasta îl determinase să-i acorde o clipă de răgaz. Cu toate acestea, chiar acum când răspunsul ei încă nu era cu nimic definitiv, el refuzase să primească mâna pe care i-o întinsese în semn de prietenie. Încuie ușa camerei pe dinăuntru, căci trebuia să se gândească la această problemă pentru viitor, în legătură cu ei doi. Ce bine ar fi fost, dacă ar fi putut încuia, tot ca pe o ușă, și gândurile ei care se concentrău numai asupra dragostei lui minunate pe care i-o puneă la picioare ca pe un dar neprețuit. Cel puțin pentru câteva clipe, căci avea și ea dreptul la un ceas de fericire, iar după aceea se va putea gândi în liniște numai la ea, la raporturile viitoare dintre ei, la posibilitățile și consecințele pe care le-ar putea avea căsătoria lor. În orice caz nu se puneă chestiunea semnificației pe care el iar fi putut-o avea în viața ei. Ioana era o fată conștientă de valoarea ei, dar ca orice temperament loial, în calculele ei nu intra nici un fel de egoism.

Nu aprinse nici lumina și apropiindu-se de fereastră ridică jaluzelele, apoi luând un scaun se așeză cu coatele pe pervaz și își lăsă bărbia în palme scrutând cu ochii întunericul de pe terasă. Fereastra era exact în fața locului unde stătuse cu el de vorbă, și prin întuneric mai putea distinge leul de piatră și vasul de marmoră în care era o tufă înflorită de geranii. Distingea precis locul unde se oprise și în mintea ei începură să învie clipele pe care le trăise, cu o irezistibilă putere de vocație...

Ioana se lăsa pradă amintirii acestei scene fermecate. Era o fată cu multă voință, dar spusese că are și ea dreptul la un ceas de fericire și acum avea de gând să-l trăiască în toată intensitatea. În imaginație i se părea că stă în fața tigrului și nu mai simte nici un fel de frică. Nu se întrebase dacă îl iubește și ea, și nici nu simțea nevoia să-și pună această întrebare, ci se uita la el supusă și-și simțea mândria îngenunchiată, gata de supunere, de dragoste și de cinstire. Suporta acum privirea lui plină de adorație, fără să clipească, căci sufletul ei se degajase de trup și între sufletele lor nu mai era acum nimic.

Anii chinuiți de singurătate se topiseră din fața lor și viața începea abia acum. El avea nevoie de ea, de aceea va sta întotdeauna gata să răspundă la chemarea lui: "E bine așa iubitul meu?" șoptea ea prin întuneric, și parcă auzea glasul tânăr și fericit al lui Garth răspunzându-i: "Atât de bine, încât nu-mi vine să cred că poate fi adevărat!" Ioana zâmbi și în privirile ascunse de perdeaua întunericului se aprinse un reflex necunoscut, iar zâmbetul acesta tănuț, era încărcat de conștiința unui sentiment adus la suprafață dintr-o cută secretă a sufletului ei de femeie fericită: "El e al meu și eu îi aparțin. Sunt fericită că el e al meu și el e mulțumit că mă știe a lui".

Ioana se oferea întreagă, învăluindu-l sub aripile dragostei ei, apoi se trezi în ea instinctul de mamă, împletit cu dragostea de soție, căci ea își dădea seama cât de aproape de firea copilărească este un bărbat îndrăgostit și câtă nevoie are de ocrotirea plină de înțelegere a unei mame.

— Garth, șopti ea, ducându-și mâinile la piept, înțeleg cât de greu a fost să suport gestul meu de astă-seară, când te-am depărtat de mine, dar în clipa aceea eram a ta întreagă și nimeni nu mă va mai putea lua înapoi de la tine. În locul acesta unde te-am ținut la piept, indiferent de ce vom deveni amândoi în viitor, nu se va mai odihni niciodată capul unui bărbat. E locul tău și în astă-seară sunt și eu a ta, de aici înainte mereu și în veci de veci.

Ioana își culcă fruntea pe cerceveaua ferestrei și lumina de lună căzu pe capul ei cu părul castaniu, în jurul ei pluteau miresmele florilor grădinii, iar din pădurea vecină picurau notele unui cântec

de privighetoare ca o cascadă de mărgele. Toate amintirile clipelor pustii, tot zbuluciumul prezentului și toate grijile de viitor se topiră dintr-o dată. Alături de Garth plutea departe spre locuri unde timpul nu are hotar, căci dragostea este singură eternă și în clipa când se naște, sufletul scapă pentru totdeauna de cătușele trupului.

Dar departe se auzi ceasornicul din turnul bisericii satului bătând miezul nopții. Sunetul metalic al clopotului trecu pe sub bolta întunecată a ulmilor parcului și intră pe fereastră în camera Ioanei. În jurul ei timpul prindea din nou consistență, și gândurile ei care pluteau în spațiu, se întoarseră din nou pe pământ.

Începea o nouă zi, ziua când făgăduise lui Garth să-i dea răspunsul pe care-l aștepta. Când ceasul va bate din nou orele douăsprezece, ea va trebui să fie în biserică, alături de Garth și răspunsul va trebui dat.

Se ridică de la fereastră și fără să o închidă, trase zaluzelele cu grijă, apoi aprinse lumina și după ce se dezbracă de rochie și-și puse un capot verde, se așeză în fața biroului, își scoase jurnalul și începu să citească. Aici era însemnată conversația pe care o avusese cu Garth în după-amiaza concertului de la Overdene. Se opri îndelung asupra frazei: „Chipul lui era transfigurat... în privirile lui strălucea bunătatea și inspirația care îi împrumuta o aureolă îngerească... Din clipa aceea mi-a fost peste putință să mai văd într-însul pe omul hidos... Oricât de copil eram, știam chiar de atunci care este deosebirea între un om urât și unul hidos. Din ziua aceea nu m-am mai putut gândi la el, fără să fac o legătură între fața lui și frumusețea sufletului pe care ni-l revelase în timpul predicii. Când s-a dat jos de pe amvon, nu mi se mai părea că seamănă cu caricatura unui cimpanzeu. Zâmbetul lui divin m-a urmărit multă vreme. În adevăr nu era un om cu care ai fi preferat să locuiești în aceeași casă, nici să-l vezi în fiecare zi la masă în fața ta, cu toate că sânt convins că n-ar fi fost un martiraj ca să-l suporti. De atunci îl am perpetuu în fața mea, ca o dovadă vie că bunătatea sufletească nu poate fi niciodată urâtă și că dragostea divină și inspirația care o radiază

chiar chipul unui om a cărui vedere, în împrejurări normale, nu ai putea să o suporti, îi împrumută o aureolă de frumusețe care te face să-ți aduci întotdeauna cu plăcere aminte de un astfel de om.”

Ioana citi întregul pasaj, pe urmă reveni din nou asupra frazei în care spunea: *În adevăr, nu era un om cu care ai fi preferat să locuiești în aceeași casă, nici să-l vezi în fiecare zi la masă în fața ta... fapt care pentru mine ar fi fost adevărat martiraj.* Ioana închise jurnalul și aprinse toate luminile din fața măsuței de toaletă, fără să uite cele două becuri din ambele părți ale oglinzii, apoi se așeză pe scaun și privi calmă spre chipul de față care se reflecta din fața ei.

Ceasul din turnul bisericii bătutu unu după miezul nopții. Garth era la fereastră și privea în noaptea senină de afară care începuse să aibă o semnificație atât de profundă pentru el. Zâmbi când își aduse aminte că în timp ce sta pe terasă, ca să-și poată stăpâni nervii, începuse să-și admire ciorapii și să numere ferestrele dintre camera lui și a Ioanei.

Erau cinci și acum recunoștea fereastră ei după tufa de magnolii înflorite și scaunul de alături de ea, pe care stătuse, fără să bănuiască prezența lui atât de aproape de ea. Se plecă peste pervazul ferestrei și se uită la camera ei luminată și cu jaluzelele lăsate. În clipa următoare lumina se stinse.

Ridică ochii și se uită spre terasă. Prin întuneric se mai distingeau leul de piatră și tufa de geranii roșii. Cunoștea cu precizie locul unde stătuse la picioarele ei și unde... Apoi se lăsă în genunchi și ridică fruntea spre cerul înstelat.

Mama lui Garth trăise de-ajuns ca să-l învețe ce înseamnă taina resemnării și a îndelungii răbdări. În clipele de emoție își aducea mai ușor aminte de citatele pe care mama lui le făcea din biblie, decât de cuvintele pe care le-ar fi putut găsi el însuși pentru a exprima aceste emoții. De aceea când privi cerul, buzele lui rostiră aproape mașinal: „...că tot darul desăvârșit de sus este, de la Tine Părinte al luminilor, fără

prihană și fără de umbră. Ocrotește-ne pre noi întru lumina ta și îndreaptă drumurile noastre ca pre Tine să Te lăudăm și preamărim în veac..."

Se ridică în picioare și din nou se uită spre leul de piatră și parapetul care înconjura terasa. Într-însul cântau melodii nebănuite și încrucișându-și brațele pe piept, șopti cu sfială:

— Soția mea! Tu, soția mea!

Clopotul din turnul bisericii bătut ceasul unu exact în clipa când Ioana luase hotărârea definitivă. Se ridică încet de pe scaunul din fața oglinzii și după ce stinse toate luminile, căzu în genunchi în fața patului și îngropându-și obrazul în cuvertura de mătase, începu să plângă domol, cutremurată de suspine.

CAPITOLUL II

Când ieși din aleile umbrite ale parcului, Ioana văzu numaidecât biserica satului pe vârful colinei scăldate de soare. Ceasul din turn suna unsprezece jumătate, dar nu grăbi pasul, căci știa dinainte că până la amiază nu o aștepta nimeni să sosească. Ferestrele bisericii erau deschise și ușa grea de stejar descuiată.

Ioana se opri în pridvorul umbrit de iederă și ascultă. Glasul orgii părea că vine din mari depărtări și o învelea în melodiile lui; îi făcea impresia că cineva respira alături de ea și respirația aceasta se prefăcea în acorduri de muzică de o suavitate nebănuită.

Împinse ușa ca să poată intra și în clipa aceea își aduse aminte că băiețașul cel cu părul roșu și pistruiat era aici împreună cu Garth, dar amândoi putuseră intra prin deschizătura ușii care era prea îngustă pentru ea. Împinse ușa mai cu putere și trecu pragul bisericii.

După ce ajunse înăuntru, simți în suflet o profundă împăcare. Sentimentul că asupra ei se îndreaptă ochii unor ființe stranie și invizibile, pe care îl încerci de multe ori când intri într-o biserică unde nu e nimeni decât tu singur, o făcu să se liniștească și să uite motivul pentru care venise, apoi plecându-și fruntea începu să se închine, ca atâtea generații dispărute oare de secole se prosternaseră în fața acestor pereți goi, pe lespezile reci care mai păstrau urmele celor oare își găsiseră aici liniștea și împăcarea.

Garth tocmai cânta *Veni, Creator Spiritus* la orgă și în timp ce ea se apropia nesimțită de strană, începu să intoneze al doilea verset. Cânta în șoaptă, doar glasul lui cald de bariton ajungea până la ea:

*Dă-ne nouă lumina cea adevărată
Și noaptea orbirii noastre luminează-o;
Șterge lacrimile noastre și împarte
Milă cu mâna Ta care ne-a zidit,
Veghează asupra noastră și călăuzește
Drumurile noastre rătăcite, cu dreapta Ta".*

Glasul se stinse și pe sub bolta bisericii vibra sunetul metalic al orgii acompaniat de șoapta Ioanei : „...călăuzește drumurile noastre rătăcite, cu dreapta Ta"... Ceruse lumina și era sigură că o va primi.

Se opri alături de strană în timp ce Garth începu din nou să cânte același verset, acompaniat de orgă : „*Dă-ne nouă lumina cea adevărată...*"

Intră în strană și privi în largul bisericii. Lumina amiezii se cernea prin ferestre, lăsând pete colorate ca un joc de fluturi pe lespezile naosului. Ce minunat de potrivit i se părea versetul: Lumina cea adevărată... Dincolo de perdeaua care ascundea orga, Ioana vedea creștetul lui Garth și se gândi cu frică la clipa când se va întoarce spre ea și o va privi în luminile ochilor. Cum va primi oare cuvintele ei, și găsi-va oare destulă putere pentru ca să-i poată spune ce avea de spus? „Călăuzește drumurile noastre rătăcite"... probabil va discuta și va încerca să o convingă. Avea-vor amândoi tăria ca să înfrunte această încercare : „Șterge lacrimile noastre!" Ce va răspunde el la ce-i va spune ea acum? Cum să-i motiveze răspunsul

negativ pe care va trebui să i-l dea și pe care el va trebui să-l considere ca ceva definitiv!

Garth termină imnul și făcând câteva acorduri improvizate, începu să cânte altă melodie.

Ioana își simți inima că nu mai bate; Garth cânta romanța *Mătăniilor*. Glasul lui nu se auzea, dar cântecul orgii sublinia fiecare cuvânt, cu o intensitate pe care n-ar fi putut să i-o dea nici un glas omenesc. Prețioasele perle ale amintirilor se înșirau una câte una în melodia tuburilor orgii care cobora scara melancolică a unui acord în calea crucii unde se termina șiragul. Pentru Ioana în clipa aceasta viața începu să aibă o nouă semnificație și privi îngrijorată în jurul ei, ca și cum ar fi vrut să scape din mreaja acestei muzici melancolice care vibra, umplând biserița.

Apoi deodată melodia se opri. Garth se ridică în picioare și văzând-o în fața lui, tot chipul i se luminează de o mulțumire neașteptată.

— Pentru astăzi Jimmy, cred că va fi deajuns, zise el. Uite o bănuță nouă, ca să știi că am fost foarte mulțumit de tine. Ia te uită, mi se pare că este un shilling. Nu face nimic, ia-l căci azi am avut cea mai frumoasă zi din viață și vreau să te bucuri și tu. Hai pleacă mai repede, și închide ușa, după ce ieși.

Expansivitatea acestui glas în care vibra atâta fericire o făcu să tresară.

Băiețașul ieși din dosul orgii, arătând un cap zbârlit cu părul roșu și obrazul pistruiat, strălucind de mulțumire; dete fuga spre ieșire, dar scăpă banul din mână și se opri să-l caute. După câteva clipe ușa grea de stejar se închise cu zgomot pe urma lui. Garth se opri alături de orgă, fără să se miște și fără să ridice ochii spre ea. Auzi ușa închizându-se și-și dete seama că erau numai ei singuri, dar nu se mișcă nici acum ci așteaptă. Ioanei i se păru că așteaptă de zile, de săptămâni, de luni întregi, de o veșnicie. Apoi făcu un pas și ieși în mijlocul bisericii, cu fruntea sus, cu ochii scăpărând ca o flacăra și drept ca un lujer tânăr prin trupul căruia țâșnea viața cu toată vigoarea tinereții. Pe urmă se urcă pe cea dinții treapta a altarului și făcu semn Ioanei să se apropie.

— Vino alături de mine iubito, zise el, căci aici este locul unde se cade sa-mi dai răspunsul tău.

Ioana se opri alături de el și câteva clipe rămaseră unul lângă altul cu privirea îndreptată spre altar. Aici era mai întuneric decât în cealaltă parte a bisericii, căci lumina pătrundea prin trei firide înguste cu ferestre colorate. Pe cea din mijloc era zugrăvit Mântuitorul pe Cruce.

Amândoi ridicară ochii spre el și-l priviră cu evlavie, fără să spună nimic, apoi Garth se întoarse spre Ioana.

— Iubita mea, suntem în fața mărturiei sfinte într-un loc sfințit, dar nu poate fi nimic mai sfânt decât ceea ce avem să ne spunem noi acum, și Atotputernicul în care credem amândoi, va binecuvânta și sfinți hotărârea noastră. Aștept răspunsul tău.

Ioana tuși încetișor ca să-și dreagă glasul și-și băgă mâinile în buzunarele hainei, ca să nu le mai vadă tremurând.

— Dal, zise ea, răspunsul meu începe cu o întrebare: câți ani ai?

Simți pe Garth că tresare mirat și văzu că toată bucuria i se șterge de pe față, apoi după o scurtă ezitare îl auzi spunând:

— Draga mea, eu credeam că tu știi de mult acest amănunt. Douăzeci și șapte.

— Ei bine dragul meu, continuă Ioana cu glas domol dar sigur, eu am treizeci, arăt ca o femeie de treizeci și cinci, iar în realitate mă simt ca de patruzeci. Dumnezeu ai douăzeci și șapte, dar arăți ca un băiat de nouăsprezece ani și te porți de multe ori ca unul de zece. M-am gândit foarte bine și am ajuns la concluzia că nu mă pot mărita cu un copil.

Se făcu tăcere absolută.

Apucată de groază, abia îndrăzni să ridice privirea spre el. Era palid ca un mort, iar pe fața lui era întipărită o liniște de piatră care îl făcea să arate mai bătrân cu ani de zile decât fusese în clipa trecută. Tăcerea din jurul lor părea o ființă ascunsă în umbră, pândind agonia visului care murea. Într-un târziu se întoarse spre ea și vorbi:

— Nu m-am gândit la mine, zise el încetișor. Nu știu cum se face, dar de când tot sufletul mi-e plin de dumeata, la mine nu m-am gândit deloc. Tocmai din cauza aceasta nu mi-am dat seama nici de

puținele calități pe le-aș avea și care m-ar putea face demn de iubirea dumitale. Am crezut că și dumneata ai simțit exact ca și mine, că noi doi suntem făcuți unul pentru altul.

O clipă brațul lui se ridică, parcă ar fi vrut să pună mâna pe ea să o mângâie, dar imediat după aceea îi căzu greu în lungul trupului.

— Ai dreptate, continuă el, dumneata nu te poți mărita în nici un caz cu un bărbat pe care îl crezi copil...

În clipa următoare se întoarse și privi îndelung la imaginea rece a unui Christ bătut în cuie pe crucea de pe altar, apoi își plecă fruntea în pământ:

— Îmi iau și eu crucea pe care o voi purta de aici înainte, zise el apoi se întoarse și trecu prin fața stranelor, îndreptându-se spre ieșire.

Ușa grea de stejar se deschise, pe urmă se auzi închizându-se cu zgomot surd și în clipa următoare Ioana înțelese că a rămas singură. Își simți picioarele tremurând și întorcându-se în loc, se îndreptă nesiguri spre strana unde se oprise la început.

— Doamne, gemu ea deznădăjduită, dă-mi-l înapoi, fă-l să se întoarcă la mine... Garth! Eu sunt cea care nu merită să fie soția ta... eu sunt nevrednică de tine, nu tu. Întoarce-te, întoarce-te, vino la mine!... Vreau să cred cu toată convingerea în sentimentele noastre, și vreau să încerc, fără nici o teamă de ce se va întâmpla, să-ți fiu o soție bună și credincioasă... Întoarce-te iubitul meu.

Ascultă cu urechea întinsă și așteaptă până când își simți tot trupul înțepenit de emoție. Își făcea planul ce va trebui să-i spună când va auzi ușa grea de stejar că se deschide din nou, și-l va dedea în cadrul ei, scăldat în lumina soarelui de afară. Încercă să-și aducă aminte de imnul pe care îl cântase la orgă, dar liniștea în jurul ei creștea ca un zid care se ridica între ea și clipele care treceau, ca să o despartă pentru totdeauna de ce a fost. Tăcerea aceasta îi vâjâi în urechi prevestindu-i pustiul care va fi viața ei de aici înainte, și abia își auzi cuvintele când murmură: "Iubitul meu, întoarce-te la mine, și voi face tot ce îmi vei cere!" Dar în jurul ei nu se mișcă nimic, și căzând în genunchi, își îngropă obrazul în palme, căci abia începea

să-și dea seama că Garth primise răspunsul ei ca ceva definitiv care nu se mai poate schimba, și prin urmare n-avea de ce să se mai întoarcă.

Nu-și mai aducea aminte câtă vreme stătuse îngenunchiată, după ce și-a dat seama de această dureroasă realitate, dar simți dintr-o dată că este complet liniștită, și-și zise că ceea ce făcuse era bine făcut, căci e mai bine să se zbuciume acum câteva ceasuri, decât să-și facă un chin fără sfârșit din viața pe care va trebui să o trăiască alături de el. De aici înainte viața ei va fi tristă și grea de singurătate, de aceea pierderea definitivă a fericirii pe care o întrezărise, o făcea să sufere mai mult decât ar fi putut bănuși, dar recunoștea că altitudinea ei față de el fusese cât se poate de dreaptă: prin urmare zbuciumul prin care va trece ea însăși, nu va avea nici o importanță. Tocmai din cauza aceasta se simțea acum complet liniștită.

Într-un târziu se ridica de pe lespede rece și ieși din biserică, în lumina strălucitoare a soarelui de afară.

În fata porților parcului un grup de copii veseli încercau să înalțe un zmeu. Între ei era și Jimimy, în jurul căruia se învâртеau toți ceilalți, căci el era fericitul stăpân al zmeului. Băiețașul se bucura de ziua aceasta care era cea mai fericită dintre toate pe câte le cunoscuse, căci Garth îi spusese în biserică: „Păstrează-l ca să fii și tu mulțumit”. Când își aduse aminte de tonul cu care pronunțase aceste cuvinte, își simți ochii plini de lacrimi. Când intră pe aleea parcului și se îndreptă spre castel, întâlni un docar care se apropia în trap de ieșire. Docarul era condus de Garth, iar la spatele lui era un groom și o valiză. Când trecu pe lângă ea, își scoase pălăria, dar nu se uită să o vadă, căci ochii lui rămaseră fixați drept înainte. În clipa următoare dispăru la o cotitură și nu-l mai văzu. Chiar dacă ar fi vrut să-l oprească, i-ar fi fost imposibil, căci docarul gonea prea repede. Nu se gândi însă nici o clipă să-l oprească în drum, căci era convinsă că procedase cum nu se putea mai bine și era mulțumită că afară de ea, nimeni nu pierduse inimic. Poate foarte curând va găsi o femeie care va putea să fie pentru el tot ceea ce crezuse despre ea, că ar putea fi în viața lui și poate chiar mai mult decât atât și decât ar fi putut să fie

pentru el. Își duse mâna la piept și în minte îi tresăriră cuvintele pe care noaptea trecută le pronunțase singură în camera ei: „Aici a fost obrazul tău și orice se va întâmpla de aici înainte, locul acesta nu-l va mai ocupa obrazul altui bărbat". În clipele acestea de presimțire a singurătății anilor pustii ce se vor scurge de aici înainte în viața ei, își dete seama de profundul adevăr pe care îl ascundeau aceste cuvinte pronunțate în taină, prin întunericul camerei ei de fecioară.

În hol se întâlnește cu domnișoara Paulina Lister.

— Domnișoară Champion! Nu știi noutățile, exclamă tânăra americană: Domnul Garth Dalmain a fost chemat pe neașteptate la Londra și a plecat, ca să poată lua trenul de unu și un sfert. Afară de asta mătușica în timp ce-și făcea toaleta, și-a scăpat dinții pe placa de marmură a lavaboului și s-au fărâmat, așa că va trebui să plecăm imediat la un dentist, să-i facă o nouă proteză. Plecăm cu trenul de orele două jumătate. Nu ți se pare stranie viața aceasta care ne încurcă pe neașteptate toate planurile, din cauza unui accident cu o proteză dentară? În orice caz e preferabil să distrugi o dantură falsă decât o inimă iubitoare, căci dinții se pot repara oricând, dar inima nu se mai repară niciodată. Masa ni se va servi foarte devreme, în apartamentul nostru, așa că nu voi mai avea ocazia să te văd, de aceea e cazul să-ți spun rămas bun, domnișoară Champion!

CAPITOLUL 12

Domnișoara Ioana Champion se opri în vârful piramidei și privea în lumina zărilor care se înfrățeau foarte departe cu nisipul desertului.

Cei trei arabi care o ajutaseră să se urce până aici, se odihneau acum la câțiva pași de ea, în atitudinile pitorești atât de obișnuite la acești oameni ai desertului, și se gândeau la bacșișul gras care îi aștepta. Alt grup de patru arabi care purtau burdufuri de apă pentru excursioniștii însetați, cânta încet o melopee care îți aducea aminte de melodia unui cântec de leagăn, în care un cuc venea din ceas în

ceas să-ți amintească de vremea care trece și să-ți spună că ai mai îmbătrânit cu o zi.

Trecuseră aproape trei ani din noaptea aceea când în camera ei din castelul Shenstone auzise ceasul din turnul bisericii satului bătând unu după miezul nopții și luase hotărârea care o despărțise pentru totdeauna de Garth. Își aducea aminte că răspunsul pe care îl aștepta și pe care îl primise altfel decât își închipuise, nu putuse să zdrobească mândria lui, căci după câteva clipe de gândire, ca și când s-ar fi opintit să-și ridice de bună voie crucea pe umeri, trecuse pe lângă ea cu fruntea sus și cu pași siguri, lăsând-o singură în mijlocul bisericii, colesită și înfiorată de viziunea pustiiului care începea să se lărgească în jurul ei. Mai simte și astăzi fiorul de ghiață care îi oprise inima în loc, în clipa când ecoul pașilor lui pe lespezile bisericii, s-a stins pentru totdeauna. Ce s-ar fi întâmplat dacă la chemarea ei deznădăjduită s-ar fi întors din nou în biserică și s-ar fi apropiat de ea. Garth însă nu era bărbatul care după ce s-a închis o ușă pe urma lui să mai aștepte dincolo de prag, în nădejdea că poate totuși va fi chemat înapoi. În clipa când a auzit răspunsul pe care i-l dăduse și a înțeles că răspunsul ei este definitiv, omul acesta se supusese unei porunci care îl îndemna să iasă pentru totdeauna din orbita preocupărilor ei. Când ea tocmai intra în camera ei din castelul de la Shenstone, el era la gară, și din ziua aceea nu s-au mai văzut niciodată. De altfel Garth recunoștea că este datoria lui să evite orice întâlnire posibilă între ei doi, și până acum reușise fără prea multă bătaie de cap. O dată sau de două ori se întâmplase să se ducă în vizită la câte o cunoștință care venise la castelul pe care îl aveau la țară și unde știa dinainte că va trebui să dea de el; dar dacă se întâmpla ca ea să sosească la amiază, el găsea întotdeauna pretext ca în dimineața aceleasi zile să ia primul tren care îl ducea spre Londra. Avea grijă chiar în astfel de cazuri să evite eventualitatea unei întâlniri pe peronul gării, la plecare sau la sosire, căci trebuia să evite un salut penibil care i-ar fi obligat să treacă cu fețele împietrite unul pe lângă altul. Ar fi fost peste putință ca o astfel de întâlnire să nu evoce trecutul dureros și să atragă atenția celorlalți asupra lor. Ioana

se gândea cu oarecare sfială că aceasta era exact imaginea pitorescului tragic pe care și-l închipuise că ar putea fi întemeiată viața lui Garth. Dar omul care o mirase cu atitudinea lui de piatră, în clipa când se resemnase să primească răspunsul ei ca ceva definitiv și iremediabil, o mira cu atât mai mult astăzi, prin resemnarea și demnitatea cu care purta consecințele acestei dureroase hotărâri despre care ea nu și-iar fi închipuit niciodată că putea aduce astfel de transformări în viața lui.

Cu toate acestea nu se întâmplase niciodată ca cineva să facă vreo legătură între plecările lui neașteptate și sosirea ei, căci avea grijă să inventeze întotdeauna câte un motiv destul de plauzibil, care să facă lumea să regrete plecarea lui neașteptată; așa că de fiecare dată Ioana avea ocazia să audă câte o nouă „aventură” de a lui Dal care înainte de plecare avea grijă să lase pe urma lui câte un pretext sentimental care o făcea să recunoască, chiar în primul moment, pasiunea lui de a se simți mereu înconjurat de femei frumoase. De obicei de fiecare dată între invitați, întâlnea și câte o fată și aceasta era întotdeauna cea mai drăguță dintre toate; asupra acesteia i se atrăgea atenția în mod discret, spunându-i-se că ar fi ultima slăbiciune a lui Dal. În fond însă fata aceasta, afară de sentimentul unei prețioase prietenii și de amintirile trecătoare pe care i le lăsase, nu avea idee de ce se vorbea pe socoteala ei, căci Garth se ferea întotdeauna să lase femeilor din jurul lui amintiri durabile din cauza cărora ar fi avut motive să-l regrete.

În timpul acesta aptitudinile lui de artist se manifestau din ce în ce mai viguroase, iar portretul Paulinei Lister, făcut la șase luni după vizita din Shenstone, fu una dintre realizările lui cele mai desăvârșite. Tabloul aceste reprezenta pe tânăra americană îmbrăcată într-o rochie albă de satin, stând în picioare pe treptele unei vechi scări de stejar, cu un braț sprijinit de balustradă, iar pe celălalt cu un buchet de trandafiri galbeni, privind pe cineva care s-a oprit în josul scării, dar care nu se vedea, în spatele ei și din diverse părți ale pereților sticleau ferestrele ale căror ochiuri colorate formau stema unei vechi familii care stăpânea de secole această casă. În acest

portret reușise să prindă în mod desăvârșit farmecul și vioiciunea acestei fete. Înfațișarea ei era de sus până jos perfect mondenă și cu toate acestea în întregime americană, iar contrastul dintre modernismul ei și mediul străbun și aristocratic englez în care îi pozase, nu erau decât resursele inspirației lui care totuși făcuse pe mulți să bănuiască posibilitatea apropiată a unei căsătorii între el și tânăra fată. Cu toate acestea relațiile dintre ei se opriseră la o prietenie trecătoare și nimic mai mult. Poate însuși proprietarul acestei case străvechi fusese cel care sugerase la început americanei ideea de a se fixa definitiv într-un mediu care se potrivea atât de mult cu toată înfațișarea ei. Ioana auzise de mai multe ori vorbindu-se despre tabloul acesta, în cercurile cunoștințelor lor comune. La început Paulina Lister îi pozase cu șiragul de perle pe care îl purtase în seara aceea la Shenstone, și Garth pierduse ceasuri întregi ca să redea minunăția aceea de culori, dar după ce termină tabloul, puse mâna pe cuțit și rase de pe pânză colierul de perle, spunându-i că pentru a putea armoniza culorile portretului trebuie să poarte colierul de topaze trandafirii. În ziua când Ioana l-a văzut la Expoziția Academiei, portretul era cu topazele trandafirii ale căror reflexe erau minunat redade. Cu toate acestea cei care văzuseră portretul în atelierul lui Garth, spuneau că șiragul de perle distrus de cuțit era o operă desăvârșită care ar fi fost senzația sezonului artistic din anul acela. Se mai spunea că Paulina Lister, după ce Garth a șters colierul, ar fi afirmat: „Pretextul armonizării culorilor este destul de verosimil. Cu toate acestea știu că cineva care l-a vizitat la atelier, în timp ce privea portretul, a început să fredoneze o melodie. Aș fi foarte mulțumită, dacă de aici înainte cei ce vor veni să viziteze atelierul, se vor abține să mai fredoneze și alte melodii, căci te pomenești că-i mai trece prin minte să-mi șteargă și topazele, sub pretext că smaragdele ar arăta mai bine. Cred că aș fi în stare să ofer o recompensă celui care mi-ar putea spune care este melodia cu pricina, căci aș vrea să știu ce legătură ar putea să existe între aceasta și armonia de culori din portretul meu”.

Ioana tocmai venise pentru câteva zile la familia Brand Wimpole Street când auzi pentru prima dată despre întâmplare. Erau la ceai în buduarul doamnei și nimeni nu-și mai aducea aminte de concertul din Overdene, căci de atunci trecuse vreme lungă. Se împlinise aproape un an de când ea cântase romanța *Mătăniilor* la acest concert și astăzi era pentru prima dată că auzea ceva care să-i dovedească persistența artistului. Nu mai încăpea nici o îndoială că cel care fredonase în atelierul lui Garth, își adusese aminte de *Mătăniile* din seara aceea:

*„Petrecutele ceasuri cu tine suflet drag
Suti pentru mine perle, plimbate, de mătăanii
Le picur câte una, una câte una,
Șirag de mărgеле, mătăniile mele”.*

I se părea că vede pe Garth alături de ea pe terasă și-l aude spunându-i: *„Șirag de mărgеле, mătăniile mele, vă număr câte una... iubito”*. Ioana își simți inima înghețată de pustiul care era în jurul ei. Întâmplarea din atelier îi aduse o liniștire trecătoare, după care însă durerea fu cu atât mai acută. După ce invitații doamnei Brand plecară și ea însăși se urcă în camera copiilor, Ioana se așeză la pian și începu să cânte în surdină acompaniamentul romanței *Mătăniile*. Melodia aceasta blândă, cântată numai de coardele care vibrau încet, umpleau toată camera, și în clipa următoare auzi un glas alături de ea:

— Cântă-mi această melodie Ioano!

Era doctorul care intrase nesimțit și se așezase foarte confortabil într-un fotoliu, cu mâinile încrucișate sub ceafă.

— Mi-e imposibil Deryck, răspunse ea fără să se oprească, deoarece nu am mai cântat de luni întregi...

— Bine, dar ce ai făcut în timpul acesta?

Ioana ridică mâinile de pe claviatura pianului și se întoarse cu o mișcare aproape violentă spre el.

— Dragul meu, mi se pare că mi-am stricat definitiv fericirea, răspunse ea, și cu toate acestea presimt că ceea ce am făcut a fost bine făcut. Cred că astăzi aș fi gata să procedez din nou așa cum am procedat atunci... cel puțin așa-mi închipui...

Doctorul se uită la ea în tăcere și se gândi la cuvintele scurte și nelămurite pe care le pronunțase. Aștepta însă o mărturisire mai completă, convins că va trebui să vină și aceasta, de aceea tăcu aproape ostentativ; și nu se înșelă deloc.

— Dragul meu, am renunțat la ceva care pentru mine era mai de preț decât însăși viața. Această renunțare a fost determinată de interesul ce-l aveam pentru cineva și cu toate acestea nu mă pot liniști. Sunt convinsă că am procedat cum nu se putea mai bine și totuși nu mă pot liniști.

Doctorul se plecă puțin înainte și îi luă mâinile într-ale lui:

— Povestește-mi tot Ioano. Spune-mi ce s-a întâmplat!

— Nu pot spune nimănui, nici chiar ție Deryck.

— Făgăduiește-mi că atunci când te vei decide să vorbești cuiva și să-i faci vreo mărturisire, vei veni la mine.

— Cu plăcere!

— Bine draga mea; și în cazul acesta uite ce te sfătuiesc: pleacă în străinătate. Să nu crezi că te trimit la Paris ca de aici să te întorci înapoi, sau ca să petreci vara în Elveția și toamna care va urma pe coasta de Azur. Du-te și vezi cataractele Niagarei și alte lucruri demne de văzut în America. Iar mai târziu când vei fi asaltată din nou de amintirile dureroase care te chinuiesc astăzi, îți vei aduce aminte întotdeauna cu plăcere de spectacolele la care vei asista; vei auzi mugetul ca de tunet al apelor repezite în cascada dintre stânci și te vei însenina la amintirea undelor limpezi și înspumate. Vei zâmbi întotdeauna de câte ori ne vei turna ceaiul și ne vei spune: „Acesta este torentul Niagarei”. Oprește-te la un hotel din apropiere ca să poți auzi zi și noaptea mugetul apelor cântându-ți imnul de biruință al forței și al progresului. Vei sta ceasuri întregi pe maluri ca să poți să vezi furia apelor în forma lor primitivă. Du-te și vizitează Peștera Secolelor și apropie-te de misterul ei necunoscut, închide în suflet tumultul acestei cascade unice și fii recunoscătoare vieții că ți-a dat posibilitatea să vezi acest fenomen. Du-te apoi și vizitează și alte minunății ale Americii, operele ei umanitare și religioase, care reprezintă dragostea de viață își de muncă. Caută să întâlnești și să

cunoști pe doamna Ballington Boothe „mama cea bună" a tuturor deținuților din America. Eu o cunosc foarte bine și sunt mândru de această favoare; dacă vrei, îți pot da o scrisoare de recomandare. Spune-i să te ducă să vizitezi Sing-Singul sau Columbus care este o închisoare a Startului și ascultă predica pe care o va ține în fața celor două mii de condamnați, căutând ca prin credința și inspirația ei să dea nădejde și credință chiar celor mai ticăloși dintre ei. Du-te la New York City și vezi ce face un om care are numai o palmă de pământ pe oare să-și ridice casa; cum o ridică până în poala norilor. Învață-te să faci ei. După ce poporul american te va entuziasma cu umanitatea și generozitatea lui, vei trece în Japonia unde vei găsi un popor mic care face eforturi supraomenești pentru a deveni o mare națiune. Te vei duce apoi în Palestina unde vei căuta să găsești urmele celei mai glorioase vieți care a fost dată cuiva să trăiască pe pământ. La întoarcere te vei opri în Egipt ca aici să-ți aduci aminte că chiar în epoca noastră modernă mai sunt încă vestigii rămase dintr-o lume foarte veche. De pildă un om de lemn foarte bine conservat, cu ochii de cuarț alb foarte opac în mijlocul căruia o bucată de cristal indică pupila și adu-ți aminte că ochii aceștia au contemplat lumea cu mult înainte de Abraam, din dosul pleoapelor lor de bronz, îl găsești în muzeul de la Cairo și dacă vrei să faci sport adevărat, încalecă pe un măgăruș și du-te până la moschee sau urcă-te pe piramide. Caută pe un arab cu numele Schehati și spune-i că ai vrea să ajungi sus cu câteva minute mai repede decât oricare femeie care s-a urcat înaintea dumatăle. Te vei întoarce apoi acasă și mă vei chema la telefon ca să ne dăm o întâlnire, sau dacă vrei, încearcă-ți norocul și vino la cabinetul meu, poate mă vei găsi tocmai atunci liber, ca să-mi poți spune ce efect a avut rețeta pe care ți-o prescriu acum. Sunt convins că niciodată n-am prescris una mai bună și nu-ți cer nici parale pentru ea, căci pe vechii mei prieteni îi îngrijesc în mod gratuit.

Ioana începu să râdă și-i strânse mâna cu efuziune.

— Dragul meu, mi se pare că ai dreptate. Ideea pe care o am eu despre lume este limitată la orizontul strâmt în care trăiesc și toate

preocupările mele de până acum au fost concentrate asupra propriilor mele zbuciumări. Iată pe Flower, continuă ea întorcându-se spre soția doctorului care tocmai intră în cameră și aprinse toate luminile electrice în drumul ei. Ascultă dragă, știi că bărbatul tău m-a sfătuit foarte serios să mă duc în Egipt, să văd piramidele și spune că această călătorie e foarte bună pentru liniștirea nervilor, mai ales când e vorba de un om prea bine hrănit și care nu este nici tocmai tânăr.

— Dragă, răspunse soția doctorului așezându-se pe brațul fotoliului în care sta Daryck, de cine vorbești că nu mai este la începutul tinereții? Probabil de doamna Parker Bangs, iar în cazul acesta află că americancele sunt totdeauna tinere, tocmai din cauză să sunt americane. Poate să aibă nevoie de o liniștire a nervilor, dar asta numai din cauză că după ce Garth Dalmain a făcut portretul nepoatei ei, a scăpat ocazia să o ceară în căsătorie.

Cu toate acestea nu cred că i-ar folosi să-i recomanzi să se urce pe piramide, deoarece nu mai departe decât ieri, îmi spunea că atâta timp cât fiii lui Israel sau indiferent cine dintre băștinași nu ia măsuri pentru construirea unui ascensor, ea nu se va urca pe piramide, cu toate că iarna aceasta o va petrece în Egipt.

Ioana și doctorul încăpură să râdă, iar Flower se cuibări mai strâns lângă soțul ei care îi trecuse un braț în jurul mijlocului, și continuă:

— Ioano, adineaori te-am auzit cântând la pian romanța *Mătăniilor*. Acesta este cântecul meu favorit și nu l-am auzit de luni întregi; te rog cântă-mi-l.

Ioana întâlnește privirea doctorului care îi zâmbi înțelegător; se așază la pian și începu să cânte; rețeta își făcea efectul chiar de pe acum.

La ultimele cuvinte ale romanței, Flower se plecă spre soțul ei și-l sărută pe tâmpla înflorită de ghiociei vârstei; Deryck însă se gândea la Ioana și în clipa aceasta era sigur că diagnosticul lui era just: „Cu toate acestea este mai bine să plece în străinătate. Plimbarea o va face să nu se mai gândească la zbuciumul ei de acum; va avea alte orizonturi și va vedea cu totul altfel, atât lumea din jurul ei cât și

pe cea din sufletul ei. El nu se va schimba în timpul acesta, iar dacă totuși se va schimba, atunci înseamnă că ea a avut dreptate să decidă cum a decis și va fi foarte mulțumită. Dar dacă ea se zbuțumă atât de mult, cât trebuie să se zbuțume el! M-am tot gândit ce-l preocupă atât de mult și ce l-a determinat să-și pună frâu pornirilor lui nebunești. Va să zică dragostea pentru Ioana te face să fii cuminte; ce ar fi oare în stare să facă pentru ea ca să-l iubească și Ioana pe el! Cred că trebuie ca cineva să aibă nervii de oțel, pentru ca să poată suporta gândul că fata aceasta este pierdută definitiv din viața lui. Care este motivul că între acești doi tineri s-a așezat o cruce pe care o poartă de bună voie? Mai bine să plece; poate apele Niagarei vor lua cu ele crucea și de la cataracte îi va telegrafia să vină după ea".

Doctorul luă mâna soției sale care se sprijinise pe umărul lui, și o sărută înduioșat. Avuseseră și ei crucea lor, dar acum era uitată și clipele pe care le petreceau împreună erau de o îngerească armonie.

Ioana primise sfatul lui Deryck și după doi ani de plimbări ajunsese acum la etapa din urmă a călătoriei ei: Piramidele. Vânturile stepei americane și soarele deșertului îi biciuiseră obraji deopotrivă, căci ea nu era fata care să-și ascundă obrazul în văluri, nici ochii în dosul ochelarilor cu sticle fumurii, pentru ca să se ferească de arșița soarelui. Auzise odată pe Garth spunând că nimic nu desfigurează mai mult o femeie, decât vălurile care o acoperă în timpul călătoriei, și se gândise atunci că avea completă dreptate. Ioana nu se simțise niciodată atât de bine ca în această zi de martie când din vârful piramidei contempla zărilor nesfârșite din jurul ei. Rețeta doctorului își făcuse efectul; zâmbetul ei mulțumit era o dovadă a echilibrului perfect atât fizicește cât și moralicește. Bătrânețea și oboseala prematură pe care o prevăzuse Deryck dispăruse acum cu desăvârșire de pe obrazul ei. Îți făcea impresia unei femei calme care putea să aibă cel mult treizeci de ani, gata să primească cu plăcere fiecare an ce vine până când va împlini patruzeci, și care se gândește fără regrete la cei cincizeci care vor veni și o vor găsi tot atât de senină.

Viața o primea cu tot calmul necesar și cu aceleași păreri cumpănite, izvorâte dintr-un suflet fără elanuri prea mari, dar plin de generozitate.

Privea liniștită la peisajul care se așternea în jurul ei. Deoparte delta fertilă a Nilului cu verdele închis al palmierilor, al măslinilor și al portocalilor, iar de cealaltă parte deșertul care își așternea până departe în zări covorul de nipsis rătăcitor, ca o pulbere de aur: nici o urmă de copac, nici o frunză, nici un fir de iarbă ci libertatea fără hotar și în fundul cerului o aureolă de aur a celor din urmă raze de soare care se stingeau în asfințit.

— Aici e răscrucea între două lumi: deoparte libertatea, de cealaltă belșugul. E greu să te decizi încotro să apuci. Ar trebui să întrebi Sfinxul, acest bătrân paznic al veacurilor scurse între cele două lumi, care privește fără să clipească la ce îi aduce timpul izvorât din infinit. Vino Schehati să ne dăm jos, căci înainte de apusul soarelui aș vrea să ne oprim câteva minute la picioarele Sfinxului.

CAPITOLUL 13

Luna se ridica deasupra desertului. Ioana își terminase masa și ceruse să-i aducă pe terasă cafeaua, căci nu voia să piardă nimic din farmecul pitoresc al nopții instelate care se așternea ca un covor întins spre infinit. Piramidele păreau mai gigantice decât în timpul zilei și mult mai masive, iar Sfinxul înfășurat de și mai mult mister. Se gândi că înainte de culcare va trebui să mai facă o plimbare până la piramide, pentru ca să simtă fiorul mistic al acestei nopți fermecate. Cu toate astea nu se grăbi deloc ci își sorbea cafeaua în tihnă înconjurată de viziunile acestea de vis. În seara aceea gândurile îi alergau grăbite spre Garth și liniștea din jurul ei îi aduse aminte de imnul pe care îl auzise cântat de el.

„Dă-ne nouă lumina cea adevărată
Și noaptea orbirii noastre lumineaz-o...”

Din fundul cerului albastru și nesfârșit i se părea că ochii luminoși ai lui Garth veghează asupra ei, de aceea închise pe ai ei, ca să-l poată vedea mai bine. În seara aceasta nu se ferea să se gândească la el, căci simțea cât de nedreaptă fusese față de el din cauza temerilor ei nejustificate pentru viitor. Se simțea acum plină de încredere în dragostea ei și în dragostea lui, în voința lor a amândurora. În clipa aceasta, dacă ar fi fost lângă ea, ar fi plecat cu el prin noaptea senină și s-ar fi oprit la picioarele unui monument străvechi și ar fi tăcut unul lângă altul, privindu-se în adâncul ochilor fără să-și spună nimic. Poate i-ar fi spus: "Privește-mă Garth, privește-mă bine, aș fi vrut să fiu frumoasă ca nici o altă femeie, pentru tine. Privește-mă așa cum sunt, căci n-am de ce să mă ascund".

Care să fie motivul acestei schimbări prin care trecuse în timpul din urmă? Poate efectul rețetei lui Deryck? Cine i-ar fi putut spune acum că felul în care vedea lucrurile în această clipă, este mai just decât cel pe care și-l impusese la început, după ce trecuse prin cumplita agonie a renunțării? De ce adică în loc să se îndrepte mâine dimineață spre izvoarele Nilului, ar fi mai bine să coboare acum până la Alexandria și cu primul vapor să se ducă la Constantinopol; de aici la Atena și continue drumul spre Anglia, unde ar putea ajunge cel mult într-o săptămână; de aici să scrie lui Garth să-i mărturisească tot adevărul, lăsându-l să hotărască soarta ei. Nu se îndoia nici o clipă că el o iubea și astăzi ca în seara mărturisirii de pe terasa castelului Shenstone. Numai la gândul că ar putea să-l cheme și să-i spună tot adevărul, i se părea că se simte mai aproape de el ca până acum; i se părea că-i simte brațele în jurul trupului și capul culcat pe piept, cu ochii ca două îndreptați spre ea.

— "Gândul care m-a dus spre el în seara aceasta, îmi zise ea, mi-a limpezit în suflet o certitudine: dacă mai are nevoie de mine și dacă mă dorește mereu, îmi va fi peste putință să mai trăiesc departe de el. trebuie să mă întorc acasă". Deschise ochii mari și se uită la Sfinxul din fața ei, pe urmă îi închise din nou și încrucișându-și

brațele la piept murmură: "Ce-ar fi să încerc!" și o mulțumire nebanuită simți cum i se răspândește în tot trupul.

În clipa aceasta din sala restaurantului ieși un grup de englezi veseli și se așază pe terasă; sosiseră pe înserat și luaseră masa destul de târziu. Ioana îi văzuse în treacăt; o doamnă foarte elegantă și cu fiica ei, împreună cu doi tineri și un domn mai în vârstă cu înfățișare de militar. Prezența lor nu o putea interesa, dar apariția lor neașteptată îi spulberă toate visurile dintr-o dată, căci se așezară la o masă de alături și după cum e obiceiul englezilor câns sunt între străini, își continuară conversația începută, fără să țină seama de cei care erau în apropierea lor. Doi sau trei străini care erau la mesele din apropiere și-și fumau tihniți țigările, se ridicară și își căutară câte un loc mai liniștit în umbra palmierilor. Ioana ar fi fost bucuroasă să poată pleca și ea, dar se simțea atât de bine pe terasă în fotoliu și alături de ea simțea prezența invizibilă a lui Garth, încât nu se îndură să se ridice.

Domnul mai în vârstă ținea în mână o scrisoare și un exemplar din ziarul *Morning Post* pe care tocmai atunci îl primise din Anglia. După toate aparențele cei din jurul lui discutau tocmai noutățile aduse de această scrisoare și eventual o știre pe care o citiseră în ziar.

— Bietul băiat; ce păcat! exclamă doamna cea mai în vârstă.

— Sunt sigură că ar fi preferat să moară, zise una dintre fete, cel puțin eu aș prefera în acest caz.

— Nu domnișoară, ripostă unul dintre cei doi tineri, întorcându-se spre ea. Orice ai vrea dumneata să spui, viața este minunată, indiferent de ce ți s-ar putea întâmpla cât o trăiești.

— Bine, dar gândește-te, exclamă fata cu glasul emoționat, să trăiești toată viața orb... Trebuie să fie îngrozitor!

— A fost chiar arma lui proprie? Întrebă doamna. Bine, dar cum se face de s-a dus la vânătoare în luna martie?

Ioana zâmbi prin întuneric; pentru ea viața micilor vietăți, până și cea a insectelor, era un cult tot atât de pasionant cum era și pentru Garth cultul frumosului. De aceea nu se simțea niciodată emoționată când auzea despre accidente de vânătoare, și când se întâmpla să pe

cineva pe targa, sau să vadă pe cineva mort dintr-un astfel de accident, avea senzația că este o dreaptă răsplată pentru suferințele și viața micilor vietăți care au căzut victime; de aceea nu se simțea deloc mișcată. Tocmai din cauza aceasta zâmbise acum fără nici o părere de rău și complet indiferentă, căci cei doi ochi nu vor mai privi niciodată pe țeava armei aducătoare de moarte.

Domnul cel cu aere de militar își potrive ochelarii și ridică scrisoarea în bătaia luminii.

— N-a fost, răspunse el după un moment de gândire căci vânătorile s-au terminat demult. De altfel el a renunțat demult la vânători, căci moartea în toate aspectele ei i s-a părut întotdeauna insuportabilă. După cum știți el are o admirabilă proprietate în nordul țării și tocmai ieșise pe câmp ca să picteze, în drum a întâlnit câțiva vânători care trăgeau după iepuri. Oamenii răniseră pe unul și, adunați în jurul lui, făceau haz pe socoteala suferințelor bietei victime. Văzând spectacolul acesta neomenos, s-a repezit la ei să protesteze contra acestei cruzimi inutile. Unul dintre vânători s-a speriat și fără să vrea, a apăsât pe trăgaciul armei, încărcătura a lovit un copac pe urmă a ricoșat de la câțiva metri. N-a fost lovit în plin obraz, căci nu are decât zgârieturi ușoare; creierul nu a fost atins, dar lumina ochilor a fost perforată și va rămâne orb pentru totdeauna.

— Asta este o nenorocire cum numai rareori se poate cuiva întâmpla, declară unul dintre tineri.

— Mie îmi este imposibil să înțeleg aversiunea oamenilor pentru vânătoare, adăugă tânărul cel care până acum tăcuse.

— Cu siguranță nu ți-ar fi atât de greu să o înțelegi, dacă ai fi cunoscut pe acest tânăr care era atât de plin de viață, răspunse militarul. Ar fi fost peste putință să ți-l imaginezi, omorând, sau murind el însuși. Afară de asta pentru el cultul frumosului era o a doua religie. Nu știu cum, dar avea darul să te facă să vezi frumosul chiar acolo unde ar fi fost peste putință să bănuiești existența lui. De astăzi înainte însă băiatul acesta va fi incapabil să mai vadă ceva...

— Mama lui trăiește? întrebă doamna.

— Nu are pe nimeni, mama lui e moartă demult. Are însă o mulțime de prieteni. Era cel mai popular om din Londra și era suficient să trimită o carte poștală în care să anunțe că sosește, pentru ca să fie primit în orice casă ca un rege. Mi se pare însă că nu are nici rude și nici n-a vrut să se căsătorească niciodată. Bietul băiat! Poate acum își va da seama că ar fi fost mai bine dacă era mai puțin dificil. A avut ani de-a-rândul ocazia să aleagă printre cele mai frumoase fete care frecventau societatea bună. N-a ales însă niciuna, ci s-a mulțumit cu simple prietenii și cu mulțumirea pe care i-o putea procura arta lui. Astăzi, cum spune doamna Ingleby, zace singur în mijlocul întunericului veșnic.

— Te rog, vorbește despre altceva, zise una dintre fete și se ridică de pe scaun. Mi-e peste puțină să mă mai gândesc la această nenorocire. Trebuie să fie extrem de dureros să te trezești din somn și să nu-ți poți da seama dacă e zi sau noapte, și să stai ceasuri întregi în mijlocul întunericului și să te gândești la nenorocirea ta. Haideți, vorbiți despre ceva mai vesel!

Se ridicară cu toții și tânărul profitând de emoția fetei, o luă la braț.

— Uită toate lucrurile acestea, draga mea, șopti el cu glas blând și vino să admirăm Sfinxul sub lumina de lună.

Apucară înainte și ceilalți după ei. Bătrânul însă aruncă ziarul pe masă și oprindu-se câteva clipe, își aprinse o țigară. Ioana se ridică în picioare și se apropie de el.

— Îmi dați voie să văd ziarul dumneavoastră? întrebă ea fără nici un fel de introducere.

— Cu multă plăcere, răspunse bătrânul curtenitor, apoi privind-o mai de aproape: Sigur că da, domnișoară Champion. Ce faci pe aici; nici prin gând nu mi-ar fi trecut că as putea să te întâlnesc în Egipt!

— Ah, domnul general Loraine, îmi păreați și mie cunoscut, dar mi-a fost peste puțină să vă identific. Mulțumesc foarte mult, vă rog nu am intenția să vă răpesc tovarășilor dumneavoastră; sper că ne vom revedea astă-seară.

Ioana rămase în picioare până când grupul disăru din vedere și glasul lor vesel se stinse în noapte, apoi se întoarse din nou spre fotoliul alături de care simțise prezența lui Garth. Se mai întoarse o dată spre Sfinxul și piramida uriașă care străluceau în bătaia lunii. Pe urmă deschise ziarul și începu să citească:

*„Dă-ne nouă lumina cea adevărată
Și noaptea orbirii noastre luminează-o...”*

Da, era Garth Dalmain, Ghart al ei care zăcea întins în casa lui din țara depărtată... și ochii lui plini de extaz și adorație erau stinși pentru totdeauna în întunericul și pustiul din jurul lui.

CAPITOLUL 14

În fundul zărilor se distingea litoralul stâncos al intrării portului Dover, limpezindu-se din ce în ce mai mult, pînă în clipa când apăru ca un perete de stâncă ieșit din mare. Pe urmă se văzu fortul care domina intrarea strălucind în toată splendoarea reflectată de lumina acestei după-amiezi senine de primăvară. Ioana își simți inima tresărind de bucurie la vederea acestui peisaj cunoscut, apoi dintr-o dată își aduse din nou aminte de ultimele evenimente care o chinuiseră tot drumul, și închise ochii.

Din seara aceea la Cairo, când citise știrea din ziar în timpul siesitei pe terasa de la Mena House Hotel, își simțea inima strânsă ca într-un clește de fier.

La un ceas după ce se despărțise de generalul Lorain, era în mașină spre Alexandria, de unde se îmbarca a doua zi dimineața. Se oprise în drum la Brindisi, ca să ia trenul și de atunci gonise neobosită, până în această clipă când în zare se conturau limpezi coastele Anglie. Peste câteva minute va simți din nou sub picioare pământul țării ei de unde nu mai avea de făcut decât un singur drum. Căci din clipa în care plecase din Egipt, știa că acum se va opri în mod definitiv, în camera aceea copleșită de veșnic întuneric, unde dorința de a trăi se zbuciuma în ghearele suferinței și unde întunericul nopții eterne luase locul luminii, căutând să întunece până și mintea chinuită de deznădejde a iubitului ei.

Ioana presimțea că va trebui să se ducă la el, dar nu se gândise la dificultățile pe care le implica această hotărâre și nici nu găsisese pretextul acceptabil cu oare și-ar fi putut asigura accesul în casa lui Garth. Prevedea că va trebui să înlăture o mulțime de dificultăți, cu toate că de fiecare dată căuta să se consoleze: „Situația mi se pare foarte simplă. E orb și singur, căci nu are pe nimeni. Garth, iubitul meu !”

În timpul acestui zbucium însă începu să-și dea seama, că o judecată mult mai calmă decât a ei, va găsi mijlocul cel mai practic ca să o scoată din încurcătură și recunoscă, fără nici un fel de înconjur, că pentru a ajunge în camera de suferință a lui Garth, va trebui să treacă prin cabinetul de consultație al doctorului. De aceea, cum ajunse la Paris, telegrafie lui Deryck și în aceste clipe ale întoarcerii, mintea ei chinuită era incapabilă să se gândească la altceva decât la apartamentul din Wimpole Street al acestuia.

La Dover cumpără un ziar și în timp ce răsfoia paginile, căutând o informație, supraveghea comisionarul care îi luase bagajele și pledul. La rubrica mondenă găsi exact știrea pe care o căuta cu atâta înfrigurare:

„Anunțăm cu cea mai mare părere de rău că starea domnului Garth Dalmain este destul de gravă, din cauza accidentului pe care l-a avut acum două săptămâni. Bolnavul se află la proprietatea sa din Deeside, Aberdeenshire. Vederea este iremediabil pierdută, dar rănilor exterioare sunt pe cale de vindecare, cu toate că în ultimele zile anumite tulburări nervoase au făcut necesară intervenția celebrului specialist, doctorul Deryck Brand care a fost chemat la patul bolnavului. Cu toate acestea se pare că temerile de o eventuală complicație cerebrală sunt definitiv înlăturate. Celebrul neurolog a avut un consult cu medicul oculist și medicul curant al rănitului. În cercurile mondene și artistice domnul Garth Dalmain era o figură foarte cunoscută și foarte populară, de aceea știrile primite de la Deeside sunt așteptate cu mult interes și starea bolnavului urmărită cu toată simpatia de către prietenii lui”.

Ioana deschise ușa unui compartiment și se așeză într-un colț. Comisionarul făcu o reverență adâncă, după ce văzu moneda de

cinci shillingi pe care i-o întinse această femeie care părea foarte emoționată în timp ce răsfoia ziarul. Pe sub ferestrele trenului trecu un băiat în goană care se auzi strigând în gura mare: „Honrubble Jain Champyun!” întinse mâna pe fereastra deschisă și chemă băiatul:

— Vino încoace; e pentru mine!

Deschise telegrama cu mâinile tremurând de emoție.

Era de la doctor.

„Bine-ai venit! Abia acum m-am întors și eu din Scoția. Te voi aștepta la Charing Cross, și sunt cu totul la dispoziția dumată. Ia o cafea la Dovre Deryck”.

Ioana oftă recunoscătoare și încercă să-și stăpânească lacrimile care dădeau năvală. O clipă i se păruse că nu mai are pe nimeni. Apoi se apropie de fereastră:

— Comisionar, te rog du-te la restaurant și adu-mi o ceașcă de cafea!

N-avea nici o poftă de cafea, dar pentru nimic în lume nu i-ar fi trecut prin minte să refuze recomandarea doctorului, chiar de la distanță.

Comisionarul care era în apropierea vagonului, se repezi la bufet și în clipa când trenul tocmai se punea în mișcare, sosi cu o ceașcă fierbinte de cafea și câteva felioare de pâine cu unt.

— Îți mulțumesc foarte mult pentru serviciul pe care mi l-ai făcut, zise Ioana după ce puse ceașca pe măsuta din fața ferestrei, nu e nevoie să-mi dai restul, adăugă ea, văzându-l că se scotocește prin buzunare. În anumite împrejurări o ceașcă de cafea merită să fie plătită mai mult decât face. La revedere!

Ioana se cuibări în colțul fotoliului și simți că e din nou gata să plângă, apoi bău cafeaua fierbinte. În clipa aceasta mai mult decât oricând simțea nevoia unui prieten care să-i dea o mână de ajutor și un sfat. Deryck... cât de frumos din partea lui să-i recomande o cafea fierbinte și câtă atenție să vină să o aștepte la gară. Desfăcu telegrama și după ce o mai citi o dată, zâmbi și închise ochii.

Își scoase pălăria și se lăsă în spătarul fotoliului. Drumul îl făcuse zi și noapte, într-o grabă halucinantă, iar acum ajunsese în

sfârșit în apropiere de Deryck. Se mai liniști și i se păru că încrederea în ea însăși a revenit din nou. După o bucată de drum legănatul trenului o adormi.

Când trenul intră în gara Charing Cross, Ioana era în fața ușii compartimentului. Deryck aștepta exact în fața vagonului ei în clipa când trenul se opri în gară. Era o simplă întâmplare că se găsea aici, dar ca întotdeauna, Deryck Brand era mereu acolo unde se simțea mai multă nevoie de el. Cât ai clipi, trecu printre comisionarii și hamalii care asaltau trenul și îi deschise ușa. Ioana recunoscuse imediat fața smeadă a prietenului ei din copilărie, luminată de extazul acestei revederi ne așteptate și de elanul lui plin de sinceră afecțiune, în mijlocul mulțimii recunoscuse și pe valetul mătușii ei și camerista căreia îi găsisese loc în absența ei la castelul Overdene.

— În sfârșit, bine că te-ai întors, zise Deryck. Arăți admirabil. Dă-mi te rog cheile de la cufere... cred că nu ai nimic de contrabandă. Am trimis vorbă ducesei să trimită pe cineva să-ți ia bagajele și am rugat-o să nu te aștepte decât la masă, deoarece vei lua ceaiul cu noi. Cred că ești de acord? Să mergem pe aici ca să trecem bariera. Ce înghesuială! Toată lumea dă buzna să iasă cât mai repede; e de mirare că nimeni nu vrea să ia pildă de la funcționarii trenurilor care niciodată nu se enervează ci așteaptă liniștiți să le vină rândul.

În timp ce vorbea, doctorul scoase pe Ioana din mijlocul mulțimii oare forfotea în jurul lor, se opri în fața unei mașini și după ce-i ajută să se urce, trecură repede spre Ștrand și apucară spre Trafalgar Square.

— Ei, spune drept, nu e așa că Niagara e magnifică? Ce zici de portul din New York? Cred că nu ai rămas dezamăgită... E peste putință să găsești un spectacol care s-ar putea compara cu un apus de soare în portul Hoboken.

Ioana nu zise nimic ci oftă stăpânită și se întoarse spre el.

— Spune Deryck, nu mai e nici o speranță?

Doctorul îi puse o mână pe braț și se uită la ea.

— Draga mea, va rămâne pentru totdeauna orb. Dar viața, afară de vedere, mai are îşi alte binefaceri, şi cred că nu trebuie să renunţăm definitiv la orice speranță.

— Va scăpa cu viață?

— Nu văd nici un motiv pentru ce să nu trăiască. Prețul care îl va avea însă de aici înainte viața pentru el, depinde în mare măsură de ceea ce vom putea face în interesul lui în timpul primelor luni ale acestei dureroase încercări. Eu cred că pentru el această lovitură a fost mai mult morală decât fizică.

Ioana își scoase mânușile, apoi întinse mâna și o lăsă pe genunchii doctorului, cutremurată de un fior:

— Deryck, pe omul acesta eu îl iubesc.

Câteva clipe doctorul nu răspunse nimic ci se gândi la mărturisirea ei neașteptată. Apoi întinse brațul și ridicând mâna frumoasă care se odihnea pe genunchii lui, o duse la buze cu un gest de profund respect, ca un semn de omagiu pe care îl datora bărbatul curajului sincer și plin de încredere al femeii.

— În cazul acesta draga mea, răspunse doctorul, destinul a rezervat lui Garth Dalmain atâtea binefaceri încât se va putea foarte ușor lipsi de vederea pe care a pierdut-o. Bănuiesc însă că vei avea să-mi spui multe lucruri și în același timp e dreptul dumitale să afli toate amănuntele acestei nenorociri.

CAPITOLUL 15

Cabinetul doctorului era o cameră foarte liniștită și departe de zgomotul străzii. Ioana se lăsă în spătarul fotoliului de piele și-și încleștă amândouă mâinile de brațele doctorului. Deryck era la biroul său în scaunul turnant anume comandat, căci acesta îi da voie să se întoarcă subit spre pacientul care venea la el, și în același timp putea să facă o mișcare aproape imperceptibilă pentru a coborî ochii pe hârtiile sau cartea deschisă din fața lui.

Povestise Ioanei tot ce știa despre accident și-i raportase în toate amănuntele despre vizita pe care o făcuse cu o seară înainte la castelul Gleneesh. Stătuse timp de cinci ore la patul lui Garth și se

gândi că e mult mai bine să-i spună întregul adevăr. În timp ce vorbea, privea drept înainte, căci bănuia că Ioana nu-și mai putea stăpâni lacrimile oare puteau izbucni contra voinței ei în fiecare clipă, și ar fi vrut ca ea să fie convinsă că nu se uită la ce face.

— Te rog să fii convinsă că rănilor provocate de accident sunt în curs de vindecare, așa că orice complicație este exclusă. E de mirare însă că deși retina a fost perforată de alice, totuși n-a fost distrus nici un țesut mai important și nici creierul n-a fost atins. Starea lui actuală se datorește mai mult șocului de nervi și groazei pe care i-o inspiră nenorocirea care l-a copleșit. Îmi închipui că suferințele lui fizice și morale trebuie să fi fost groaznice mai ales în primele zile și nopți care au urmat după accident. Bietul băiat, pare completamente zdrobit. Din fericire are o constituție foarte robustă și a avut o viață calmă și normală așa că are toate șansele să se vindece foarte repede. Bineînțeles, pe măsură ce se va vindeca, chinurile lui morale vor fi tot mai mari. Pentru el vederea avea o profundă semnificație: reprezenta perfecțiunea formei și a culorii, căci într-însul calitățile artistului dominau toate celelalte porniri. Mi s-a spus că vorbește foarte puțin. La un moment temperatura începuse să crească în mod foarte îngrijorător și dădea semne de tulburări nervoase, asupra cărora cred că nu e necesar să-ți dau nici un fel de explicație de ordin tehnic; tocmai din cauza aceasta prezența unui doctor specialist în boli nervoase era mult mai necesară decât a unui oculist care și așa nu-l mai putea ajuta cu nimic. Prin urmare actualmente bolnavul este în tratamentul meu.

Doctorul se opri câteva clipe și după ce așeză cărțile risipite pe birou, întinse brațul după un vas în care era un buchet de viorele, apoi, după ce-l examinează în tăcere, puse vasul exact în locul unde îl așezase soția lui.

— În general sunt foarte mulțumit de felul cum merge; avea nevoie de glasul unui prieten care să pătrundă zidul de întuneric din jurul lui, de o mână prietenească pe care să o strângă pe a lui cu toată înțelegerea. Nu cere milă de la nimeni și îl chinuie flecăreala celor care vin la el să-i vorbească despre nenorocirea care l-a lovit,

fără să-și dea în realitate seama de imensitatea ei. Avea nevoie de un om care să vină la el și să-i spună: "Viața pe care o vei duce de azi înainte va fi o luptă îngrozitoare, dar cu voia lui Dumnezeu vei trece și aceasta și vei ieși învingător. Bineînțeles, ar fi mult mai ușor dacă ai muri, dar murind înseamnă că te lași înfrânt, ori tocmai de aceea trebuie să traiești, ca să ieși victorios. Sarcina care te așteaptă este mai presus de puterile omenești, dar cred că Dumnezeu îți va ajuta ca să sfârșești cu bine". Acestea sunt cuvintele pe care i le-am spus eu dragă Ioana, poate chiar mai mult decât atât și am constatat că s-a întâmplat ceva straniu și minunat. Îți repet acest amănunt și poate i-l voi povesti și lui Flower, dar nimănui altuia. Toată greutatea era să îl pot decide să-mi răspundă ceva la ceea ce-i spuseseam, căci părea insensibil pentru tot ce era în jurul lui. La cuvintele "cred că Dumnezeu îți va ajuta", am văzut că în sufletul lui se petrece ceva, căci le-a repetat de câteva ori, și, întorcându-și capul pe pernă am constatat că în expresia lui s-a operat o schimbare. Apoi l-am auzit șoptind: "Îmi aduc aminte de aceste cuvinte și muzica lor" și degetele mâinilor au început să se miște pe cearceaful patului, ca și când ar fi cântat pe o claviatură nevăzută. După câteva clipe l-am auzit cântând în șoaptă ultima strofă din *Veni, Creator Spiritus*. Cunoșteam acest imn, căci pe vremea când eram copil îl cântam și eu în corul bisericii unde oficia tatăl meu. Îți aduci aminte?

*„Dă-ne nouă lumina cea adevărată
Și noaptea orbirii noastre luminează-o.
Șterge lacrimile noastre și împarte
Milă cu inima Ta care ne-a zidit.
Veghează asupra noastră și călăuzește
Drumurile noastre rătăcite, cu dreapta Ta”.*

N-am auzit niciodată o melodie cântată atât de emoționant cum a cântat-o el în ziua aceea!

Doctorul se opri, căci Ioana își acoperise obrazul cu mâinile și plângea cutremurată de suspine. După ce se mai liniști, doctorul continuă:

— Incidentul acesta mi-a dat curaj, căci m-am gândit că atunci când i se întâmplă cuiva o astfel de nenorocire, singurul sprijin care îi mai rămâne este credința, iar dacă aceasta are rădăcini adânci în sufletul lui, cu atât mai ușor se va putea reculege. Dalmain este un om cu sentimente mult mai profunde decât ar putea bănuși cineva care l-a cunoscut superficial. Am vorbit după aceea și l-am convins să primească în interesul lui câteva dispoziții destul de importante. Probabil știi că nu are nici o rudă mai apropiată care ar putea conta pentru el, doar câțiva veri și verișoare cu care n-a întreținut niciodată relații prea intime. În casa lui este cum nu se poate mai singur și mai părăsit de toată lumea, căci deși are o mulțime de prieteni, în astfel de situații ar trebui să fii foarte bun prieten cu el, pentru ca să te primească să-l vezi și cu toate că mi s-a părut întotdeauna atât de copilăros și atât de sincer, încep să mă îndoiesc și eu că cineva dintre noi l-ar fi cunoscut până acum cu adevărat. Nici unul dintre noi nu a bănușit sufletul care se ascunde în omul acesta.

Ioana ridică privirea și se uită la el.

— Eu l-am cunoscut doctore, zise ea fără să mai adauge nimic.

— Ah, înțeleg, exclamă doctorul. Cum ți-am spus adineaori: prieteni nepoftiți nu cred că ar avea acces la el. În orice caz Lady Ingleby cu felul ei adorabil de intempestiv, s-a repezit imediat la drum și fără să anunțe că sosește, a plecat de la Shenstone fără cameristă și fără să fie însoțită de cineva, doar cu un singur geamantan. Domnul Robert Mackenzie, medicul circumscripției care de altfel este un misogin înveterat s-a temut la început că are de a face cu o soție necunoscută și nebănușă a lui Dal. Pentru el o femeie care vine cu o mașină de piață nici nu putea fi altcineva decât o soție a cărei prezență era indezirabilă. Cred că între ei a avut loc o scenă destul de caraghioasă. Lady Ingleby însă are un dar de a fermeca pe toată lumea, așa ca nici bătrânul Robert n-a putut să-i reziste. Cu toate acestea n-a îndrăznit să o introducă în camera lui Dal, așa că doamna s-a mulțumit numai cu consolarea adusă bătrânei menajere a lui, care a plâns pe umerii ei fermecători. Este o scenă de farsă pentru cel care aude despre cele întâmplate și-i cunoaște pe toți, mai

bine decât s-ar cunoaște ei în parte. Dar să revenim la ce ne interesează. Până acum a avut un infirmier și pe valetul lui care îl îngrijeau. A refuzat cu încăpățănare să primească o infirmieră pe care i-aș fi putut-o trimite de la un spital din Londra și care poate ar fi adus în camera lui de suferință o atmosferă de intimitate feminină; dar spunea că nu vrea să pună nici o femeie mâna pe el, așa că lucrurile au rămas cum erau la început. Actualmente ne putem lipsi de serviciile infirmierului și am insistat să-i trimit o infirmieră pricepută pe care o voi alege eu, nu atât ca să-l îngrijească sau să aibă grijă de tot ce are nevoie, căci de astfel de nimicuri se poate ocupa și valetul lui — mi s-a părut un om îndemânat — ci una care să-i țină tovărășie, să-i citească și să-i țină loc de secretară căreia să-i dicteze scrisori, căci sunt mormane de scrisori care așteaptă răspunsul și stau încă nedesfăcute. Cu un cuvânt o femeie care să readucă viață în noaptea întunericului său de acum. Această însărcinare nu o poate satisface decât o femeie cu experiență, o femeie cu tact, și cred că în după-amiaza aceasta am reușit să găsesc singura persoană indicată să îndeplinească aceste obligații. E o persoană de cea mai bună familie care a mai lucrat pentru mine și care cunoaște cazuri de boli nervoase care se aseamănă cu boala lui Dal. Afară de asta este tânără, elegantă și foarte drăguță, așa că i-ar face plăcere să o poată simți în jurul lui, căci i-a plăcut întotdeauna ca mediul în care trăiește, să fie și elegant și frumos, căci în acest domeniu el era cunoscător. Am trimis doctorului Mackenzie o scrisoare în care i-am descris-o în toate amănuntele și el își va da toată silința să pregătească pe Dal pentru primirea ei. Va pleca poimâine dimineață și te rog să mă crezi, a fost pentru noi un noroc neașteptat că am putut-o găsi, căci abia a terminat cu unul dintre foștii ei bolnavi, și era gata să se angajeze undeva în străinătate. După cum vezi dragă Ioano, totul merge cum nu se poate mai bine. Cred însă că vei avea și dumneata ceva să-mi spui; începe și te voi asculta cu toată atenția, înainte de toate însă cred că e mai bine să dau ordin să ne aducă ceaiul aici, și dacă îmi dai voie pentru câteva minute, mă duc până sus, să spun câteva cuvinte lui Flower.

În timpul cât doctorul lipsi din cameră, prin mintea înfrigurată a Ioanei defilară imaginile grăbite ale copilăriei ei petrecute alături de Deryck; se gândi la încrederea cu care se uitau unul la altul și la prietenia care în anii din urmă după ce se căsătorise cu Flower, devenise între ei și mai strânsă. Cu toate acestea, când doctorul dădu la o parte măsuta așezată între ei pe care îi se servise ceaiul și rămaseră singuri față în față înaintea căminului, amândoi își dădură seama că în atitudinea lor de acum era ceva caracteristic și neașteptat.

Ioana se aplecă puțin înainte în scaun, cu coatele sprijinite pe genunchi și cu bărbia în podul palmelor. Doctorul aștepta în tăcere și din toată atitudinea lui, se vedea că îi urmărește gândurile care începuseră să se depene tăcute.

— Ascultă Deryck, începu Ioana, vreau să-ți spun tot adevărul, îți voi vorbi despre zbuciumul sufletului meu, despre gândurile și durerile mele, cum ți-aș vorbi la o lecție de anatomie despre țesuturile musculare despre oase și arterele în care se zbate sângele meu acum în clocot, căci vreau să-mi fii nu numai doctor curant în clipa aceasta, ci și duhovnic căruia vreau să mă spovedesc.

Doctorul care până acum își examinase degetele de la mână, se întoarse spre ea și făcu un semn de aprobare, apoi întoarse capul din nou și se uită la flacăra care pâlpâia în cămin.

— Deryck, eu am trăit o viață puțin cam singuratică. N-am însemnat nimic în viața nimănui și nimeni nu a încercat să sondeze adâncimile în care se zbătea sufletul meu pe care eu le bănuiam, dar de cunoscut nici eu nu le cunoșteam și nici altcineva.

Doctorul căscă gura, parcă ar fi vrut să spună ceva, dar nu zise nimic ci dădu din cap și tăcu din nou.

— Pe mine nu m-a iubit nimeni cu dragostea aceea care te-ar face să fii singura și cea dintâi dintre preocupările cuiva și nici eu n-am iubit în felul acesta pe nimeni. Am ținut foarte mult la unele persoane, dar a ține la cineva, nu înseamnă să iubești; astăzi însă știu ce va să zică iubirea.

Profilul doctorului se detașa limpede pe spătarul fotoliului de piele și părea ceva mai palid când se întoarse spre ea ca să-i

răspundă.

— Ai dreptate draga mea; între aceste două sentimente este o distincție și o deosebire.

— Am avut o mulțime de prieteni dintre care cei mai mulți erau mai tineri decât mine și care îmi spuneau „domnișoară Champion” când eram de față, iar când eram absentă, mă numeau „bătrâna noastră Ioana”.

Doctorul zâmbi, căci își aducea aminte de aceste expresii pe care le auzise de atâtea ori pronunțate cu toată afecțiunea de cei care trăiau în intimitatea ei.

— De obicei, continuă Ioana, cu bărbații m-am înțeles întotdeauna mai bine decât cu femele. Fiind înaltă și solidă, prezența mea intimidează femeile care mă cred independentă și încăpățânată. Băieții însă au știut că în mine pot avea oricând toată încrederea; am fost întotdeauna confidenta lor și m-au privit ca pe o soră mai mare care este mai puțin la curent cu nebuniile fraților ei și deci dispusă să le asculte cu mai mult interes, aventurile pe care cred că e util să le mărturisească. Între băieții care mi-au fost prieteni era și Garth Dalmain.

Ioana făcu o pauză și doctorul așteptă în tăcere ca să-și continue povestirea.

— Omul acesta m-a interesat întotdeauna, parte din cauză că era atât de original și vioi în felul lui de a-și exprima părerile, și parte pentru că (o ușoară roșeață i se urcă în obraji arși de soare) poate fără să-mi dau seama, îl găseam de o frumusețe fascinantă. Afară de asta situația noastră se asemena foarte mult: eram amândoi orfani și bogați, fără să datorăm însă cuiva răspundere pentru ceea ce făceam; amândoi aveam o mulțime de prieteni comuni și ne întâlneam foarte adesea în aceleași case. Încetul cu încetul am ajuns la un fel de intimitate care m-a determinat să îmi închipui că dintre toți prietenii mei îl prefer pe el, pentru că mi se părea „mai bărbat și mai apropiat sufleteste de mine decât un frate”. Vorbeam împreună despre femeile nenumărate care i-au plăcut și așteptam cu mult interes să văd care va fi aceea asupra căreia interesul lui se va fixa în mod definitiv. Într-o bună zi toate aceste sentimente s-au schimbat ca la

un gest magic. Fuseserăm amândoi invitați la Overdene unde mătușa Georgina avea o mulțime de lume și cu această ocazie organizase un concert la care participa cel puțin jumătate din populația din partea locului. În ultimul moment Madame Velma a telegrafiat că nu mai poate veni. Mătușa Gina era foarte plictisită și o mai întărâtase și papagalul, îți aduci aminte? Trebuia să luăm o hotărâre imediată, așa că m-am oferit eu să țin locul doamnei Velma, și am cântat.

— Ah! exclamă doctorul.

— Am cântat *Mătăniile*, romanța pe care mi-a cerut Flower să o cânt când am fost ultima dată aici. Îți aduci aminte?

— Da, îmi aduc, răspunse doctorul și făcu un semn afirmativ.

— Imediat după aceea relațiile dintre mine și Garth s-au schimbat complet. La început nu am înțeles. Bănuiam că muzica i-a pricinuit o profundă emoție, căci știam că farmecul sunetelor exercită asupra lui aproape același efect ca și frumusețea culorilor; îmi închipuiam însă că până a doua zi efectul acesta va dispărea complet. Zilele însă treceau și el era mereu sub aceeași impresie; de altceva nu mi-am dat seama, dar presimțeam pentru prima dată în viața mea, că însemnam și eu ceva în viața cuiva, îmi era peste putință să pătrund într-o cameră fără să-mi dau seama că el a simțit imediat prezența mea; nu puteam nici pleca fără să simt că el își dă seama de plecarea mea și că o regretă. Am înțeles toate acestea și oricât de imposibil ți s-ar pare, la început nu mi-am dat seama că aceasta este dragostea. Credeam că este o legătură cât se poate de strânsă care ne apropia în mod reciproc, grație unei simpatii și profunde înțelegeri comune. Am petrecut ceasuri întregi împreună în sala de concert a castelului dar eu credeam că această apropiere se datora pasiunii noastre comune pentru muzică. Cu toate acestea când privirile lui se opreau asupra mea, îi simțeam ochii că mă atingea o mână care încearcă un gest de mângâiere și mă înfioram de plăcerea acestui contact imaginar. Și totuși nu m-am gândit nici un moment că ar putea să fie dragoste, căci eu nu sunt decât o fată lipsită de farmec și destul de vârstnică, iar el era un tânăr atât de frumos: era ca un semizeu a cărui apropiere făcea să-mi tresalte

inima în piept. Ca să fiu sinceră, trebuie să-ți mărturisesc că acestea erau sentimentele mele din zilele care au urmat imediat după concert. La rândul lui el mi-a spus că după ce m-a auzit cântând romanța *Mătăniile*, a avut o revelație neașteptată. Spunea că până atunci nu s-a gândit la mine decât ca la o bună camaradă; din clipa aceea însă avea impresia că s-a ridicat vălul care mă ascundea din fața lui, și a început să mă vadă ca pe o femeie, o realizare a concepției despre feminitate. Probabil ți se va pare tot atât de straniu cum mi s-a părut și mie la început, dar spunea că de atunci a început să simtă irezistibila dorință de a mă face soția lui pentru totdeauna și mă dorea cum nu dorise nimic în viața lui de până atunci.

Ioana făcu o pauză și se uită la flacăra care pâlpâia în cămin. Doctorul se întoarse încet în fotoliu și se uită la ea căci presimțise de multă vreme duioșia feminină care dormita în sufletul acestei fete. De aceea îi răspunse:

— Nu mi se pare deloc straniu, draga mea.

Ioana uitase de mult prezența doctorului care era alături de ea, și când îl auzi vorbind, se trezi ca din vis și reveni la realitate.

— Îmi pare foarte bine de ceea ce spui. Cu toate acestea mie mi s-a părut cât se poate de straniu. Ei bine, am plecat amândoi în aceeași zi din Overdene. Eu am venit la voi, el s-a dus la Shenstone. Era într-o marți. Vinerea următoare m-am dus și eu la Shenstone și ne-am întâlnit din nou. Absența de câteva zile dădea acestei revederi o semnificație și o duioșie, necunoscute înainte. Între invitații de la Shenstone era și americana aceea drăguță, domnișoara Paulina Lister. Garth era entuziasmat de frumusețea ei și începuse să-i facă portretul. Toată lumea era convinsă că o va cere în căsătorie. Tot așa credeam și eu dragă Deryick, și chiar l-am sfătuit să o ceară. Eram chiar foarte mulțumită la gândul acesta, cu toate că îi simțeam mereu privirile oprite asupra mea și presimțeam că zilele nu începeau pentru el decât în clipa când ne întâlneam și se terminau imediat ce ne spuneam „bună seara” ca să ne despărțim până a doua zi. Sentimentul acesta de a însemna ceva în viața cuiva dădea vieții mele o consistență plină de emoții, cu toate că nu atribuiam acest sentiment decât unei profund prietenii. În seara sosirii mele la

Shenstone însă m-a rugat ca după masă să ies pe terasa casei, căci ar vrea să-mi vorbească. Deryck, te rog să mă crezi, bănuiam că sunt obișnuitele confidențe pe care de astă dată trebuia să le ascult în legătură cu domnișoara Lister și că îmi va vorbi despre intențiile lui de a o lua de soție. Convinsă despre aceasta, am ieșit foarte liniștită și m-am așezat pe parapetul terasei. Era o noapte cu lună... Deryck, îmi este peste putință să-ți reproduc amănuntele. Nu știu nici eu cum s-a întâmplat. Am simțit la picioarele mele freamătul dragostei lui ca un val de aur limpede și toată indiferența mea s-a topit în fața elanului lui Garth. L-am văzut dintr-odată îngenunchiat la picioarele mele și i-am simțit capul pe pieptul meu. Mi-a trecut brațele în jurul mijlocului și am stat așa înlănțuiți, în jurul nostru cu zidul greu al tăcerii. Eram a lui întreagă și el era complet conștient de această consimțire. Poate am fi stat ceasuri întregi așa, dacă nu s-ar fi mișcat și nu ar fi ridicat ochii spre mine. Mi-a apus numai două vorbe pe care nu pot să ți le repet. Aceste două vorbe însă m-au readus în simțiri și mi-am dat seama de realitate. Garth Dalmain dorea să mă ia în căsătorie.

Ioana făcu o pauză și aștepta să vadă cum își va exprima doctorul mirarea în fața acestei mărturisiri neașteptate.

— Ce altceva ar fi putut să dorească în clipa aceea? zise Deryck Brand cu glas domol, apoi cu un gest își trecu palma peste buzele care îi tremurau. Mărturisirea Ioanei îl emoționase mai mult decât s-ar fi așteptat. Pe urmă ce-a mai fost?

— M-am ridicat în picioare, continuă Ioana, căci atâta vreme cât eram alături de el și-l vedeam îngenunchiat, presimțeam că îmi stăpânește nu numai sufletul ci și trupul. Instinctiv îmi dădeam seama că pentru a accepta această propunere, ar fi trebuit să o accept înainte de toate cu rațiunea și numai după aceea cu restul pornirilor mele. În viața omului contează întâi spiritul, sufletul și numai după aceea trupul, nu cum greșit se interpretează invers, și cred că am dreptate.

— Ai dreptate Ioano, răspunse doctorul care tresări și se întoarse spre ea, ai afirmat un mare adevăr la care m-am gândit de

multe ori, dar niciodată nu am găsit formula potrivită pentru a-l exprima.

Ioana îl privi în luminile ochilor și zâmbi cu tristețe.

— Crezi ca am dreptate? În orice caz acest adevăr m-a costat foarte mult. Am dat pe Garth la o parte și i-am spus că am nevoie de douăsprezece ore pentru ca să mă pot gândi în toată liniștea. Era atât de sigur, sigur de mine și sigur de el, încât s-a învoit fără să protesteze. L-am rugat să mă lase singură. Mi-e peste putință să-ți descriu senzația pe care am avut-o în clipa în care l-am văzut că se îndepărtează. Îi făgăduisem să ne întâlnim a doua zi în biserica satului, pentru ca să-i dau răspunsul, căci trebuia să rămânem singuri și din cauza aceasta a plătit băiatul care sufla în foiul de la paraclis și m-a chemat să stau cu el în fața altarului. Aranjamentul era impresionant și vedeam că într-însul jubilează temperamentul de artist, cu toate că se stăpânea cu toate puterile, și în priviri în citeam siguranța cu care aștepta răspunsul făgăduit. Nici nu mi-a întins mâna înainte de a primi răspunsul. L-am refuzat foarte simplu, invocând un motiv care nu suporta nici un fel de discuție. S-a întors în loc și întorcându-mi spatele a ieșit din biserică. Din ziua aceea și până astăzi, nu am mai vorbit cu el niciodată.

Urmă o lungă tăcere, căci doctorul, cu toate că simțea o profundă compătimire pentru suferințele celui alt bărbat, căuta să-și stăpânescă pornirea, până în clipa când va afla întregul adevăr.

Ioana era calmă ca și în ziua fatală, și ca și atunci, tot așa în clipa asta era convinsă că ce făcuse era bine făcut.

Într-un târziu doctorul se întoarse spre ea și privind-o în luminile ochilor, o întrebă:

— Spune, pentru ce l-ai refuzat? Glasul lui părea acum mai aspru și mai răstit decât de obicei.

Ioana întinse brațele spre el, parcă ar fi vrut să dea mai multă amploare cuvintelor ei:

— Deryck, nu știu cum te-aș putea face să înțelegi! Crezi că aș fi putut proceda altfel, cu toate că refuzam cel mai prețios bun pe care mi-l oferea viața? Tu îl cunoști pe Garth destul de bine, prin urmare

nu mai este necesar să-ți spun cât ține omul acesta la frumos, la perfecțiunea formelor care sunt în jurul lui și a căror permanență este inexorabilă pentru el. Înainte de ce s-ar fi operat în sufletele noastre metamorfoza despre care ți-am vorbit, am discutat de foarte multe ori despre acest amănunt. Într-o zi mi-a vorbit despre un om urât, dar față de a cărui calități spirituale avea o profundă admirație, și tocmai din cauza acestor calități în clipa când vorbea, înfățișarea lui era complet transfigurată. În concluzie însă mi-a spus: „Cu toate acestea nu era un om cu care să poți să trăiești în aceeași casă și nici nu l-ai fi dorit să-l ai în fiecare zi în fața ta la masă; ce e drept această chestiune nu se putea pune pentru mine căci ar fi fost un adevărat martiriu". Ei bine dragul meu, spune singur, cum era să leg pe Garth de urâtenia mea? Cum aș fi putut suporta să văd în fiecare zi chinul acestui om îndrăgostit de natură și de frumos? E adevărat că „dragostea este oarbă". El însă mă văzuse cu mult înainte de ce ar fi început să mă iubească, și nu trebuie să uiți că dragostea conjugală nu este deloc oarbă, căci dragostea care trezește dorința e foarte lucidă. Am trăit prea mult în societatea prietenelor mele care s-au măritat, pentru ca să nu-mi dau seama de felul în care se privesc doi soți, după ce s-a risipit iluzia primelor dorințe realizate. Știu de asemenea că în zilele acelea de vrajă Garth era incapabil să vadă urâtenia mea, din cauză că era orbit de dorință. Dar după ce s-ar fi săturat de tot ce i-aș fi putut da și aș fi epuizat complet resursele mele sufletești, când viața de toate zilele și-ar fi luat înfățișarea obișnuită, și vraja cu care mă înconjurase s-ar fi risipit, crezi că aș fi putut suporta să-l văd că întoarce capul ca să nu vadă urâtenia adevăratei mele înfățișări? Ți închipui că aș fi putut îndura un astfel de chin? Fără îndoială dezamăgirea și chinurile geloziei ar fi contribuit și ele la augmentarea urâteniei mele care ar fi devenit cu atât mai insuportabilă și mai respingătoare. Te întreb acum pe tine: aș fi putut suporta oare această încercare?

Doctorul se întoarce spre ea și o examina cu interesul pe care îl poate trezi un pacient când se găsește în fața doctorului său.

— Abia acum îmi dau seama că diagnosticul meu din ziua când ți-am recomandat să pleci în străinătate era cât se poate de just, zise el gânditor, și cu toate acestea cunoșteam foarte puține amănunte din viața dumitale care să mă îndreptățească să-ți dau aceasta recomandare.

— Deryck, te rog nu vorbi cu mine cum ai vorbi cu una dintre pacientele tale. Vorbește-mi cum ai vorbi oricărui om care are nevoie de un sfat, și spune-mi cu toată sinceritatea: aveam eu dreptul să leg pe Garth Dalmain de fața mea atât de urâtă... căci tu știi foarte bine că eu sunt urâtă.

Doctorul începu să râdă cu poftă, căci simțea o mulțumire deosebită să o tachineze.

— Dragă fetiço, dacă ar fi să vorbim ca de la om la om, cum vorbesc bărbații între ei, cred că aș avea să-ți spun câteva cuvinte destul de severe, dar cum se întâmplă că eu nu uit niciodată că am de-a face cu o femeie pe care o respect și o stimez de foarte multă vreme, ca pe un suflet de elită, îți voi răspunde cu toată sinceritatea: Tu nu ești o fată frumoasă în înțelesul obișnuit al cuvântului, și sunt sigur că un altul dacă te-ar iubi cu adevărat, ți-ar răspunde tot așa, deoarece nimeni care ar ține la tine nu ar fi capabil să-ți spună o minciună. La nevoie sunt gata să admit că ești chiar o fată urâtă, deși sunt sigur că se găsesc cel puțin o duzină dintre tinerii care țin la dumneata care nu ar admite pentru nimic în lume așa ceva. Evident, ar trebui să cauți un pretext de scuză în fața lor și deci le-aș spune că nu m-au înțeles, în fond tu ești Ioana, și cu asta am spus totul. Atâta timp cât *tu vei fi tu însăși*, prietenii tăi nu au nimic de obiectat. Poate ar mai trebui să-ți spun, fiindcă vorbim despre fața ta iubită, că au fost timpuri când aș fi făcut cu plăcere douăzeci de kilometri pe jos numai pentru ca să o pot vedea; când nu te-am știut aproape de mine, te doream întotdeauna aproape, iar când te știam aproape, nu mă gândeam niciodată că vei mai pleca.

— Mărturisește Deryck, că n-ai fi dorit cu toate acestea să mă vezi mereu la aceeași masă în fața ta, insistă Ioana cu convingere.

— Din nenorocire n-a fost cazul, dar mesele mi-au făcut multă plăcere de câte ori erai și tu de față, răspunse doctorul râzând.

– Deryck, nu uita că *tu n-aveai niciodată obligația să mă săruți.*

Doctorul dete un hohot de râsună cabinetul, așa că Flower care tocmai atunci trecea prin hol, se întrebă despre ce vor fi vorbind, de sunt atât de veseli. Ioana însă nu vedea nici un motiv de veselie în conversația lor.

– E adevărat, continuă doctorul după ce se liniște, că spre marele meu regret, cu toate că te cunosc de ani de zile nu te-am sărutat niciodată.

– Dicky, te rog să nu faci glume, căci este vorba despre o întorsătură importantă în viața mea, și dacă nu-mi dai un sfat cuminte, tot ce-am spus până acum a fost o simplă pierdere de timp.

Doctorul deveni grav și plecându-se înainte în fotoliu, îi luă mâinile într-ale lui.

– Draga mea, te rog să mă ierți și să fii convinsă că nu doresc altceva decât să-ți fiu de folos. Dă-mi voie să-ți pun câteva întrebări. Cum ai reușit să-l convingi pe Garth că un astfel de nimic este un obstacol pe care nu-l veți putea înlătura din calea căsătoriei voastre?

- Nu i-am dat nici un motiv.
- Bine, dar nu i-ai spus motivul care te determină să refuzi cererea lui?
- L-am întrebat ce vârstă are.
- Ioano, cum se poate să întreb așa ceva în fața altarului și tocmai în clipa când el aștepta răspunsul tău?
- Cu toate acestea e adevărat. Astăzi când mă gândesc la scena desfășurată atunci între noi, mi se pare și mie ceva îngrozitor. Dar și-a făcut efectul.
- Nici nu mă îndoiesc că și-a făcut efectul. Dar el ce a zis?
- Mi-a zis că are douăzeci și șapte de ani. Eu i-am răspuns că am treizeci, arăt ca o fată de treizeci și cinci, iar de simțit mă simt ca o femeie de patruzeci. I-am mai spus că deși el are douăzeci și șapte de ani, arată ca un băiat de nouăsprezece ani și sunt sigură că se simte ca unul de nouă ani.
- Pe urmă?
- I-am mai spus că îmi este peste putință să mă mărit cu un copil.
- Dar el a acceptat acest argument?
- În primul moment părea consternat. Pe urmă mi-a răspuns că am dreptate să nu mă mărit cu el, dacă îl consider că este un copil. Mai spunea că se gândește pentru prima dată la acest lucru și că se închină în fața hotărârii mele, apoi s-a întors fără să mai spună nimic și a ieșit din biserică. De atunci nu ne-am mai revăzut.
- Ioano, răspunse doctorul, eu mă mir foarte mult cum de el nu și-a dat seama că era un simplu pretext. Tu nu erai obișnuită să minți, și e peste putință ca omului pe care îl iubești să-i fi debitat o minciună în fața altarului.

Ioana simți că i se urcă tot sângele în față.

- Ascultă Deryck, n-aș putea afirma că răspunsul meu era în întregime o minciună. Era una dintre acele minciuni „care fac parte integrantă din adevăr” și despre care Tennyson spunea că e foarte greu să le rezisti:

O minciună, când e minciună adevărată

Să scapi de ea, s-o birui nu e greu

Dar când din adevăr ea face parte

Povară grea rămâne în calea ta mereu, declamă doctorul Deryck.

— Exact, continuă Ioana, de aceea nici n-a încercat să mă contrazică, pentru că înțelegea că este și o parte de adevăr în ceea ce-i spusese. Este cu trei ani mai tânăr decât mine și dacă ții seamă de temperamentul lui, este chiar mult mai tânăr. În parte poate tocmai din cauza acestei delicioase tinereți a lui l-am refuzat, căci nu doream

ca maturitatea mea să-i fie povară. Era un adevăr ceea ce-i spusese eu, dar predominat de minciună, căci nu putea fi decât minciună îndrăzneala de a-i spune în față că este un copil, tocmai lui care era atât de bărbat, și-l simțeam complet stăpân pe mine. N-a fost în stare să-mi răspundă nimic, dar numai din cauză că răspunsul meu îl găsisese complet nepregătit. Tot timpul el nu se gândise decât la mine și plutea ca într-un vis, câtă vreme eu mă gândisem și la mine... și la el.

— Ioano, tot ce ai suferit din clipa despărțirii voastre, cred că ai suferit pe bună dreptate, răspunse doctorul.

— Știu, răspunse Ioana și-și plecă privirile în pământ.

— Te-ai mințit pe tine însăși și te-ai purtat cât se poate de urât față de omul care te iubea. Tu ți-ai bătut joc și ai furat un bun care vă aparținea amândurora. Cred că astăzi îți dai seama de greșeala pe care ai comis-o. Luând lucrurile așa cum se prezintă, trebuie să recunoști că oricât de extaziat ar fi fost Garth Dalmain de a vedea mereu femeii frumoase în jurul lui, ajunsese totuși la saturație. Era tocmai ca ucenicul unui cofetar care după ce i s-a dat voie să mănânce din tot felul de prajituri și dulciuri, ajunge la un moment dat că nu mai dorește nimic, decât pâine goală. Pentru Dal tu ai fost această pâine; oricât de rău mi-ar părea platitudinea acestei comparații, găsesc totuși că trebuie să ți-o spun.

— Comparația ta este foarte potrivită și îmi place, răspunse Ioana.

— Pentru el dragă fetiço, tu erai ceva mai mult: erai idealul lui de feminitate, idealul în a cărui tărie și duioșie credea, întocmai cum credea în bunătatea și dragostea ta de adevăr. Tu însă ai înjosit acest ideal și ai călcat în picioare credința pe care o avea în tine.

Temperamentul lui capricios de artist, cu toate posibilitățile de încredere și devotament, își găsise refugiu în dragostea pentru tine, ca pe urmă în câteva ceasuri să-l arunci din nou ca pe o epavă care nu s-a putut refugia într-un port. Ioana, ceea ce ai făcut tu a fost o crimă. Magnifica valoare morală a acestui om o poți recunoaște din felul în care s-a manifestat ulterior. Succesul său în artă nu a suferit nimic. Operele lui nemuritoare au fost și de atunci încoace. Nici n-a contractat în deznădejde o căsătorie de conveniență, pentru a se răzbuna contra ta și a se liniști pe sine însuși. Ar fi putut să le facă pe amândouă, sau una dintre ele. Și când îmi aduc aminte că nu mai departe decât ieri, când am stat de vorbă cu el, l-am văzut luptându-se cu atâta încredere pentru a-și apăra sufletul de întunericul din jurul lui, și l-am auzit murmurând, în timp ce-și mișca pe perne capul: "...căci unde ești tu, nu mai poate fi nici durere nici suferință"; regret că nu ești și tu bărbat, ca să te pot bate cu biciul până la sânge.

Ioana se îndreaptă în fotoliu și se uită la doctor puțin mai ușurată.

— Cred că m-ai biciuit destul, răspunse ea; cuvintele tale au fost ca niște bice care mi-au sângerat trupul, dar sufletește mi-au făcut mult bine. Trebuie să-ți mai spun însă, că în clipa când eram pe vârful piramidei lui Keops, am văzut prin fața ochilor mei defilând trecutul sub o altă înfățișare. Înainte de toate mi-am dat seama că libertatea de a trăi pentru tine însuși, nu este decât un fel de sclavie, căci ești sclavul singurătății, și în clipa aceea mi-am adus aminte că îl condamnaseam și pe el să ducă aceeași viață deșartă pe care o duceam eu. M-am coborât de pe piramidă și din depărtare am căutat să dezleg enigma Sfinxului cu ochii ațintiți în viitor. Acesta părea, că-mi spune: „Adevărata viață o trăiesc numai cei care se iubesc”. În seara aceea m-am hotărât să renunț la călătoria pe care voiam să o fac în susul Nilului, să mă întorc imediat acasă, să anunț pe Garth și să primesc toate condițiile lui, să-l rog să reîncepem viața exact de acolo de unde o lăsasem cu trei ani în urmă, pe terasa castelului Shenstone.

— Roata vremii trece mereu înainte, niciodată înapoi, zise doctorul, trecându-și mâna peste față și cu privirea pierdută în gol.

— Deryck, exclamă Ioana, tu știi foarte bine că timpul se oprește câteodată în loc sau se întoarce înapoi.

Doctorul zâmbi înduioșat și trist.

— Da Ioano, asta însă este o excepție care confirmă regula, apoi adăugă repede: Fără să vrei însă mi-ai mărturisit un amănunt care îmi face sarcina mai ușoară; înainte de a fi avut cunoștință de nenorocirea care l-a lovit pe Dal, ți-ai recunoscut greșeala pe care ai comis-o și te-ai decis să o repari.

— N-aș putea să-ți spun cu certitudine, dacă mi-am recunoscut greșeala, răspunse Ioana; eram însă convinsă că mi-e peste putință să mai trăiesc o singură clipă departe de el. De aceea m-am decis să fac orice pentru a-l regăsi. Orice ezitare însă în această clipă nu-și mai are locul; din moment ce bietul băiat a suferit acest accident, situația este mult mai simplă decât o credeam la început.

— Cum adică mai simplă? întrebă doctorul mirat.

Văzând că Ioana nu-i dă nici un răspuns, se ridică în picioare și întorcându-se spre cămin, privi câteva clipe în tăcere la flăcările focului. După ce se așeză din nou în fotoliu, glasul lui părea neobișnuit de calm, vioiciunea întipărită pe fața lui însă făcu pe Ioana să-și închipuie că au ajuns la punctul critic al conversației lor din seara aceasta.

— Spune-mi ce ai de gând să faci? întrebă Deryck într-un târziu.

— Ce-am de gând să fac? Nimic altceva decât să mă duc de-a dreptul la Garth. Nu-mi mai rămâne decât să te întreb cum să-i trimit vorbă că am sosit și dacă pot să-mi permit riscul unei emoții pe care i-ar pricinui-o prezența mea. În același timp nu mi-ar conveni nici să fiu oprită de doctori sau de infirmiere ca să intru la el. Locul meu este alături de el, și nu cer vieții nici o altă binefacere decât să pot sta întotdeauna lângă el. Oamenii care îngrijesc un bolnav sunt capabili să-ți facă tot felul de mizerii, de aceea cred că o scrisoare de la tine ar putea să aranjeze chiar de la început situația. Poate ar fi bine să le telegrafiezi.

— Da, este adevărat, zise doctorul cu sfială. O telegramă dată de mine ar putea să-ți deschidă drumul spre camera de suferințe a lui Garth. Dar odată ajunsă acolo, ce ai de gând să faci?

Pe fața Ioanei trecu un zâmbet de nesfârșită bunătate. Doctorul văzu, dar întoarse capul în altă parte, căci își dădu seama că zâmbetul acesta nu era nici pentru el și nici pentru altul, iar cel căruia îi era destinat, nu-l va mai putea vedea.

— Ce voi face pe urmă? Dragostea îmi va deschide drumul, și după ce toate piedicile vor fi înlăturate, Garth și cu mine vom fi din nou alături.

Doctorul își ridică mâinile și apropiind vârfurile degetelor unul de altul, începu să vorbească cu glasul blând și plin de bunătate.

— Dragă Ioano, acesta este un punct de vedere absolut feminin; fără îndoială este și cel mai simplu și poate cel mai bun. Dar în fața patului de suferințe al lui Garth va trebui să înfrunți punctul de vedere masculin. Ar însemna să nu apreciez încrederea pe care mi-ai arătat-o adresându-te mie, dacă nu te-aș preveni dinainte, că dacă te duci acum la Garth, să-i oferi dragostea pe care el ți-a cerut-o zadarnic acum trei ani, ca pe cel mai prețios tezaur, ar fi peste putință ca în gestul tău să nu vadă o pornire de milă. Garth Dalmain însă nu este omul care să primească dragoste de milă, mai ales când s-a gândit odinioară să cucerească această dragoste, pe care totuși a pierdut-o. Afară de asta Garth Dalmain nu ar admite pentru nimic în lume ca o femeie, fie ea chiar aceea pe care a crezut-o mai presus de oricare alta, să fie legată prin căsătorie de orbirea lui perpetuă, doar în cazul când ar fi convins că această căsătorie ar putea să fie și pentru ea suprema fericire. Cum ar putea el crede că așa ceva se mai poate, de vreme ce atunci când băiatul acesta reprezenta tot ce ar fi putut visa o femeie, tu l-ai refuzat și i-ai depărtat de tine. În cazul când ai încerca să-i explici, și nu mă îndoiesc că o vei face, motivele care te-au determinat să-l refuzi, el ți-ar putea răspunde: „Când aveam vederea ochilor, n-ai crezut în mine, iar acum când sunt orb și nu-ți mai pot dovedi credința mea, te-ai întors la mine. Resemnarea nu este o virtute, și îmi va fi peste putință să cred că primești cu convingere credința ce mă leagă de tine de vreme ce a trebuit să

intervină un accident care să înlăture temerile și îndoiala ta". Draga mea, din punct de vedere masculin situația se prezintă așa cum îți spun, și sunt sigur că tot așa va judeca și el lucrurile, mai ales că pe Garth Dalmain îl știu un caracter mult mai ferm decât sunt eu. Dacă în ziua aceea aș fi fost eu în biserică în locul lui, eu ți-as fi căzut la picioare și te-aș fi implorat. Garth Dalmain însă a fost un caracter de fier și a putut pleca fără să spună o vorbă de protest contra femeii care cu o seară înainte pe terasa din Shenstone îl primise, iar în fața altarului îl refuza. Nu mă îndoiesc nici o clipă că și el va judeca situația din același punct de vedere ca și mine.

Ioana întoarse fața consternată spre el:

— Bine Deryck, dar el mă iubește, murmură ea deznădăjduită.

— Tocmai din cauză că te iubește nu va admite niciodată ca să-l primești numai din milă pentru nenorocirea lui de acum.

— Te rog ajută-mă, găsește o posibilitate; spune-mi ce să fac!

În glasul Ioanei vibra o deznădejde chinuitoare și doctorul stătu multă vreme pe gânduri.

— Nu văd decât o singură posibilitate de scăpare. Dacă Dal ar putea ajunge într-o stare de spirit care să-l facă să înțeleagă starea ta morală în clipa când l-ai refuzat, și după ce-și va da seama că judecând lucrurile așa cum le-ai judecat, aveai deplină dreptate, și în cazul când ar recunoaște aceasta, ar vorbi cu cineva, de pildă cu mine, cred că situația s-ar putea întoarce în favoarea ta. În orice caz însă nu va fi atât de ușor să provoci la el o astfel de stare de spirit. Dacă ai putea să trăiești aproape de el, fără ca el să te vadă — ori aceasta e foarte ușor acum — vreau să spun că dacă te-ai putea substitui infirmierei-secretare pe care vreau să i-o trimit, pentru ca să poți trăi un timp în intimitatea lui, fără să bănuiască nimic. În urma contactului cotidian conversația dintre voi poate s-ar putea îndrepta asupra acestui subiect care la rândul lui să aducă o mărturisire.

Ioana sări în picioare.

— Deryck, aceasta este o posibilitate nebănuită; trimite-mă pe mine în locul infirmierei. Va fi peste putință să bănuiască cine sunt. Au trecut trei ani de când nu mi-a auzit glasul și el mă crede în Egipt. Ziarele de acum câteva săptămâni, când el le mai putea citi,

scriau că voi petrece iarna în Egipt și în Siria, unde voi rămâne până în luna mai. Nimeni în lume nu știe că m-am întors acasă. Tu ești în măsură să știi mai bine decât ori care altul, dacă sunt o bună infirmieră sau nu, căci am făcut războiul împreună și am lucrat mână în mână. Te rog recomandă-mă; mai am încă uniforma pe care o purtam atunci și în douăzeci și patru de ore aș putea fi gata de plecare. M-aș duce ca simplă soră de caritate și la nevoie sunt gata să iau masa și la bucătărie.

— Draga mea, răspunse doctorul calm, nu se poate să pleci ca o soră oarecare; din nenorocire asta este situația, căci azi-dimineață eu am angajat pe infirmiera Rosemary Gray și am trimis o lungă scrisoare doctorului Mackenzie în care i-am descris-o. La rândul lui, e sigur că el a citit această scrisoare lui Dal. Nu intră în obiceiul meu ca să retrag însărcinarea unei infirmiere trimisă la un bolnav, decât în caz de incapacitate, ceea ce nu este cazul cu Rosemary Gray. Până acum nimănui nu i-a trecut prin gând să-i ceară ca ea să mănânce la bucătărie, pentru că este o fată din lumea bună și prin urmare va trebui tratată ca atare. Aș dori din toata inima să-i iei locul, cu toate că mă îndoiesc că ai putea să o înlocuiești din toate punctele de vedere. Dar aș vrea să-ți mai spun ceva: înainte de a mă întoarce acasă, Dalmain m-a întrebat despre tine. A avut grijă să te plaseze ca pe un sandwich, între ducesă și Flower, dar nu s-a gândit la roșeața din obraji pe care nu o mai putea ascunde când vorbea despre tine, și mâinile i se crispaseră pe cearceaful patului, ca să-și stăpânească emoția. I-am răspuns că ești tot în Egipt. M-a întrebat când te vei întoarce acasă. I-am răspuns că de Paști vei fi la Ierusalim și că te vei întoarce pe la sfârșitul lui aprilie sau începutul lui mai. S-a interesat cum îți merge. I-am răspuns că nu prea ești o corespondentă conștiincioasă, dar din cărțile poștale pe care le-ai trimis și telegramele pe care le-am primit, se pare că te distrezi bine și că ești mulțumită. Am adăugat că eu sunt cel care te-a îndemnat să pleci în străinătate, din cauză că erai în plină decreptitudine. A făcut un gest din mână, ca și când ar fi vrut să mă lovească pentru că am întrebuințat o astfel de expresie, pe urmă a adăugat „în plină

decreptitudine" pe un ton de profund dispreț atât pentru cuvintele mele, cât și pentru mine. Pe urmă a început să se intereseze de Flower. Despre ducesă întrebese deja tot ce ar fi vrut să întrebe despre tine. Când a aflat că Flower este acasă și se simte destul de bine, m-a rugat să mă uit la mormanul de scrisori care așteptau nedeschise, până în clipa când va fi în stare să pună pe cineva să i le citească, și m-a rugat să mă uit la ele și să-i spun dacă recunosc scrisul cuiva pe adresă. Îți făcea impresia că toată lumea i-a trimis scrisori de simpatie. Am recunoscut aproape o duzină, între altele și scrisoarea primită de la un prinț regal. M-a întrebat dacă nu este nici una din străinătate; erau două sau trei și știam de la cine sunt, așa că i-am spus. N-a vrut însă să-i citesc nici una; pe a prințului a luat-o în mână și i-a pipăit coroana; pe urmă m-a întrebat dacă este vreuna de la ducesă? Era una și de la ea. Pe aceasta mi-a cerut să o deschid și să i-o citesc. Era scrisul tipic și plin de curtuazie caracteristică a ducesei. Pe la mijlocul scrisorii spunea: „Când va afla Ioana, va rămâne consternată. Îi voi scrie imediat ce-mi va comunica noua adresă unde se află acum. Ultima dată când mi-a scris, spunea că este pe cale să se mărite cu un japonez și să se stabilească în Japonia. Ideea nu e rea, ce zici dragă Dal? Cu toate acestea, dacă Japonia este așa cum o cunoaștem noi din cărțile ilustrate, nu știu unde se va găsi o casă care să poată primi pe Ioana, și un bărbat care să se potrivească cu o fată de statura ei". Evident, cu oarecare îndemânare, am trecut peste pasajul cu japonezul, dar după ce am terminat scrisoarea, nu a mai putut răbda și m-a întrebat dacă nu a sosit ceva de la tine. I-am spus că nu este nimic, deoarece probabil încă nu știi despre accidentul lui, dar e sigur că vei scrie îndată ce vei afla. Sunt convins chiar, că acum îi vei scrie și infirmiera Rosemary îi va citi toate scrisorile pe care le va primi până la sosirea ei.

— O, Deryck, îngână Ioana, îmi este peste putință să mai aștept. Trebuie să mă duc imediat la el.

Aparatul telefonic de pe masa doctorului începu să sune cu furie. Deryck se ridică din fotoliu și luă receptorul:

— Allo Da, doctorul Brand... Cine e acolo? A, dumneavoastră doamnă! (Ioanei îi părea rău că doamna care vorbea, nu putea distinge zâmbetul captivant al lui Deryck prin telefon). Da?... N-am înțeles numele... Evident... chiar azi-dimineață. Un caz extrem de important. Trebuie să vină chiar astă-seară să-mi vorbească... Poftim? O greșală în registre?... Unde a plecat?... Unde?... Vă rog silabisiți cuvântul... Australia!... Va să zică nu o mai putem ajunge... Da, am auzit că a fost angajată undeva, dar nu știam... Nu face nimic doamnă... Dumneavoastră nu aveți nici o vină... Nu cred, deoarece am găsit pe cineva care i-ar putea ține locul... Cred că da.. În orice caz vă voi informa, dacă va fi nevoie... Bună seara, și va mulțumesc!...

Doctorul închise aparatul, apoi se întoarse spre Ioana, pe buze cu un zâmbet abia schițat:

— Ioano, în destin n-am crezut niciodată, dar am crezut într-o providență divină care face și desface toate planurile omului. Acum ai ocazia să pleci.

CAPITOLUL 16

— Înainte de toate să ne ocupăm acum de planul nostru strategic. Va trebui să pleci poimăine noapte cu trenul din gara Euston. Crezi că vei putea fi gata până atunci? întrebă doctorul.

— Eu sunt gata chiar de acum, răspunse Ioana.

— Va trebui să pleci ca infirmiera Rosemary Grav.

— Asta nu prea îmi convine, interveni Ioana, aș prefera un nume oricare altul. Închipuie-ți că într-o bună zi apare infirmiera sau întâlnesc pe cineva care a cunoscut-o.

— Dragă fetiço, ea este acum în drum spre Australia, și nu vei avea ocazia să întâlnești pe nimeni decât personalul casei și pe doctorul curant. Ai avea motive să te temi cel mult de un vizitator neașteptat care te-ar putea cunoaște. Va trebui să ținem seama de un

astfel de risc, dar pentru orice eventualitate îți voi da o scrisoare care să te ferească de orice complicații, și voi explica situația spunând că la cererea mea ai primit să iei numele infirmierei plecate, pentru a evita pacientului orice explicații inutile și primejdioase pentru starea lui actuală. Cred că am tot dreptul să scriu această scrisoare, mai ales că este un adevăr mult mai adevărat, decât s-ar părea la prima vedere. În consecință va trebui să-ți joci rolul cât se poate de bine și în limita posibilităților dumitale fizice; în orice caz te rog să nu uiți că eu te-am descris doctorului Mackenzie ca pe „o fetișcană foarte drăguță, foarte elegantă și foarte distinsă, dar mai ales mult mai capabilă decât ai putea pare la prima vedere”.

— Dicky, omul acesta va constata imediat că eu nu sunt infirmiera pe care i-ai descris-o.

— Din contră draga mea. Nu uita că avem de-a face cu un scoțian și astfel de oameni nu pot fi spontani; mintea lor lucrează foarte încet, dar în orice caz cu destulă precizie. Va fi convins când te vei uita la el, că eu „sunt un prost cunoscător al femeilor”, și că infirmiera Gray este mult mai drăguță decât i-am descris-o eu. În orice caz însă, din descrierea pe care i-am făcut-o în scrisoarea mea și pe care o va citi lui Garth, el și-a făcut deja o idee despre tine., și acesta este un amănunt care interesează. Prin urmare ne vom lăsa în grija Providenței, și să sperăm că bătrânul Robbie nu va retușa cu nici un cuvânt descrierea făcută de mine. Vei căuta să eviți orice discuție în jurul acestui amănunt. Dacă bătrânul intră la bănuieli, treci cu el în altă cameră, arată-i scrisoarea pe care ți-o dau, și spune-i adevărul adevărat. Nu cred însă că vei avea nevoie să procedezi astfel. În fața bolnavului va trebui să nu uiți nici o clipă sensibilitatea auditivă a omului lipsit de vedere. Fii prevăzătoare și aranjează astfel lucrurile ca el să nu bănuiască niciodată statura ta. Nu uita că „mititică” cum ești, nu vei putea să ajungi cu mâna nici o carte de pe polița cea mai de sus a bibliotecii, fără să te sui pe un scaun sau să întrebuițezi o scară. Când bolnavul va părăsi patul și va începe să umble, ferește-te de el, ca să nu poată constata că infirmiera care îl îngrijește este ceva mai înaltă decât el. Cred că asta nu va fi tocmai

greu, mai ales că el nu va admite niciodată ca în timpul orbiei lui să fie atins de mâna unei femei. Valetul este singurul om care are voie să se apropie de el. Sunt convins că e peste putință ca un om care ți-a strâns odată mâna, să nu ți-o recunoască, chiar dacă ar fi orb. Prin urmare te sfătuiesc să eviți încă de la început să dai mâna cu el. Toate aceste măsuri de prevedere însă nu vor putea înlătura cea mai mare dintre dificultăți: glasul dumitale. Crezi că ar fi posibil să nu te recunoască?

— În cazul acesta ar trebui să ne gândim chiar de pe acum ce avem de făcut. Hai să zicem că eu sunt Rosemary Gray și că am o voce care seamănă cu a mea cea adevărată.

— Să nu te miri deloc dacă pacientul nostru va constata o asemănare între glasul tău și cel al uneia dintre cunoștințele noastre comune. De multe ori, chiar eu m-am mirat de această ciudată similitudine.

— Nu mai spune, exclamă Ioana. Al cui este glasul care seamănă cu al infirmierei Gray?

— Al onorabilei domnișoare Ioana Champion, răspunse doctorul și zâmbi cu aceeași bunăvoință, ca întotdeauna când vorbea cu infirmierele lui. Dumneavoastră o cunoașteți domnișoară?

— Foarte puțin, dar sper ca în decursul anilor ce vor veni, o voi cunoaște din ce în ce mai bine. (Începură amândoi să râdă). Ți mulțumesc Dicky pentru că m-ai învățat ce să răspund bolnavului nostru. Ce nenorocire să fii determinat să minți pe Garth în felul acesta. Voi avea oare curajul să-mi joc rolul până la sfârșit?

— Dacă te vei gândi că e în joc fericirea ta și a lui, cred că vei reuși. Acum însă va trebui să chem o mașină să te ducă la Portland Place, căci altfel vei sosi prea târziu la masă: impoliteță pe care ducesa nu o iartă nici unui călător, chiar dacă s-ar întoarce tocmai de la capătul pământului. Dacă vrei să mă asculți, atunci povestește mătușii tale tot ce am vorbit acum, fără să pomeniți însă nimic despre seara aceea cu lună și despre terasă, și întreab-o ce zice de planul nostru. Sfatul ei va putea să-ți fie mai târziu de folos.

Se ridicară amândoi în picioare și se priviră îndelung.

— Băiete, începu Ioana emoționată, ai fost atât de bun cu mine și atât de credincios prieteniei noastre, încât orice s-ar întâmpla, îți voi rămâne recunoscătoare.

— Taci, o întrerupse doctorul, nu încape nici o recunoștință atunci când cineva își plătește o veche datorie. Măine nu voi avea nici un moment liber, și prevăd că tot așa va fi și poimăine. Seara la orele șapte însă vom putea lua masa împreună la Euston, căci vin să te conduc la gară, așa că la Gleneesh vei ajunge tocmai pe la prânz. Îți vor face multă plăcere peisajele pe care le vei găsi și aerul rece al dimineții te va recrea... Mulțumesc Soddart. Domnișoara Champion e gata de plecare. Nu uita să-ți cobori voaleta ca să nu te recunoască nimeni; dar am uitat că nu porți așa ceva. Ar fi bine dacă ar face toate femeile ca tine. În orice caz așează-te adânc în scaun, dacă vrei să nu fii văzută de lumea care te crede și astăzi la Cairo. Nu uita, cât mai puțin bagaj, o mică valiză, despre care infirmierele spun întotdeauna „cutioara mea”, și cu două inițiale ușor vizibile: R. G.

— Îți mulțumesc Deryck, că te gândești la toate, șopti Ioana.

— Mă gândesc numai la tine, răspunse doctorul.

În timpul zilelor de cumpănă grea care urma, Ioana se gândi de multe ori ca la o mângâiere, la aceste ultime cuvinte pe care le pronunțase doctorul în clipa când se despărțiră.

CAPITOLUL 17

Ziua următoare infirmiera Rosemary Gray sosi la Gleneesh.

Când se pomeni singură pe peronul acestei gări pustii, în mână cu „cutioara”, i se păru că a căzut din nori și că prietenii și identitatea ei au rămas pe altă planetă.

În fața gării aștepta o mașină și în primul moment se gândi cu groază că s-ar putea întâmpla ca șoferul să o cunoască. Acesta însă era un băiat căruia îi plăcea să-și vadă de treabă, și nu se uita la ea nici atât cât se uitase la geamantanul pe care i-l luă din mână. Pentru el venirea la gară însemna o infirmieră pur și simplu și un geamantan, pe care avea ordinul să le ducă la Gleneesh. Așezat în fața volanului privea indiferent înainte și nici nu băgă în seamă

comisionarul care ajută Ioanei să se urce în mașină. Când se închise portiera, dădu drumul mașinii, cu gesturile precise ale unui manechin purtat de un mecanism nevăzut, și mașina începu să gonească pe drumul care șerpuia printre coline.

Când ajunseră sus între stâncile dintre care nu se mai vedea decât cerul și pereții acoperiți de mușchiul anilor care trecuseră peste ei, Ioana se simți mai mult ca niciodată că a căzut din nori într-o lume nouă, iar disprețul șoferului care nu o găsisse demnă nici să-și ducă mâna la cozorocul șepcii, i se păru o dovadă că va reuși în noul ei rol.

Ioana auzise de multe ori vorbindu-se de castelul pe care îl avea Garth în partea de miazănoapte a țării, dar nu se așteptase niciodată la ceva atât de măreț și de emoționant. Când trecură de o cotitură a drumului și în fața lor apărură turnurile sure ale castelului, Ioanei i se păru că aude glasul lui Garth vibrând când îi spunea sub umbra cedrului din Overdene: "Mi-ar pare bine să vii o dată să vezi castelul de la Gleneesh. Priveliștea care se deschide de pe terasă este încântătoare și sunt convins că ți-ar face multă plăcere pădurea de cetină". Își aducea aminte de planul pe care-l avea să organizeze aici o serată sub patronajul ducesei, și ea acceptase invitația. În clipa aceasta însă ea venea la castel în calitate de simplă infirmieră a celui care nu se mai putea bucura de vederea acestor frumuseți. la Overdene primise invitația, dar acum intra în acest castel cu un nume care nu era al ei; el nu o va recunoaște și nimeni nu va ști de ce a venit.

Simpson, valetul lui Garth o aștepta în capul scării și din nou avu presimțirea că trece printr-o mare primejdie. Omul acesta însă intrase în serviciul casei în ultimii trei ani după plecarea ei, deci nu avea de unde o cunoaște.

Ioana se opri în mijlocul holului străvechi și începu să privească în jurul ei, cum făcea întotdeauna când sosea pentru prima dată în casa unor prieteni, ca să admire căminul uriaș din fața ei. Își dădu însă imediat seama că valetul se oprise la jumătarea scării și aștepta să vină și ea. În capul scării o aștepta bătrâna Margery. Chiar

fără să fi văzut hainele ei de satin și boneta prinsă sub bărbie, după înfățișarea bătrânească și plină de sănătate robustă, Ioana ar fi recunoscut imediat pe bătrâna scoțiană care era fosta dădacă și actuala menajeră și prietenă a lui Garth. Bătrâna o conduse imediat în camera ei și începu să-i vorbească cu glasul blând ca să o facă să se simtă ca la ea acasă; îi ură bun sosit și se interesă de călătoria pe care a făcut-o din Londra până la castel, exprimându-si nădejdea că aceasta nu i-a pricinuit nici o nemulțumire, fără să uite însă să-i vorbească de nenorocirea care dăduse peste stăpânul ei și care făcea indispensabilă prezența unei infirmiere. Bătrâna îi zicea „Soră Gray” și vorbea cu atâta afecțiune în glas, încât Ioanei îi veni foarte greu să se stăpânească să nu o ia în brațe și să-i mărturisească enorma plăcere pe care i-o pricinuia întâlnirea aceasta neprevăzută. Își aduse însă aminte că un gest care ar fi fost primit cu satisfacție din partea Ioanei Champion, putea fi considerat drept impertinență din partea „infirmierei Rosemary Gray”. Intră deci în tăcere în camera pe care i-o pregătiseră și răspunse cu toată atenția la întrebările bătrânei, iar la sfârșit îi mărturisi că o masă frugală i-ar face plăcere, dar înainte de toate ar prefera o baie fierbinte.

Terminase de mult baia și dejunul, și aștepta în fața ferestrei cu ochii pierduți în zările noi care se deschideau înaintea ei, gândindu-se că doctorul va trebui să sosească dintr-un moment într-altul ca să o introducă în camera lui Garth.

Îmbrăcase o uniformă nouă de pânză albastră cu manșete albe și un șorț cu buzunare largi, fără să uite boneta reglementară a institutului unde își făcuse practica. Cu toate că nu avea intenția să poarte această bonetă în mod constant, se gândise că pentru introducere nu trebuie să neglijeze nici un amănunt care ar putea impresiona pe doctorul Mackenzie, iar ei i-ar da o înfățișare sever profesională. Prevăzuse că simplitatea liniilor acestei uniforme va accentua și mai mult statura ei, cu toate că încălțase o pereche de pantofi cu tocuri joase și tălpi de cauciuc, de aceea aștepta emoționată întâlnirea cu doctorul, fiind convinsă că el va raporta lui Garth imediat impresia pe care i-o va face noua infirmieră.

În timp ce privea pe fereastră, văzu apropiindu-se de casă o trăsură că în care era un om mai în vârstă, iar la spatele lui un băiețuș. Clipa cea mare se apropia.

Ioana căzu în genunchi în fața ferestrei și imploră Providența să-i dea curaj și s-o lumineze. Se gândise atât de mult la această clipă, încât nu-și mai aducea aminte de nimic din tot ce-i spusese Deryck. Uitase până și trăsăturile feței lui Garth și nu o preocupa decât un singur gând: peste câteva minute va trebui să intre în camera unde era patul lui de suferință. Va revedea fața aceea pe care nu o mai văzuse din ziua când se opriseră amândoi în fața altarului.

*„Șterge lacrimile noastre și împarte
Milă cu mâna Ta care ne-a zidit,
Veghează asupra noastră și călăuzește
Drumurile noastre rătăcite cu dreapta Ta".*

Va revedea chipul lui adorat, dar el nu o va putea vedea pe ea, așa că îi va fi ușor să-l facă să creadă că e altcineva alături de el.

Trăsurica dispăru la o cotitură a aleii și se opri în fața casei. Ioana se ridică în picioare și așteaptă. În clipa aceasta își aduse aminte de ultimele fraze pe care le schimbase cu Deryck: „Voi avea oare curajul să-mi joc rolul până la sfârșit?” și răspunsul doctorului: „Dacă te vei gândi că e în joc fericirea ta și a lui, cred că vei reuși”. În clipa următoare se auzi o bătaie în ușă. Ioana se duse repede să deschidă. În prag apăru Simpson:

- Soră, doctorul Mackenzie este în bibliotecă și vă așteaptă.
- În cazul acesta te rog domnule Simpson să mă conduci până la el, răspunse infirmiera Rosemary Gray.

CAPITOLUL 18

Doctorul Robert Mackenzie aștepta în picioare pe blana de urs din fața căminului, cu fața spre intrare. Cunoștințele lui îi spuneau "Dr.Rob" sau "bătrânul Robie", după gradul de intimitate al relațiilor dintre ei.

Ioana se pomeni dintr-o dată în fața unui omuleț cam pântecos, îmbrăcat într-o hăinuță de lutru cam tocită și pe deasupra cu un

macferlan care atârna de pe el. Omulețul acesta luase o atitudine napoleoniană, care te-ar fi îndreptățit să crezi că are o privire de vultur, nasul puțin adus, bărbia proeminentă ca a unui profil grec și linia frontală pe același plan cu proeminența maxilarului inferior. Dar afară de umerii repeziți înainte, doctorul n-avea nimic comun cu atitudinea clasică de imperator, doar ochii mari și albaștri în dosul sprâncenelor stufoase din mijlocul cărora clipeau din când în când cu lumini de pietre rare.

Din primele clipe Ioana își dădu seama că deși doctorul se uita la ea cu toată atenția, nici nu băgase de seamă cât era de înaltă. La intrarea ei, doctorul tocmai citea o scrisoare pe care o primise fără îndoială de la Deryck, așa că nu se uită imediat la ea, când ridică însă ochii, Ioana își dădu seama că pe față i se întipărise un semn de întrebare. Bătrânul Robbie vru să spună ceva, dar probabil se răzgândi, căci continuă să citească scrisoarea pe care o avea în mână. Așteptă în tăcere și în timpul acesta își aduse din nou aminte de vorbele lui Deryck: „Scoțienii nu sunt spontani; mintea lor este înceată, dar în orice caz lucrează cu destulă precizie”.

Într-un târziu bătrânul ridică din nou ochii de pe scrisoare, dar nici de astă dată nu-și dădu seama cât de sus trebui să-i ridice:

— Soră?... începu el întrebător. Ioanei i se păru în clipa aceasta că ochii din dosul sprâncenelor erau ca două cioburi lucioase de porțelan albastru.

— Rosemary Gray, completă Ioana cu amabilitate, și i se păru că e în sala de concert la Overdene și aude pe ducesă invitând-o să vorbească mai tare.

— Ah da... văd că... (doctorul tăcu din nou și o privi din cap până în picioare. Ioana se întrebă care ar fi atitudinea cea mai indicată în timpul acestei conversații intermitente. Doctorul Deryck ar fi înțeles chiar de la început că o infirmieră care stă în picioare cât e ziua de lungă, poate s-ar simți îndemnată să ia loc într-un fotoliu cât mai confortabil posibil. Cu bătrânul Robbie însă era altceva, căci nici el nu se apropiase de fotoliu și nici prin gând nu-i trecuse să o invite să ia loc, ci începuse să se plimbe cu pași mărunți prin cameră).

— Va să zică ai sosit, zise el într-un târziu.

Ioana își dădu seama că Robbie nici nu băgase de seamă cu cine are a face și răspunse ușurată:

— Da domnule doctor, am sosit.

După o nouă pauză doctorul adăugă.

— Îmi pare foarte bine c-ai venit Soră Gray.

— Sunt foarte mulțumită c-am putut veni, răspunse Ioana și i se păru că aude cascada de râs a ducesei în fața acestei comedii reușite care se desfășura cu atâta încetineală. Deodată însă își dădu seama îngrozită că bătrânul Mackenzie începuse să se gândească la ceva cu toată intensitatea, căci în clipa următoare îl văzu că se întoarce spre ea și o cercetează foarte atent cu privirea.

— Dacă am înțeles bine domnișoară Gray, prezența dumitale aici se datorește în primul rând intenției de a exercita o influență binefăcătoare asupra moralului pacientului nostru și numai în al doilea rând intenției de a-l îngriji fizicește. Nu e nevoie să-mi dai nici un fel de explicație, căci pe aceasta mi-a dat-o doctorul Brand care a crezut de cuviință să angajeze o infirmieră pentru bolnav și din cauza aceasta te-a trimis pe dumneata. Sunt completamente de acord cu el și dacă-mi dai voie, îți voi spune că admir procedeul recomandat de el.

Ioana făcu o ușoară reverență și se gândi că ducesa s-ar prăpădi de râs dacă ar vedea-o. În timpul acesta doctorul se apropie de masă și începu să examineze o pată veche de cerneală alături de care descoperi o picătură căzută de la lumânarea din sfeșnic pe care începu să o râcăie cu unghia degetului arătător, ca pe urmă să arunce în focul din cămin stearina închegată pe care o ridicase; în clipa următoare se întoarce din nou spre ea și o privi îndelung.

— Cred domnișoară Gray, continuă el, că nu am prea multe instrucțiuni de dat în legătură cu tratamentul de care va avea nevoie bolnavul, deoarece bănuiesc că Sir Deryck ți-a spus ce trebuie să faci. Esențialul este să insuflăm bolnavului interes pentru ceea ce se întâmplă în jurul lui. Oamenii care își pierd vederea în mod subit se simt ademeniți să trăiască într-o lume a lor interioară, o lume plină de închipuiri, de amintiri și vedenii pe care le dezgroapă din trecut; în fond aceasta este singura lume care se mai poate potrivi cu el.

Ioana se uită la el cu multă atenție, căci începuse să-și dea seama că de la omulețul acesta ar putea învăța câte ceva, numai de ar lăsa o dată în pace modelul covorului și picăturile de lumânare sleite pe masă.

— E adevărat ce spuneți? întrebă ea. Acestea sunt indicații foarte prețioase pentru mine, de aceea vă rog să continuați.

— Ei bine domnișoară, continuă doctorul Mackenzie tocmai aici e marea greutate pe care o întâmpinăm acum cu domnul Dalmain. Până acum ne-a fost peste putință să-l facem să se intereseze de lumea din jurul lui, căci refuză să primească vizitatori în camera lui și nu vrea să i se citească nici scrisorile pe care le-a primit. Ceasuri întregi trec fără ca el să spună o singură vorbă. Dacă nu l-ai auzi vorbind cu mine sau spunând câteva cuvinte valetului său, cred că nu te-ai îndoi nici un moment că a pierdut complet facultatea de a vorbi. De se va întâmpla să-mi spună că dorește să-mi vorbească între patru ochi, te rog să nu pleci din cameră, deoarece vreau să te convingi că atunci când vrea să vorbească sau să facă un efort oarecare, este perfect capabil să-l și facă. Datoria noastră de căpetenie Soră Gray este să-l facem să prindă din ce în ce mai mult gust de viață, — e adevărat că aceasta este o viață de om lipsit de vedere — dar asta nu înseamnă că trebuie să fie numaidecât lipsită de orice interes și activitate. Acum după ce primejdia de inflamare a rănilor a trecut, va putea părăsi patul și va încerca să umble, orientându-se după auz și pipăit. A fost un artist profesionist, dar de pictat nu va mai putea picta niciodată; omul acesta însă are și alte calități care dau posibilitate de manifestare a temperamentului său de artist.

Bătrânul Robbie se opri pe neașteptate, și se îndreptă spre masă, căci probabil descoperise o nouă picătură de lumânare; în clipa următoare însă se întoarse cu iuțeala fulgerului și surprinse pe Ioana cu o întrebare pe care ea nici nu o putea bănuși.

— Cântă la ceva?

Ioana însă avu destul sânge rece ca să se stăpânească.

— Din întâmplare Sir Deryck nu mi-a pomenit nimic despre așa ceva, așa că n-am de unde ști dacă domnul Dalmain este muzicant sau nu.

— Foarte bine, răspunse doctorul Robbie oprindu-se din nou în mijlocul covorului, va fi deci datoria dumată să afli. Dar dumneata cântă la pian Soră Gray?

— Foarte puțin, răspunse Ioana.

— Așa, prin urmare dumneata cu siguranță și exersezi puțin?

Ioana făcu un semn de aprobare.

— În cazul acesta dragă domnișoară, trebuie să-ți spun foarte limpede, că va trebui să eviți să mai cânti și să te acompanyezi la pian în fața domnului Garth Dalmain. Noi cei care avem vedere, putem suporta mai ușor când vedem pe cineva că se așează la pian ca să ne arate puțină pricepere în domeniul muzicii, mai ales atunci când cântă „foarte puțin”. Un om lipsit de vedere, dar înzestrat cu un suflet de artist foarte sensibil, poate înnebuni din cauza unei astfel de experiențe. Prin urmare trebuie să te ferești de așa ceva. Îmi pare foarte rău că în această privință trebuie să fiu complet lipsit de curtuazie, dar sănătatea pacientului meu este mai presus de orice considerație.

Ioana zâmbi și își dădu seama că începe să-i fie drag bătrânul acesta.

— Voi evita cu cea mai mare băgare de seamă, și nici nu voi cânta, nici nu mă voi așeza la pian când domnul Garth Dalmain va fi de față.

— Bine domnișoară, încuviință doctorul Mackenzie. Și acum îți voi spune ceea ce va trebui să faci din când în când. Condu-l în fața pianului și așează-l pe un scaun unde se va simți bine; dar nu în scaunele acestea fragile pe care le aveți în casă. Cu un deget vei atinge claviatura în așa fel ca el să poată ghici imediat unde este do și lasă-l apoi să plutească pe undele de armonie. Vei avea foarte curând ocazia să constăți că își petrece ceasuri întregi în fața Pianului, și dacă este realmente muzicant, după cât pare a ne spune pianul imens pe care n-am văzut nici un fel de note, va începe foarte curând să prindă interes de viață, chiar înainte ca noi să facem apel la sistemul Braille sau celelalte mijloace care se practică față de oamenii lipsiți de vedere. Atât însă și nimic mai mult, căci îi va fi suficient pentru ca să găsească scara lui do. Nici o altă notă nu

interesează, pe celelalte le va găsi el singur. Cred că din partea unui scoțian recomandarea nu este tocmai proastă, sfârși el râzând.

Ioanei însă nu-i venea deloc să râdă, cu toate că i se părea că aude râsul vesel al ducesei care asista la această comedie tragică, și pe Tommy țipând: "Tacă-ți pliscul! Dați-o afară!"

— Iar acum primul lucru pe care va trebui să-l facem este că mergem să vedem ce face bolnavul, continuă bătrânul Mackenzie.

Ioana își simți tot sângele fugindu-i spre inimă, dar nu făcu nici o mișcare, ci așteptă în toată liniștea. Doctorul Mackenzie sună după valet și Simpson apăru în pragul ușii.

— Simpson, adu o sticlă de sherry, un pahar și câteva pișcoturi, porunci Robbie. Valetul dispăru numaidecât.

(— Ia te uită la bătrâna canalie, ce gusturi are, dimineața la orele unsprezece), gândi Ioana. Bătrânul începu să-și răsucescă mustața roșcovană, tăiată scurt și să uita nepăsător pe fereastră. Peste câteva clipe Simpson apăru din nou și după ce puse pe masă o tăviță, plecă spre ușă și-o închise fără zgomot pe urma lui.

Bătrânul turnă vin în pahar și după ce apropie un scaun de masă, se întoarse spre Ioana.

— Ia loc Soră Gray și bea paharul acesta de vin, pe urmă să mănânci și un pișcot.

— Domnule doctor, eu niciodată... protestă Ioana.

— Nu mă îndoiesc deloc că „niciodată”, răspunse doctorul Robbie, mai ales la orele unsprezece înainte de masă.

Astăzi însă vei face o excepție, prin urmare nu mai pierde vremea cu vorba; până aici ai făcut un drum destul de lung și acum ne vom urca sus, unde ne așteaptă un spectacol foarte trist, care probabil îți va pune nervii la încercare. Ai suportat și un interogatoriu inchizitorial de care slavă Domnului ai scăpat destul de bine. Vei fi și mai mulțumită după ce vei bea un păhărel de vin. Ai stat douăzeci și trei de minute în picioare. Am stat și eu în timp ce am vorbit cu dumneata, dar în realitate eu prefer ca lumea care mă ascultă să stea pe scaun. Vei urca însă scările mai ușor dacă stai câteva minute aici în fotoliu.

Ioana îl ascultă mișcată și umilă, căci începea să-și dea seama că în omulețul acesta se ascundea un suflet plin de înțelegere. În timp ce bău paharul de vin și termină pișcotul, doctorul își găsi de lucru la fereastră unde cu batista lui imensă începu să șteargă sticla aburită, mormăind câte ceva ca un bondar prin întuneric. Părea că a uitat demult că nu e singur în cameră, dar exact în clipa când terminase ultima înghițitură, Robbie se întoarse spre ea.

— Urmează-mă Soră, zise el punându-i o mână pe umăr. Nu uita însă că orice glas care răscolește tenebrele în care se zbate bolnavul, îl face să tresară. Vorbește încet și cât se poate de puțin. Dumnezeu să-ți ajute și să te călăuzească!

Doctorul începu să urce scara, și în timp ce-l urma de-aproape, Ioana își dădu seama de demnitatea și încrederea vorbelor lui bătrânești a căror concluzie atât de simplă și de cuminte îi răsună încă în urechi: "Dumnezeu să-ți ajute și să te călăuzească!"

Cu pasul ferm și nesimțit Ioana intră pe urma bătrânului Mackenzie în camera lui Garth.

CAPITOLUL 19

Din cauza luminii de soare care strălucea în cameră, Ioana nu văzu la început decât capul cu cununa de păr a lui Garth. Înainte de a intra își închipuipe că perdelele sunt lăsate peste ferestre și camera este complet în umbră, cu toate că pentru el acum întunericul și lumina erau totuna, prin urmare nu era nici un motiv care ar fi impus să lipsescă pe bolnav de lumina binefăcătoare a soarelui care l-ar fi înviorat.

Bolnavul ceruse să-i așeze patul în colțul cel mai depărtat de ușă, de cămin și de ferestre, și să i-l lipească de perete, așa că dacă se întorcea pe partea stângă îl putea ajunge cu mâna și astfel se putea simți ferit din calea privirilor indiscrete care ar fi încercat să-l cerceteze de la distanță. În clipa când intrară, era întors cu fața la perete și nici nu se mișcă.

În primul moment Ioana nu-i văzu decât capul, pe urmă brațul drept îmbrăcat într-o pijama albastră de mătase căzut fără putere în dosul lui, peste plapumă. Ioana își duse mâinile la spate, căci simțea că e gata să cadă în genunchi și să strângă brațul acesta slăbit cu mâinile ei voinice și să-i acopere mâna de sărutări. Probabil în cazul acesta fața lui adorată întoarsă spre perete, s-ar întoarce spre ea și i-ar cădea pe piept. În clipa aceasta însă își aduse aminte de vorbele lui Deryck : „Dacă ții la fericirea ta și a lui...”. De aceea își încleșta mâinile mai tare în jurul trupului, ca să nu facă nici o mișcare imprudentă.

Doctorul Mackenzie se apropie de pat și puse o mână pe umărul lui Garth. Apoi începu să vorbească atât de blând și de nesimțit, încât Ioanei nu-i venea să creadă că omul acesta îi luase adineaori un interogatoriu atât de sever.

— Bună dimineața domnule Dalmain. Îmi spune Simpson că ai avut o noapte foarte liniștită, cea mai liniștită din câte au fost până acum. Îmi pare foarte bine. Fără îndoială trebuie să fii mulțumit că ai scăpat de Johnson, oricât de capabil ar fi fost, și ai revenit la credinciosul dumatăle valet. Infermierii profesioniști nu se mulțumesc niciodată să facă numai ceea ce este necesar, ci caută întotdeauna să facă mai mult decât le ceri; ori tocmai acest ceva plictisește pe un bolnav. Acum ți-am adus pe cineva care va face pentru dumneata numai ceea ce este necesar, fără să te plictisească cu nici un fel de atenție sau exagerare. A sosit Sora Gray despre care ne-a vorbit Sir Deryck Brand, și sunt pe deplin convins că-ți va fi un tovarăș prețios, o secretară care la nevoie va face lecturi pentru dumneata și orice i-ai cere: cu alte cuvinte o nouă pereche de ochi pentru dumneata domnule Dalmain, o fată inteligentă, blândă, simpatcă și sensibilă. Sora Gray a sosit azi-dimineață, domnule Dalmain.

Bolnavul nu răspunse nimic, dar brațul lui căzu din nou în lungul plapumei.

Ioana încă nu începuse să-și dea seama că de-acum ea este numai Sora Gray și în clipa aceasta ar fi dorit din tot sufletul, ca

omul acesta care suferea în fața ei, să nu simtă intimidat de prezența străineii care se apropie de patul lui.

Doctorul Mackenzie însă continuă aproape simultan.

— Sora Gray este aici în cameră, domnule Dalmain.

Din fundul întunericului nepătruns, curtuazia obișnuită a lui Garth păru că se trezește, dar nu se întoarse spre ei ci făcu un semn de bună venire cu mâna, apoi glasul lui profund și limpede articula abia distins:

— Bine ai venit! E foarte amabil din partea dumitale că ai venit atâta drum până aici. Sper că această călătorie nu v-a obosit prea mult.

Ioana ar fi vrut să spună ceva, dar îi fu peste putință să articuleze vreun cuvânt. Robbie însă fără să se uite la ea, răspunse fără să ezite:

— Domnișoara Gray a călătorit destul de bine și arată tot atât de vioaie ca și când ar fi petrecut noaptea aceasta nu într-un compartiment de tren ci în pat. Îmi face impresia că este o fată care nu se sperie de apa rece.

— Sper că bătrâna mea menajeră va face tot posibilul ca domnișoara să se simtă ca la ea acasă. Te rog doctore, să dai dispozițiile necesare, continuă Garth obosit.

Doctorul Robbie își duse mâna la mustață și câteva clipe se uită în tăcere la umărul învelit în mătasea albastră a pijamalei. Apoi se întoarse spre Ioana:

— Apropie-te de fereastră Soră Gray, căci vreau să-ți arăt un scaun pe care l-am adus pentru domnul Dalmain și în care se va simți cât se poate de bine, din ziua când se va decide să părăsească patul. Uite, aici este un suport ajustabil pentru cap. Planșele acestea și sprijinul din părți pot fi schimbate în orice poziție dorești, la cea mai mică atingere a resorturilor. Cred că este cât se poate de bine făcut și Sir Deryck a fost de acord cu mine. Ai mai văzut un astfel de scaun Soră Gray?

— Am avut și noi unul la spital, dar acela nu era atât de perfect, răspunse Ioana.

Prin camera luminată de soare glasul bolnavului tună cu o violență care îi încremeni pe amândoi. Îți făcea impresia că este țipătul unui om trezit din fundul întunericului și așteaptă chinuit de groază răspunsul pe care îl cerea:

— Cine este cu dumneata în cameră, doctore?

Era mereu cu fața la perete, dar se înălțase pe cotul mâinii drepte și părea că ascultă cu toată atenția la glasurile care se auzeau alături de el.

— În cameră nu este nimeni domnule Garth Dalmain afară de mine și de Sora Gray, răspunse doctorul Mackenzie.

— Mai este cineva cu dumneata, ripostă Garth răstit. Cum de îndrăznești să-mi spui astfel de minciuni! Cine a vorbit adineaori?

Ioana se apropie grăbită de patul bolnavului; mâinile îi tremurau, dar glasul îi era complet liniștit.

— Eu sunt cea care a vorbit, eu sora Rosemary Gray, declară ea. Bănuiesc care este motivul că glasul meu v-a mirat atât de mult căci doctorul Brand m-a prevenit dinainte despre această posibilitate. Mi-a spus că nu trebuie să mă mir deloc dacă dumneata vei găsi o similitudine între glasul meu și al unei persoane pe care o cunoști și dumneata și el. Doctorul a remarcat demult acest amănunt.

Garth nu zise nimic, ci părea că se gândește; într-un târziu întrebă:

— Nu ți-a spus cu al cui seamănă glasul dumitale?

— Mi-a spus, căci l-am întrebat. Cu glasul unei domnișoare Champion.

Garth își lăsa din nou capul pe pernă, apoi cu un glas în care Ioana ghici imediat o umbră de zâmbet, răspunse:

— Domnișoară Gray, te rog să mă ierți că m-am putut speria într-un mod atât de stupid și să treci cu vederea enervarea mea inexplicabilă. Fără îndoială însă, dumneata știi ca și mine că pentru un om lipsit de vedere, orice sunet nou care trece prin perdeaua eternului întuneric din jurul lui, trezește ecouri mult mai puternice decât și-ar putea imagina cel care a fost pricina acestui sunet. Glasul dumitale seamănă atât de mult cu cel al domnișoarei despre care ți-a vorbit doctorul Deryck, încât deși actualmente știu că ea este în

Egipt, totuși în primul moment mi-a fost peste putință să cred că nu se găsește în această cameră. Trebuie să-ți mai spun de asemenea, că în această clipă nimic în lume nu mi-ar putea fi mai puțin agreabil decât prezența ei în casa mea. Prin urmare mă consider obligat să-ți cer scuze, atât duminică cât și doctorului Mackenzie pentru enervarea mea neașteptată și neîncrederea pe care v-am arătat-o.

Garth Dalmain întinse brațul cu palma deschisă spre ea dar Ioana își ascunse mâinile la spate de teamă să nu fie tentată.

— Acum domnișoară Grav, interveni doctorul Robbie care nu se mișcase de la fereastră, așa mai avea să-ți dau câteva explicații. Te rog vino mai aproape.

Câteva minute vorbiră amândoi în șoaptă, iar în clipa când Garth îl auzi spunând:

— Cred că a sosit momentul ca cu să plec, se întoarce spre el și-l opri.

— Aș vrea să vorbesc câteva minute cu dumneata doctore, numai singuri.

— Eu vă voi aștepta jos domnule doctor, zise Ioana și se îndreptă spre ușă. Un gest mut al doctorului Mackenzie însă o făcu să se oprească în loc, și se îndreptă spre cămin. Intervenția lui neașteptată o supăra puțin, căci nu vedea nici un motiv de scuză pentru această viclenie inutilă.

Scoțianul însă se duse până la ușă, ca și când ar fi condus pe cineva, apoi după ce o deschise, o închise la loc. De aici se întoarce din nou la patul bolnavului și luând un scaun, se așază alături de el.

— Să auzim domnule Dalmain.

Garth se ridică în capul oaselor și se întoarce spre el.

Ioana îl văzu de astă dată pentru prima dată la față.

— Doctore, începu Garth, povestește-mi tot ce știi despre fata asta. Descrie-mi-o cum arată.

Părea extrem de agitat, își împreunase mâinile întinse spre doctor și părea că ar fi vrut să implore mila și sinceritatea lui. Obrazul lui slăbit de suferințe, era crispat de așteptare și palid ca varul.

— Spune-mi cum arată această infirmieră căreia dumeata îi zici Rosemary Gray?

— Dragul meu, acesta nu este un nume pe care i l-am dat eu, răspunse foarte calm doctorul Robbie, ci este numele ei adevărat și chiar unul cât se poate de frumos. "Un rozmarin, ca să-ți aduci aminte", este un citat din Shakespeare.

— Spune-mi cum arată, insistă Garth pentru a treia oară.

Doctorul Mackenzie se uită pe furiș la Ioana, care sta cu spatele la el, căci lacrimile începuseră să-i curgă șiroaie pe obraji și nu dorea ca bătrânul să o vadă plângând. Doctorul Robbie scoase scrisoarea lui Deryck din buzunar.

— Ei bine dragul meu, află atunci că este o fetișoară foarte drăguță și foarte distinsă; o femeie elegantă și inteligentă din genul celor care ți-ar face plăcere să le știi în jurul dumitale, dacă ai putea s-o vezi.

— E brunetă sau blondă?

Doctorul se uită din nou spre Ioana și-i examina profilul, atât cât se putea vedea, și mâinile cu care se sprijinise în consola căminului.

— Blondă, răspunse Mackenzie, fără să ezite.

Ioana tresări și vru să se întoarcă. De ce o fi mințind oare omulețul acesta, fără nici un motiv.

— Ce e drept de sub boneta pe care o poartă, se vede foarte puțin din părul ei, dar bănuiesc că trebuie să fie un păr buclat și vaporos, cum îi șade bine unei femei drăguțe.

Garth își lăsă capul pe pernă; trupul începuse să-i tremure și-și acoperi fața fără vedere cu palmele mânilor.

— Doctore, începu el, știu că ți-am pricinuit multă bătaie de cap, dar mai ales astăzi ai toate motivele să crezi că mi-am pierdut mintea. Dacă vrei însă cu tot dinadinsul să nu înnebunesc de-a binelea, ascultă-mă ce-ți spun: spune-i fetii să plece din casa asta, sau spune-i să nu mai intre niciodată în camera mea.

— Domnule Dalmain, interveni doctorul Mackenzie cu glasul domol, să judecăm lucrurile în toată liniștea. După cât mi se pare

dumneata nu ai avut nimic contra acestei fete, decât faptul că glasul ei seamănă cu al persoanei spunea că lipsește din țară. Spune-mi, persoana aceea nu ți-a fost deloc agreabilă ?

Garth începu să râda cu amărăciune, și râsul acesta sună în largul camerei ca un hohot de plâns.

— Nu doctore; fata asta era adorabilă!

— „Rozmarin, ca să-ți aduci aminte"... repetă doctorul, prin urmare prezența Sorei Gray îți trezește o amintire plăcută. Afară de asta era un glas foarte plăcut și blând, melădios ca o mângâiere, ori asta e mare lucru, mai ales acum când majoritatea femeilor cârâie toată ziua ca niște ciori.

— Bine, dar dumneata nu înțelegi doctore, îl întrerupse Garth, că tocmai amintirea și asemănarea aceasta este ceva insuportabil pentru mine în situația în care mă găsesc? Dumnezeu mi-e martor că nu am nimic contra glasului ei. Dar adineaori când am auzit-o, mi s-a părut că este ea, cealaltă persoană... glasul i se înecă și se opri.

— Domnișoara aceea care e plecată? Ei bine domnule Dalmain, doctorul Deryck Brand parcă spunea că nimic nu ar putea să fie mai binefăcător pentru dumneata decât vizita câtorva prieteni dragi. Am mai aflat că numeroșii dumitale prieteni nu așteaptă decât un semn de la dumneata ca să vină să te vadă și să-ți poată fi de folos. De ce adică nu ai consimți să-i telegrafiem să vină imediat? Sunt sigur că ar veni. În ziua când vei simți-o alături de patul dumitale și veți putea sta în liniște de vorbă, glasul infirmierei nu te-ar mai supăra deloc.

Garth se ridică din nou și pe fața lui se citea consternarea. Ioana se întorsese și se uita la ei.

— Nu, doctore, pentru numele lui Dumnezeu! În toată lumea aceasta ea este singura persoană pe care nu o doresc să treacă pragul acestei camere.

Doctorul Mackenzie se plecă spre el, ca și când ar fi vrut să examineze o greșală aproape invizibilă pe care o descoperise în țesătura plapumei.

— Adică de ce nu? întrebă el foarte calm.

— Pentru că această persoană agreabilă cum o numești dumneata pe bună dreptate, are un suflet nobil și generos, iar dacă m-ar vedea în starea aceasta, ar fi peste putință să nu se simtă mișcată, și eu sunt gata să primesc orice, afară de mila ei. Aceasta ar fi poate cea din urmă încercare prin care ar trebui să trec și pe care nu mă simt în stare să o suport. Îmi duc crucea cu toată resemnarea, și cu timpul cred că o voi suporta cu toată bărbăția, dar mila ei m-ar dobori definitiv, și aș recădea pentru totdeauna în întunericul din care nu m-aș mai putea ridica niciodată.

— Înțeleg, zise doctorul cu blândețe. Biata femeie; prin urmare ea nu trebuie să mai intre niciodată în casa aceasta. Câteva minute nu spuse nimic, apoi împinse scaunul la o parte și se ridică în picioare. Sper însă că vei căuta domnule Dalmain să fii cât se poate de amabil cu domnișoara Gray, a cărei sarcină este și așa destul de grea. A trimis-o doctorul Brand, dar afară de asta, gândește-te ce jignire ar fi pentru ea. Închipuie-ți ce ar zice lumea, dacă ai concedia-o după ce a petrecut cinci minute în camera dumată, numai din cauză că te enervează glasul ei. Biata fată! Pe urmă ce notă ar fi aceasta în statele ei de serviciu. Gândește-te cum s-ar mai putea prezenta în fața superioarei. Trebuie să treci cu vederea orice neplăcere pe care ți-ar putea-o pricinui această ciudată coincidență. Crezi că vei fi destul de tare pentru asta?

— Doctore, zise Garth, după oarecare ezitare, jură-mi că tot ce mi-ai spus despre ea este adevărat, până în cele mai mici amănunte.

— De jurat nu jur dragul meu, căci mama mea a fost o femeie evlavioasă și m-a crescut în frica lui Dumnezeu și a dragostei de adevăr. Îți voi spune însă altceva: eu nu mă pricep să judec femeile și tocmai de aceea când ți-am descris pe Rosemary Gray, ți-am citit scrisoarea pe care am primit-o de la Sir Deryck. Cred că admiți și dumneata că el are toată autoritatea pentru a recomanda o femeie. Cunoști pe Lady Brand?

— Cum să n-o cunosc, răspunse Garth roșindu-se la față. O cunosc foarte bine, căci i-am făcut și portretul. Mi-a pozat în fața unei mese, în timp ce aranja flori într-un vas, și soarele se juca în

părul ei. Poate ai văzut tabloul la expoziția organizată de New Gallery, doctore? Acum doi ani...

— Nu dragul meu, căci eu nu vizitez nici un fel galerii, nici noi nici vechi, dar infirmiera mi-a povestit — întorcându-se spre Ioana — că l-a văzut în expoziție. (Ioana dădu din cap în semn de aprobare).

— Nu mai spune; mi-e peste putință să fac vreo legătură între infirmiera mea și-o expoziție de tablouri.

— Nu văd de ce n-ai putea face o legătură, interveni Robbie. Infirmierele trebuie să se distreze și ele în orele libere. Toată ziua nu pot sta cu nasul în vitrinele magazinelor, prin urmare se mai duc și pe la expoziții. Afară de asta infirmiera Rosemary este ceva aparte. Sir Deryck spune că este de familie foarte bună, că e o fată foarte cultă și foarte citită; prin urmare dragul meu, spune ce ai de gând să faci?

Garth se gândea la ce spusese Robbie. Ioana se întoarse cu fața spre cămin și așteptă să treacă această clipă de care depindea situația ei și poate chiar mai mult decât atât.

Într-un târziu Garth începu să vorbească și în glasul lui se simțea oarecare sfială.

— Dacă aș putea să uit asemănarea acestui glas cu glasul celeilalte persoane, sau dacă aș fi cel puțin pe deplin convins, că deși există o asemănare atât de vădită între ele, ea tot nu este aici. (Ioana simți că inima îi încetează să mai bată, căci se temea să nu înceapă să o descrie în fața doctorului). Dacă m-aș putea convinge că deși glasul lor se aseamănă atât de mult, între ea și amintirea tare trăiește atât de vie în fața mea nu este realmente nici un fel de legătură.

— Ei bine dragul meu, eu cred că e foarte simplu să te convingi ; infirmierele știu că de obicei ele trebuie să se supună tuturor capriciilor unui bolnav. O voi chema în cameră și o voi ruga să îngenuncheze în fața patului duminale. Cred că fiind și eu de față nu va refuza; așa că vei avea ocazia să-i treci mâinile peste obraz, să-i pipăi părul și să-i treci un braț în jurul mijlocului, ca să te convingi cât este de drăguță în rochița ei albastră și cu sortul alb.

Garth începu să râdă și în glasul lui răsună o veselie neobișnuită până acum, în timpul bolii.

— Ceva mai deșuchiat nici n-ar fi putut să ne treacă prin minte. Ferească Dumnezeu! nici prin minte nu-mi trece să mă fac de râs în halul acesta. Încep să-mi dau seama că am exagerat asemănarea glasului ei și poate peste câteva zile aceasta va începe să devină complet imperceptibilă. Ascultă doctore, unde te duci, vino înapoi! Spunea că a interesat-o tabloul meu?

— Nu mă duc nicăieri, răspunse doctorul, am dus un scaun în apropierea căminului și mi-am turnat un pahar de apă. Începi să auzi foarte bine de un timp înapoi. Te ascult însă cu toată atenția. Ce spuneai de tablou?

— Voiam să-ți spun că dacă ei, adică infirmierei, i-a plăcut portretul pe care l-am făcut după doamna Brand atunci în atelierul meu poate găsi mai multe studii după el pe care le poate examina. Dacă se duce să mi le aducă aici, pot să-i dau toate explicațiile de care va avea nevoie. Ce zici doctore? Mi se pare că nu este tocmai convenabil ca eu să stau în pat în fața unei fete tinere și drăguțe. Ce ar fi adică dacă m-aș scula și aș încerca scaunul pe care mi l-ai adus? Te rog cheamă pe Simpson și spune-i să-mi aducă îndată costumul cel cafeniu de lucru și o cravată portocalie. Doamne sfinte, ce noroc că mi-a mai rămas amintirea culorilor și felul de a le armoniza. Ce să mai zici de cei care s-au născut orbi. Până mă îmbrac, spune domnișoarei Gray să se ducă să facă o plimbare prin pădurea de brazi, sau pe platou, să ia mașina, sau să se odihnească; în sfârșit să facă ce-i va plăcea. Spune-i că doresc să se simtă ca la ea acasă și că o rog nu cumva să se întoarcă în cameră la mine înainte de i-ar spune Simpson că m-am îmbrăcat.

— Cred că poți conta pe absoluta discreție a domnișoarei Gray, răspunse bătrânul Robbie al cărui glas părea acum cam răgușit. Cu toate acestea cred că nu e bine să părăsești patul așa dintr-o dată. Nu cred să ai destulă putere ca să umbli; în orice caz însă nimic nu se poate opune intenției dumitale de a părăsi patul, dacă te simți în stare.

— La revedere doctore, răspunse Garth întinzând mâna spre el, și să știi că-mi pare extrem de rău că nu mai pot face portretul doamnei Mackenzie.

— Păcat, căci e o femeie care este adevărată binecuvântare în casa omului. De când suntem împreună n-a uitat niciodată să-mi ureze bun venit de câte ori mă întorc acasă; nu m-a contrazis niciodată și nici nu a spus nici o răutate. E o femeie cum ți-ar fi trebuit și dumitale una. La revedere, și Dumnezeu să te aibă în paza lui. Să nu te miri clacă la întoarcere mă voi abate câteva clipe pe la dumneata, ca să mă conving dacă îți place fotoliul pe care ți l-am adus.

Doctorul Mackenzie deschise larg ușa și Ioana trecu înaintea lui, apoi îi făcu semn să coboare. După ce ajunseră în bibliotecă, Ioana se opri în picioare și se întoarse spre el. Doctorul o pofti să ia loc și se înfipse în fața ei. Ochii albaștri ai bătrânului erau umezi de emoție.

— Dragă domnișoară, mă simt un caraghios și te rog să mă ierți. Nu puteam bănuî că te voi expune la o astfel de încercare. Îmi dau seama că dumneata trebuie să fi trecut prin niște chinuri grozave în timpul conversației mele cu el, mai ales când ai constatat că era în joc tot viitorul dumitale de infirmieră. Văd că ai plâns, dar te rog să nu te impresioneze prea mult enervarea prietenului meu din cauza asemănării glasului dumitale cu al domnișoarei Champion. Peste câteva zile va uita complet acest incident și pentru el dumneata vei valora mai mult decât o duzină întreagă de domnișoare Champion. Ai văzut cât bine i-a făcut prezența dumitale; e gata să-ți explice studiile de desen pe care le are în atelier. Să n-ai nici o teamă. Cred că vei reuși să te obișnuiești foarte repede cu el, așa că voi putea raporta lui Sir Deryck succesul dumitale neașteptat. Acum eu trebuie să mă duc să dau ordine precise valetului, iar pe dumneata te sfătuiesc să faci o plimbare prin împrejurimi, ca să-ți vie pofta de mâncare. Îmbracă-te însă mai gros. Sunt convins de aptitudinile dumitale în această uniformă, dar

pentru clima acestor munți, ar trebui să îmbraci o rochie mai călduroasă. Ai adus așa ceva cu dumneata?

— Profesia noastră ne obligă să purtăm întotdeauna uniforma, dar cu toate acestea am adus cu mine și o rochie de lână cenușie.

— Atunci te rog să o îmbraci; peste vreo două ceasuri mă întorc din nou, ca să mă conving cum îi convine bolnavului nostru schimbarea aceasta neașteptată.

— Doctore Mackenzie, îl întrerupse Ioana, îmi dai voie să te întreb, ce te-a făcut să spui că eu sunt blondă și am un păr vaporos, când eu am o claie de păr nedisplinat în cap?

Doctorul Robbie întinsese mâna spre sonerie, dar se opri și întorcându-se spre Ioana, o privi cu ochii lui albaștri.

— Sigur că-ți dau voie, Soră Gray, dar mă mir ce te face să mai întrebi. Mi-am dat seama imediat că doctorul Deryck o fi avut motivele lui ca să te descrie altfel decât ești, probabil ca să semeni unei ființe imaginare care îi este dragă bolnavului nostru, de aceea mi-am zis că va fi mai bine să procedez la fel și am completat portretul de la mine. Dar dacă îmi dai voie... și întinse din nou mâna spre sonerie.

— Dar cum de ți-a putut trece prin minte să-i propui să mă pipăie în fața dumitale, când știai foarte bine că ar putea băga de seamă, că tot ce-i spui este curată invenție.

— Pentru că știam dinainte că Dalmain este un om bine crescut și nu va face așa ceva, se răsti doctorul Maekenzie. Haide Simpson și închide ușa în urma mea, și dă slavă Domnului că în înțelepciunea lui ne-a făcut pe amândoi bărbați și nu femei...

Peste un sfert de ceas Ioana îi văzu de la fereastră depărtându-se cu trăsura lui, și se gândi că Deryck avusese dreptate să i-l descrie așa cum îl descrisese. „Cu toată ciudățenia lui însă moșulețul acesta ne-a fost de mare folos”.

Ioana s-ar fi mirat și mai mult dacă ar fi auzit pe bătrânul Robbie monologând, cum avea obiceiul, când pleca să-și viziteze bolnavii. Obiceiul acesta era un fel de confruntare a constatărilor pe care le făcea, și avea aerul că vrea să verifice experiențele lui în calitate de spectator, cu cele constatate de doctor :

- Ce o fi determinat-o pe onorabila Ioana Champion să se deplaseze până aici? se întrebă doctorul.
- Să fiu al naibii daca știu, răspunse tot el.
- Să nu juri băiete, să nu juri pentru nimic în lume. Nu uita că tu ai avut o mamă evlavioasă.

CAPITOLUL 20

Castle Gleneesh N.S.

"DRAGUL MEU DERYCK, telegramele și cărțile poștale pe care ți le-am trimis nu ți-au adus altă știre decât că am sosit cu bine. Dar am împlinit cincisprezece zile de când sunt aici și cred că va trebui să-ți trimit un raport amănunțit. Nu trebuie să uiți însă că eu nu mă pricep deloc să scriu scrisori. De când eram fată mică, n-am fost în stare să încep o scrisoare altfel decât cu următoarea formulare: Sper că tu te simți foarte bine... De aceea mă angajez acum cu maximul eforturilor de care sunt capabilă, ca să-ți fac o descriere cât se poate de amănunțită. E poate singura dată când doresc și eu să fiu o bună scriitoare, căci îmi dau seama că am trecut prin clipe de încercare cum numai rareori se pot întâlni în viața unui om, dar mai ales a unei femei.

Infirmiera Rosemary Gray începe să devină din ce în ce tot mai mult o personalitate indispensabilă în viața bolnavului care îi acordă pe zi ce trece tot mai multă încredere, fapt care îi umple inima de bucurie și mulțumire profesională.

Biata Ioana a trebuit să audă chiar din gura lui, că ea ar fi cea din urmă persoană din lume pe care ar dori să o știe în acest clip aproape de el. Când i-am spus că ar fi bine să o invităm să vină, a protestat cu toată energia. Biata Ioana a trebuit să se resemneze. Dragă doctore, trebuie să recunosc că nu te-ai înșelat deloc în prevederile tale, căci după cum spunea singur: mila ar fi ultima povară pe lângă crucea pe care o poartă, pentru ca să-l doboare. Cum să-l faci însă pe omul acesta să înțeleagă, că mila Ioanei nu se adresează lui, ci ei înșiși.

Din cauza acestui regim, Ioana a început să slăbească, cu toată grija bătrânei Margery care nu uită să prepare în fiecare după-amiază oala cu "floarea de ovăz" pentru a doua zi. Cel care trece prin fața oalei trebuie să amestece de câteva ori cu lingura, ca să nu se prindă la fund.

Dragă prietene, mi-e sufletul atât de rănit, încât îmi închipui că nici chiar priceperea ta nu m-ar mai putea vindeca. Ioana a slăbit și se simte foarte obosită, dar Rosemary Gray continuă să se simtă foarte bine și este și astăzi o fetișcană foarte drăgută, cu un păr blond vaporos. Trebuie să-ți spun că în privința aspectului infirmierei am crezut de cuvință să dau personalului de serviciu anumite lămuriri, căci tot felul de incidente se pot ivi din cauza acestei fantezii a bătrânului Robbie. De pildă când Garth a intrat pentru prima dată în bibliotecă, a dat ordin lui Simpson să aducă un taburel pentru Sora Grey. Valetul căscase gura să-i spună că Sora nu are nevoie de așa ceva, deoarece a văzut-o că ajunge cu mâna până la polița cea mai de sus a bibliotecii. Din fericire însă valeții aceștia sunt foarte stilați, și și-a dat seama că ar fi o observație indiscretă din partea lui, așa că a răspuns doar atât: "Da domnule, imediat", și s-a uitat foarte mirat la mine care păream încântată că-i pot pricinui puțină bătaie de cap, de altfel complet inutilă. Dacă ar fi fost de față și bătrâna Margery, cred că ar fi fost peste putință ca să nu mă divulge. Femeia aceasta tace toată ziua, dar când găsește că a sosit momentul potrivit, începe să melițe din gură ca o adevărată scoțiancă.

Tocmai de aceea, ca să nu cumva să se întâmple ceva neașteptat, în aceeași seară am chemat pe Simpson și Margery în sufragerie și le-am spus, că din motive pe care nu mi le pot explica, domnului Dalmain i s-a dat despre înfățișarea mea o descriere care nu corespunde deloc realității. El mă crede o fată mititică, foarte drăguță și foarte blondă. Pentru a nu-l decepționa și a înconjura orice explicații inutile, e mai bine să nu-l decepționăm, comunicându-i realitatea așa cum este. Pe fața lui Simpson n-am surprins nici o schimbare, dar a trebuit să vorbesc foarte mult pentru ca să conving și pe bătrâna care la urma urmelor mi-a răspuns că „tot mai bine va

fi, așa cum spuneți dumneavoastră. Stăpânul Garthie a fost un om căruia i-a plăcut întotdeauna să se uite numai la ce se vede și nu și la ce nu se vede. De multe ori când aveam invitați, văzându-l că examinează cu cea mai mare grijă argintăria și porțelanurile, i-am adus aminte de vorba din Scriptură: Stăpâne, stăpâne, tu nu te uiți decât la strălucirea vaselor, dar nu te gândești niciodată la bunătățile care sunt într-însele. Prin urmare domnișoară Gray, eu cred că va fi bine să continuăm și de aici înainte, așa cum am procedat până acum". Simpson însă i-a dat un ghiont ușor, așa că bătrâna a adăugat pentru ca să mă îmbuneze: "Vezi dumneata domnișoară, oricâtă bunătate ar ascunde sufletul acoperit de o înfățișare care nu este întotdeauna atrăgătoare, astfel de lucruri totuși e foarte greu să le spui și să faci pe un om lipsit de vedere să le înțeleagă". Prin urmare dragă Deryck, bătrânica aceasta care a cunoscut pe Garth din cea mai fragedă copilărie, aprobă în întregime alegerea făcută de tine și este de acord cu hotărârea pe care am luat-o eu acum trei ani.

Să-mi continui deci raportul început. Glasul meu așa cum ai prevăzut, mi-a pricinuit la început destulă bătaie de cap, căci după ce Garth m-a poftit să ies din cameră, i-a spus doctorului că amintirea asemănării glasului meu cu acela de care el își aducea atât de bine aminte îl face să-și iasă din minți, și l-am rugat să mă expedieze imediat. Bătrânul Robbie însă a fost la înălțimea situației și l-a făcut să cedeze, așa că Garth n-a mai pomenit din ziua aceea nimic despre amintirea glasului care îl obsedează. Din când în când îl văd cum stă și se gândește, parcă ar pândi ceva, când stăm amândoi de vorbă.

Cu toate aceste Sora Gray petrece clipe neuitate în timp ce biata Ioana este ostracizată. Pacientul începe să se apropie, să pătrundă gândurile infirmierei și să i le dezvăluie pe ale lui, așa că este o adevărată fericire să trăiești în apropierea lui și să începi să-l cunoști în intimitate.

Ajung la punctul culminant al acestei scrisori și cu toate că am aceleași slăbiciuni ca orice femeie, ți-l divulg acum și nu la post script.

Ascultă Deryck, crezi că ai putea să vii cât mai repede pentru câteva zile până aici? Astfel nu cred că mai pot suporta această situație. Se va simți și el încântat de vizita aceasta, căci va avea ocazia să-ți dovedească progresele pe care le-a făcut și toate abilitățile necunoscute pe care le-a câștigat în timpul convalescenței. În același timp cred că ar fi bine să mai pui o vorbă bună și pentru Ioana, sau în cazul cel mai rău, să aduci vorba despre ea, ca să vezi ce spune. Te rog consacra-mi aceste patruzeci și opt de ore. Puțin aer de munte nu-ți poate scuti nici ție. Afară de asta mai am și un plan a cărui realizare depinde de prezența ta.

Te rog vino! Am nevoie de tine.

Ioana"

Scrisoarea lui Sir Deryck Brand către infirmiera Rosemary Gray, la castelul Gleneesh, N.B.

Wimpole Street

"DRAGA MEA IOANA! Puteai fi sigură că voi veni. Vineri seara plec din gara Euston; așa că voi petrece cu voi la Gleneesh toată ziua de sâmbătă și o parte din duminică; dar va trebui să mă întorc foarte devreme, ca luni dimineața să fiu la Londra.

Voi face tot ce-mi va sta în putință, dar nu trebuie să uiți că eu nu sunt Moise și n-am nici toiagul cu care el făcea minuni. Sunt foarte mulțumit că infirmiera Rosemary Gray s-a dovedit atât de capabilă și sper că de aici înainte nu se vor mai ivi nici un fel de complicații. Dar să zicem că pacientul duminică se va îndrăgosti de infirmiera aceasta. Ce se face biata Ioana? Cred că trebuie să ne gândim de pe acum și la eventualitatea unei astfel de catastrofe. Ar fi teribil; dar nu trebuie să uiți că majoritatea bărbaților sunt nebuni sau orbi, iar prietenul nostru este și una și alta. Ai însă toată încrederea în mine, căci voi face totul, atât pentru tine cât și pentru mulțumirea mea.

Al tău întotdeauna devotat,

DERYCK BRAND"

Scrisoarea lui Sir Deryck Brand către doctorul Robert Mackenzie:

"DRAGĂ MACKENZIE. Găsești că ar fi bine să mă duc la Gleneesh pentru câteva ceasuri ca să văd cum progresează pacientul nostru? Cred că la sfârșitul acestei săptămâni aş putea face un drum până la dumneavoastră. Îmi închipui că trebuie să fii foarte mulțumit de infirmiera pe care ți-am trimis-o.

Al dumitale cu toată prietenia,

DERYCK BRAND"

Scrisoarea doctorului Robert Mackenzie către Deryck Brand:

"DRAGĂ SIR DERYCK! Toate dorințele posibile și imaginabile ale pacientului nostru au fost satisfăcute de infirmiera Rosemary Gray care este foarte capabilă. Nici nu mai are nevoie acum de asistența mea și nu cred că va avea nevoie de ajutorul dumitale de aici înainte. Cu toate acestea cred că ar fi bine să vii să vezi pe Sora Gray care a slăbit mai mult decât ai putea admite să slăbească o fată de statura ei.

Cred că fata aceasta, în afară de răspunderea pe care și-a luat-o asupra ei, mai are și vreo supărare tănuită care o macină pe ascuns. Dumitale probabil îți va spune ce este, căci până acum nu a arătat nici un fel de încredere credinciosului dumitale

ROBERT
MACKENZIE"

CAPITOLUL 21

Infirmiera Rosemary era tocmai în biblioteca plină de lumina soarelui afară, alături de bolnavul pe care îl îngrijea. Se așezară pe câte un fotoliu față în față și între ei era o măsuță pe care valetul lăsase un maldăr de scrisori nedeschise, sosite cu poșta de dimineață.

Fotoliile lor erau tocmai în fața ferestrei care da pe terasa din grădină; un vânt căldicel aducea miresme de flori și zvonul primăverii de afară. Garth purta un costum de flanelă albă și o

cravată verde, iar la butonieră o floare. Se așezase cât putu mai comod în fotoliu și gusta miresmele de afară și căldura binefăcătoare a soarelui.

Ioana tocmai terminase de citit scrisoarea pe care o primise; o împături și după ce o băgă în buzunar, respiră ușurată. Deryck spunea că vine, prin urmare prietenul ei nu o lăsa nici de astă dată, când avea nevoie de prezența lui.

Ai primit scrisoare de la un bărbat, domnișoară Gray, zise Garth pe neașteptate.

— Exact, răspunse infirmiera Rosemary, dar cum de ai ghicit?

— Pentru că era pe o singură pagină. O femeie dacă ți-ar fi scris despre ceva de importanță, s-ar fi întins pe mai multe pagini, două sau trei; iar scrisoarea pe care ai primit-o acum, trata o chestiune impotantă.

— Și asta e adevărat, răspunse infirmiera, zâmbind, dar spune-mi cum se face de ai ghicit?

— Pentru că imediat ce ai citit primele rânduri, ai oftat ușurată; pe urmă ai oftat a doua oară când ai împăturit scrisoarea și ai băgat-o în buzunar.

Infirmiera Rosemary începu să râdă.

— Faci progrese atât de uimitoare, domnule Dalmain, încât foarte curând nu-ți voi mai putea ascunde nimic. Scrisoarea este...

Te rog să nu-mi spui de la cine este, ripostă Garth repede, ridicând mâinile în semn de protest, căci n-aveam câtuși de puțin intenția să par indiscret din cauza corespondenței dumatiale, domnișoară Gray; dar pentru mine este o deosebită plăcere să am ocazia să-ți dovedesc progresele pe care le-am făcut, dezvăluindu-ți fapte despre care nu mi-a vorbit încă nimeni.

— În orice caz eu aveam de gând să-ți vorbesc despre această scrisoare, răspunse infirmiera. Scrisoarea este de la Sir Deryck, și între altele îmi spunea că sâmbăta viitoare va veni să te vadă.

— Foarte bine, zise Garth. Va rămâne mirat când va vedea schimbarea prin care am trecut. Îmi va face plăcere să-i mulțumesc pentru secretara, infirmiera, cititoarea și consiliera cea bună pe care

mi-a trimis-o. Apoi, adăugă pe un ton din care se ghicea un fel de spaimă: cred că nu vine ca să te ia cu el?

— Nu, răspunse infirmiera, nu mă va lua încă. Dar tocmai voiam să vă rog domnule Dalmain, dacă mi-ați da voie să plec pentru patruzeci și opt de ore; în acest scop cred că vizita doctorului Brand este o ocazie neașteptată. As putea pleca fără nici o grijă, știindu-vă în tovărășia lui. Dacă mi-ați da voie să plec vinerea următoare, luni dimineață aș fi înapoi, pentru ca să rezolv poșta ce va sosi. Doctorul Brand se va însărcina cu lectura de sâmbătă și duminică... În consecință nu voi lipsi cu adevărat de la serviciul meu decât o singură zi; în afară de asta doctorul Brand mă va putea înlocui în mod util și în alte privințe.

— Foarte bine, răspunse Garth încercând să nu arate că este dezamăgit din cauza acestei plecări. Cu toate acestea mi-ar fi făcut plăcere să putem sta de vorbă toți trei împreună. Nu mă mir însă deloc că dumneata simți nevoia unei recreații. Pleci departe?

— Nu tocmai; am câțiva prieteni prin apropiere. Nu vrei să începem cu cititul scrisorilor?

— Ba da, răspunse Garth întinzând brațul. Stai un moment, mi se pare că este și un ziar printre scrisori, căci am simțit după mirosul cernelii de tipar. Pe acesta să nu mi-l dai; dă-mi numai scrisorile.

Infirmiera Rosemary luă ziarul, pe urmă împinse mormanul de scrisori spre el, până le putu ajunge cu mâna ca să le pipăie.

— Ce multe sunt, exclamă Garth, luându-le una câte una și zâmbi de plăcere. Domnișoară Gray, sunt convins că dacă vei căuta să profiți de experiența pe care ți-o oferă lectura acestor scrisori zilnice, redactate în tot felul de forme și în toate variațiile stilului, dumneata ai să devii foarte curând cea mai perfectă corespondentă, îți mai aduci aminte de condoleanțele pe care mi le-a trimis doamna Parker Bangs? Mi se pare că aceasta a fost prima ocazie că am râs și noi odată cu poftă împreună. Biata femeie! Ar fi făcut însă mai bine dacă nu pomenea despre Bartimaeus cel orb care a intrat de șapte ori în dulbina de la Sileam. E mult mai bine să nu faci aluzie la texte din autorii clasici, mai ales atunci când nu-i cunoști suficient. Acum... Garth făcu o pauză.

Începu să-i întindă scrisorile una câte una. Pipăindu-le cu multă atenție înainte de a le pune pe masă în fața lui. Ajunse la una care era scrisă pe o hârtie străină și era și sigilată. Câteva clipe o țină în mână și nu zise nimic, apoi îi pipăi sigiliul. Infirmiera Rosemary se uita la el îngrijorată. Garth nu zise nimic și după ce o lăsă din mână, luă pe cea următoare. Când termină însă cu toate, împinse încetitor și pe cea asupra căreia se oprise, alături de celelalte, ca pe aceasta să o desfacă la urmă de tot.

Începu apoi obișnuitul ritual al lecturii cotidiene. Garth aprinse o țigară — acesta era primul gest pe care îl învățase să-l facă singur fără să ceară ajutorul nimănui — și începu să fumeze foarte calm, scuturându-și din timp cenușa țigării, fără să greșească niciodată nici locul scrumierei și nici momentul oportun când cenușa trebuie scuturată.

Infirmiera Rosemary luă prima scrisoare, citi localitatea de unde venise, imprimată pe marcă, și-i descrie caracterul scrisului. Garth ghicea imediat de la cine este și era foarte mulțumit dacă bănuielile lui se confirmau după ce deschideau plicul. În ziua aceea veniseră nouă scrisori, dintre care unele destul de interesante, unele de la prieteni, două sau trei de la femei foarte drăguțe care se ofereau să vină să-l vadă imediat ce ar fi dispus să primească vizite; era și una de la un Azil al Orbilor care solicita o ofrandă; câteva rânduri de la Deryck care îi anunța apropiata lui vizită și o notă pentru cravatele livrate de un magazin de pe Bond Street.

Infirmiera Rosemary începu să tremure când puse înapoi în plic a opta scrisoare. Ultima scrisoare era pe masă. Când o luă în mână, Garth își aruncă pe fereastră deschisă mucusul de țigară, cu un gest de surprinzătoare precizie, apoi lăsându-se în spătarul fotoliului, își acoperi fața cu mâna.

— Am aruncat bine țigara? întrebă el.

Infirmiera Rosemary se ridică în picioare și văzu șuvița de fum albăstriu ridicându-se din mijlocul cărării prunduite a grădinii.

— Foarte bine, răspunse ea, apoi continuă: scrisoarea aceasta, domnule Dalmain, vine din Egipt și poartă ștampila poștei din

Cairo. E sigilată cu ceară roșie și sigiliul reprezintă un coif cu penaj și vizorul închis.

— Dar scrisul cum este? întrebă Garth foarte liniștit și în aparență indiferent.

— Scrisul este simplu, cu caractere energice și fără înflorituri în litere. Se pare că a fost scrisă cu o peniță rondă.

— Fii amabilă și deschide-o ca să îmi spui de la cine vine, înainte de a citi.

Infirmiera Rosemary simți că începe să se sufocă și glasul îi pieri complet. Desfăcu plicul și întorcând ultima pagină, citi semnătura.

— Scrisoarea poartă semnătura "Ioana Champion", domnule Dalmain.

— Te rog fi bună și citește-o, zise Garth cu glasul liniștit; infirmiera începu să citească scrisoarea desfăcută:

"Dragă Dal: ce aș putea să-ți scriu? Dacă aș fi alături de tine, aș avea atât de multe de spus, ca să-ți scriu însă, e foarte greu, aproape imposibil.

Îmi dau seama că încercarea prin care treci acum este pentru tine mult mai grea, decât ar fi putut fi pentru oricare dintre noi, și tocmai de aceea vei avea mai mult curaj decât am fi avut noi în locul tău, și vei reuși să ieși învingător, ca să găsești și de aici înainte că viața este frumoasă, și să faci și pe alții să creadă același lucru despre ea. Eu nu m-am gândit niciodată cât e de frumoasă, până în vara aceea când ne-am întâlnit la Overdene și Shenstone, când m-ai făcut să înțeleg ce este frumosul. Din ziua aceea contemplam apusul sau răsăritul soarelui, fie pe valurile verzi ale Atlanticului, fie pe crestele însângerate ale munților, cascadele înspumate ale Niagarei, grădinile înflorite ale Japoniei, sau spuzeala de aur a nisipului din Egipt, mi-am adus aminte întotdeauna de tine. O, Dal, nici nu-ți imaginezi cu câtă plăcere aș veni la tine să-ți povestesc toate aceste minuni și să te fac să le vezi prin lumina ochilor mei, ca să pot înțelege mai bine grandoarea lor cu ajutorul tău.

Am auzit că nu primești pe nimeni; dar te rog, nu s-ar putea să faci pentru mine o excepție, permițându-mi să vin să te văd?

Când am aflat de accidentul tău eram la piramide... Luasem masa și mă așezasem pe terasa restaurantului. Lumina lunii mi-a răscolit amintirile, și tocmai mă hotărâsem să renunț la călătoria pe care aveam de gând să o fac spre izvoarele Nilului, și să mă întorc acasă, de unde să-ți scriu să vii să mă vezi; exact în clipa aceasta pe terasă a apărut generalul Loraine, în mână cu un ziar și cu o scrisoare de la Myra, și... l-am auzit ce spunea.

Spune Garth, ai fi ascultat chemarea mea? Astăzi însă, când tu nu mai poți veni la mine, te rog să-mi dau voie să vin eu să te văd. Dacă-mi vei spune: Vino, nu voi ezita nici un moment să plec la drum, indiferent în ce parte a globului mă va găsi chemarea ta. Să nu te gândești la adresa acestei scrisori care îți vine din Egipt, căci eu nu voi mai fi acolo când ea va ajunge la tine. Scrie-mi pe adresa de la Londra a mătușii mele, căci toate scrisorile îmi sunt adresate acolo și de aici îmi vin nedeschise.

Dă-mi voie să vin la tine și crede-mă că în oarecare măsură îmi dau seama de greua încercare prin care treci tu acum. Dumnezeu însă îți va da puterea ca să treci cu bine peste ea.

Crede-mă, că sunt și astăzi pentru tine mai mult decât aș avea curajul să-ți scriu în această scrisoare. IOANA CHAMPION"

Garth își desfăcu mâinile și rămase cu obrazul descoperit.

— Dacă nu te-a obosit prea mult lectura acestor scrisori domnișoară Gray, eu aș vrea să-ți dictez imediat răspunsul la aceasta din urmă, cât mai am proaspătă în memorie amintirea ei. Ai hârtie la îndemână? Muntumesc! Putem începe?

"Dragă domnișoară Champion,... sunt profund mișcat de scrisoarea dumitale plină de simpatie. Este o amabilitate extrem de delicată din partea dumitale să-mi scrii din depărtarea unde te găsești acum și unde sunt atâtea lucruri care te-ar fi putut determina să uiți de prietenii dumitale".

Urmă o lungă pauză. Infirmiera Rosemary Gray aștepta cu tocul în mână și tremura de teamă ca bătăile inimii care îi răsunau ca

niște ciocane în urechi, să nu se audă și dincolo de masă, până la fotoliul unde era el.

„Îmi pare foarte bine că nu ai renunțat la călătoria pe care aveai de gând să o faci spre izvoarele Nilului, dar...”

Din stratul de flori de sub fereastră se ridică o albină și umplu toată camera cu zumzetul ei, tulburând tăcerea care părea încremenită.

„...dar te rog să mă crezi, că dacă ai fi trimis după mine, aș fi venit”.

Albina bâzâia în jurul ferestrei, lovindu-se cu capul de sticla transparentă, până când găsi ochiul deschis pe unde intrase, apoi cu un zumzet sonor, ca un chiot de triumf se repezi spre libertate. Se făcu iarăși tăcere profundă, până când glasul limpede al lui Garth veni să o tulbure din nou.

„E mai mult decât amabil din partea dumitale să-mi propui să vii să mă vezi, dar...”

Infirmiera Rosemary lăsă tocul din mână.

— O, domnule Dalmain, dă-i voie să vină, zise ea.

— Nu vreau să vină aici, răspunse Garth pe un ton care părea definitiv.

— Bine, dar închipuie-ți cât de greu trebuie să fie pentru cineva care vrea să vină la un prieten care este în nevoie, și totuși se vede refuzat.

— Domnișoară Gray, gândește-te că pe ea o îndeamnă numai bunătatea sufletului ei nemăsurat de bun, să se ofere să vină la mine. Suntem prieteni și camarazi de multă vreme, și cred că ar fi profund mâhnită să mă vadă în starea în care sunt.

—Nu mi se pare deloc, continuă infirmiera Rosemary cu convingere. Dumneata nu poți citi printre rânduri? Sau e nevoie de un suflet de femeie ca să poată înțelege scrisoarea trimisă de altă femeie? Poate am citit în mod greșit această scrisoare? Îmi dai voie să o mai citesc odată?

Pe obrazul lui Garth se întipări o expresie de plictiseală iar în clipa următoare răspunse pe un ton de o violență neobișnuită până

acum în relațiile dintre ei și o cută i se săpă adânc între sprâncenele negre.

— Ai citit-o foarte bine, zise el, dar faci rău că insiști. Cred că am dreptul să dictez secretarei mele scrisorile pe care vreau să le trimit, fără să-i dau nici un fel de explicație.

— Te rog să mă ierți domnule Dalmain, zise infirmiera umilă. Am greșit.

Garth întinse brațul peste masă și câteva clipe îl lăsă nemișcat, dar văzând că nu se întinde nici o mână de împăcare spre el, și-l retrase.

— Să nu mai vorbim de asta, zise el cu un zâmbet curtenitor, și să uităm ce a fost, mica mea sfătuitoare. Sfaturile dumitale îmi pot fi în multe privințe de folos, dar nu în aceasta. Unde am ajuns? Da... „să-mi propui să vii să mă vezi”. Cum ai scris: „E foarte amabil” sau „E mai mult decât amabil?”

— „E mai mult decât amabil”, răspunse infirmiera cu glasul stins.

— Just, căci realmente este mai mult decât amabil din partea ei. Numai eu și ea suntem în stare să ne dăm seama de aceasta. Să continuăm.

„...Eu însă nu primesc vizitatori câtă vreme nu m-am refăcut după accidentul întâmplat, în așa măsură ca prezența mea să nu fie penibilă și nici să nu-și dea prea mult seama de ea cei din jurul meu. În timpul verii voi căuta ca aici la Gleneesh, în completă izolare, să mă obișnuiesc cu noua viață care mi-a fost impusă împreună cu toate necazurile ei. Sunt convins că prietenii mei îmi vor respecta dorința în această privință. La mine în casă este actualmente cineva care mă ajută cum nu se poate mai bine și cu toată răbdarea pentru a duce această hotărâre la bun sfârșit...”

Sau nu, stai, nu scrie așa, căci s-ar putea să nu înțeleagă sau să interpreteze gresit, strigă Garth. Ai început fraza?... Nu?... Foarte bine... Unde am rămas?”În această privință”.... Da, exact. Pune punct și lasă-mă să mă gândesc puțin!

Garth își acoperi fața cu mâinile și rămase multă vreme adâncit în gânduri.

Infirmiera Rosemary aștepta, în mână dreaptă cu tocul ridicat asupra hârtiei. Mâna stângă și-o ridicase la piept ca să-și stăpânescă bătăile inimii. Ochii ei dezmiardau cu o nesfârșită duioșie capul brun plecat al lui Garth.

După un timp Garth ridică obrazul spre ea.

”Al dumitale sincer Garth Dalmain”, zise el.

Fără să mai spună ceva, infirmiera Rosemary scrisse cuvintele dictate de el și puse punct.

CAPITOLUL 22

Tăcerea apăsătoare care urmă după ce scrisoarea fu terminată și plicul adresat, o întrerupse doctorul Rob care întrebă foarte jovial:

— Cine este bolnavul care astăzi are nevoie de mine? Doamna sau domnul? Mi se pare că nici unul, după cât văd eu, căci amândoi au aerul că sunt perfect sănătoși, așa că eu, doctorul, mă simt intimidat. E primăvară afară, dar aici în casă văd că e vară adevărată, continuă doctorul foarte mirat că-i vede pe amandoi palizi și tulburați. (Bănuiește imediat că amândoi încearcă să ascundă ceva). Afară te cheamă primăvara să pleci cu barca pe râu și să faci excursii. Domnișoară Gray, văd că ți-ai scos jerseul de lână și ai îmbrăcat din nou rochia de pânză albastră; evident îți vine mult mai bine, dar trebuie să bagi de seamă să nu răcești și hrănește-te cât se poate de bine. În regiunea aceasta oamenii trebuie să mănânce mult și dumneata de un timp încoace ai început să slăbești. Nici unul dintre noi nu dorește ca dumneata să devii transparentă ca o fantomă.

— Doctore Rob, de ce tachinezi mereu pe domnișoara Gray din cauză că e mică de satură și delicată, căci acesta nu este nici un defect.

— Dacă dumneata preferi, atunci o voi tachina pentru că este înaltă și voinică, răspunse doctorul Rob făcând cu ochiul spre infirmiera care se oprise în fața ferestrei și se uita la el cu o expresie plină de dezaprobare.

— Aș prefera să nu se facă nici un fel de comentariu în legătură cu înfățișarea ei, ripostă Garth cu glasul sec, pe urmă continuă ceva

mai împlânzit: Doctore, pentru mine ea este un glas care mă călăuzește. La început am încercat să-mi imaginez cum arată; astăzi însă mă mulțumesc să profit de utilitatea calităților ei pe care le cunosc și să nu mai mă ocup de ceea ce îmi este imposibil să îmi reprezint cu imaginația. Nu știu dacă te-ai gândit vreodată doctore că afară de Johnson care face parte din amintirile penibile pe care aproape le-am uitat, ființa aceasta este singura oare s-a apropiat de mine din ziua când mi-am pierdut vederea; singurul glas care a răsunat în jurul meu, căruia nu am posibilitatea să-i aplic o față și o expresie. Cu timpul vor mai veni și altele, dar deocamdată ea este singura în mijlocul întunericului care mă înconjoară.

În timp ce Garth vorbea, ochii scrutători ai doctorului Rob cercetau cu toată atenția în jurul lui, ca să descopere un amănunt demn de a fi examinat mai de aproape, apoi se fixară asupra scrisorii venite din străinătate care era pe masa de lângă el.

— Ia te uită piramidele, exclamă el. Aceasta este o marcă din Egipt. Uite ceva foarte interesant! Ai prieteni pe acolo, domnule Garth Dalmain?

— Scrisoarea aceasta a venit de la Cairo, răspuse Garth, dar cred că acum domnișoara Champion trebuie să fie în Siria.

Doctorul Rob începu să-și frământă mustața și rămase cu privirile fixate asupra scrisorii.

— Champion? repetă el. Champion? acesta este nume care nu se întâlnește prea des. Nu cumva cea care îți trimite scrisoarea este Onorabila Ioana Champion?

— Da, scrisoarea este de la ea, răspuse Garth mirat. Dumneata ai cunoscut-o, întrebă el și în glas îi tremură o profundă emoție.

— Foarte bine, răspuse doctorul cu glasul domol și sigur, îi cunosc înfățișarea, îi cunosc glasul și-i cunosc tot atât de bine și caracterul. Am cunoscut-o aici acasă și am cunoscut-o sub bătaia gloanțelor în străinătate, fapt cu care nu se pot lăuda mulți dintre cunoscuții ei. A fost însă ceva ce n-am cunoscut până astăzi la această femeie; scrisul ei. Îmi dai voie să mă uit la acest plic?

Micul scoțian pusese ultima întrebare infirmierei Rosemary dar aceasta era în fața ferestrei și sta cu spatele la el, admirând peisajul

din fața casei. Când se întoarse spre Garth, băgă de seamă că acesta făcuse de mult un semn de aprobare la întrebarea pusă de doctor, și pe obraz îi era întipărită o curiozitate stăpânită de a auzi cât mai multe din cele ce i-ar fi putut spune doctorul, domolită de jena categorică de a se feri să-l întrebe ceva. Doctorul Mackenzie ridică plicul și se uită la el.

— Da, exclamă el într-un târziu, seamănă întru totul cu ea: un scris ferm, energic și fără nici o ezitare, al unui om care merge drept înaintea spre țelul pe care și l-a propus. Ei dragă prietene, aceasta este o femeie și jumătate: dacă Onorabila Ioana este prietena dumitale, atunci dumneata te poți lipsi în viață de o mulțime de nimicuri care alături de ea nu au nici o importanță.

O roșeață subită îmbujora obrajii lui Garth, care până acum în întunericul din jurul lui dorise atât de mult ca cineva să-i vorbească despre ea și despre lumea în care trăia acum. Nici nu mai îndrăznește să spere că așa ceva mai e posibil. Dacăl ar fi știut că doctorul Robbie o cunoaște, cu câtă nerăbdare l-ar fi întrebat. Pe Brand ar fi trebuit să-l ispitească cu toată prudența, ca să nu se trădeze nici pe el nici pe ea. În fața lui Rob și a infirmierei Gray însă nu mai era nevoie de nici un fel de precauție, căci ascultând la ce spune, secretul lor nu ar fi fost divulgat.

— Unde ai cunoscut-o și când? întreabă Garth.

— Îți voi spune și unde am cunoscut-o și când am cunoscut-o, răspunse doctorul Robbie, dacă ești dispus la o povestire de război tocmai în această senină dimineață de primăvară.

— Ai unde sta, doctore; este în cameră un fotoliu și pentru domnișoara Gray? întreabă el abia stăpânindu-și nerăbdarea.

— Nu am, răspunse doctorul, deoarece atunci când vreau să mă bucur și eu de elocvența mea, prefer să stau în picioare. Infirmiera Gray nu are fotoliu nici ea, din cauză că stă la fereastră și admiră peisajul de afară. După toate aparențele a uitat și de mine și de dumneata că suntem în această cameră. Numai rareori ai să găsești femei pe care să le intereseze poveștile despre altele. Așează-te bine în fotoliu și aprindeți o țigară, căci e o plăcere să te vadă omul

fumând, în loc să stai cu fața îndreptată spre perete. Eu te văd rareori fumând, căci și acesta este un gest pe care l-ai deprins în societatea domnișoarei, care e toată ziua cu dumneata și tocmai din cauza aceasta de astădată nu este deloc curioasă să te vadă. Ce țigări fumezi?... Zenith-Markovich... nici nu se poate ceva mai delicat în interiorul casei duminale. În timp ce dumneata vei gusta fumul de tutun, eu voi încerca pe câmpul de război să gust fumul acru al ierbii de pușcă. Pe Onorabila Ioana Champion am cunoscut-o în Africa de Sud, pe vremea când războiul anglo-bur era în toi. Eu plecasem ca voluntar cu o coloană a Crucii Roșii, în calitate de chirurg. Era și ea cu noi în calitate de infirmieră, dar infirmieră în toată regula, nu de cele care toată ziua umblă cu puful de pudră și sticluta de apă de Colonia, căutând să ciripească în jurul patului răniților, spunându-le vorbe de spirit. Nu dragul meu, nu era dintre acestea, căci în spitalul acela de campanie domnișoara Champion era infirmiera șef care lucra din greu, și tot așa trebuia să lucreze și ajutoarele ei. Medicii și subalternii ei o adorau; toată lumea îi spunea Onorabila Ioana, iar unii dintre soldați îi pronunțau numele numai în patru silabe. Erau mulți răniți, oameni veniți de departe în țara aceasta depărtată care nu mai aveau nici rude nici prieteni, tineri care mureau cu zâmbetul pe buze, căci în clipa morții Onorabila Ioana era lângă patul lor și ploapele care se închideau de veci simțeau în clipa din urmă atingerea îmbălsămată a mâinii ei. Nu voi uita niciodată glasul ei când vorbea cu răniții și nici cuvintele categorice și blânde când da ordine subalternelor ei ca pe urmă complet schimbată să se întoarcă la patul unui Tommy și să-i vorbească atât de dulce cum n-ar fi fost în stare să-i vorbească nici mama nici iubita lui. Am profitat foarte mult de conversațiile cu ea; sufletul ei generos a fost pus de multe ori la încercare, dar s-a dovedit întotdeauna la înălțimea datoriei. O singură dată am văzut-o într-un moment de slăbiciune: aduseseră pe un tânăr soldat grav rănit, era aproape un copil. În timpul operației a stat la capul lui, dar operația nu a reușit și când l-a văzut că rămâne inert în brațele ei, a început să plângă cum doar mama lui l-ar fi plâns. Scena aceasta mi-a povestit-o chiar medicul care făcuse

operația, și spunea că în baraca de operații a plâns toată lumea când a văzut-o cât este de mișcată. Acesta a fost singurul caz când Onorabila Ioana și-a arătat slăbiciunea.

Garth ridică mâinile și-și acoperi obrazul; țigara îi căzu pe parchet fără ca el să-i dea atenție. Doctorul Rob o ridică de jos și frecă locul unde căzuse pe covor cu talpa ghetei, apoi aruncă o privire spre fereastră. Infirmiera Rosemary se întorsese și sta sprijinită de cercevea, dar nu se uită la el, ci privi înspăimântată spre Garth.

— M-am întâlnit cu ea de mai multe ori, în diverse ocazii, continuă doctorul Rob, dar nu eram în aceeași secțiune și nu am vorbit împreună decât o singură dată; mă întorceam de pe câmpul de luptă unde fusesem pentru a trata pe câțiva răniți care nu puteau fi transportați, și venisem după o nouă provizie de cloroform. În timp ce omul de serviciu se dusesse la farmacie ca să-mi aducă ce-mi trebuia, am făcut un rond prin sala răniților, și într-un colț îndepărtat am găsit-o îngenunchiată la căpătâiul unui soldat care trăgea să moară, și încerca cu vorbe blânde să-i aline ultimele suferințe. În clipa aceasta se auzi o detunătură și imediat patul fu acoperit de dărâmăturile acoperișului barăcii asupra căruia căzuse un obuz al artileriei burilor. Muribundul dădu un urlet de spaimă și încercă să se ridice. "Întinde-te din nou în pat și liniștește-te", zise Onorabila Ioana. "Da, dar nu aici", oftă omul îngrozit. Eram la câțiva pași de ei. În grabă plecasem fără să țin seama cum mă îmbrac și din cortul meu de campanie luasem o tunică de subofițer cu care mă îmbrăcasem din fugă. Ioana s-a întors spre mine și când m-a văzut nu mi-a spus decât atât: "Sergente, dă-mi o mână de ajutor să scoatem pe băiatul acesta de aici, căci nu vreau să stea în bătaia obuzelor tocmai acum". Aceasta au fost singurele cuvinte pe care le-a pronunțat Ioana în clipa când un obuz explodase tocmai deasupra ei. L-a apucat de subțiori și mi-a făcut semn ca eu să-l iau de picioare, pe urmă am trecut în dosul unui paravan și de aici pe un coridor la capătul căruia am intrat într-o cameră, unde era un pat desfăcut și pe pereți fotografii și un raft cu cărți. "Să ne oprim aici sergente" și am întins rănitul pe pat. "A cui e camera aceasta?" am întrebat eu. S-a

uitat mirată la mine, dar văzând că sunt străin, mi-a răspuns politicoasă: "E camera mea, dar până îmi vine rândul să mă culc, el săracul nu va mai avea nevoie de pat". Aceasta a fost singura mea întâlnire cu Onorabila Ioana, dar trebuie să recunoști că pentru a putea suporta o astfel de scenă, îi trebuiau nervi, nu glumă. Puțin după aceea eu mă săturasem de război și m-am întors acasă.

— În Anglia nu ai întâlnit-o niciodată?

— Am întâlnit-o, dar ea nu-și mai amintește mine; n-a făcut nici cel mai mic semn că m-ar fi recunoscut. Nici nu e de mirare; în Africa purtam barbă, căci nu mai aveam timp să mă rad; afară de asta tunică în care m-a văzut, ea m-a considerat sergent și nu chirurg. Nu e vina ei că nu s-a gândit că în furnicarul de pe Picadilly s-ar putea întâlni cu un camarad de pe front, sfârși doctorul Rob.

— Dar acum după ce ți-am depănat această lungă poveste, va trebui să mă duc până la casa grădinarului, căci soția lui mi-a trimis vorbă să mă duc să o văd; mi se pare că au „spor” în casă. Bietul om nu ar fi avut de așa ceva tocmai acum. Înainte de plecare va trebui să trec și pe la sufragerie să văd pe doamna Margery. Biata de ea, e foarte îngrijorată din cauză că nu mai poate digera slănină friptă. Spune că-i face impresia că slămina prăjită i se așează între spete; acesta nu este exact drumul normal pe care trebuie să-l urmeze slămina prăjită când o mănânci. Așa că dacă îmi dați voie, voi suna să vină doamna Margery.

— Nu suna acum, ci ceva mai târziu doctore, se auzi glasul infirmierei de la fereastră, și te rog să mă aștepti în sufragerie unde voi veni și eu imediat. Iar în timp ce vei sta de vorbă cu doamna Margery, eu voi alerga să-mi pun boneta și să fac o plimbare de un ceas prin pădure, așa că te voi însoți la plecare, dacă domnul Dalmain nu are nimic contra.

Când intră în sufragerie, câteva clipe mai târziu, Ioana găsi pe doctorul Mackenzie oprit în mijlocul covorului din mijlocul camerei, exact ca și în dimineața când se văzuseră pentru prima dată. Când o văzu, se uită la ea cu privirea rătăcită.

— Ei, ce zici? Va trebui să plătesc oalele sparte...

Ioana se apropie de el cu amîndouă mâinile întinse.

— O, sergente; bătrînul și fidelul meu sergent. Vezi ce pățești dacă îmbraci haine străine! Și eu care m-am prezentat aici sub numele altei femei. Va să zică dumneata m-ai cunoscut chiar din prima clipă când am intrat în această cameră?

— Chiar din prima clipă când te-am văzut, răspunse doctorul Robbie.

— Și de ce nu mi-ai spus imediat? întrebă Ioana.

— Pentru că-mi închipuiam că ai motivele dumitale care te determină să te prezinți drept infirmiera Rosemary Gray, și nu e treaba mea să mă amestec sau să-ți stabilesc identitatea pe care ți-ai ales-o.

— Ce om cumsecade ești dumneata, exclamă Ioana. Îmi aduc aminte de calmul și discreția dumitale când postat aici în mijlocul camerei te-ai uitat la mine și m-ai salutat spunându-mi: Bine ai venit infirmieră Rosemary Gray, când ai fi putut tot atât de bine să-mi spui: Bună ziua domnișoară Champion, ce mai faci? Ce te determină să vii în casa asta cu un nume de împrumut?

— Puteam să spun și asta, dar mulțumesc lui Dumnezeu că n-am spus-o, zise doctorul Robbie.

— Bine, dar te rog să-mi spui ce te-a făcut să te trădezi tocmai acum ?

— Dragă domnișoară, zise doctorul punând mîna pe brațul ei. Toată viața am fost obișnuit să știu și să fac, fără ca cineva să știe despre ce fac. Dumneata ai trecut aici printr-o grea încercare, nu numai din cauza lui, ci din cauza noastră a tuturor, o încercare pe care numai puține femei ar fi putut să o ducă la bun sfârșit. Pentru ca să poți duce până la capăt această încercare mi-am dat seama că vei avea foarte curînd nevoie de cineva cu care să împărți acest secret al dumitale și în fața căruia să poți deveni din când în când dumneata însăși. Când am văzut că i-ai scris și că ai trimis scrisoarea să fie expediată tocmai din Cairo, ca pe urmă să o aștepți în fiecare clipă să se întoarcă înapoi la cel căruia îi era destinată; pe urmă să fii obligată să i-o citești tot dumneata și să scrii răspunsul pe care ți-l va dicta, răspuns pe care eu l-am ghicit de cum am intrat în cameră că a fost

un refuz de a te primi să vii să-l vezi, mi-am dat imediat seama că a sosit momentul să-ți dau de știre că ai alături de dumneata un prieten și un aliat care este unul dintre cei întorși din Africa de Sud și ca și ei, este gata să-și sacrifice brațul drept pentru Onorabila Ioana Champion.

Ioana ridică spre el privirea plină de recunoștință, dar nu zise nimic, deoarece în clipa aceasta ar fi fost incapabilă să articuleze o vorbă.

— Dacă e posibil, continuă doctorul Rob, spune-mi drag mea care este motivul că el respinge atât de categoric propunerea de a te primi lângă el, când prezența dumitale i-ar fi în realitate atât de prețioasă tocmai acum.

— O, doctore, răspunse Ioana, aici este o poveste lungă, datorită neîncrederii și greșelii, dar toată neîncrederea și greșeala a pornit de la mine. Până când dumneata vei sta de vorbă cu Margery, eu mă duc să mă îmbrac și în timpul cât va dura drumul prin pădure, îți voi spune ce s-a întâmplat între mine și el, ca să-ți poți da seama de tristul motiv care ne-a tulburat la amândoi viața. se poate ca sfatul dumitale și cunoștința sufletului omenesc pe care o ai, te va ajuta ca să găsești un mijloc de scăpare din situația în care ne găsim.

În timp ce trecea prin hol și se pregătea tocmai să urce scara la etaj, Ioana se întoarce și privi la ușa închisă a bibliotecii, dincolo de care era Garth. Își simți inima zvâcnind de emoție când se gândi la ce-și va fi închipuit Garth după ce ascultase povestea doctorului. Îi era peste putință să plece de acasă înainte de s-ar duce să vadă încă odată ce face și cum se simte.

Fără să-și dea seama ce face, Ioana comise o indiscreție de care înainte ar fi fost incapabilă: deschise încetisor ușa de la intrarea principală și înconjurând casa până la terasă, se opri în fața ferestrei deschise a bibliotecii, călcând în vârful picioarelor și mergând pe bordura de iarbă ca să nu facă nici un fel de zgomot.

Niciodată nu se apropiase de el fără să-l prevină, căci știa că se ferea întotdeauna să nu fie surprins de privirile indiscrete ale cuiva... Dar de astă dată... numai acum... și pe urmă s-a terminat...

Ioana se uită pe fereastră: Garth era mereu în fotoliu, puțin întors într-o parte, cu brațele încrucișate pe masă și cu obrazul îngropat în palme. Plângea, cum auzise uneori pe câte un soldat plângând în timpul chinurilor atroce ale unei operații primejdioase. În timpul plânsului acestuia, Garth murmură abia simțit: "*O soția mea... soția mea... soția mea!*"

Ioana o rupse la fugă. Nici ea nu-și mai dădea seama cum de o duceau picioarele. Instinctul însă îi spunea, că dacă s-ar da acum de gol, totul s-ar fi pierdut, și-și aduse aminte de cuvintele lui Deryck: *Dacă ți la fericirea lui și a ta, fii cu băgare de seamă.* Avertismentul lui Deryck îi răsună în urechi, parcă ar fi fost alături de ea chiar în clipa aceea. Pe urmă nu mai avea mult de așteptat, căci era sigură că după ce zbuciumul lui de acum se va liniști, dorința de a o primi va fi mai tare decât prudența lui. Scrisoarea pe care i-o dictase, nu plecase încă și poate o va transcrie. Va fi suficient să-i spună "*Vino*", și în clipa următoare va fi în brațele lui.

Intră fără cel mai mic zgomot în casă.

Un ceas mai târziu când se întoarse după plimbarea pe care o făcuse prin pădure cu doctorul, îl găsi în fața ferestrei, stând în picioare și ascultând zvonul care venea din grădină și pe care începuse să-l distingă în toate variațiile lui. Arăta atât de senin și de bine dispus când se întoarse spre ea, auzind-o că se apropie, încât îi fu peste putință să creadă că luminile ochilor îndreptați spre ea, sunt stinse pentru vecie.

— Ți-a plăcut plimbarea prin pădure? După masă mă voi duce și eu împreună cu Simpson să ne plimbăm puțin. Dar până atunci domnișoară Gray, dacă nu ești obosită, am putea continua corespondența întreruptă azi-dimineață.

Garth dictă cinci scrisori și făcu un cec. Ioana băgă de seamă că scrisoarea trimisă de ea dispăruse de pe masă, dar răspunsul era tot acolo, și aștepta să fie expediat. Ezită un moment înainte de a fi îndrăznit să-l întrebe:

— Ce facem cu scrisoarea adresată domnișoarei Champion. O expediem așa cum este, domnule Dalmain?

- Sigur că da; cred că am terminat-o!
- Credeam, zise Ioana puțin enervată și întorcând privirea în altă parte, credeam că probabil după cele ce v-a spus doctorul Mackenzie, vă veți...
- Ceea ce mi-a povestit doctorul Robbie despre ea nu poate schimba situația întru nimic, în ceea ce privește venirea ei aici, răspunse el cu capul ridicat. Pe urmă adăugă ceva mai blând: Cel mult mi-a adus aminte...
- Ce anume? întrebă Ioana și-și încrucișă mâinile ce piept.
- Ce suflet nobil are fata aceasta, răspunse Garth dând drumul unui rotocol de fum care își făcu încetișor loc în lungul camerei și ieși pe fereastră.

CAPITOLUL 23

Când se dădu jos din tren în mica stație depărtată din regiunea aceea uitată de pume, Deryck Brand cercetă cheiul prunduit al gării cu privirea, în nădejdea că va vedea pe Ioana. Era foarte de dimineată, dar ea spunea întotdeauna: "Cu atât mai bine", de fiecare dată când trebuia să se scoale mai de dimineată ca de obicei. În fața gării însă nu era nimeni afară de funcționarul care părea foarte grav, din cauză că rămăsese el singur ca să primească trenul.

Nu mai era nici un călător, și după ce conductorul îi dădu jos geamantanul, săltă din nou în vagon și trenul plecă numaidecât.

După ce trenul petrecut de privirea funcționarului oprit în fața gării se pierdu la cotitură, acesta se întoarse în partea opusă, ca și cum ar fi vrut să se convingă nu cumva mai vine unul, apoi văzând geamantanul, se îndreptă spre el. Câteva clipe se opri gânditor în fața lui, ca și cum ar fi vrut să memoreze numele hotelurilor imprimare pe etichetele colorate care se vedeau pe el, și după câteva clipe intră din nou în birou.

Doctorul Brand nu era niciodată grăbit, căci zicea întotdeauna: "Oamenii trebuie lăsați de capul lor; cele câteva minute pe care le câștigi zorindu-i, mai mult te încurcă decât îți folosesc". Acest obicei

al doctorului însă nu era deloc pe gustul pacienților care veneau să-l consulte și a ajutoarelor care se foiau în jurul lor în spital.

De astă dată însă doctorul simțea imediat nevoia să mănânce ceva, căci aerul de munte îi făcuse poftă de mâncare, dar mai ales ar fi vrut să vadă de ce n-a venit Ioana în calea lui. Văzând însă că geamantanul nu vrea să se miște singur și nici comisionarul nu vine nechemat, se urni din loc și strigă omul care aștepta la distanță.

– Hai mai repede băiete!

– Vreau să-mi iei geamantanul!

– O fi ăsta al dumneavoastră? întrebă comisionarul cu îndoială.

– Cred că al meu o fi, și mai cred că geamantanul și cu mine am vrea să mergem până la Castelul Gleneesh dacă dumneata ai avea amabilitatea să-l iei și să-l duci până la mașina care văd că așteaptă la ieșirea din gară.

– Mi se pare că mi-a făcut o farsă, murmură comisionarul după ce ajunsese din nou pe peronul gării. Când de întoarse și se uită în lungul drumului, mașina cu geamantanul și călătorul dispăreau din vedere. "Numai de nu m-ar fi tras pe sfoară, să ia un geamantan străin", murmură scoțianul și intră să-și termine strachina de orez cu dulceață pe care tocmai i-o aduseseră de acasă.

În timp ce mașina urca printre coline la deal, doctorul se gândi la ce s-a mai întâmplat la castel, pe urmă începu să se neliniștească din cauza lipsei Ioanei care nu venise să-l aștepte la gară. Ar fi fost mult mai bine dacă ar fi venit și ar fi stat de vorbă în liniște înainte de a ajunge la castel. Se gândise dinainte că pe platforma gării, în lumina tulbure a dimineții va vedea de departe statura robustă a Ioanei. Dezamăgirea asta începuse să-l neliniștească; nu cumva efortul făcut de ea îi zdruncinase complet nervii? Ce poate fi, de n-a venit!

Trecând de o cotitură a drumului care șerpuia pe coasta muntelui, în depărtare începură să se zărească turnurile castelului, și după altă bucată de drum putu distinge în toată splendoarea construcția masivă a castelului Gleneesh cu peluzele lui înflorite și

aleile cu pietrișul strălucitor, dincolo de care era parapetul masiv de piatră care ducea până departe în vale.

La intrarea principală îl primi Simpson, și era cât pe ce să întrebe de „domnișoara Champion”. Imprudența aceasta îi aduse aminte că trebuie să fie cu toată băgarea de seamă în această casă unde Ioana reușise atât de bine să joace farsa pusă la cale de el. Nu și-ar fi iertat niciodată greșeala de a o fi trădat tocmai acum când planul lor era pe cale să dea cele mai bune rezultate.

— Domnul Dalmain vă așteaptă în bibliotecă, Sir Deryck, zise valetul.

Garth se ridică din fotoliu și se apropie de el cu mâna întinsă, pe față cu un zâmbet de bunăvenire și umblând atât de sigur încât doctorul se uită la el mirat, pentru a se convinge dacă omul acesta care se mișca atât de ușor și plin de grație, era realmente orbul pe care venise să-l vadă. Abia pe urmă băgă de seamă o panglică neagră de mătase care era întinsă de la fotoliul pe care îl părăsise Garth până la ușă. În timp ce se apropia de el, mâna lui stângă lunecase în lungul acestei panglici.

Doctorul strânse cu efuziune mâna întinsă spre ei și exclamă emoționat:

— Bine te-am găsit dragul meu prieten! Ce schimbare de când nu te-am văzut!

— Nu e așa? Și toate acestea i le datorez ei, răspunse Garth încântat. Excelentei infirmiere pe care mi-ai trimis-o. Trebuie să știi că este o fată neprețuită, (în timpul acesta se întorsese din nou la fotoliul său și împinse spre doctor pe cel în care de obicei sta Ioana). Aceasta a fost ideea ei, zise el și deznodă panglica pe care o întrebuințase și care era legată de fotoliu cu un fir de ață invizibil. Una duce la ușă, una în fața pianului și a treia în fața ferestrei. Cum le-ai putea dumneata deosebi una de alta?

— După culoare: una este neagră, alta violetă și una cafenie, răspunse doctorul.

— Da, dumneata le-ai putea distinge după culoare, eu însă nu mai văd culorile, ci le disting după țesătură și după grosime, amănunt pe care dumneata nu-l vezi dar eu m-am obișnuit să-l

disting imediat după pipăit, îmi face plăcere uneori să mă gândesc și la culori și port cravate de care îmi dau perfect seama cum se armonizează cu hainele pe care le îmbrac. O altă infirmieră ar fi în trebuință o panglică, roșie, una verde, una albastră și stând ținut ceasuri întregi în fotoliul acesta m-aș fi frământat neconținut, gândindu-mă că aceste panglici nu se armonizează deloc cu covorul din bibliotecă. Cu toate acestea, domnișoara Gray și-a dat seama imediat ce profundă semnificație au culorile pentru mine, cu toate că nu le pot vedea cu ochii.

— Văd că ești foarte mulțumit de ea, zise doctorul și-mi face plăcere această constatare.

— Mulțumit! exclamă Garth. Doctore, nu-ți dai seama că femeia aceasta mi-a redat plăcerea de a trăi. Mi-e rușine când îmi aduc aminte de decăderea morală în care m-ai găsit prima dată când ai venit la castel... un nenorocit care se proptea de pereți, cum spune doctorul Robbie. Nu mă îndoiesc că ți-ai închipuit despre mine că sunt o secătură și un laș.

— Nu mi-am închipuit nici una nici alta, dragul meu. Ai trecut printr-o încercare atât de grea, încât nici unul dintre noi nu ar fi fost în stare să o înfrunte, și cu ajutorul lui Dumnezeu ai reușit să ieși biruitor.

— În parte, aceasta ți se datorește dumitale, dar în cea mai mare măsură domnișoarei Gray. Mi-ar fi plăcut să fi rămas acasă, ca să vă întâlnești, dar a plecat la niște prieteni unde va petrece ziua de azi și de mâine.

— A plecat? Tocmai acum și-a găsit să plece, exclamă doctorul mirat și gata să comită o nouă imprudență.

— Da, a plecat aseară pentru week-end la cineva care stă prin apropiere. Mi-a spus că nu se duce tocmai departe, așa că luni dimineața va fi înapoi. A fost o ocazie de care voia să profite, căci venind tu aici, eu nu rămâneam singur. Doctore trebuie să-ți spun că a fost extrem de amabil din partea ta să faci un drum atât de lung ca să vii să mă vezi. Ceea ce ai făcut pentru mine, este mai mult decât ar putea un om să aștepte din partea unui doctor atât de ocupat.

— Dragul meu, te rog să nu te mai gândești la asta; e adevărat că am venit special pentru ca să te văd, dar afară de asta mai ai în vecinătate pe cineva care mă interesează. Îți spun aceasta numai pentru ca să fii complet cinstit față de mine însumi și pentru a te obliga să nu-mi fii mai recunoscător decât trebuie.

— Îți mulțumesc, dar aceasta îmi facilitează situația față de tine, fără să reducă întru nimic recunoștința pe care ți-o port. Mi se pare însă că acum simți nevoia să te scuturi de praf și să mănânci ceva, iar eu te țin de vorbă. Ascultă Brand, continuă Garth după un moment de ezitare, îmi pare foarte rău că nu vei avea pe nimeni care să-ți fie tovarășie în timpul mesei, de vreme ce domnișoara Gray e plecată. Mi-e cât se poate de penibil să mă gândesc că va trebui să rămâi singur... dar eu mănânc aici în cameră și mă servește Simpson.

— Da, înțeleg... nici nu se poate altfel, zise doctorul întorcându-se spre el. (Garth nu-i văzu privirea înduioșată, dar tonul cu care Deryck pronunță aceste cuvinte, îi dădu curajul să continue).

— Mi-ar fi peste putință să stau la aceeași masă, chiar cu domnișoara Gray; noi mâncăm întotdeauna separat. Nici nu-ți poți imagina ce penibil e să-ți cauți bucată de mâncare pe pipăite în toată farfuria și să nu ai niciodată certitudinea că mai este în farfurie ori a sărit pe fața de masă, sau o ai în poală ori pe cravată, în timp ce tu o cauți în altă parte.

— Nu dragă Garth, situația aceasta e peste putință să și-o imagineze cineva, dacă nu a trecut printr-una. Dar mă mir cum preferi să fii servit de Simpson în loc să fii servit de domnișoara Gray care cunoaște astfel de cazuri și are experiența necesară.

— Uite ce, zise Garth și se roși din nou, Simpson mă bărbierește, mă îmbracă și mă duce la plimbare, și cu toate că ajutorul lui mi se pare penibil în situația care mă găsesc, totuși am început să mă obișnuiesc și cu asta. Situația de acum o putem rezuma în câteva cuvinte: Simpson reprezintă pentru mine ochii care îmi lipsesc iar domnișoara Gray este viziunea spiritului meu. Simpson este singurul contact real care există pentru mine în mijlocul întunericului; poate nu știi că domnișoara Gray nu m-a atins

niciodată... nici mâna n-am dat-o până acum, și sunt foarte mulțumit de asta, căci pentru mine ea este numai spiritul și glasul pe care îl aud, un glas minunat de blând și de reconfortant. Presimt că fără fata asta mi-ar fi imposibil să mai continui această viață.

Garth întinse brațul și sună să vină Simpson.

— Condu pe Sir Deryck în camera lui; domnia-sa îți va spune câns să-i servești masa. După ce vei fi din nou liber, să vii ca să facem o mică plimbare. Pe urmă, dragă Brand, voi fi liber, dar te rog să nu te sinchisești de mine, dacă nevoia să te odihnești sau vrei să faci o plimbare, ca să uiți de preocupările pe care le-ai lăsat la Londra.

După ce făcu o baie, doctorul își îmbracă pantalonii de sport și o haină de vânătoare, pe urmă se îndreptă spre sufragerie unde mănca cu multă poftă. În timpul mesei se gândi la Ioana și tocmai se întreba cum prepară bătrâna Margery cafeaua aceasta excelentă, când apăru și bătrâna, așa că se interesă numaidecât de rețetă.

— O prepar într-un filtru de teracotă, răspunse bătrâna foarte simplu... Domnule doctor, dacă ai terminat masa, te rog fii bun să vii cu mine, dar să nu faci nici un fel de zgomot.

Doctorul se ridică de la masă și ieși după ea.

— Încetișor, șopti bătrâna întorcându-se spre el. Nu e totul în ce prepari cafeaua, continuă ea, ci cum o prepari. Apoi după ce mai urcă o serie de trepte: o prăjești proaspătă, o macini proaspătă și o fierbi cu apă proaspătă.

Trecură printr-un coridor strâmt și întunecos și ajunseră într-o galerie ai cărei pereți erau acoperiți de un tapet vechi și în toate părțile atârnavau tablouri și armuri. La capătul galeriei bătrâna se opri în fața unei uși, și după ce bătu încetișor, o deschise.

— Unde mergem doamnă Margery? întrebă doctorul oprindu-se.

— Nu mai mergeam, căci am ajuns, răspunse bătrâna. Domnișoară Gray, a sosit Sir Deryck, zise ea, și intrară amândoi într-un mic salonaș foarte confortabil.

În cămin ardea un foc vesel, iar în fața lui era un fotoliu și în acesta doctorul recunoscuse imediat pe Ioana, cu toate că nu-i vedea decât creștetul capului.

— O, Dicky, exclamă Ioana și glasul ei vibra de emoție, ai venit! Haide repede și închide bine ușa. Vino, dă-mi mâna, sau trebuie să ies în calea ta? Ești singur, nu știe nimeni unde ești?

— Ioano, exclamă doctorul, Ioano!

În clipa următoare însă rămase mut de mirare. Ochii Ioanei erau legați cu o fâșie de mătase neagră, înnodată la ceafă. În atitudinea acestei femei care sta cu ochii legați în fața luminii, era ceva de o tristețe tragică.

— Ioană, exclamă doctorul pentru a treia oară, va să zică aceasta ți-e plimbarea.

— Dragul meu, răspunse Ioana, am plecat pentru două zile în țara fără lumină. Deryck, trebuia să fac acest gest, căci este singura posibilitate pentru a putea fi de real folos lui Garth de aici înainte. Eu nu am avut niciodată prea multă imaginație, și puțină pe care am avut-o, am epuizat-o în efortul de până acum. El nu se plânge niciodată de nimic și din cauza aceasta nu am de unde ști care este partea cea mai penibilă a stării în care se găsește. În consecință acesta este singurul mijloc pentru a-mi putea da seama de realitate, încercând eu însămi timp de patruzeci și opt de ceasuri, ce înseamnă viața în mijlocul tenebrelor. Simpson și bătrâna Margery m-au înțeles și dau tot concursul; Simpson are grijă ca drumul să fie liber când vreau să ies din cameră sau să plec din casă, căci cu doi orbi trebuie să fii foarte prudent, ca să nu dea unul peste altul. Margery mă servește cu tot ce eu nu mă pot servi singură, și trebuie să știi dragă Dicky că sunt foarte multe lucruri pe care nu le pot face. Pe urmă întunericul acesta blestemat, perdeaua aceasta neagră întinsă în fața ta, uneori rigidă și impenetrabilă ca un zid la câteva degete de tine, pe urmă tot mai departe și tot mai neagră, ca fundul unei prăpăstii care ar vrea să te înghită. Din fundul acestui întuneric se aud glasuri care urcă până la tine, le auzi din ce în ce mai distinct, un murmur tumultuos care urcă și crește mereu și simți că freamătul

acesta plecat din necunoscut începe să te chinuiască din ce în ce mai persistent și mai insuportabil, căci nu știi de unde vine. Dimineața când te trezești, în jurul tău e același întuneric ca și în timpul nopții, și auzi din nou aceleași glasuri aproape de tine, câteodată alături, altă dată ți se par că vin de sub pat, iar uneori din fundul pământului pe care nu-l mai vezi. Am început această experiență abia aseară dar te rog Deryck să mă crezi că mă gândesc cu groază la dimineața de mâine. El se trezește însă în fiecare dimineață în mijlocul acestui întuneric etern, fără nici o nădejde de a mai vedea vreodată lumina soarelui care strălucește afară. Pe urmă timpul cât trebuie să stai la masă...

— Cum adică... și în timpul mesei? întrebă doctorul consternat.

— Sigur că da; și trebuie să-ți imaginezi înfrigurarea cu care vânezi ultimul duminic pe care îl știai în farfurie, dar pe care îl cauți zadarnic, căci poate acum e pe fața de masă sau în altă parte, și când vine al doilea fel sau când te ridici de la masă, constăți că e la tine în poală. Nu mă mir deloc că Garth nu-mi dă voie să stau cu el la masă. Dar după ce voi trece prin această experiență, cred că va fi de acord și voi ști cum trebuie să-l ajut, ca să nu mai întâmpine nici un fel de dificultate. Crede-mă Dicky, acesta era singurul mijloc pentru a-i deveni și de aici înainte utilă, singurul care îmi mai rămăsese.

— Ai dreptate Ioană, răspunse doctorul, (de sub bandajul ei Ioana nu putut vedea expresia întipărită pe fața lui Derick), căci pentru ca tu să fii cu adevărat ceea ce ești, nu-ți mai rămăsese nici un alt mijloc pe care să-l încerci.

— Sunt foarte mulțumită că mă aprobi, căci mă temeam grozav să nu găsești că e nebunie ceea ce fac eu acum. Cu toate acestea trebuie să încep, acum sau niciodată, căci sunt convinsă și cred că dacă mă va ierta pentru ce i-am făcut, aceasta va fi ultima duminică pe care o petrec departe de el. Spune-mi Deryck, crezi că mă va ierta?

— Ce pot eu să-ți spun draga mea; trebuie să procedezi cu toată prudența, căci altfel venirea mea aici nu e de nici un folos. Spune-mi te rog, nu-ți scoți bandajul acesta deloc?

— Numai când îmi spăl fața, căci mi-e teamă să nu fiu tentată să deschid ochii pentru câteva minute. Astă-noapte bandajul mi-a ținut atât de cald, încât nu am putut dormi deloc și a trebuit să-l scot timp de un ceas sau două, dar înainte de revărsatul zorilor l-am pus din nou.

— Și ai de gând să-l porți până mâine dimineață?

Ioana zâmbi, căci înțelese numaidecât unde vrea să ajungă doctorul.

— Până mâine seară, dragă băiete, zise ea cu glasul blând.

— Nu se poate dragă Ioana; sunt convins că înainte de plecare ai vrea să mă vezi; ar fi absurd ca să duci atât de departe acest experiment.

— Nu dragul meu, răspunse Ioana plecându-se în fotoliu, trebuie să înțelegi că eu vreau să-mi dau seama de situația penibilă în care se găsește el în clipa când tu prietenul lui, vii la el și el nu te poate vedea, iar tu nu ești pentru el decât un glas și o formă omenească pe care o poate pipăi, dar a cărei înfățișare nu este altceva decât o simplă amintire. Tocmai din cauză că auzindu-te numai, fără să te și vad, mi se pare atât de greu de suportat, voi avea puterea necesară ca să devin utilă pentru el. Nu va putea să-mi spună : „înainte de plecare tu ai stat cu el de vorbă și l-ai văzut”, căci voi avea dreptul să-i răspund: a venit și a plecat, dar eu nu l-am văzut nici la plecare nici la venire”

Doctorul se apropie de fereastră și începu să fluiera încetitor o melodie. Ioana își dădu seama că încearcă să-și domolească decepția pe care i-o pricinuisese, de aceea așteptă în liniște. Nu mult după aceea fluieratul se întrerupse și doctorul începu să râdă cu hohote. Îl auzi că se întoarce și se apropie de ea.

— Tu ai fost întotdeauna femeia care nu te-ai oprit la mijlocul drumului pe care ți l-ai propus. Măsurile numai pe jumătate nu puteau intra în vederile tale. N-am ce face; trebuie să te aprob și de astă dată.

Ioana întinse mâna după el.

— Dragul meu, acum sunt convinsă că mă vei ajuta; dar crede-mă, niciodată nu te-am văzut atât de aproape de a fi egoist.

— În fiecare dintre noi dormitează o a doua natură care este dușmanul neîmpăcat al firii noastre adevărate. Noi bărbații suntem niște brute și avem pretenția să ocupăm întotdeauna primul loc în viața femeilor care ne interesează, nu numai a celor care ne aparțin ci și a celor asupra cărora ne închipuim că avem anumite drepturi. Ai putut constata acest adevăr la fiecare pas, în relațiile dintre părinți și fiicele lor, dintre frați și surorile lor, între prieteni față de prieteni. Acesta este instinctul naturii pe care încă trebuie să o stăpânești. Dă-mi voie să mă duc să-ți aduc mantaua și pălăria. Nu vrei? Aș ști unde să le găsesc, căci de multe ori o servesc și pe Flower... Bine... îți voi trimite pe bătrâna Margery, dar nu pierde prea mult timp. Să nu ai nici o grijă că ne-am putea întâlni cu Dalmain, căci tocmai acum l-am văzut traversând terasa pipăindu-și drumul cu bastonul. Cât de mult ai reușit să faci pentru omul acesta într-un timp atât de scurt... Vom putea corbi mult mai liber în timpul plimbării pe care o vom face și vei afla multe lucruri care îți vor putea fi de folos când va veni vremea să ajuți pe prietenul nostru. Bagă de seamă când cobori scara cu bătrâna Margery, nu cumva să cădeți pe scară; ar fi păcat, deoarece bătrâna prepară o cafea minunată...

CAPITOLUL 24

În biblioteca castelului Gleneesh stăpânea o profundă tăcere în timp ce Garth și Deryck își fumau tihniți țigările, gustând beatitudinea intensă ce urmează unei mese copioase, servită după o plăcută plimbare prin poienile și plaiurile din jurul acestui castel secular. Ioana care era singură în salonul de sus, copleșită de întunericul pe care și-l alesese singură, sta cu urechea ațintită și i se părea că aude zvonul potolit de glasuri ce venea de jos, dar nu putea prinde înțelesul conversației lor.

Nu putea vedea nici pe Garth îmbrăcat în smockingul elegant care îi sta atât de bine pe trupul lui zvelt; doctorul își îmbrăcarea fracul impecabil pe care îl adusese cu el, căci știa că Ioana ține mult ca toate cunoștințele ei să se îmbrace în mod ireproșabil când

coboară la masă; de unde era să bănuiască Deryck că biata Ioana nu va avea de astă dată ochi ca să-l poată vedea și pe el.

Doctorul era de altfel din fire foarte exigent când era vorba de îmbrăcăminte și umbla întotdeauna în hainele cele mai impecabil tăiate și cât se poate de corect ca înfățișare; singura concesie pe care și-o acorda, era haina lui veche de Norfolk cu care se ducea la vânătoare și contra căreia doamna Brand avea o constantă aversiune.

— Deryck, spunea Lady Brand de câte ori îl vedea îmbrăcat cu ea, dacă bătrânul croitor care ți-a făcut haina aceasta ar putea să se ridice din groapă să te vadă cu ea, de rușine s-ar întorce imediat la cimitir, văzând că o haină atât de veche care poartă adresa firmei lui, mai poate fi purtată și astăzi de către un client de odinioară.

— Draga mea, protestă doctorul, nu știu ce te face să numeri pe croitorul meu din morți, când în realitate el și eu, împreună cu haina aceasta minunată, mai avem mulți ani de trăit în perfectă mulțumire.

Într-un rând, tocmai în timpul mesei, după ce dădu o fugă până la fereastră să vadă ce zgomot vine de pe stradă, Lady Brand oftă îngândurată.

— Ce s-a întâmplat dragă? întrebă numaidecât doctorul care se uita la ea.

— Am văzut un grup de șomeri care trece pe stradă și m-am gândit că ar fi bine să dau unuia dintre ei Norfolkul tău, dar în halul în care este, nici nu îndrăznesc să-l ofer cuiva.

— Evident că nu poți să-l oferi draga mea, răspunse doctorul zâmbind înduioșat.

— Să știi însă că dacă vine vreun cerșetor bătrân și zdrențaros, am să i-l dau numaidecât.

— Foarte bine draga mea, răspunse doctorul adunându-și scrisorile de pe masă și uitându-se la ceas; dar să nu uiți că imediat după aceea eu voi pune pe cerșetor în urmărire și-mi voi răscumpăra haina de la el la un preț oricât de ridicat, iar tu va trebui să plătești biletul de la spălătorie. Prin urmare va fi mult mai bine ca să-i dai bătrânelului un shilling când va veni și să nu te ocupi de haina mea.

— Sunt convinsă că dacă ar ieși pe Wimpole Street îmbrăcat cu haina asta, bietul bătrân va fi imediat arestat.

— Evident, adăugă doctorul, căci cel mai găgăuță dintre agenți l-ar bănuși că a furat-o și l-ar aresta pe loc, iar adevărata hoață ar scăpa nepedepsită, sau în cazul cel mai rău, tot eu ar trebui să mă duc să o scot de la închisoare. De altfel, hoața aceasta mi-a furat până acum și altceva, nu numai haina aceea veche, adăugă doctorul aplecându-se spre ea și dezmiardându-o pe obraji, pe urmă plecă foarte mulțumit la treburile lui de fiecare zi.

Haina cea veche de Norfolk făcuse în dimineața aceleleași zile o lungă plimbare cu Ioana care o recunoscuse imediat după ce-și trecu brațul sub al doctorului, iar în clipa aceasta era împăturită cu grijă și așezată în dulap de valetul Simpson, iar doctorul sta confortabil așezat în fotoliul din fața căminului din bibliotecă.

Garth își trăsese fotoliul aproape de foc, deoarece căldura căminului era bine venită în seara aceasta răcoroasă a celei dintâi zile de primăvară.

— Da, zise doctorul gânditor, îmi dau perfect seama că toate lucrurile perceptibile în mijlocul întinericului în care te găsești, au acum pentru tine o altă valoare și o altă semnificație. Cu timpul însă, pe măsură ce vei veni în contact cu mai multă lume, te vei obișnui și vei deveni mai puțin sensibil la contactul cu un om străin sau cu sunetele care ajung până la tine. Actualmente sistemul tău nervos este torturat de o supratensiune care-l face să vibreze la cea mai mică impresie nouă cu maximul de intensitate. Din cauza vederii care îți lipsește, simțurile celelalte care păstrează încă contactul cu lumea din afară, lucrează cu o extremă acuitate. Dar mi se pare că voiai să-mi spui ceva despre infirmiera Rosemary; dacă nu mă înșel, că n-ai dat niciodată mâna amândoi.

— Da, este adevărat, răspunse Garth. Înainte de toate însă aș vrea să știu dacă aceasta este o dispoziție specială a asociației din care face parte, sau un ordin al institutului unde lucrează, ca să nu dea niciodată mâna cu bolnavii pe care îi îngrijește.

— Despre așa ceva n-am auzit nimic până acum, răspunse doctorul.

— Atunci trebuie că a fost o intuiție a domnișoarei Gray care a înțeles imediat ce aş putea și ce nu aş putea suporta în raporturile dintre noi, căci chiar de la început nu mi-a dat mâna și nici nu m-a atins niciodată. Chiar când îmi întinde scrisorile ce sosesc sau diverse obiecte de care am nevoie, ceea ce se întâmplă de mai multe ori pe zi, niciodată nu am simțit degetele ei, atingându-mi mâna.

— Și îți convine așa ceva? întrebă doctorul dând drumul unui rotocol de fum și examinând cu toată atenția expresia figurii pacientului său.

— Îi sunt foarte recunoscător, răspunse Garth cu gravitate. Crede-mă, când am auzit că ai de gând să-mi trimiți o infirmieră care să mă îngrijească și să-mi fie secretară, mi-am zis imediat că-mi va fi peste putință să suport în casă o femeie care la nevoie să fie în drept să pună mâna pe mine.

— Mi-ai și spus imediat, replică doctorul.

— Ți-am spus? Nu-mi mai aduc aminte. Îmi închipui ce idee ți-ai putut face despre mine.

— Ba deloc, cel mult te-am considerat un bolnav ciudat, căci de obicei bărbații...

— Nu mă îndoiesc deloc, interveni Garth, și au fost timpuri când mi-a făcut plăcere să simt contactul mâini catifelate de femeie. Nu mă sfiesc să-ți spun că uneori am așteptat și am dorit această mână pe care am și sărutat-o. Astfel de gesturi le luam foarte ușor. Dar crede-mă Brand, după ce un bărbat a simțit strângerea de mână care pentru el a devenit o amintire, ceva care persistă spre deosebire de restul care se uită și se pierde, să nu te miri că acel bărbat se teme de contactul chiar fugar cu o altă femeie, care ar putea să întunece această amintire, să se suprapună ei sau să o elimine definitiv.

— Înțeleg, zise doctorul încetișor. N-am întâlnit astfel de cazuri în decursul practicii mele medicale, dar cu toate acestea îl înțeleg pe al tău. Îmi dai voie să-ți spun însă că dacă această femeie unică există cu adevărat, și nu mă mir că te îndoiești de aceasta, căci omul se înșeală de multe ori, atunci locul ei este alături de tine în această casă, unde contactul și mângâierile mâinilor ei ți-ar face mult bine.

— Nu mă îndoiesc deloc, răspunse Garth aprinzându-și o nouă țigară, și-mi place să te aud afirmând acest lucru, cu toate că în realitate tot atât de ușor mi-ai putea spune că de vreme ce există o terasă în fața ferestrei de unde se deschide o splendidă vedere, ar urma ca eu să și văd numaidecât peisajul. Este însă adevărat că el există, dar lipsa ochilor pe mine mă împiedică să-l văd...

— Cu alte cuvinte, interveni doctorul și se plecă înainte ca să ridice chibritul pe care Garth nu reușise să-l arunce în focul din cămin, cu toate că această femeie unică există, tu ai constatat că pentru ea nu ești bărbatul unic.

— Exact, răspunse Garth cu amărăciune, apoi respirând din adânc, continuă: Eu pentru ea n-am fost decât un copil fără minte.

— Sau mai bine-zis, continuă doctorul prefăcându-se că n-a auzit ultimele lui cuvinte, nu te-ai priceput să-i dovedești ceea ce tu erai cu adevărat. În realitate tu ai fost și vei rămâne bărbatul unic

pentru femeia unică, afară de cazul când altul ți-ar fi luat-o cu mult înainte. Nu uita însă că pentru a-i dovedi unei femei acest lucru, îți trebuie timp și răbdare.

Garth se îndreaptă în fotoliu și se întoarce cu fața palidă de emoție spre doctor.

— Mi se pare extraordinar ceea ce spui. Vorbești serios, doctore? întrebă el.

— Nici că se poate mai serios, replică doctorul cu convingere. Dacă nu mai ții seamă de celelalte considerente, avere, titluri, expresia fizică, ceea ce în fond nu este altceva decât o chestiune de anatomie comparată, ci pui bărbatul și femeia față în față ca în grădina raiului, complet dezbrăcați de orice conveniențe sociale, e peste putință ca apropierea dintre ei să nu se opereze instantaneu și să nu recunoască adevărul că ei sunt făcuți unul pentru altul. Această constatare la bărbat se face în mod fulgerător, dar la femeie merge foarte încet.

— Bine doctore, nu înțelegi că pentru noi situația era identică. „Când am stat față în față”, unul lângă altul, mi-am dat seama că ea este soția mea, și i-am dat acest nume fără nici o ezitare. Ziua următoare însă ea mi-a spus că sunt copil fără minte și nici prin gând nu i-ar putea trece să se mărite cu un astfel de copil. Prin urmare ce mai rămâne din teoria dumată, dragă Brand?

— Teoria mea se confirmă în întregime, răspunse doctorul foarte liniștit. Eva s-a speriat de imensitatea revelației și a început să se îndoiască de ea însăși, căci îi era teamă de posibilitatea realizării idealului ei, de aceea a fugit de lângă Adam și s-a ascuns; mă mir însă de Adam cum de nu s-a luat imediat după ea ca să o aducă înapoi.

Garth își încleșta mâinile pe brațele fotoliului. Glasul liniștit al doctorului trezea într-însul anumite îndoieli asupra exactității concluziilor sale; pentru prima oară din ziua când ieșise din biserica satului Shenstone, și de atunci trecuseră trei ani încheiați. Era palid la față și în lumina focului doctorul văzu că pe frunte încep să-i apară picuri de sudoare.

— Brand, exclamă el emoționat. Eu sunt orb; fie-ți milă de mine și adu-ți aminte că pentru un om pierdut în întuneric orice cuvânt are o profundă semnificație.

Doctorul rămase pe gânduri. Dacă asistenții și infirmierele ar fi putut vedea în clipa aceasta expresia întipărită pe fața lui, ar fi zis că e pe cale să execute o operație extrem de gravă, și e suficientă o neatenție cât de mică din partea chirurgului, pentru ca pacientul său să nu se mai trezească niciodată. Asistenții lui ar fi avut completă dreptate, căci de astă dată se pune în discuție tot viitorul două a persoane care îi erau dragi și a căror viață atârna numai de abilitatea lui de operator. Avu un moment de ezitare, dar își aduse aminte de fata care aștepta sus cu bandajul negru de mătase strâns în jurul ochilor, și prinse din nou curaj:

— Admit că ești orb, dragă Dalmain, zise doctorul dar nu pot admite să fii o găgăuță.

— Cum adică? Crezi că ar fi posibil ca eu să fi fost o găgăuță?

— De unde vrei să știi? Povestește-mi cum s-au întâmplat lucrurile, expunându-mi-le din punctul tău de vedere, și atunci îți voi spune ce cred eu despre cazul tău.

Liniștea și simplitatea cu care vorbea, avură un efect salutar asupra lui Garth și-l făcură să se simtă mai sigur de sine. Pe același ton doctorul ar fi putut să vorbească despre o amigdalită sau despre o sciatică, exact cum îi vorbea și lui acum despre întâmplarea ale cărei urmări tragice le cunoștea.

Garth se lăsă în spătarul fotoliului și ducându-și mâna la buzunarul de la piept, pipăi o scrisoare pe oare o avea acolo. Să încerce oare? Putea-va de astă dată, pentru propria lui liniște să vorbească despre amărăciunile lui cu omul acesta care merită toată încrederea, dar să-i vorbească totuși cu atâta discreție încât el să nu bănuiască identitatea acestei femei pe care o cunoștea foarte bine.

Se gândi, întocmai ca un jucător de șah care își calculează dinainte mișcările pe care trebuie să le facă. Putea-va conduce această conversație așa fel ca să fie destul de explicit și totuși atât de discret, încât să nu bănuiască cu nimic că femeia unică pentru el este Ioana?

Dacă doctorul ar fi insistat, Garth cu siguranță ar fi preferat să nu-i apună nimic. Doctorul însă nu zise nimic, ci atinse brațul și apucând cleștele, așeză o despicătură de lemn pe foc, și în timpul acesta fluieră ultimele versete din imnul *Veni, Creator-Spiritus*.

Garth se gândea la furtuna care se zbuciuma într-însul și uitase ce se petrecea în jurul lui, în același timp însă din fundul conștiinței sale simțea cum se ridică impetuoase primele versete ale imnului:

"Dă-ne nouă lumina cea adevărată

Și noaptea orbirii noastre luminează-o!"

— Brand, zise el și se întoarse spre doctor, dacă ești de părere că ar putea să-mi fie de folos cum spuneai, sunt gata să mă spovedesc ție, dar să-mi făgăduiești că nu vei încerca niciodată să ghicești identitatea femeii despre care e vorba!

Doctorul zâmbi și același zâmbet tremură în glasul lui când răspunse prietenului său, căci văzu numai decît liniștea și siguranța care se întipări pe fața lui.

— Dragul meu, zise doctorul, eu nu caut niciodată să descifrez secretele oamenilor cu care stau de vorbă. Acest exercițiu al fanteziei pe mine nu m-a pasionat, căci nu-mi face nici o plăcere. De vreme ce le știu dinainte secretele pe care mi le ascund, nu văd de ce m-as căzni să le mai ghicesc; iar dacă nu le cunosc și posesorii lor nu vor să le divulge, eu cred că m-aș gândi mai curînd să le fur punga din buzunar, decît să le ghicesc secretele.

— Îți mulțumesc, zise Garth. Întrucît mă privește pe mine, divulgarea acestui secret mi-ar fi complet indiferentă, dar mă simt dator față de ea ca numele ei să nu fie cunoscut de nimeni.

— Evident, aprobă Deryck, cel mult doar în măsura în care ea însăși ar dori să-și divulge identitatea. Povestește-mi și eu te voi asculta.

— Îți voi spune tot, în cuvinte cît se poate de simple și cît mai scurt, începu Garth. Evident sunt multe amănunte în această întâmplare pe care nici un bărbat nu ți le-ar putea spune. O cunoșteam de mai mulți ani și eram prieteni; ne întâlneam în aceleași case. M-a legat de ea întotdeauna o anumită prietenie, și când eram

împreună mă simțeam mai în largul meu, căci fără să știu de ce anume, părerile ei contau în fața mea mai mult decât ale altora. Era prietenă nu numai cu mine ci cu o mulțime de băieți de seama noastră. Nimănui însă nu i-ar fi trecut prin cap să se îndrăgostească de ea. Toate nebuniile pe care alte femei nu ar fi îndrăznit să i le mărturisești, ei i le spuneai fără nici o sfială, căci era cea mai bună camaradă cu noi toți. Dacă se întâmpla să-i trimiți un buchet de flori, le aranja într-un vas și se uita cu drag la ele, dar în același timp întreba, oare cui i-au fost destinate cu adevărat, ei sau alteia. Era o fata care dansa bine, vorbea frumos și într-un fel pe care nu-l puteai uita niciodată, făcea sport și în toată atitudinea ei era ceva care te făcea să te simți extrem de bine în apropierea ei. Mi-e peste putință să ți-o descriu. Era...ce să-ți mai spun...

Pe buzele lui Garth doctorul văzu că tremură numele Ioanei și și dădu imediat seama că ar fi fost imposibil să găsească un calificativ corespunzător. Mărturisirile lui Garth însă trebuiau să-și urmeze cursul:

— Înțeleg, o fată cum rareori se întâlnește. Continuă, zise Deryck.

Am avut în viață și eu nebuniile mele; poate mai multe decât ar fi trebuit, continuă Garth. Singurul lucru care mă interesa la femei era înfățișarea lor, căci frumusețea, în orice formă, mă pasiona. Mamele fetelor de care mă ocupam, mătușile lor și toate celelalte cumetre pe care le poți întâlni la astfel de serate, își închipuiau că e vorba de căsătorie; fetele interesate însă își dădeau seama de realitate mai bine decât ele, căci nu mă gândisem niciodată să mă însor cu ele, ci, cel mult să le fac portretul. Nu cred să existe vreo fată care să poată afirma că am flirtat cu ea. Le admiram pentru că erau frumoase, și ele își dădeau seama imediat ce însemna această admirație. Aceste incidente au fost cât se poate de agreabile și au dat ocazia la multe căsătorii care au venit ulterior. Domnișoara Paulina Lister a fost una dintre fetele despre care s-a vorbit timp de două sezoane întregi în legătură cu mine, și cred că e foarte probabil să se mărite cu domnul acela care este proprietarul casei pe a cărei scară a

pozat. M-am întrebat și eu, cum de nu m-am putut opri la nici una dintre ele,, și m-am gândit că probabil numai din cauză că erau prea frumoase. De asemenea farmecul lor pentru mine înceta să mai existe, după ce le terminam portretul. Cred că n-am nici un motiv să nu-ți spun adevărul adevărat; singura femeie care m-a preocupat mai îndelung a fost Lady Brand, căreia după ce i-am făcut portretul și l-am expus, îi datoram o profundă recunoștință, căci după aceea n-am mai simțit dprința de a cere unei femei să-mi pozeze și nici n-am mai întâlnit altă femeie care ar fi meritat să fie pictată. Mi-ar fi fost peste putință ca toate aceste amănunte să le explic soților și mamelor acestor fete și femei; ele însă au înțeles foarte bine, și astăzi când stau aici în mijlocul întunericului, nici una din ele nu se ridică din umbră să se apropie de mine și să-mi facă vreun reproș pentru felul în care m-am purtat cu ea.

— Dragul meu, cât de rău te-a cunoscut lumea; eu însă înțeleg foarte bine, zise Deryck.

— Relațiile acestea limitându-se numai la înfățișarea figurii, nu am mers niciodată mai departe. Singura femeie pe care am cunoscut-o sufletește cu adevărat a fost mama mea care a murit când îplineam nouăsprezece ani, și doamna Margery Grean pe care o îmbrățișez întotdeauna când plec și când mă întorc acasă. Acestea sunt cele mai sfinte amintiri ale copilăriei mele. În sfârșit, cam astea erau relațiile dintre noi, până acum câțiva ani, într-o seară de iunie. Eram amândoi invitați într-o casă foarte frumoasă de la țară. Într-o după-amiază am discutat amândoi mai îndelung și chestiuni mai intime, dar mă gândeam tot atât de puțin să o cer în căsătorie cât m-aș fi gândit să mă însor cu bătrâna Margery. Pe urmă s-a întâmplat ceva; mi-e peste putință să-ți spun ce anume, căci ai ghici foarte ușor cine este. E cert însă că în clipa aceea am cunoscut-o cu adevărat, pe ea și calitățile ei minunate de femeie, de mamă și de soție; duiosia și perfectiunea sufletului ei adevărat și curat. Atunci am simțind născând în mine dorința pe care nimic nu o va liniști decât în clipa când amândoi vom sta alături în lumea unde lumina nu se deosebește de întuneric, unde nu e nici răsărit nici apus de soare, nici

stele, nici candelă aprinsă, căci totul este luminat de dragostea fără de hotar a lui Dumnezeu pentru creațiile lui; acolo nu vor mai fi nici dureri, nici păreri derău pentru ce a fost, căci totul va fi acoperit și împăcat în uitare.

La lumina flăcărilor care pâlpâiau în cămin, obrazul lipsit de vedere al lui Garth strălucea de viziunea pe care i-o evocau posibilitățile viitorului. Doctorul nu zise nimic, ci aștepta în liniște ca această viziune să se șteargă.

— Ce-a fost pe urmă?

— Mi-am dat seama că pe fata aceasta am început să o iubesc, tresări glasul din umbră, ca și când întrebarea doctorului l-ar fi întors din mari depărtări pe pământ. Din clipa aceea nu m-am mai îndoit un singur moment că o iubeam și o doream; mi-am dat seama că pentru mine prezența ei era identică cu lumina strălucitoare a zilei, iar absența cu tenebrele nopților, și fiecare zi care trecea, mi se părea infinit de frumoasă alături de ea.

Se opri o clipă ca să respire și să guste cu toată intensitatea evocarea acestor amintiri.

Glasul limpede și categoric al doctorului interveni pe neașteptate cu o întrebare dinainte pregătită:

— Fără îndoială era o femeie drăguță, elegantă, frumoasă?

— O femeie drăguță? repetă Garth îngândurat. O femeie elegantă, frumoasă? Ei bine doctore, îți spun pe onoarea mea; nici nu m-am gândit până acum la așa ceva.

— Vreau să te întreb: era o femeie căreia ai fi dorit să-i faci portretul?

— I l-am făcut, murmură Garth și în glasul lui vibra o nesfârșită duioșie, și cele două portrete pe care le-am făcut după ea, cu toate că le-am lucrat în timpul când eram chinat de mâhnire și numai din memorie, sunt cele mai minunate tablouri pe care le-am creat în timpul carierei mele de artist. Nimeni nu le-a văzut afară de mine, și nici de aici înainte nu le va vedea nimeni, afară de cei în care aș putea să am suficientă încredere pentru ca să-l rog să se ducă să le caute, și să mi le aducă pentru ca să le distrug.

— Această persoană va fi?... interveni doctorul.

– Infirmiera Rosemary Gray, răspunse Garth.

Doctorul întinse mâna după clește și scotoci jarul din cămin, așa că flacăra se înalță di nou și luminează colțul camerei.

– Ai făcut o alegere foarte bună, aprobă el și încercă să-și stăpânească pornirea de veselie care i se vedea pe față. Infirmiera Rosemary este o fată discretă. Cred că e foarte bine să procedezi astfel. Va să zică rămâne stabilit că femeia despre care vorbești era frumoasă.

– N-aș putea da un răspuns precis la această întrebare, zise Garth perplex, căci mie îmi este imposibil să o văd așa cum ar vedea-o alții. Viziunea mea despre această fată, în clipa când mi-am dat seama de ce simțeam pentru ea, a învelit într-o lumină nouă nu numai sufletul, ci și trupul ei. Sufletul ei era atât de sublim, atât de perfect, încât împrumuta aceeași strălucire și trupului ei, în clipele acelea.

– Înțeleg dragul meu, zise doctorul foarte blând, înțeleg complet situația ta. (O, Ioano, în clipele acelea tu erai mai oarbă decât astăzi când porți bandajul negru de mătase cu care ți-ai legat ochii, altfel nu se putea să nu vezi).

– După seara aceea au urmat câteva zile minunate, continuă Garth, și mi-am dat seama că nimeni alta nu poate fi afară de femeia unică pe care o visasem. Această certitudine era atât de incomensurabilă și mă prinsese atât de mult în mreaja ei încât mi-ar fi fost peste putință să-mi imaginez că pentru ea această situație s-ar putea prezenta altfel. Am făcut foarte multă muzică împreună și am vorbit despre tot ce ți-ar putea trece prin minte, dar n-am vorbit niciodată despre noi, căci știam – cel puțin, eu, și eram convins și despre ea – că unul despre altul știm de mult tot ce am fi dorit să știm, fără să mai fie nevoie să mai vorbim. De fiecare dată când o întâlneam se părea că este tot mai perfectă, și-mi dădeam seama că fără să fi știut până acum, alături de mine era cea mai desăvârșită femeie. Noi, camarazii ei care o admiram, făceam cu toate acestea glume pe socoteala gulerelor ei tari pe care le purta, a rochiilor prea scurte de sport, a felului cun își scutura cu biciușca praful de pe

cizmele de călărie și cum ridica bucata de lemn aprins în gura căminuluicu vârful ghetei. De abea atunci mi-am dat seama că toate acestea erau numai aparențe fără nici o importanță, în dosul cărora se ascundea adevărata ei feminitate a cărei profunzime și delicatețe nu ar fi putut să o bănuiască nici unul dintre bărbații care judecă lucrurile numai la suprafață. Seara însă, când o vedeam coborând la masă, îmbrătată în rochiile ei ample și mătăsoase ca o mângâiere, cu pieptul acoperit de migala artistică a unei dantele vechi, îmi simțeam sufletul tresărind în mine și-mi dădeam seama de comoara pe care ziua întreagă o avusesem alături de mine.

Nu mult după aceea ne-am despărțit pentru trei zile, ca să ne întâlnim la sfârșitul aceleiași săptămâni în altă casă. Una din fetele mult sărbătorite în sezonul acela, o fată cu care numele meu fusese adus în legătură foarte adeseori, era și ea de față, și din cauză că și fata despre care îți vorbesc îmi pomenise despre această frumusețe, în timpul celor trei zile de despărțire, m-am decis să-i vorbesc, fără să mai amân lucrurile. În aceeași seară am invitat-o să iasă pe terasă. Eram singuri și în jurul nostru o lumină de lună ca argintul.

Urmă o lungă tăcere, dar doctorul nu zise nimic, deoarece își da seama că prietenul său se gândea acum tocmai la acele amănunte din viața lui, pe care niciodată un bărbat nu are curajul să le divulge altui bărbat.

Într-un târziu, Garth adăugă foarte simplu:

— În seara aceea i-am mărturisit totul.

Din nou doctorul nu zise nimic, ci se gândea la ce spusese Ioana: "În seara aceea s-a întâmplat..." și în timp ce-și aducea aminte de felul în care îi relatase ea această scenă, glasul alături de el se auzi din nou vibrând cu o prufundă tristețe:

— Credeam că ea m-a înțeles complet și abia mai târziu mi-am dat seama că ea nu înțeleluse deloc. Atitudinea ei mă făcea să cred că ea a primit dragostea mea întocmai cum eu aș primi-o pe a ei. Dar nu e vina ei, căci de unde ar fi putut fata asta să înțeleagă ce însemna pentru mine o singură clipă pe care o trăiam în apropierea ei. Prin viața ei imaculată nu trecuse încă nici un bărbat; știam acest

amănunt parte în mod instinctiv, parte din atitudinea ei. De multe ori m-am gândit că poate pe vremea când era fetiță, o fi avut un ideal, la care s-a gândit și în anii de maturitate comparând cu el pe cei din jurul ei, și găsindu-i inferiori, îi ținea la distanță. În seara aceea însă am avut absoluta certitudine că niciodată gândurile ei nu au fost preocupate de imaginea unui alt bărbat și nici nu s-a simțit niciodată învelită în dragostea tumultoasă a cuiva, dragoste care s-ar fi cerut spre ea. Dar în timp ce mă gândeam la toate astea și ea a înțeles și a răspuns apelului meu, cel puțin așa îmi închipuiam, ea în realitate nici nu înțelesese și nici nu acceptase nimic din ceea ce-i spusese, ci a căutat să fie blândă și bună cu mine, cum fusese întotdeauna înainte, cu toată lumea.

— Ești sigur de asta? Întrebă doctorul cu glasul răgușit.

— Absolut sigur, răspunse Garth. Ascultă, i-am spus două vorbe, căci două erau, numind-o ceea ce simțeam cu adevărat că-mi este în clipa aceea și ceea ce mi-a rămas și-mi va fi mereu de aici înainte, până în clipa când voi muri și chiar dincolo de moarte. Aceste cuvinte au făcut-o să înțeleagă ce i-am spus. Parcă acum o văd. S-a ridicat în picioare și m-a dat la o parte. M-a rugat să o las să se gândească în liniște timp de douăsprezece ore și va veni la biserica satului pentru ca să-mi dea răspunsul. Brand, vei spune că sunt un prost, dar te rog să mă crezi, în nici un caz nu mă vei putea judeca mai prost decât am fost eu cu adevărat în clipele acelea: eram atât de sigur că fata aceasta va fi a mea, încât în clipa când am văzut-o intrând în biserică, în loc să mă apropii de ea și să o implor să mă primească, m-am urcat pe treptele altarului și am chemat-o să vină alături de mine, ca și când aș fi fost soțul ei și aș fi avut dreptul să o chem să vină. A venit, și am întrebat-o mai mult de formă, ca să aud din gura ei răspunsul mult dorit, în loc să o iau în brațe și să o duc cu mine pentru totdeauna. Răspunsul a fost: "Nu mă pot mărita cu un copil fără minte".

Glasul lui Garth se stinse. Își plecă trupul înainte și-și lăsă capul în palme; ajunsese la faza unde totul încetase să mai existe pentru el, la clipa de când tot ce era în jurul lui încetase definitiv să mai fie așa

cum fusese înainte. În lungul camerei simțai tăcerea apăsătoare prinzând consistență. doctorul tresări înfiorat, căci el cunoștea toate amănuntele acestei scene umilitoare care se desfășurase în fața altarului, și-și aducea aminte de întrebarea care spulberase toată speranța și credințele acestui om: "Ce vârstă ai?" Până acum nu-și putuse da seama de situația reală decât abstract, dar în clipa aceasta vedea pe prietenul său frânt în fotoliul din fața lui, retrăind în fundul tenebrelor de unde nu se va mai putea ridica niciodată, această scenă sfâșietoare pe care nimic nu o va mai putea șterge din amintirea lui.

Se aplecă în fotoliu și întinzând brațul spre Garth, îi pune mâna pe umăr, parcă ar fi vrut să-l mângâie:

— Bietul băiat, săracul de tine! zise doctorul, pe urmă tăcură amândoi multă vreme în mijlocul acestei camere luminate de flocoare focului care începea să ațipească.

CAPITOLUL 25

— Va să zică tu n-ai spus nimic? N-ai încercat să-i explici? L-ai lăsat să creadă că tot ce și-a închipuit el este adevărat? Oh, Dicky și câte lucruri i-ai fi putut spune!

În dimineața acelei duminici Ioana împreună cu doctorul urcase cărarea care șerpuia de la marginea terasei până în pădurea de cetină din vârful dealului. În fața lor, la o mică distanță unul de altul erau trunchiurile a doi copaci căzuți și după ce se așezară ca în niște fotolii confortabile cu fața spre lumina soarelui care poleia valea de la picioarele lor, aurind vârfurile dealurilor din fundul zării, tăcură câteva clipe amândoi. Deryck o adusesse până aici și pe drum îi povestise toată conversația pe care a avut-o cu Garth seara trecută.

— N-am spus nimic și nici n-am căutat să-i explic, ci l-am lăsat să creadă înainte ceea ce a crezut și până acum, căci acesta este singurul mijloc să rămâi și de-ici înainte acolo unde te-a așezat el în conștiința lui. Trezirea va veni în orice caz, și atunci te vei prăbuși de acolo de unde ești; de aceea e mai bine ca eu să nu contribui cu nimic la căderea ta. Poate ai dreptate, că eu aș fi putut să-i spun atâtea

lucruri, dar în același timp e foarte probabil că mai târziu aș fi avut motive să regret pentru că i le-am spus.

— Voi cădea în brațele lui, ripostă Ioana fără nici un fel de sfială, și prefer să fiu mai curând în brațele lui decât pe altarul unde m-a așezat.

— Dă-mi voie să-ți spun draga mea, continuă doctorul, că e mult mai probabil să cazi în fotoliul primului expres care pleacă spre Londra, în fond nici nu-mi vine să cred că vei avea răbdarea să mai aștepti un expres, ci parcă te văd cuibărită într-un vagonet de cărbuni care se întoarce gol spre sud. Stai binișor, căci nu-i nevoie să te împiedici de ceva și să te dai tumba până în vale, zise doctorul întinzând brațul după ea și oprind-o.

— Dicky, oftă Ioana trecându-și brațul pe sub al doctorului și sprijinindu-și fruntea bandajului de umărul lui. Ce ai azi de te porți atât de urât cu mine. După ce mi-ai reprodus convorbirea pe care ai avut-o aseară cu Garth, imitând toate inflexiunile glasului său, acum tot pe mine mă învinovățești, și în loc să-mi dai un sfat, mă lași tot în nesiguranță.

— Că te învinovățesc, e adevărat, dar că te las în nesiguranță asta nu, căci n-am spus până acum nici un cuvânt din care să fi putut deduce că în cursul zilei de azi nu voi face nimic în interesul tău. Nu ți-am spus decât că seara trecută nu am putut interveni în favoarea ta. Mi-e peste putință să disec o rană pentru a analiza motivele care au provocat-o. când ne-am despărțit după ce ne-am spus noapte bună, i-am făgăduit să mă gândesc la cele ce mi-a povestit și în cursul zilei de astăzi, să-i spun părerea mea. Dacă te interesează, pot să-ți spun care este impresia cu care m-am despărțit de el aseară. Mi-a fost dat să privesc în adâncurile unui suflet extrem rar și de o nebănuită frumusețe, și mi-am dat seama de ravagiile pe care le poate pricinui o femeie în sufletul bărbatului care o iubește. Crede-mă, seara trecută n-a fost ușoară pentru mine și în timpul plimbării pe care singur astăzi, mi-am dat seama că alături de el am fost în stare de inferioritate și am ieșit bătut.

— Dar despre mine ce crezi, eu ce simt în clipa aceasta?

— Tu chiar în clipa aceasta simți că ai avut completă dreptate, ripostă Deryek. Trebuie să știi însă că atâta vreme cât îți închipui că această atitudine este justificată și continui să afirmi acest lucru, cauza ta este pierdută. Trebuie să te obișnuiești cu gândul că va trebui într-o bună zi să spui: „Recunosc că am greșit. Poți să mă ierți pentru ceea ce ți-am făcut ?...”

— Bine, dar tot ce am făcut îmi închipui că a fost bine făcut. Eu m-am gândit înainte de toate la el, nu la mine. Ar fi fost mult mai simplu și mai ușor să primesc fericirea care mi se oferea și să profit de propunerea pe care mi-a făcut-o.

— Afirmația ta nu este complet justă. Tu te-ai gândit în primul rând la tine, căci ți-a fost teamă că nu vei putea suporta să vezi iubirea lui răcindu-se și entuziasmul lui stins. Când începi să te gândești la astfel de amănunte, atunci trebuie să recunoști că iubirea, afară de iubirea mamei, este întotdeauna egoistă. Egoismul te pierde în totdeauna.

— Doamne, oftă Ioana, în mijlocul acestui întuneric totul mi se pare iremediabil, și nu găsesc nici un mijloc ca să-mi repar greșeala pe care am comis-o. Cel puțin dacă aș putea să-ți văd privirea, glasul tău mi s-ar părea mai puțin aspru decât așa.

— În cazul acesta scoate-ți bandajul și uită-te la mine, zise doctorul.

— Mi-e imposibil, căci nu vreau să cedez unei slăbiciuni, după ce am trecut prin această încercare.

— Ascultă dragă, întunericul acesta pe care ți l-ai impus singură, a început să-ți zdruncine nervii. Bagă de seamă, căci s-ar putea să-ți faci mai mult rău decât bine. Remediile acestea violente întotdeauna...

— Sst, vorbește încet, șopti Ioana. Mi se pare că aud pași apropiindu-se.

— Prin pădure vei auzi întotdeauna pași, dacă vrei să-ți imaginezi că-i auzi, răspunse doctorul, dar instinctiv începu să vorbească în șoaptă și să tragă cu urechea.

— Mi se pare că aud mersul lui Garth. Dicky, du-te până la capătul cărării de unde se vede serpentina până în vale, și vezi cine

se apropie.

Doctorul se ridică în picioare și cercetă cărarea până în vale cu privirea, apoi se așează din nou alături de Ioana.

— Ai avut dreptate, zise el, norocul te favorizează și de astă dată. Dalmain urcă pe cărare împreună cu Simpson. Peste câteva minute va ajunge până la noi.

— Nu e nici un noroc Dicky; mai curând i-ai putea spune nenoroc, răspunse Ioana și duse mâna la bandaj ca să și-l scoată; doctorul însă o opri tocmai la timp.

— Ba deloc; și te rog nu-ți pierde cumpătul tocmai acum. Poți avea toată încrederea căci sunt capabil să țin doi orbi departe unul de altul; stai binișor. Credeam că bănuiești de ce ți-am spus că norocul te favorizează: Dalmain vine să-i spun părerea mea relativ la ce mi-a povestit aseară. Această părere aveți acum ocazia să o auziți amândoi în mod simultan, în felul acesta pierd mai puțin timp decât aș pierde spunându-v-o separat, și vei avea ocazia să constați cum o va primi. Stai liniștită și fii sigură că nu-l voi lăsa să ți se așeze în poală. Dar dacă faci cel mai mic zgomot, voi fi silit să-i spun că s-a apropiat o veveriță sau un iepure și voi începe să arunc cu scurtături după tine.

Doctorul se ridică de pe buturugă și se duse până la cotitura cărării, lăsând pe Ioana în mijlocul întinericului.

— Bună ziua Dalmain, strigă doctorul. Ai reușit să vii până aici? Drumul e minunat. Cred că acum ne putem lipsi de ajutorul lui Simpson? Dă-mi brațul și să mergem împreună.

— Am auzit că ai venit în partea aceasta, și am plecat după tine, răspunse Garth.

Simpson se întoarce la castel și ei intrară în mijlocul poienii.

— Ești singur? întrebă Garth și se opri să asculte. Mi s-a părut că am auzit mai multe glasuri.

— Nu te-ai înșelat deloc, căci vorbeam cu o femeie, răspunse doctorul.

— Ce fel de femeie?

— O fată voinică, dar după cât mi s-a părut, o ființă foarte impresionabilă.

– Știi cum o cheamă?

– Ioana, răspunse doctorul categoric.

– Nu Ioana, ci Janny, ripostă Garth repede. O știu și eu, este fata cea mai mare a grădinarului. E chinuită din cauza grijilor ei familiare, de aceea ți s-a părut atât de impresionabilă.

– Am văzut și eu că era chinuită, dar nu știam că din cauza grijilor familiare. Vino să ne așezăm pe buturuga aceasta. Poți să-ți mai aduci aminte de peisajul care se vede de aici?

– Sigur că da, îl cunosc foarte bine, dar mă îngrozesc la constatarea că toate amintirile mele încep să pălească și să se destrame, afară de una singură.

– Și care este această amintire? întrebă doctorul.

– Fața acelei femei unice despre care ți-am vorbit, zise Garth și rămase gânditor.

– Dragă Garth, ți-am făgăduit ca în dimineața aceasta să-ți spun părerea mea relativă la conversația pe care am avut-o amândoi seara trecută. M-am gândit îndelung la tot ce mi-ai spus și am ajuns la anumite concluzii. Nu vrei să ne așezăm pe buturugă? Aprindeți o țigară, căci, fumând, putem discuta mai liniștiți.

Garth își scoase tabachera și luând o țigară, o aprinse cu grijă, apoi zvârli chibritul exact în palmele împreunate ale Ioanei. Doctorul se ridică în picioare și vru să se repeadă spre ea, dar înainte de a fi făcut o singură mișcare, văzu pe Ioana că zâmbește și-și scutură chibritul în iarbă.

(– Asta înseamnă să ai prezență de spirit, își zise doctorul Deryck, căci nouăzeci și nouă la sută din femei, în locul ei ar fi dat un țipăt de spaimă și s-ar fi trădat. O astfel de fată merită să-și ajungă scopul pe care îl urmărește.)

Garth se ridică în picioare pe neașteptate.

– Cred că ar fi mai bine să mergem până la celălalt copac răsturnat, căci e în lumina soarelui, zise el și făcu câțiva pași în partea unde era Ioana.

Dintr-un salt doctorul se postă în fața lui, și punând o mână pe Ioana o dădu la o parte, apoi îl conduse să se așeze exact pe locul unde stătuse ea.

— E surprinzător cât de precis îți dai seama de distanțe, zise Deryck după ce conduse pe Ioana la buturuga unde stătuse mai înainte Garth, pe urmă veni să se așeze lângă el. Ei, haide să vorbim despre ce ne interesează.

— Ești sigur că suntem numai noi singuri? întrebă Garth din nou. Îmi face impresia că mai este cineva alături de noi.

— Dragă prietene, răspunse doctorul cu glasul tremurat, când ești în pădure, nu ești niciodată singur, căci în jurul tău mișună nenumărate vietăți. Din ramurile copacilor ne privesc ochii mari și furiși ai veverițelor, de sub frunzele veștede ochii nevăzuți ai găzelor nenumărate urmăresc fiecare mișcare pe care o facem, și sub rădăcina fiecărui copac este pragul unei vizuini unde în clipa aceasta urechi ciulite ascultă la ce vorbim noi și caută să înțeleagă ce facem. Dacă vrei să fii complet singur, nu trebuie să intri în pădure niciodată.

— Ai dreptate, și mi-a plăcut să ascult întotdeauna zvonurile care freamătă în jurul meu, de câte ori intru în pădure; dar eu voiam să spun că presimt în apropierea noastră prezența unei ființe omenești. Dragă Brand, am de multe ori senzația că o ființă omenească este în apropierea mea și mă urmărește. Nu mai departe decât acum câteva zile aș fi fost în stare să jur că femeia aceea despre care ți-am vorbit, s-a apropiat pe furiș de mine, m-a privit cu milă văzându-mi orbirea și a plecat înduioșată, fără să nu o simt că a venit și m-a văzut.

— Cu ce ocazie s-a întâmplat acest lucru?

— Doctorul Robbie mi-a povestit cum a cunoscut-o și s-a întâlnit cu ea; mi-e peste putință să-ți spun în ce loc. Pe urmă a plecat împreună cu domnișoara Gray, și în mijlocul singurătății și al întunericului din jurul meu, am simțit dintr-o dată ochii ei asupra mea.

— Dragă băiete, interveni Deryck, trebuie să te ferești de aici înainte să te lași influențat de posibilitatea prezenței unor astfel de fantome. Nu uita că cei care ne iubesc cu adevărat, au puterea, chiar atunci când sunt departe de noi, să ne facă să simțim prezența lor alături de noi, mai ales când suntem în grea cumpănă și avem nevoie

de ajutorul lor. De aceea nu trebuie să te mire dacă ți se va întâmpla să simți alături de tine prezența acestei femei, căci sunt convins — și te rog să mă crezi că nu-ți spun aceasta așa într-o doară — că sufletul, dragostea și toată viața acestei femei îți aparține numai ție.

— Doamne Sfinte! exclamă Garth și ridicându-se în picioare, făcu câțiva pași. În aceeași clipă, dacă doctorul nu ar fi întins brațul după el, s-ar fi împiedicat de picioarele Ioanei.

— Stai binișor și ascultă ce-ți spun. Orbecăind pe întuneric, nu ai nimic de câștigat și nici situația nu o poți schimba. Ascultă-mă ce-ți spun și caută să mă înțelegi. Stăm amândoi în fața unei probleme psihologice care pentru tine este cu totul nouă. Ca să mă poți înțelege mai ușor, te rog să-ți imaginezi această unică femeie și pentru ea unicul bărbat, stând alături în grădina raiului, sub lumina de lună, sau unde îți convine. Te rog să urmărești ceea ce-ți spun; starea sufletească a unui bărbat îndrăgostit provoacă o completă uitare de sine; în același timp starea sufletească a unei femei care se simte și se știe iubită și dorită trezește într-însa o acuitate a conștiinței mult mai intensă decât înainte. Bărbatul în dorința și extazul lui, nu se poate gândi decât la ea. La femeie însă tocmai această dorință a bărbatului naște inevitabila întrebare: putea-va ea să fie și să realizeze tot ce vede și dorește bărbatul acesta într-însa? Va fi oare capabilă să umple viața lui de tot frumosul pe care îl visează el, nu numai pentru clipa trecătoare care s-a oprit alături de ei, ci pentru toți anii lungi care se vor scurge de aici înainte în viața lor? Pe cât de firească și de inconștientă a fost atitudinea ei cu câteva clipe înainte, pe atât de puternică și de încăpățânată va fi trezirea subită a conștiinței cu toate întrebările pe care și le pune.

Doctorul se întoarse spre Ioana care sta liniștită la câțiva pași pe buturuga de lângă ei. O văzu că-și desface mâinile împreunate pe genunchi și dă din cap în semn de aprobare. Înțelese că a apucat pe drumul cel bun, dar bărbatul de lângă el începu să se întunece la față și înseninarea lui depindea de ceea ce-i va spune de aici înainte.

— Afară de asta dragul meu, din ceea ce mi-ai povestit despre ea, am constatat că înfățișarea ei nu era din genul femeilor pe care

erai obișnuit să le admiri. Nu te-ai gândit că femeia aceasta poate și-a dat seama că după o bucată de timp, poate ea ar fi încetat să mai corespundă visurilor pe care ți le-ai făcut despre ea?

— Nu, la așa ceva nu m-am gândit, răspunse Garth categoric. De altfel este inutil să vorbim despre această posibilitate, căci dacă s-ar fi temut de așa ceva, era suficient să-mi spună o singură vorbă și aș fi împăcat-o numaidecât, căci hotărârea mea era definitivă și nu ar mai fi încăput nici o discuție asupra temeiniciei sentimentelor mele.

— Dragostea e oarbă, zise doctorul cu glasul liniștit.

— Cei care spun acest lucru știu dinainte că afirmă un neadevăr. Dragostea vede mult mai departe și descoperă frumosul chiar acolo unde oamenii normali nici nu bănuiesc existența lui.

— Prin urmare nu ești de acord cu ceea ce am spus eu? întrebă Deryck.

— Întrucât privește motivul zbuciumului meu de acum, îmi este peste putință să fiu de acord cu tine, căci sunt convins că mărinimia sufletului ei nu s-ar fi putut opri la astfel de nimicuri. În ce privește uitarea de sine a bărbatului îndrăgostit, sunt însă de aceeași părere cu tine, căci dacă n-ar fi așa, bărbatul nici n-ar îndrăzni să ceară mâna unei fete. Ar fi peste putință să ceri unei fete drepturi nelimitate asupra ei, asupra sufletului și a voinței, chiar numai dreptul să-i atingi mâna, fără ca pasiunea dragostei să fi spulberat complet orice simț al tău personal. Azi când mă gândesc la cele ce s-au întâmplat atunci între noi, îmi dau seama că în clipele acelea eu eram complet detașat de orice preocupare conștient personală. Iar când m-a întrebat în biserică: ce vârstă ai — despre asta nu ți-am vorbit aseară — am simțit dintr-o dată că tot elanul care se ridicase spre ea, începe să se liniștească și sufletul în mine încremenește de groază.

Tremurul frunzelor se domoli în jurul lor; doctorul simți că încercarea lui e pe cale să dea greș, și nu îndrăzni să ridice privirea spre fata care asculta alături de ei. Într-un târziu se decise să continue:

— Dalmain, pentru problema care se pune acum în viața ta, nu sunt decât două soluții posibile. Nu admiți că fata aceasta în fecioria

ei era prea sfioasă și după ce te-a refuzat, aștepta totuși ca tu să te duci după ea și să o cauți?

— Ah, nu — răspunse Garth cu emfază — și sunt convins că măriminina sufletului ei nu s-ar fi putut opri prin gând o astfel de întrebare. E prea cinstită și prea sinceră ca să recurgă la așa ceva. Afară de asta, dacă ar fi fost situația așa cum o bănuiești tu, în decursul anilor care au trecut, văzând că eu nu dau nici un semn de viață, mi-ar fi trimis un cuvânt ca să-mi explice adevăratele ei sentimente.

— Atunci poate ar fi fost corect să te apropii tu de ea? insistă doctorul.

— Da, răspunse Garth mai domolit; ar fi trebuit să mă duc eu la ea și să uit ce s-a întâmplat între noi, căci sufletul ei îmi aparținea. Dragostea noastră însă nu ar fi putut să mai fie așa cum o visasem eu, și am amândoi am fi fost nedemni unul de altul.

— Ei bine, ne mai rămâne a doua soluție, continuă Deryck. Admițând că femeia aceasta, după cum ai spus, era departe de a fi o femeie frumoasă, și cum pasiunea ta pentru femeile frumoase era cunoscută de toată lumea, nu te-ai gândit niciodată cât de surprinzătoare trebuie să fi fost pentru ea în noaptea aceea, mărturisirea dragostei și a dorinței tale. Poate s-a temut să nu te trezești într-o bună zi și să începi să-ți dai seama că femeia care stă în fața ta la masă, nu este aceea pe care o visai și o doreai tu și de care ai fi avut nevoie în viață; tocmai de aceea cu toată dragostea ei pentru tine și a ta pentru ea, a găsit mai înțelept să renunțe la fericirea trecătoare a primelor clipe pentru ca să poată evita decepțiile ce vor veni mai târziu. Dacă dragostea ei pentru tine, a fost o dragoste adevărată, atunci aceasta i-a dat puterea necesară pentru o astfel de renunțare.

Alături de ei, fata dădu din nou din cap și așteptă cu mâinile împreunate, căci vedea că Deryck îi apăra cauza mult mai bine decât și-ar fi putut-o apăra ea singură. În jurul lor se făcu din nou completă tăcere și-ți făcea impresia că pădurea sta la pândă ca să prindă răspunsul ce trebuia să vină.

— Nu se poate, repetă Garth categoric. În cazul acesta mi-ar fi mărturisit temerile ei și eu aș fi liniștit-o imediat. Părerea aceasta nu merită să mai fie discutată și este inutil să mai continuăm, căci este nedemnă de adorata mea.

Printre ramurile copacilor se auzi vântul suspinând; un nor se opri în fața soarelui și-i întunecă lumina. Cei doi care așteptau în întuneric, tresărind înfiorați dar nu spuseră nici o vorbă. Într-un târziu doctorul continuă:

— Dragă băiete, zise Deryck și în glas îi tremura o profundă emoție, eu totuși sunt ferm convins că pentru femeia aceasta nu există alt bărbat afară de tine, pentru că ea te iubește. În situația în care te găsești, locui ei este aici lângă tine, și probabil în aceste clipe singura ei preocupare este numai aceasta. Dacă vrei, spune-mi cine este, și mă voi duce să o caut și să stau de vorbă cu ea, ca să mă conving de felul în care vede ea situația voastră; iar dacă va fi așa cum bănuiesc eu că este, să o aduc la tine ca să-ți dovedească dragostea și devotamentul ei.

— Niciodată! ripostă Garth. Nu-ți dai seama că atunci când am avut ochii cu vederea, reputația mea de artist și tot ce ar putea dori o femeie, mi-a fost peste putință să cuceresc dragostea ei; ce altceva ar putea să-mi ofere acum în orbirea mea, decât mila? Mi-ar fi însă peste putință să accept mila ei. Acum trei ani nu eram pentru ea decât „un copil fără minte”, astăzi nu sunt decât un orb fără minte”. Dacă tu ai avea dreptate spunând că ea s-a îndoit de dragostea mea, de aici înainte îmi va fi imposibil și va trebui să renunț pentru totdeauna să-i mai pot dovedi credința mea nestrămutată și greșeala care a făcut-o față de mine. Nu pot admite însă ca imaginea iubitei mele să fie întunecată de o astfel de bănuială din partea mea. Era o femeie cu mult mai presus de calitățile mele și m-a refuzat pentru că nu m-a găsit demn de ea. Prefer să fie așa cum spui și lucrurile să rămână în starea în care sunt.

— Aceasta însă te condamnă la veșnică singurătate.

— Prefer singurătatea, unei deziluzii care ar putea întuneca farmecul amintirilor mele, răspunse Ganth repede. Ascultă... mi s-a

părut că aud chemarea gongului. Vino Brand, căci mă tem că Margery se va supăra dacă o lăsăm să aștepte cu masa din cauza noastră, tocmai astăzi când este duminică.

Se ridică în picioare și se întoarce cu fața spre peisajul care se așternea cât vedeai cu ochii în fața lor.

— Când vin până aici cu domnișoara Gray și începe să-mi spună ceea ce vede în jurul nostru (îmi aduc aminte de toate amănuntele cuvintelor ei) eu adaug ceea ce ea nu vede dar știu dinainte că este aici. Pe fata aceasta o interesează arta și aproape aceleași lucruri care mă pasionează și pe mine. Brand, am nevoie să mă sprijin de brațul tău, cu toate că poteca este bună și destul de largă. Am căzut însă de două-trei ori destul de rău, și i-am făgăduit domnișoarei Gray să fiu cât se poate de prudent. Poteca e largă... putem merge doi alături... la nevoie chiar trei. E foarte bine că au reparat-o din vreme, căci înainte te urcai cu multă greutate până aici.

— Da, am putea merge la nevoie și trei alături, zise doctorul (apoi făcând un pas înapoi, luă pe Ioana de braț). Cred că e mai bine să stai în partea dreaptă, căci în felul acesta te poți sprijini în baston (și trecu mâna ca de gheață a Ioanei pe sub brațul lui stâng).

Începură toți trei să coboare poteca prin pădurea care susura în dimineața acestei duminici de început de primăvară; doctorul mergea drept între cei doi ale căror inimi băteau același ritm și totuși erau despărțite.

— Mi se pare că mai aud pe cineva alături de noi, zise Garth și se opri.

— Pădurea este plină de freamăt, și ecoul pașilor noștri se întoarce la noi ca pași veniți din altă parte; dacă te vei opri câteva clipe vei auzi și mai limpede zvonurile acestea care te urmăresc.

— Mai bine să nu ne oprim, căci Margery nu ne iartă dacă sosim prea târziu la masă.

CAPITOLUL 26

— Domnișoară Gray, îmi va fi peste putință să-ți pot explica vreodată ceea ce ai făcut dumneata pentru mine.

Garth se oprise în fața ferestrei de la bibliotecă și în cameră se cernea aurul soarelui de afară. Aerul era încărcat de miresmele florilor și plin de ciripitul păsărilor din grădină. Cum sta în fața ferestrei, scăldat în lumina de soare, statura lui înaltă și zveltă părea îmbibată de o nouă vigoare și o nouă nădejde. Întinsese mâinile spre infirmieră, mai mult pentru a sublinia recunoștința pe care i-o datora, decât pentru a o face să priceapă că așteaptă o strângere a mâinilor ei.

— În timp ce eu stăm aici în bibliotecă și căutam să-mi imaginez că petreci o zi veselă și mă întrebam unde poți să fii și care sunt prietenii dumitale prin apropiere, dumneata erai în camera de deasupra mea, legată cu un bandaj la ochi, pierdută în mijlocul întunericului în care mă zbăteam și eu. Bunătatea sufletului dumitale este mai presus de orice gratitudine omenească. Dar spune-mi drept, domnișoară Gray, nu te simți deloc vinovată cât de puțin, din cauza acestei prefăcătorii?

Biata Ioana se gândise de multe ori la acest lucru, de aceea îi răspunse imediat.

— Ba da; cu toate acestea îți spuseseam dinainte, că nu mă duc prea departe. Prietenii mei din vecinătate au fost Simpson și Margery care m-au ajutat cu tot ce au putut. Era de asemenea adevărat că sunt plecată, căci am fost realmente plecată în fundul tenebrelor, care este o regiune cu totul deosebită de lumea în care stăpânește lumina.

— Câtă dreptate ai în ceea ce spui domnișoară Gray, exclamă Garth, și cât de greu este să faci oamenii să priceapă singurătatea care domnește în mijlocul acestor tenebre; când auzi pe cineva aproape de tine, îți face impresia că a venit din altă lume, ca să-ți dea de știre despre existența lor prin glasul sau zgomotele pe care le auzi, ca pe urmă să recazi din nou în fundul întunericului și al singurătății.

— Ai dreptate, zise infirmiera, și începi aproape să te temi de apropierea lor, din cauză că întoarcerea lor în fundul întunericului de unde au venit, face ca singurătatea să ți se pară și mai apăsătoare.

— Va să zică ai avut și dumneata aceeași senzație? întrebă Garth. De aici înainte singurătatea în mijlocul tenebrelor nu mi se va mai părea atât de apăsătoare, căci îmi voi aduce întotdeauna aminte că am un prieten devotat care a trecut prin aceleași încercări ca și mine.

Începu să râdă cu atâta exuberanță, încât Ioana trebui să facă un efort pentru ca să nu se ridice de pe scaun și să se apropie de el. Se uită la el cum sta sprijinit de cerceveaua ferestrei, scăldat în lumina de afară, și părea atât de tânăr și plin de vigoare juvenilă, și totuși atât de stingher și de condamnat la ajutorul și duioșia unei mâini de prieten devotat pe oare ea ar fi fost gata să i-o întindă în orice clipă.

Dreaptă în fața lui, desfăcu brațele spre el cu un gest spontan de dorință și dragoste nețărnută. Cel care era în fața ei însă nu o putea vedea și nici nu putea înțelege că în felul acesta o femeie nu poate privi în viață decât un singur bărbat:

— Domnule Dalmain, aș avea multe de spus, dar înainte de a începe să-ți povestesc, cred că e mai bine să insist asupra marii învățături pe care am tras-o eu din experiența pe care am făcut-o în lumea tenebrelor.

În clipa următoare însă își dădu seama că din cauza emoției glasul ei începuse să vibreze cu aceeași intensitate ca în seara când cântase romanța *Mătăniilor*; se reculese deci numaidecât și începu să vorbească din nou cu glas calm pe care îl întrebuița infirmiera Gray.

— Domnule Dalmain, mi-am dat seama că singurătatea aceasta atât de apăsătoare în mijlocul tenebrelor pentru unul singur, poate deveni adevărat paradis pentru două inimi care se doresc și se iubesc. Mi-am dat seama că sunt anumite momente când întunericul poate deveni cel mai sublim loc de întâlnire pentru două suflete. Dacă mi-ar fi drag un om care și-a pierdut vederea, m-aș simți foarte fericită că eu o mai am pe a mea, pentru ca să fiu ochi pentru el, dacă ar avea nevoie de ei, întocmai cum m-aș simți foarte fericită, dacă aș fi bogată, să-mi pot întrebuița averea, pentru ca să-i fiu lui de folos.

De multe ori însă lumina zilei ar deveni o povară pentru mine, știind că el nu se poate bucura de ea, și as aștepta seara cu nerăbdare, ea să-i pot spune: „Să stingem luminile și să lăsăm perdelele la ferestre, să nu poată pătrunde lumina lumii în casă, ca să rămânem împreună în mijlocul întunericului care ne unește mai mult decât lumina zilei!"

În timpul cât ea vorbea, Garth o ascultase palid și cu trăsăturile feței încremenite; dar imediat după aceea, ca un fel de reacție, se roși și se vedea cât de colo că încearcă să reziste tentației acestui glas care căuta să-i sugereze o astfel de posibilitate... întinse brațul drept și pipăi panglica întinsă până la fotoliu apoi se duse și se așază.

— Soră Rosemary, zise el și după felul în care intonase cuvintele, brațele întinse ale Ioanei îi căzură imediat în lungul trupului, e foarte amabil din partea dumitale, că vii să-mi mărturisești aceste gânduri minunate pe care le-ai conceput în mijlocul întunericului. Sper ca fericitul care stăpânește inima dumitale, sau cel care va avea norocul să o câștige, nu va avea nenorocul să-și piardă vederea. Va fi mult mai bine pentru el să se bucure de viață alături de dumneata, înconjurat de lumină, decât să pună generozitatea dumnilale la încercare căutând să te facă să trăiești alături de el în mijlocul înnericului. Ce zici, n-ar fi mai bine să vedem ce scrisori ne-au sosit?

În aceeași clipă Ioana își dădu seama îngrozită de ceea ce făcuse. Uitase complet de infirmiera Rosemary Gray care avea cu totul altă menire decât să atragă atenția lui Garth asupra iubirii care ar fi avut o profundă semnificație în timpul lipsei lui de vedere. Uitase că toată această conversație pentru el nu conta decât personalitatea infirmierei Rosemary care îi dăduse acum o supremă dovadă a devotamentului ei. Evident ce-i spusese ea până acum, nu era pentru el altceva decât o declarație fățișă de dragoste. Se simți foarte stingherită din cauza situației pe care o provocase singură, dar se gândi că va fi mai bine să meargă până la sfârșit.

Traversă camera și se așază la locul ei obișnuit din fața mesei, apoi continuă.

— Cred că tot ce ți-am spus până acum, a fost determinat numai de amintirea celui la care dumneata faci aluzie, zise ea. Din

nenorocire însă, nu demult am avut o discuție din cauza căreia ne-am despărțit... și acum el nici nu știe unde sunt.

Cuvintele ei provocară o imediată destindere în atitudinea lui Garth.

— Domnișoară Rosemary, te rog să nu mă consideri nici curios, nici impertinent, dar trebuie să-ți mărturisesc că de multe ori m-am îndoit de existența acestui om fericit.

— Nu văd motivul pentru care ar putea să fie fericit, răspunse Ioana râzând, cel puțin întrucât mă privește pe mine, cu toate că inima mea îi aparține întreagă, deși nu văd nici o posibilitate de a-l convinge de acest adevăr.

Între noi s-a ivit o neînțelegere, numai din pricina mea, și tot răul este că nu admite ca eu să repar această greșală.

— Ce prostie din partea lui, exclamă Garth. Sunteți logodiți?

— N-aș putea afirma că suntem logodiți... în mod oficial, răspunse infirmiera după câteva clipe de ezitare, dar în realitate noi eram ca și logodiți, căci nici unuia dintre noi nu i-ar fi trecut prin minte că situația dintre noi ar putea fi alta, decât a doi logodnici.

Garth se simți ca și când de pe suflet i s-ar fi ridicat o mare povară, căci se gândise de multe ori, mai ales în timpul din urmă, că atitudinea lui nu este complet corectă nici față de ea și nici față de el însuși. Fata aceasta, pentru el o necesitate, ceva indispensabil, și cu devotamentul ei reușise să-l oblige la toată recunoștința. Relațiile dintre ei erau cât se poate de intime și tovărășia lor perpetuă și fără nici un fel de dorință fusese de curând tulburată de intervenția insolită a doctorului Robbie, în timpul unei conversații pe care o avusese cu el o zi mai înainte.

— E foarte probabil, spusese el, ca infirmiera să fie revocată la sediul asociației din care face parte, deoarece nu e obiceiul ca o infirmieră să fie lăsată timp prea îndelungat, să îngrijească același bolnav. Nu este exclus însă ca doctorul Deryck să poată aranja lucrurile, și în cazul acesta s-ar putea face o excepție cu Sora Gray.

— Ce-ți pasă dumitale de asociația din care face parte și de doctorul Deryck, răspunsesse Mackenzie cu indiferență. Dragul meu, dacă vrei să te asiguri de prezența ei perpetuă în casa dumitale, n-ai

decât să te căsătorești cu ea; pariez că ea va primi propunerea dumitale.

Atitudinea doctorului Rob era identică în cazul acesta cu imprudența unui om care cu bocancii lui ferecați calcă pe cineva pe picioare când e desculț.

Garth încercase să uite această propunere, dar îi fu peste putință. Începu să-și dea seama că atențiile și devotamentul infirmierei întreceau cu mult obligațiile ei profesionale, și prin urmare toate aceste gesturi ale ei se datorau unui interes mult mai delicat. Încercă din nou să alunge aceste gânduri, spunându-și că doctorul Rob este un imbecil, iar el însuși e un prost. Cu toate acestea, imediat ce simțea pe infirmiera Rosemary alături de el, își da seama că era înconjurat de atmosfera unei duioșii pline de dragoste, și într-o noapte se gândi cu tot dinadinsul la posibilitățile care ar fi deschis drumul unei astfel de tentații.

— La urma urmelor, de ce să nu asculte sfatul doctorului Rob? De ce adică să nu se căsătorească cu această infirmieră atentă și devotată, pentru ca s-o poată păstra în mod perpetuu alături de el? Ea nu i-a spus niciodată că este „un copil fără minte...” La urma urmei el ce putea oferi? O casă confortabilă, luxul pe care și-l poate dori o femeie, bogăția, și camaraderia dintre ei pe care ea o găsea suportabilă... Ispita era atât de puternică, încât se surprinse murmurând : „Glasul ei va fi în orice caz același ca al Ioanei; n-ai văzut-o niciodată cum arată și nici nu o vei putea vedea; prin urmare, acestui glas ești liber să-i aplici orice fața pe care ai adorat-o. Te vei căsători cu infirmiera Rosemary Gray și vei continua să iubești pe Ioana, ca și până acum...” Dar pe urmă se trezi și țipă îngrozit: „Piei Satano!” și se liniști numaidecât.

Gândul că liniștea sufletească a infirmierei ar fi tulburată din pricina lui, începu să nu-i mai dea răgaz. Tocmai din cauza aceasta primi cu un fel de ușurare și mulțumire, dar în același timp și cu un inexplicabil sentiment de gelozie, mărturisirea ei, că ține la un bărbat. Își dădea seama că ea se simțea nenorocită din cauza iubitului ei, întocmai cum se simțea și el din cauza Ioanei.

Se decise să termine odată pentru totdeauna cu situația aceasta echivocă și să-i vorbească cu toată sinceritatea, ca pe urmă să poată relua relațiile lor de până acum, fără să mai aibă motive să se ascundă unul de altul.

— Domnișoară Gray, zise el și se aplecă înainte, zâmbind cu candoarea copilărească pe care multe femei înainte o găseau irezistibilă. Sunt foarte mișcat de încrederea pe care mi-ai arătat-o, mărturisindu-mi existența acestui om pe care sunt în oarecare măsură gelos, dar cu toate acestea sunt foarte mulțumit că există, căci în fond fiecare dintre noi își simte viața deșartă, până în clipa când apare bărbatul sau femeia unică, menită să o completeze. Vreau și eu dragă prietenă să-ți fac o mărturisire, dar înainte de ți-aș face această mărturisire, întinde-mi mâna, ca o chezășie a prieteniei dintre noi. Dumneata care ai fost în lumea tenebrelor îți poți da seama mult mai ușor decât oricine, ce înseamnă o strângere de mână.

Garth își întinse brațul peste masă și din atitudinea lui se putea ghici așteptarea.

— Mi-e peste putință, domnule Dalmain, răspunse infirmiera Rosemary și glasul îi tremură puțin, căci mi-am ars mâinile. Nu e nimic grav, nu fi atât de deznădăjduit. M-am ars cu un chibrit, în timp ce umblam legată la ochi. Haide, spune-mi ce voiai să-mi spui, și ne interesează pe amândoi.

Garth își retrase brațul și-și împreună mâinile peste genunchi, apoi se lăsă în spătarul scaunului și ridică fața în sus. Pe obrazul lui era zugrăvită inspirația și sufletul lui părea că se degajează din cătușele trupului, așa că Ioana simți că i se umplu ochii de lacrimi când se uită la el, căci începu să-și dea seama de ravagiile pe care dragostea lui pentru ea, și stăpânirea de sine în durere, le lăsaseră în sufletul acestui om. Începu să vorbească cu glasul domolit și se întoarse spre ea.

— Spune-mi, ții mult la el?

Ioana nu-și putea desprinde privirile de pe obrazul lui adorat și toată emoția care o tulbura, tremură în glasul infirmierei Rosemary

Gray în clipa când îi răspunse:

- El este pentru mine tot ce am mai scump pe lume.
- Te iubește el atât cât ai merita să fii iubită?

Ioana își plecă fruntea și atinse cu buzele locul unde pe masă fusese întinsă mâna lui, apoi îi răspunse:

- M-a iubit mult, mult mai mult decât aş fi meritat.
- De ce spui „m-a iubit”, când ar fi mult mai bine să spui „mă iubește”?

— Pentru că așa este, răspunse Rosemary cu glasul înecat, căci mă tem că am pierdut în mod definitiv dragostea lui, din cauză că nu am înțeles-o, și din vina mea.

— Nu se poate, protestă Garth, nu se poate, căci dragostea nu se termină niciodată. Uneori s-ar putea să ți se pară moartă, chiar îngropată, dar vine și pentru ea ziua învierii ca pentru orice, în fiecare primăvară. Dragostea este ca o păsărică în soare când își încearcă aripile; țopăie prin iarbă și ciripește înspăimântată, apoi deodată își ia zborul. Iubitul dumitale știe că ți-ai recunoscut greșeala? întrebă el cu blândețe.

— Nu știe și nici nu vrea să-mi dea ocazia să explic această greșeală și să-i spun că este nedrept cu mine și eu el însuși, continuând să se poarte așa cum s-a purtat și până acum.

— Biata fată, exclamă Garth înduioșat, întâmplarea mea a fost atât de tragică, încât pot înțelege foarte bine pe cei care suferă din cauza sentimentelor lor. Dar te rog să primești sfatul pe care ți-i dau, domnișoară Gray. Trimite-i o scrisoare în care să-i mărturisești tot adevărul. Nu-i ascunde nimic, ci spune-i tot ce s-a întâmplat. Oricare bărbat care iubește cu adevărat, va accepta explicația pe care i-o vei da și-ți va fi recunoscător. Sper însă că nu va veni până aici după dumneata, ca să te ia de la mine.

Ioana zâmbi printre lacrimi.

— Dacă mă va chema, domnule Dalmain, va trebui să plec la el, zise infirmiera Rosemary.

— Mă îngrozesc la gândul că va veni o zi, când mă vei anunța: „Trebuie să plec”. Nu știi că eu m-am gândit uneori — dumneata ai făcut atât de mult pentru mine și ești atât de prețioasă în viața mea,

încât astăzi pot să-ți spun fără nici un fel de sfială — că m-am gândit să recurg la un mijloc extrem pentru a te putea păstra întotdeauna alături de mine. Dumneata ești o fată demnă de tot ce-ți poate oferi un bărbat și de toată dragostea de care e capabil, și cum unei femei de valoarea dumitale eu nu i-aș fi putut oferi altceva decât tot ce am mai bun în viața mea, trebuie să-ți mărturisesc acum, că port în suflet imaginea unei femei iubite a cărei amintire a întunecat pe toate celelalte. În mijlocul întunericului din jurul meu am început să uit pe toate celelalte femei ale căror portrete le-am făcut și pe care înainte le-am admirat. Aproape toate au pălit și s-au șters din amintirea mea, dar chipul ei, slavă Domnului, pe măsură ce întunericul devine mai profund, se limpezește tot mai mult. Chipul ei va fi cu mine întotdeauna, îl voi vedea și dincolo de moarte *chipul acestei femei pe care o iubesc*. Dumneata spuneai despre iubitul dumitale, că te-a "iubit" și ai ezitat să afirmi că te iubește și azi. Eu însă nu pot spune nici că m-a iubit, nici că mă mai iubește, căci iubita mea nu m-a iubit niciodată ; eu însă o voi iubi întotdeauna și acest sentiment mă va împiedica în mod definitiv să mă mai pot gândi la altă femeie, căci aceasta nu ar putea să însemne nimic pentru mine; înfățișarea ei eu nu o voi cunoaște niciodată, iar chipul celeilalte va străluci perpetuu alături de mine, chiar prin întuneric. S-ar putea ca glasul ei să-mi fie drag, din cauză că mi-ar aduce aminte de glasul celeilalte, dar nimic mai mult... Dragă prietenă, seara când te închini, spune și pentru mine o rugăciune, ca să nu fiu niciodată tentat de gândul josnic care m-ar ispiti să cer în căsătorie altă femeie.

— Dar femeia aceea care s-ar fi putut bucura de toată dragostea dumitale primind să-ți fie soție, femeia aceea ce-a făcut?

— Ea a refuzat... Doamne, ce umilință să constați că cea pe oare o iubești, nu te găsește vrednic de iubirea ei!

Garth își lăsă capul în palme și oftă îndurerat; pe urmă tăcerea care începea să se prelungească fu întreruptă pe neașteptate de glasul lui grăbit:

— În clipa aceasta domnișoară Gray, simt cu aceeași intensitate, ca în ziua aceea când i-am povestit și doctorului Brand,

ceva în apropierea mea. Te rog nu te mișca, ci ascultă și privește în largul camerei; uită-te la ușă și la fereastră. Apleacă-te și uită-te în dosul paravanului, căci presimt că e peste puțină să fim singuri în cameră, numai noi doi. Mi-e peste puțină să cred că e adevărat; sunt convins că am fost indus în eroare din cauză că eu nu văd; și cu toate acestea nu voi putea crede niciodată. Presimt în apropierea mea prezența femeii pe oare o iubesc. Simt privirile ei triste și îndurerate, oprindu-se cu milă asupra mea. Durerea ei este atât de intensă încât o simt cum mă învăluie, exact cum doream să mă învăluie și iubirea ei. Doamne Dumnezeule; este atât de aproape de mine, dar prezența ei este atât de chinuitoare, încât nu doresc să stea în apropierea mea. Aș fi mult mai mulțumit dacă ar fi la mii de kilometri, cu toate că presimt că depărtarea dintre noi este extrem de redusă, Spune-mi, e vis sau e realitate... sau sunt pe cale să înnebunesc? Domnișoară Gray... dumneata nu se poate să mă minți. Cred că nu există nici un motiv și nici un interes care să te determine să mă minți tocmai acum. Pentru Dumnezeu, privește în jurul dumatăle și spune-mi ce vezi? Suntem numai noi singuri? Iar dacă nu suntem, cine a mai intrat în camera aceasta, afară de mine și de dumneata?

Ioana sta nemișcată, cu brațele încrucișate peste masă și privirile fixate asupra lui Garth. Când îl auzi spunând că ar dori să fie la mii de kilometri departe de el, își acoperi fața cu mâinile. În clipa aceasta era atât de aproape de el, încât dacă ar fi întins brațul, i-ar fi putut mângâia fruntea; Garth însă nu se mișcă și ea rămase cu fața acoperită.

Câteva clipe în cameră nu se auzi nici un zgomot afară de glasul speriat al bărbatului, pe urmă Ioana își descoperi fața și răspunse:

— În cameră nu mai este nimeni, domnule Dalmain decât *dumneata și eu*.

CAPITOLUL 27

— Va să zică domnișoară Gray, îți place să te plimbi cu mașina?

Îleșiseră pentru prima dată la plimbare cu mașina împreună, și pentru prima dată luau acum ceaiul alături, în bibliotecă, și tot pentru prima dată infirmiera Rosemary îi turnă ceaiul în ceașcă. Asta se întâmpla luni după-amiază, imediat după experiența făcută de ea în domeniul tenebrelor.

— Da domnule Dalmain, răspunse infirmiera, și-i puse ceașca în apropiere ca să o poată ajunge cu mâna. De ce nu accepți să luăm întotdeauna masa împreună, zise ea cu glasul blând ca o mângâiere; de ce nu vrei să ai încredere în ochii mei?

— În ochii dumitale am toată încrederea, răspunse el. Tocmai mi-am adus aminte că vreau să-ți cer un serviciu pe care nu l-aș putea cere altuia. S-a făcut întuneric sau mai avem un ceas de lumină înainte de înserare?

Infirmiera se uită pe fereastră, pe urmă la ceasornic.

— E o după-amiază minunată și cum noi am venit flămânzi de la drum, ni s-a servit ceaiul devreme: sunt abia ceasurile cinci. Soarele nu apune decât după șapte și jumătate.

— În cazul acesta lumina este excelentă tocmai acum. Ai terminat ceaiul? Lumina soarelui bate în ferestrele dinspre apus ale atelierului. Știi în ce parte este atelierul, căci mi-ai adus odată studiile pe care le-am făcut înainte de a începe portretul lui Lady Brand. Cred că ai băgat de seamă că prin colțuri sunt o mulțime de pânze; unele dintre ele sânt schițe naive, altele sunt complet curate, iar altele sunt tablouri definitive, între acestea din urmă domnișoară Gray sunt două bucăți pe care vreau să le identific și să le distrug. Zilele trecute l-am rugat pe Simpson să mă conducă până în atelier și să mă lase singur acolo. Am încercat să le găsesc pe pipăite, dar n-aveam nici o siguranță în cercetările mele și a trebuit să renunț, căci în mormanul acela de pânze mi-ar fi fost peste putință să le găsesc. Nu mă puteam adresa lui Simpson să-mi dea o mână de ajutor, mai ales că tablourile reprezintă ceva neobișnuit, și dacă ar fi aflat că vreau să le distrug, cu siguranță că m-ar fi întrebat de motivele care

mă determină să fac acest gest, și nu e nimic mai neplăcut decât curiozitatea unui servitor. Nu mă puteam adresa nici lui Sir Deryck, deoarece el ar fi recunoscut portretele, căci persoana pe care o reprezintă, este una dintre cunoștințele lui. Când le-am pictat, nu m-am gândit că ar putea să le vadă și altcineva, afară de mine. Prin urmare draga mea secretară, dumneata ești singura persoană la care pot apela. Vrei să faci ceea ce te voi ruga? Vrei să-mi îndeplinești această rugăciune chiar acum ?

— Cu multă plăcere, domnule Dalmain, răspunse infirmiera ridicându-se de pe scaun. Eu sunt în casa dumitale ca să fac tot ce-mi ceri și tot ce dorești, dar mai ales atunci când dorești.

Garth scoase din buzunarul jilecii o cheie și o puse pe masă.

— Cred că pânzele pe care trebuie să le aduci sunt în colțul cel mai depărtat de ușă. Așează-le față în față astfel încât să nu se vadă pictura și cheamă-l pe Simpson să-ți ajute să le cobori; dar să nu-l lași singur cu ele.

Infirmiera luă cheia de pe masă, apoi se duse până la pian și-l deschise. După aceea întinse panglica ce ducea până la fotoliul lui Grath.

— În timpul cât eu voi fi plecată, așează-te la pian și cântă. Te rog însă un lucru: știi foarte bine că mă interesează lucrările dumitale. Căutând tablourile, îmi dai voie să le examinez cu amănunțime după ce le voi găsi; sau ții să mă uit la ele numai din fugă, atât cât este necesar pentru a le identifica? Poți avea toată încrederea că voi proceda exact așa cum vei porunci.

Orgoliul artistului nu putu rezista ca opera lui să fie examinată și apreciată.

— Dacă vrei, poți să le și examinezi, răspunse Garth. Cred că sunt cele mai bune tablouri ale mele cu toate că le-am făcut numai din memorie; acesta a fost unul dintre obiceiurile mele. În orice caz tablourile nu sunt imaginare, căci am reprodus exact ceea ce am văzut eu. Vreau să spun că fața femeii pe care o vezi pe pânză a existat în realitate. Aceasta este esențialul în amândouă tablourile; restul e numai accesoriu.

Se ridică de pe scaun și se duse la pian. Degetele lui atinseră clapele pianului și corzile vibrară în armonia imnului *Veni*.

— Și cum le voi recunoaște? întrebă infirmiera Rosemary îndreptându-se spre ușă.

Acordul se stinse într-un murmur abia simțit și de la pian se auzi glasul lui Garth ca un recital de muzică:

— Este un bărbat și o femeie... singuri în mijlocul unei grădini. Fondul este abia schițat. Femeia este îmbrăcată într-o rochie suplă de seară, pe piept cu o dantelă antică; o rochie neagră cu trenă. Tabloul este intitulat: *Soția*.

— Da!

— Al doilea este aceeași femeie, în aceeași scenă, dar singură, căci nu mai era nevoie să fie și bărbatul alături de ea; prezența lui se simte cu toate că nu se vede. În brațe (murmurul corzilor amuți complet) ține un copilăș. Tabloul este intitulat: *Mama*.

Imnul se ridică din nou tumultos, ca plânsul stăpânit al unei dorințe: „*Dă-ne nouă lumina cea adevărată...*” și ușa se închise în urma infirmierei.

CAPITOLUL 28

Ioana urcă scările și după ce descuie ușa atelierului, intră și o închise cu grijă în urma ei. Soarele pătrundea printr-o fereastră din partea de apus, poleind paravanele de mătase și perdelele cu broderii grele de brocard. Pe stofe rare chinezești care clipeau cu luciri metalice, se vedea încolăcit un dragon de forme fantastice, târându-se parcă aievea pe labele scurte și armate cu gheare ca niște cânji.

Ioana mai fusese de câteva ori în atelierul lui Garth, dar de fiecare dată venise grăbită să ia câte un obiect pe care el îl aștepta imediat, așa că nu avusese timp să se uite la nimic. O cheie de la atelier era la Margery oare se urca în fiecare dimineață ca să deschidă ferestrele, să șteargă praful de pe obiectele acestea de artă și pe urmă să le așeze la locul lor, exact așa cum le lăsase stăpânul ei.

Margery însă purta această cheie întotdeauna la brâu, așa că Ioana se ferea să-i ceară prea des voie să intre în atelier, ca nu cumva într-o bună zi să o refuze.

De astă dată însă putea să stea mai mult. Se uită în jurul ei; fiecare amănunt al acestei piese era specific aranjat după gustul lui Garth. Pe un șevalet din fața ferestrei era un tablou neterminat, alături de paletă și de pensule, exact așa cum le lăsase el în dimineața aceea fatală de acum trei luni, când plecase de acasă pentru ca să apere o mică vietate de chinurile inutile pricinuite de oameni, și el să-și piardă pentru totdeauna vederea. Ioana se ridică și apropiindu-se de cămin, descoperi o mulțime de jucării care fără îndoială erau jucăriile de când Garth era copil. Pe consolă era un ursuleț cafeniu care purta un lăncișor la gât, cu un capăt legat de prăjină. Parcă-l vedea pe vremea când era copil și întindea mânuța după ursulețul de pe cămin, iar mai târziu când începuse să se ducă la școală, îi auzea glasul spunând când se întorcea acasă: „Ura Martine, ce bine îmi pare că te mai găsesc! Mamă, de ursulețul acesta îmi aduc aminte din primii ani ai copilăriei mele; și după ce mă duc la școală și la începutul fiecărui semestrul mi se face dor de casă, mă gândesc de multe ori ce bine ar fi să am pe Martin lângă mine. Poate ți se pare ciudat; cu toate acestea gândindu-mă la Martin, înseamnă că mă gândesc la tine, dragă mamă".

Ursulețul făcu să-i defileze pe dinaintea ochilor toate fazele copilăriei și a tinereții iubitului ei, căci el îi ținuse tovărășie la toate încercările care veniseră mai târziu, și-i văzuse stând zile întregi în mijlocul acestei camere, singur și zbuciumat de durerea pe care i-o pricinuisese moartea mamei lui.

Într-un târziu se smulse din brațele gândurilor care o asediau, căci își aduse aminte de motivul pentru care venise de astă dată în atelier.

Nu demult Deryck îi pomenise despre cele două portrete pe care Garth le păstra aici în atelier, și acum sosise momentul când le va putea vedea de-aproape. Clipa aceasta nu mai putea să întârzie și nici nu putea fi amânată. Se întoarse spre paravanul japonez și făcu

câțiva pași spre fereastra de la apus pe care o deschise larg. Soarele începuse să coboare în dosul colinelor cu crestele însângerate. Ridică privirea și examinează cerul care se aprindea în lumina apusului, apoi își băgă mâinile adânc în buzunarele hainei și pronunță cu glas ridicat: „Mărturisesc în fața lui Dumnezeu, căci s-ar putea să nu mai am ocazia și nici să nu mai pot reveni asupra acestui gând, de aceea declar în clipa aceasta cu toată convingerea... *Cred că am făcut bine ceea ce am făcut.* Nu m-am gândit decât la fericirea lui Garth, și abia după aceea la a mea. Ceea ce am făcut, am făcut în interesul nostru al amândurora, și cu riscul fericirii noastre. Mărturisesc însă în fața lui Dumnezeu, că am fost convinsă că bine fac ceea ce fac, și tot atât de convinsă sunt și în această clipă” Ioana nu mai repetă niciodată aceste cuvinte, nici singură, nici față de alții.

CAPITOLUL 29

În dosul paravanului japonez Ioana găsi un maldăr de pânze întinse pe rame, într-o dezordine care dovedea că mâinile înfrigurate ale orbului le răvășiseră și încercaseră să aleagă pe cele care le căuta, dar fără să reușească, și de aceea căutase să le pună din nou la locul lor, fără să le mai poată așeza așa cum le găsise la început. Ioana începu să ridice pânzele una câte una și să le așeze în picioare cu fața la perete. Tablourile acestea erau adevărate comori de artă; unele erau terminate; altele nu erau decât schițate și câteva abia începute. Unul sau două subiecte care o priveau zâmbind din cadrul lor, îi erau cunoscute. Pânzele pe care le căuta, nu erau însă între acestea de aici.

Ioana se îndreptă de mijloc și privi în largul atelierului, într-un colț mai depărtat văzu altă grămadă de tablouri, pe jumătate ascunse în dosul unui paravan egiptean. Se îndreptă în partea aceea, și cât ai clipi, găsi cele două tablouri. Erau ceva mai mari decât celelalte și le recunoscuse de la prima vedere, după rochia de mătase neagră pe care o purta femeia din portret.

Se uită la ele din fugă, pe urmă le luă și se așează în fața ferestrei deschise, în plină lumină. Trase mai aproape fotoliul în care stase înainte și după ce întoarse al doilea tablou cu fața spre șevalet, se așează ca să poată contempla pe cel dintâi în tihnă. Prima impresie pe care i-o lăsă tabloul, fu silueta nobilă, pictată cu toată distincția imaginabilă a unei femei. Gingășia atitudinii, noblețea care emana din toată silueta și privirile acestei femei erau primele calități pe care i le sugeră portretul din fața ei. A doua impresie care se degaja din acest tablou erau vigoarea cu care era tratat; voința nebănuită care se vedea din atitudinea ei energică, din dorința evidentă de a trăi și a se mișca, proporția dintre perspectivă și cadrul în care era prins portretul. Abia pe urmă începu să cerceteze cu de-amănuntul și înfățișarea femeii pe care o reprezenta, ca să rămână surprinsă de nețărmurita dragoste pe care o exprimau privirile și atitudinea ei.

Fața portretului era mare și foarte precisă, dar extrem de bine proporționată, cu toate acestea nu era o frumusețe de toate zilele și în realitate nici nu era o frumusețe propriu-zisă, dar cu cât o priveai mai mult, cu atât te simțeai mai pasionat de obsesia înfățișării ei. Pe măsură ce întârzieai în fața tabloului, imperfecțiunile figurii începeau să dispară și deveneau de o puritate eterică în simplitatea lor de neînchipuită noblețe. După ce rețineai toate aceste detalii, întorceai privirea în altă parte ca să verifici constatările primei viziuni, și când te întorceai din nou spre portret, începeai să-ți dai seama că din privirile femeii se desprinde o lumină care nu putea fi inspirată din contactul cu pământul nici din cel cu soarele. Lumina aceasta se izvora din ochii care priveau peste creștetul bărbatului îngenunchiat în fața ei, iradiind sublima emoție a ființei care sacrifica în aceste clipe tot ce sufletul ei poseda mai sublim, pasiunii celui care o dorea. În atitudinea ei era toată candoarea, toată tandrețea, toată uitarea și duioșia inspirată bărbatului din fața ei care o ținea îmbrățișată. Era peste putință să-ți mai desprinzi privirea de pe acest portret iluminat de pasiunea dragostei celei mai curate, și cuprins de o puternică emoție, murmurai singurele cuvinte care păreau predestinate să servească drept nume acestui portret: *Soția*.

Ioana nu stătu nici o clipă la îndoială, că se găsea chiar în fața portretului ei care cu toate acestea arăta cu totul altfel decât se văzuse ea până acum în oglindă. Câteva clipe i se păru că toate gândurile i s-au oprit în loc, și examinează portretul în toate amănuntele, fără să-și poată da seama de ele, căci în realitate nu vedea nimic ce ar fi putut reține. Pe urmă privirile ei fură din nou captivate de expresia ochilor cenușii ai tabloului și simți în clipa aceea că re trăiește clipele pline de extaz din seara când îi simțise capul pe pieptul ei. „Cât este de real și de adevărat”, murmură ea. „Nu încapă nici o îndoială că este adevărat; exprimă sentimentele mele din seara aceea și nici n-ar putea să fie altfel de cum am fost eu atunci”.

Fără să-și dea seama, căzu în genunchi în fața portretului. „Doamne, oftă ea, așa arătam eu în seara aceea, și în clipa următoare i-am văzut ochii ridicați spre mine și i-am simțit capul pe pieptul meu; iar a doua zi am refuzat să devin soția lui. Garth... Garth... iartă-mă!... Doamne, dă-i puterea ca să mă poată înțelege și să mă poată iertă!”

După câțva timp Ioana luă al doilea tablou și-l așeză în fața ferestrei.

Tabloul reprezenta aceeași femeie, în aceeași atitudine, dar bărbatul lipsea. În brațe avea un copilăș care își sprijinea capul bucalat de sânul ei plin de mamă, și privirile ei înduioșate erau îndreptate asupra copilului. Din toată ființa ei se degaja dragostea de mamă care împrumuta portretului un nimb luminos și o transfigura, făcându-te să uiți complet de imperfecțiunile obrazului ei care nu exprima decât mulțumirea soției care își făcuse complet datoria. Portretul era o realizare neîntrecută care alături de puritatea feminină înfățișa sentimentul maternității cu toate bucuriile ei îndeplinite.

Ioana își dădu seama pentru prima dată „că băiatul acela fără minte” înțelesese instinctul de maternitate care dormita într-însa, poate chiar mai bine decât îl cunoștea ea însăși și mai puternic decât ar fi îndrăznit să bănuiască înainte de asta că ar putea să existe.

După ce realizase calitățile ei de soție, fixase în mod definitiv și posibilitățile ei de mamă, și din nou murmură în fața portretului, ca mai înainte: „Cât e de adevărat... cât e de adevărat!...” Pe urmă își aduse din nou aminte de fraza fatală: „Nu era un om pe care ai fi dorit să-l fi dorit să-l vezi în fața ta la masă...”

— Iubitul meu... iartă-mă... îmi recunosc greșeala cu voia lui Dumnezeu îți voi explica totul și tu mă vei ierta pentru tot ce ți-am făcut.

Se ridică de pe scaun și apropiindu-se de fereastră ridică brațele deasupra capului, ca să poată vedea asfințitul soarelui. În fundul zării cerul era o fâșie de purpură tivită cu aur, iar mai sus, pe măsură ce ridica privirea, cerul era tot mai albastru, tot mai senin, până în fundul depărtărilor pe care mintea ei nu le putea cuprinde.

Rămase câteva clipe cu privirile pierdute în adâncul acestui albastru fără fund și fără hotar, apoi murmură zâmbind: „Viața, așa a fost întotdeauna”. Pe urmă închise fereastra și împinse fotoliul la loc, apoi luă tablourile și după ce încuie ușa atelierului, începu să coboare scara cu toată băgarea de seamă.

CAPITOLUL 30

— Ai întârziat cam mult, domnișoară Gray. Era cât pe aici să trimit pe Simpon să vadă nu cumva ți s-a întâmplat ceva.

— Îmi pare bine domnule Dalmain că nu l-ai trimis, căci Simpson m-ar fi găsit plângând în atelier, și mi-ar fi fost foarte penibil să mă vadă într-o astfel de stare.

Garth tresări și se întoarse în scaun. În felul cum pronunțase infirmiera aceste cuvinte ghici imediat că ea a înțeles complet opera creată de el.

— De ce ai plâns? întrebă el.

— Din cauză că m-am simțit emoționată. Tablourile acestea sunt extraordinare și te răscolesc până în fundul sufletului. Profunda emoție pe care ți-o inspiră se datorește faptului că ai reușit să faci o femeie extrem de frumoasă dintr-una urâtă.

Garth sări în picioare și întoarse ochii fulgerători spre ea, cu toate că ochii lui erau lipsiți de lumină.

— Ce fel de femeie?

— O femeie urâtă, repetă infirmiera liniștită. Sunt sigură că ți-ai dat și dumneata seama că modelul dumitale este o femeie urâtă, și tocmai aici rezidă marele merit al portretului. Cu arta dumitale i-ai dat nimbul farmecului de femeie și misterul maternității de soție; din cauza aceasta din ce te uiți mai îndelung la cele două portrete, începi să uiți tot mai mult urâtenia ei. Este un adevărat triumf al artei ceea ce ai făcut dumneata aici.

Garth se așeză din nou în fotoliu și-și împreună mâinile pe genunchi.

— Este triumful adevărului, răspunse el. Eu nu am pictat decât ceea ce am văzut.

— Dumneata i-ai pictat sufletul, zise infirmiera Rosemary, și sufletul acesta îi luminează tot obrazul.

— Eu i-am văzut sufletul, șopti Garth cu glasul aproape stins, și viziunea acestui suflet radiază și astăzi, luminând noaptea eternă a vieții mele.

În bibliotecă se făcu liniște profundă; afară cobora întunericul nopții apropiate. Pe urmă infirmiera se întoarse spre el.

— Domnule Dalmain, suflă ea cu sfială. Aș avea să-ți adresez o rugămintă: să nu distrugi aceste tablouri.

— Trebuie să le distrug, răspunse Garth și ridică fruntea spre ea, căci trebuie să le feresc de privirile oamenilor care ar putea recunoaște în ele pe femeia care o reprezintă... și mi-ar fi peste putință să mă expun la o astfel de eventualitate.

— În orice caz există cineva care are dreptul să le vadă înainte de a le distruge.

— Și cine crezi că ar putea fi acest cineva? Întrebă Garth.

— Doamna pe care o reprezintă portretul, răspunse infirmiera Rasemary Gray.

— De unde știi că nu le-a văzut?

— Le-a văzut? Nu știam.

— Nu le-a văzut, răspunse Garth cu glasul sec, și nu le va vedea niciodată.

— Cu toate acestea trebuie să le vadă.

Insistența pe care o bănuia în glasul ei, făcu pe Garth să tresară.

— De ce anume? întrebă el și se întoarse spre ea ca să audă mai bine răspunsul.

— Între altele și pentru faptul că o femeie care se știe urâtă, are ocazia să constate că cel care o iubește o poate vedea frumoasă.

— O femeie care se știe urâtă, repetă Garth cu glasul foarte încet ca și când s-ar fi mirat de cuvintele pe care le auzea.

— Sigur că da, continuă infirmiera prinzând curaj. Dumneata crezi că oglinda acestei femei ar fi putut să-i dea o idee cât de vagă de ceea ce ai făcut dumneata din ea în aceste portrete. Când ne oprim în fața oglinzii, domnule Dalmain, și ne privim cum ne șade pălăria sau cum suntem îmbrăcate, suntem întotdeauna foarte grăbite și enervate, așa că oglinda ne arată întotdeauna dezavantajele expresiei. Cred că-ți poți foarte ușor imagina, cum arată această femeie când este enervată... Poți fi sigur că ea nu s-a văzut niciodată așa cum ai văzut-o dumneata în portretul de Soție sau în cel de Mamă. E măritată?

Garth ezită doar cât ai clipi, pe urmă răspunse cât se poate de calm.

— Da, e măritată.

— E mamă? întrebă infirmiera Rosemary cu un tremur ușor în glas.

— Nu... căci eu am pictat-o în situația în care ar fi putut să fie.

— În cazul...

— Când lucrurile ar fi ajuns până acolo, și planurile mele s-ar fi realizat, continuă Garth categoric.

Infirmiera ghici numaidecât reproșul pe care îl ascundeau cuvintele lui.

— Domnule Dalmain, continuă ea cu sfială, îmi dau seama cât de stranii trebuie să vă pară sfaturile și întrebările pe care vi le pun. Dar vina o poartă impresia pe care au făcut-o aceste tablouri minunate asupra mea. Sunt extraordinare... și nu găsesc cuvinte demne pentru a-mi exprima admirația față de ele...

— Domnișoară Gray, zise Garth, în sufletul căruia începea să se trezească mândria de artist, aproape am uitat cum arată aceste portrete. Le-ai adus cu dumneata? Foarte bine. Așează-le în fața dumitale și descrie-mi-le cum arată. Vreau să văd ce impresie ți-au făcut ca pictură.

Ioana se duse și deschise fereastra ca să respire aerul curat al serii și în același timp înălță o rugă fierbinte către Dumnezeu, ca în clipele acestea critice să nu se trădeze, nici din cauza emoției care îi tremura în glas, nici din cauza zbuciumului care clocotea într-însa. Portretele acestea o convinseseră de sentimentele reale ale lui Garth; deci datoria ei era acum să convingă cu descrierea ei pe Garth și să-l facă să creadă în realitatea dragostei pe care o eternizase în aceste tablouri ale lui.

Se așează în fotoliu și cu glasul calm care era numai al infirmierei Rosemary Gary, începu să-i descrie în toate amănuntele sentimentul pe care i-l inspiraseră portretele în clipa când se oprise în fața lor, singură, la fereastra atelierului.

Se achită complet și fără ezitare de misiunea pe care și-o propusese. Toată dorința tenace și deznădăjduită pe care o simțea Garth pentru Ioana, se deșteptă din nou în sufletul lui; conștiința chinuitoare că în seara aceea Ioana îi aparținuse numai lui și că dacă ar fi insistat să-i dea un răspuns imediat, ar fi fost peste putință să-l refuze, începu din nou să-l chinuiască. În astfel de clipe nu au ce căuta socotelile lucide ale ceasurilor care urmează extazului. Cu toate acestea o pierduse, o pierduse iremediabil... Se putea oare să îi existat și un alt motiv al refuzului ei, decât cel pe care îl invocase ea?

Glasul infirmierei continua complet indiferent de lupta care se dădea într-însul tocmai în aceste clipe.

— Uite ce, zise el într-un târziu; nu voi distruge tablourile acestea imediat. De vreme ce le-am găsit, nu mai e nici o grabă. Îmi pare rău că trebuie să te supăr atâta, dar trebuie să te mai rog să ceri valetului câteva coli de hârtie de împachetat. Le vom lega cu sfoară și vom chema pe Margery să le ducă din nou în atelier. În felul acesta

îmi va fi foarte ușor să le recunosc, dacă se va întâmpla să mă duc singur după ele și să le caut.

— Sunt foarte mulțumită de hotărârea aceasta, zise infirmiera. Probabil femeia aceea urâtă...

— Te rog, mi-e peste putință să te ascult vorbind despre ea în felul acesta, protestă Garth. Nu știu ce crede ea însăși despre înfățișarea ei, dar sunt aproape sigur că la asta nu s-a gândit niciodată. Nu știu nici ce părere ai fi avut dumneata despre ea. Nici eu nu ți-as putea spune despre ea altceva, decât că această femeie este singura a cărei față se îndreaptă spre mine din mijlocul întunericului care mă înconjoară. Toate frumusețile pe le-am pictat și care mi-au fost dragi, încep să se tulbure și să se destrame în amintirea mea ca niște neguri și să se spulbere ca frunzele pe care le smulge vântul toamnei. Singur chipul ei rămâne, calm, blând, duios și minunat întotdeauna în fața ochilor mei care nu văd. De aceea mă doare să aud pe cineva care nu a văzut-o altfel decât în portretele pictate de mine, spunând despre ea că este o femeie urâtă.

— Te rog să mă ierți, zise infirmiera Rosemary cu glasul umilit, căci nu aveam de gând să te supăr cu vorbele mele, și ca să te convingi despre impresia pe care mi-au făcut-o tablourile dumitale, dă-mi voie să-ți mărturisesc decizia pe care am luat-o în timpul cât am stat în atelier. Mi-e peste putință să rămân insensibilă la ideea pe care mi-au sugerat-o portretele: suprema mulțumire pe care ți-o poate oferi viața. De aceea voi trece peste mândria mea de fată, și voi căuta să fiu sinceră și pocăită. Voi scrie iubitului meu o scrisoare în care îmi voi recunoaște toată greșeala care a contribuit la despărțirea noastră. Crezi că mă va înțelege, și s-ar putea să mă ierte?

Garth zâmbi și încercă să-și imagineze înfățișarea obrazului ei crispat de emoție, încadrat de părul blond și vaporos care nu se potrivea deloc cu glasul pe care îl auzise alături de el, dar care cu toate acestea trebuia să fie al infirmierei Rosemary Gray, așa cum o vedeau în realitate toți cei care o cunoșteau.

— Fetiță dragă, ar trebui să fie o brută ca să nu te ierte, răspunse el.

CAPITOLUL 31

Masa din seara aceea, când prima dată mâncau împreună în bibliotecă, avu un succes neașteptat. Planurile infirmierei Rosemary mergeau de minune și Garth părea foarte mulțumit de dispozițiile luate de ea, căci în felul acesta se simțea mai puțin izolat decât fusese înainte.

Emoția după-amiezii provocase între ei o reacție de veselie. Câteva întrebări puse cu îndemânare și la timp, provocară povestirea a o mulțime de amănunte și anecdote în legătură cu ducesa și ticurile ei, iar numele domnișoarei Champion fu pomenit de foarte multe ori, ceea ce era pe gustul fiecăruia dintre ei.

Ioanei i se părea foarte ciudat să audă pe Garth vorbind despre ea și descriind-o cu atâta vivacitate, cum făcea în ziua aceea. Din toată atitudinea lui de acum se putea deduce că după ce va reuși să înlăture definitiv neînțelegerile dintre ei, va ocupa din nou în sufletul lui același loc pe care îl avusese înainte.

În după-amiaza aceea Garth se așeză la pian și cântă mai multe arii duioase; de câteva ori încercă și preludiul romanței *Mătăniile*; Ioana aștepta să continue, dar el trecea imediat la altă bucată, ca pe urmă să revină la același motiv care se ținea de el ca o umbră. După ce se ridică de la pian, și ajutat de panglica lui, ajunse din nou la fotoliu, infirmiera Rosemary îl întreabă cu glasul plin de blândețe:

— Domnule Dalmain, nu s-ar putea ca la sfârșitul acestei săptămâni să-mi dai drumul pentru câteva zile?

— Cum se poate? întreabă Ganth mirat. Unde vrei să te duci? Și cât ai de gând să lipsești? Știu foarte bine că ar fi trebuit să-ți răspund: „Sigur că da; cu multă plăcere, mai ales după ceea ce ai făcut pentru mine”. Cu toate acestea îmi este imposibil. Nici nu-ți imaginezi ce înseamnă viața, când dumneata pleci de acasă. Sâmbăta și duminica aceea când dumneata ai lipsit, mi s-au părut o veșnicie, cu toate că venise Brand. Cred că vina este numai a duminale care ai devenit indispensabilă.

— Cred că nu voi lipsi prea mult, interveni infirmiera zâmbind; adică vreau să spun că dacă dumneata vrei numaidecât, m-aș putea întoarce înapoi. În seara aceasta domnule Dalmain am de gând să scriu scrisoarea despre care ți-am vorbit, ca să o pot expedia mâine. În ziua când o va primi, eu va trebui să fiu lângă el, sau cel mai târziu la câteva ceasuri după aceea. Cred, și nădăjduiesc că va avea nevoie de prezența mea imediată. Azi este luni? Crezi că ar fi posibil să plec miercurea viitoare?

Garth se făcu palid ca varul.

— E adevărat că infirmierele au obiceiul să-și lase bolnavii, ca să se poată duce să vadă ce impresie au făcut scrisorile pe care le trimit, asupra iubiților lor? întrebă el în semn de protest.

— Domnule Dalmain, cererea mea nu înseamnă că acesta ar fi un obicei al infirmierelor și te rog să o consideri ca ceva excepțional.

— Voi telegrafia lui Brand.

— În cazul acesta îți va trimite o fată mai capabilă decât mine și mult mai devotată.

— Răutate ce ești! exclamă Garth. Dacă ar fi aici domnișoara Champion, sunt sigur că ar pune mâna pe dumneata și te-ar scutura o dată zdravăn. Știi foarte bine că locul dumitale nu-l poate ocupa nimeni.

— Îmi face plăcere să te aud spunând acest lucru, zise infirmiera mișcată. Dar aș mai vrea să te rog să-mi spui, dacă la domnișoara Champion obiceiul de a scutura oameni e ceva înveterat?

— Da, mi-a spus de multe ori că ar avea poftă să scuture puțin pe cei care o plictisesc; când îmi spunea așa ceva, aveam senzația că aud cum le clănțăne dinții în gură celor pe care îi scutură. Aveam o cunoștință comună căreia amândoi îi spuneam doamna "da și nu", căci era peste putință să primești de la ea un răspuns categoric, când întrebai ceva. Dacă o întrebai, de-i place cutrare lucru sau nu-i place, îți răspundea: "da și nu". Dacă o întrebai dacă a fost sau dacă va merge în cutare loc, îți răspundea: "da și nu". Dacă îi trimiteai o scrisoare și îi cereai voie să faci cutare sau cutare și o imporai să-ți

spună dacă este de acord, ea îți răspundea: "da și nu". Domnișoara Champion spunea că ar avea poftă să o apuce de capetele blanei pe care o poartă la gât și să o scuture nițel, apoi să o întrebe: "Ți-e de ajuns", ca să se convingă dacă și de astă dată îi va răspunde "da și nu".

— Crezi că domnișoara Champion ar fi avut forța necesară pentru ca să recurgă la un astfel de gest? E o fată voinică?

— Cred că ar fi avut, dar cu toate acestea nu ar fi făcut așa ceva, căci este de o bunătate extremă și primește cu zâmbetul pe buze până și răutățile altora. Cuvântul „voinică” nu este cel mai potrivit pentru a o caracteriza. Este o fată înaltă și foarte bine dezvoltată, dar de o armonie ideală. Ai văzut statuia Venerei de Millo? La Louvru? Îmi pare bine că ai vizitat și dumneata Parisul; ei imaginează-ți pe Venera de Millo îmbrăcată în rochie de stofă, taior și cu o bluză albă... Aceasta este Ioana Champion...

Infirmiera fu apucată de un râs nervos la care nici ea nu se așteptase. În realitate râdea fie că nu-i plăcuse comparația cu Venera de Millo, fie că nu-i plăcuse felul în care fusese evocată domnișoara Champion, eventual întregul răspuns pe care îl primise la întrebarea pusă de ea.

Încăpuseră să vorbească despre doctorul Brand, când ușa se deschise și apărură valetul.

— A venit Simpson, zise infirmiera Rosemary. Seara de astăzi a trecut foarte repede... Va să zică pot pleca miercuri dimineața?

— Nu știu nici eu ce să-ți răspund, ripostă Garth. Mi-ar fi peste putință să zic „nu”. Dar ce se întâmplă dacă nu te mai întorci?

— Vei putea telegrafia lui Brand.

— Mi se pare că dumneata vrei să mă părăsești, zise cu glasul plin de reproșuri.

— „Da și nu”, răspunse infirmiera Rosemary și începu să râdă, căutând să se ferească din calea brațelor lui întinse spre ea.

În seara aceea când Ioana închise geanta de scrisori pe care Simpson trebuia să o ducă la poștă, strecură înăuntru și două scrisori de ale ei. Una era adresată:

Georgina, Ducesă de Meldrum

Portland Palace

iar cealaltă:

Sir Deryck Brand

Wimpole Street

Amândouă scrisorile plecau la Londra și pe fiecare plic era notat: Dacă lipsește de la adresă, se va trimite urgent pe urma titularului.

CAPITOLUL 32

Marțea următoare trecu în aparență fără să se întâmple nimic deosebit.

Nimic nu făcea pe Garth să bănuiască nici că secretara lui petrecuse noaptea scriind scrisori, nici că cele două tablouri fuseseră așezate provizoriu într-un dulap din camera ei a cărui cheie o purta la ea. În fața acestor tablouri petrecea acum ceasuri întregi în contemplație.

La rândul ei infirmiera Rosemary chiar dacă văzuse oboseala întipărită pe obrazul lui Garth, ceea ce dovedea că din cauza zbuciumului prin care trecuse, nu dormise toată noaptea, se prefăcuse totuși că nu vede nimic.

În aceeași zi sosiră două telegrame pentru infirmieră. Prima veni tocmai în timpul când citea lui Garth un articol din Times. Când intră pe ușă, Simpson o anunță:

— A sosit o telegramă pentru dumneavoastră, domnișoară.

Infirmiera se scuză în fața lui Garth și întrerupându-se din citit, desfăcu telegrama. Era de la ducesă care-i spunea:

Mi-e foarte incomod, după cum știi și tu; voi pleca astă-seară din gara Euston. Aștept instrucțiunile tale la Aberdeen.

Infirmiera zâmbi și băgă telegrama în buzunar, apoi se întoarse spre valet:

— Mulțumesc Simpson, dar nu este nici un răspuns.

— Sper că n-ai primit vreo veste rea? întrebă Grath.

— Nu e nici o veste rea, dar telegrama aceasta mă determină să plec mâine numaidecât. Este de la o mătușă bătrână care îmi spune

că se duce să vadă pe iubitul meu.

Trebuie să ajung la el înaintea ei, altfel această vizită neașteptată ar putea da loc la o mulțime de complicații.

— Când te va vedea în casa lui, nu-mi vine să cred că-ți va mai da drumul să te întorci, zise Garth îngândurat.

— Crezi că ar fi posibil, întrebă Ioana zâmbind, și luând din nou ziarul termină articolul pe care îl începuse.

A doua telegramă sosi imediat după masă. Garth era la pian și cânta *Marșul Funebru* al lui Beethoven. Acordurile puternice ale acestei muzici umpleau toată casa. Apariția intempestivă a favoriților lui Simpson în cadrul ușii părea foarte nelalocul ei; Rosemary îi făcu un semn să se oprească, și cu pași nesimțiți se duse de luă telegrama. Se întoarse apoi din nou în fotoliu și așteptă liniștită până în clipa când muzica se termină, pe urmă deschise plicul portocaliu. Exact în clipa aceasta Garth începu să cânte romanța *Mătăniilor*. Printre degetele lui îndemânatic se scurgeau perlele fluide ale romanței acesteia neuitate, în timp ce infirmiera își citea telegrama. Era de la doctorul Brand care îi spunea: *Autorizația specială au obținut-o cu multă ușurință. Flower și cu mine vom sosi când dorești. Telegrafiază-ne din nou.*

Ultimele note ale romanței se stinseră în largul camerei, pe urmă Garth se întoarse spre ea și o întrebă pe neașteptate:

— Ce să-ți mai cânt?

— *Veni, Creator Spiritus*, răspunse infirmiera și plecându-și fruntea, murmură o rugăciune.

CAPITOLUL 33

Se făcu joi, o zi însorită de început a lunii mai. Înainte de ceai, Garth ieșise în grădină și trecând prin fața ferestrelor, Ioana îl auzi fredonând:

*Să-ți cânt, aș vrea iubito, azi un madrigal,
Cunună de podoabe în vorbe strălucite pentru tine.*

Se aplecă pe fereastră și se uită după el. Era îmbrăcat într-un costum de flanelă albă și umbla cu pași atât de ușori și elastici, încât ar fi fost peste putință să admiti că nu vede, dacă n-ar fi pipăit din când în când cu bastonul cărarea sau peretele casei. Simțea nevoia să strice după el: Iubitul meu... bună dimineața! Dumnezeu să te aibă în paza lui.

Ce-i va aduce ei ziua aceasta, ziua de azi când va face mărturisirea și el va auzi că-i cere iertare? În multe privințe el era ca un copil; entuziast, artist desăvârșit, impresionabil și mereu tânăr, cu toată lovitura dureroasă pe care o suferise. Cu toate acestea era pe deplin bărbat și ea știa dinainte că atunci când formulase o părere și avea o convingere, nici un sfat venit de la altul nu o mai putea schimba. Suferința prin care trecuse, îl lăsase mai rigid și mai inflexibil decât oțelul.

Ioana îngenunche în fața ferestrei și se gândi la seara aceea care poate o va găsi la Aberdeen, în drum spre Anglia, sau la ea acasă în paradisul dragostei pe care i-ar fi oferit-o Garth.

După câțva timp coborî în bibliotecă unde o aștepta dejunul. Garth intră de-a dreptul de pe terasă și părea extrem de bine dispus. Trecând prin fața serei se opri și tăiase un boboc de trandafir pe care îl purta la butonieră iar în mână dreaptă avea un trandafir galben.

— Bună dimineața domnișoară Rosemary. Ce zi minată de mai. Simpson și cu mine ne-am sculat de la cinci. Când a auzit soneria, s-a repezit în goană până la mine. Mi-ar fi fost însă imposibil să mai stau în pat. M-am trezit cu presimțirea că astăzi se va întâmpla ceva. Când eram mic și mă trezeam cu astfel de presimțiri, Margery îmi spunea: „Haide, dă-te repede jos din pat, ca ceea ce se va întâmpla, să se întâmple cât mai curând”. Simpson îl conduse până la fotoliu apoi se retrase. Imediat ce plecă, Garth se ridică în picioare și întinzându-se peste masă, puse trandafirul pe care îl adusese, în farfuria infirmierei.

— Un trandafir pentru Rosemary; dacă logodnicul dumitale nu se supără, te rog prindeți-l la piept. M-am gândit la el și la mătușa

dumitale și mi-am zis că ar fi mult mai bine să-i inviți pe amândoi să vină până aici, în loc să te mai deplasezi dumneata. Aici veți îi mult mai bine, și cu mă voi ocupa de mătușa dumitale în timp ce te vei explica cu el. Am auzul foarte fin, chiar mult mai fin decât vederea celei mai vigilente mătuși și va fi suficient să tușești o dată foarte discret, ca eu să aud și să o rog pe mătușa să mă conducă tocmai în partea opusă colțului unde sunteți dumneavoastră. La nevoie aș putea să o iau la plimbare cu mașina. După ce vă veți înțelege amândoi, le facem bagajele și-i trimitem acasă, iar noi vom rămâne din nou ca mai înainte.

d.

— Domnule Dalmain, mi se pare că plimbarea aceasta matinală te face să nu mai ții seama de ce vorbești, răspunse infirmiera întinzându-i o farfurie. Mă duc după bătrâna Margery, căci e foarte probabil ca ea să cunoască leacul pentru astfel de manifestări.

— Mică Rosemary, nu e ceea ce bănuiești dumneata; dar presimt că azi se va întâmpla ceva, și de câte ori am această presimțire, trebuie să se întâmple. Prima dată când am avut această presimțire s-a întâmplat acum douăzeci și cinci de ani, și când am coborât din camera mea, în hol am găsit un cal de lemn. Nu voi uita niciodată acest cal pe care am călărit în dimineața aceea și nici strângerea de inimă pe care o simțeam când mă dădeam cu el pe spate sau mă aplecam cu el înainte pe tălpile lui de leagăn. Era cât pe aici să omor pe vărul meu care a îndrăznit să-l tragă de coadă. A doua oară... dar pare că am început să te plictisesc cu poveștile mele.

— Nu m-ai plictisit deloc, dar trebuie să mănânci și nu uita că mai avem și scrisorile.

— Astăzi va fi mai bine să nu ne ocupăm de scrisori căci e prima zi de mai. Vom ieși pe câmp să culegeau flori și vom împleti cununi ca să sărbătorim primăvara.

— Domnule Dalmain, răspunse Rosemary și începu să râdă cu toate că n-ar fi vrut. Nu știu ce ai astăzi, căci până acum nu te-am văzut niciodată atât de bine dispus. Mi se pare că tot va trebui să chem pe Margery.

— Nu m-ai văzut niciodată până acum, când am presimțirea că trebuie să se întâmple ceva, răspunse Garth. Acestea sunt ocazii rare.

După ce terminară masa, el se așeză la pian și începu să cânte arii de dans cu atâta furie încât bietul Simpson abia își mai putea stăpâni picioarele în timp ce strângea masa. Infirmiera sta palidă în fotoliul ei cu un maldăr de scrisori care așteptau să fie deschise și făcea eforturi să poată sta liniștită. După ce ieși valetul, nu trecu mult și în pragul camerei apărură Margery.

— Mister Garthie, zise ea, nu vrei să mergem să ne plimbăm puțin prin pădure? Azi e prima zi de mai...

— Se poate să nu vreau Margie? răspunse Garth și se întoarse spre ea. Tocmai spuneam că astăzi trebuie să se întâmple ceva.

— Știu dragul meu, răspunse bătrâna și-l privi înduioșată. Am și eu aceeași presimțire, de aceea ne vom duce acum să ascultăm susurul frunzelor pădurii, murmurul izvoarelor și cântecul păsărilor care ne vor spune dacă ceea ce trebuie să se întâmple, va fi ceva de bine sau de rău.

Garth se ridică, parcă s-ar fi trezit dintr-un vis. Unde e secretara mea care ar fi vrut să mă închidă în casă tocmai astăzi? întrebă el îngrijorat.

— E foarte explicabil, răspunse bătrâna întorcându-se spre Ioana, ca și când ar fi vrut să-i ceară iertare, căci ea nu te-a văzut niciodată trezindu-te cu presimțirea că se va întâmpla ceva neașteptat.

Ca să se mai liniștească, Ioana plecă imediat să facă o plimbare lungă și se întoarse cu pieptul plin de aerul rece al dimineții și în priviri cu tot seninul zilei și lumina soarelui. Când intră în cameră, rămase foarte mirată văzându-l așezat la masă.

— Domnișoară Gray, începu Garth cu gravitate, trebuie să-ți cer iertare pentru purtarea mea de azi dimineață. Margery însă mă înțelege întotdeauna și după ce m-am plimbat cu ea prin pădure, m-am așezat la tulpina unui copac și am adormit în iarba plină de rouă, iar când m-am trezit, eram complet liniștit și gata să primesc ceea ce-mi va aduce ziua de azi, căci azi se va întâmpla ceva. Sunt sigur că se va întâmpla, căci azi e o zi mare și Margery presimte la fel ca mine.

— Se poate foarte bine ca scrisorile să-ți aducă noutăți neașteptate, zise infirmiera cu înțeles.

— Am și uitat de scrisori, răspunse el. Le vom deschide imediat după masă. Au venit multe?

— Sunt o grămadă.

— Atunci ne vom pune cu nădejde pe lucru.

Peste jumătate de ceas Garth era așezat în fotoliul lui obișnuit și aștepta foarte calm în fața secretarei. Îi predase scrisorile între care era și una sigilată, iar sigiliul reprezenta un coif cu panaș și vizorul închis. Secretara îl văzu că-i tremurau mâinile când i-o întinse, după ce-i pipăise sigiliul. Nu spusese nici o vorbă, ci ca și rândul trecut, o pusese alături de celelalte, ca pe aceasta să o citească cea din urmă.

Când termină cu toate, infirmiera Ro'semary luă și pe aceasta. În jurul lor era liniște completă. În grădină se auzea zumzetul albinelor și pe fereastra deschisă intrau miresmele primăverii ca un val fluid și nevăzut. Infirmiera ținea plicul în mână.

— Domnule Dalmain, este o scrisoare sigilată cu ceară roșie. Sigiliul reprezintă un coif cu vizorul...

— Știu, o întrerupse el, nu mai e nevoie să mi-l descrii. Te rog deschide-o!

— E o scrisoare foarte lungă, zise infirmiera Rosmary, după ce rupse plicul.

— Adevărat! Te rog să mi-o citești domnișoară Gray.

Urmară câteva clipe de tăcere apăsătoare. Infirmiera desfăcu scrisoarea, dar fu incapabilă să citească. Garth aștepta câteva clipe fără să spună nimic.

— Mi se pare că aceasta este o scrisoare intimă, zise infirmiera într-un târziu. Îmi vine greu să o citesc.

Garth îi simți tremurul glasului și se întoarse liniștit spre ea.

— Nu face nimic, draga mea, căci nu are nici o legătură cu dumneata. E o scrisoare confidențială pentru mine, dar singurul mijloc pentru ca să aflu ce spune, sunt ochii și gura dumitale. Afară de asta doamna al cărei sigiliu poartă un coif cu panaș, nu cred să aibă vreun secret pe care să mi-l mărturisească.

— Și cu toate acestea, are, insistă infirmiera.

Garth se gândi câteva clipe în liniște.

- Întoarce pagina și spune-mi cine o semnează.
- Sunt mai mult e pagini, răspunse infirmiera Rosemary.
- În cazul acesta întoarce toate paginile și vezi cine o semnează; nu mă face să aștept, ripostă Garth.
- Soția ta, suflă infirmiera cu sfiala, aceasta este toată semnătura.

În largul camerei se auzea respirația întretăiată a bărbatului care părea încremenit în fotoliu, în mijlocul întunericului din care tresăriseră ca o coardă dureroasă aceste cuvinte pronunțate de infirmieră, într-un târziu întinse mâna spre ea.

— Te rog, domnișoară Gray, întinde-mi această scrisoare, îți mulțumesc. Aș vrea să mă lași pentru un sfert de ceas complet singur. Ți-aș fi foarte recunoscător dacă în timpul acesta ai sta în camera de alături, ca să nu lași pe nimeni să intre, căci nu vreau să fiu deranjat. După ce va trece sfertul de ceas, te rog să te întorci din nou în bibliotecă.

Vorbea atât de calm, încât Ioana se înspăimântă. Ar fi preferat să-l vadă emoționat, căci ar fi fost mult mai liniștită. Acesta era bărbatul ai cărui pași nu ezitaseră nici o clipă să traverseze naosul bisericii și să o lase singura în fața altarului. Bărbatul care avusese tăria necesară să considere scena petrecută între ei ca definitivă, cel care nici nu implorase nici nu-i dase vreun semn de aducere aminte și nici nu-i făcuse de atunci nici un fel de reproș. În viața ei nu se temuse niciodată de nimic, dar de astă dată își simți picioarele tremurând sub greutatea trupului și era gata să cadă. Se ridică încetișor de pe scaun și aruncându-i o privire furișă, plină de teamă, ieși din cameră. Îl lăsă nemișcat, cu scrisoarea în mână, și când i-o întinse, nici n-a întors capul spre ea. Profilul lui palid părea sculptat în fildeș și nu tresări nici când auzi ușa închizându-se în urma ei.

Urmă apoi un sfert de ceas care i se păru cel mai lung și cel mai chinuitor din toate câte le trăise până acum, căci își dădea seama de lupta teribilă care se da în sufletul lui în singurătatea celor patru pereți. Garth era pe cale să ia o hotărâre, înainte de a fi luat cunoștință de argumentele pe care i le înșirase ea în scrisoarea pe

care i-o trimisese. Fatalitatea neașteptată făcuse ca el să nu audă decât ultimele două cuvinte ale scrisorii, dar acestea erau decisive și indicau concluzia explicațiilor care le precedau. Ele îi destăinuiau starea sufletească a celei care îi trimisese scrisoarea și erau suficiente pentru ca să-și dea seama de tot conținutul acestei scrisori.

Ioana începu să se plimbe deznădăjduită prin cameră, căutând să-și aducă aminte de tot zbuciumul prin care trecuse în ceasurile când se decisese să-i trimită această scrisoare. Apoi își aduse aminte de conversația pe care o avusese infirmiera Rosemary Gray cu el, când îl întrebase: „Este măritată ?” Garth îi răspunsese afirmativ și acum își dădu seama de toată valoarea acestui răspuns.

În seara aceea când pe terasa castelului Shenstone ridicase privirea spre ea, ca să-i spună: „Soția mea”, aceste cuvinte pentru el nu fuseseră o întrebare pe care i-o adresa ei, ci o constatare a stării reale; el o considera și astăzi drept soția lui, mai nedespărțită și mai legată de el decât ar fi fost prin slujba oficiată în fața altarului, sau notarea oficială într-un registru de stare civilă, formalități care numai grație neîncrederii, temerilor și decepțiilor care au venit mai târziu, n-au mai putut fi îndeplinite. În clipa aceea însă drumurile lor se despărțiseră și în timpul acesta el însuși se gândise de multe ori că unirea lor din seara aceea nu existase în realitate decât în imaginația lui, fără ca ei să-i fi făcut vreo impresie. Semnătura din josul scrisorii acesteia însă era o revelație și o confirmare, că ceea ce spusese el în seara aceea memorabilă, trezise un ecou și în sufletul ei. Dar cum va putea explica după această semnătură, atitudinea ei față de el în decursul celor trei ani care trecuseră?

Pe urmă își aduse aminte de dragostea și entuziasmul lui față de adevăr, căci în clipa când infirmiera Rosemary Gray exclamase în fața tablourilor: „Acesta este un triumf al artei”, el îi răspunsese: „Este triumful adevărului”. Putea-va oare să-și dea și de astă dată seama că semnătura din josul acelei scrisori exprima adevărul? Iar dacă își va da seama de acest adevăr, nu va fi oare mulțumit ca soția lui să vină la el și să-i țină tovărășie în mijlocul singurătății în care trăiește?

Imediat după aceea se gândi la faptul că în timp ce ea îi va citi scrisoarea, el va începe să vadă treptat concluzia raționamentelor care se înlanțuie pentru ca să ajungă la mărturisirea pe care în nici un caz nu ar fi putut să o pună la începutul scrisorii. Voința lui Dumnezeu intervenise în viața lor de acum și rânduise ca totul să se întâmple așa cum se întâmpla. Simți că în suflet i se coboară din nou siguranța și împăcarea pe care o dorise. Sfertul de ceas trecu...

Traversă holul cu pași hotărâți dar ușori, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic; înainte de a trece pragul se opri o clipă ca să se reculeagă, pe urmă apăsă clanța și lăsă preocupările Ioanei, ca în camera lui Garth să nu poată intra decât infirmiera Rosemary Gray.

CAPITOLUL 34

Garth era în fața ferestrei și în primul moment nici nu se întoarse, când o auzi că a intrat.

Se uită îngrijorată să vadă unde este scrisoarea și respiră ușurată când constată că era pe masă, în partea unde sta ea. Era boțită, ca orice scrisoare pe care o mototolești în pumn și pe urmă o arunci în coșul cu hârtii, ca pe urmă să o ridici din nou și să o întinzi frumușel, ca să o poți citi. În orice caz se vedea că fusese întinsă cu grijă și pusă pe masă în fața fotoliului ei.

Când se întoarse de la fereastră și se îndreptă spre fotoliul său, pe fața lui Garth se vedeau semnele unui profund zbucium lăuntric. Îți făcea exact impresia unui om lipsit de vederi, care totuși făcuse un efort supra omenesc pentru ca să poală vedea. Pe obrazul lui palid acum un sfert de ceas, se vedea o rumeneală neașteptată și părul buclat, pieptănat întotdeauna cu îngrijire, îi căzuse pe frunte. Cu toate acestea în glasul lui nu se simți nici un fel de emoție, când se întoarse spre secretară.

— Dragă domnișoară Gray, zise el, ne așteaptă o datorie foarte dificilă. Am primit o scrisoare și primul lucru care interesează, este să aud conținutul ei. Te rog să mi-o citești, căci nu am pe nimeni altul cui i-aș putea adresa o astfel de cerere, îmi dau seama că este o

sarcină grea și penibilă pe care ți-o încredințez, rugându-te să-ți asumi rolul de mijlocitoare între două inimi rănite. Pentru ca sarcina să-ți fie mai ușoară, te rog să-mi dai voie să-ți spun că nu cunosc pe nimeni în lumea aceasta pe care l-aș putea asculta cu mai puțin zbucium, când îmi va citi această scrisoare; în lipsa propriilor mei ochi, ai dumitale sunt singurii în care am încredere să poată vedea această scrisoare, și dumneata ești singurul om în care am toată încrederea că va căuta să uite imediat tot ce va citi din mărturisirile acestea care nu au fost destinate să fie cunoscute și de altcineva afară de mine.

— Îți mulțumesc pentru încrederea pe care mi-o arăți, domnule Dalmain, zise infirmiera Rosemary Gray.

Garth se lăsă în spătarul fotoliului și-și sprijini capul în palme.

— Te rog, fii amabilă și începe!

Ioana desfăcu scrisoarea și începu să citească liniștită și cu glasul limpede:

„DRAGĂ GARTH, nu-mi dai voie să vin la tine, ca să-ți pot spune ce am de spus, așa că sunt determinată să-ți scriu. Dal, e vina ta și din cauza asta vom ispăși acum amândoi. Mi-e peste putință să-ți scriu ceea ce am să-ți spun fără să mă gândesc că în timp ce vei asculta lectura acestei scrisori, îți vei da seama, că indirect amestec o terță persoană în secretul care trebuia să rămână sacru și numai al nostru. Cu toate acestea trebuie să-ți scriu fără nici o sfială, și să te fac să înțelegi, deoarece fericirea vieții tale și a vieții mele depinde de aici înainte de răspunsul pe care mi-l vei da la această scrisoare. Va trebui să-ți scriu ca și atunci când ai putea să deschizi singur scrisoarea și să ți-o citești. De aceea te rog, dacă nu vei avea completă încredere în secretara ta, după ce îți va citi prima pagină, cere-i scrisoarea înapoi, fără să mai continue, și cheamă-mă la tine Garth, ca să-ți spun ceea ce mai rămâne de spus”.

— Acesta este ultimul rând de pe pagină, zise infirmiera Rosemary, și așteptă.

— Am toată încrederea în dumneata; nu e necesar să vină până aici, zise Garth fără să se miște.

Infiriera întoarse pagina scrisorii și continuă să citească:

„Vreau să mai știi, Garth că tot ce-ți scriu eu acum, este adevărul adevărat. Dacă te vei gândi puțin la prietenia noastră din trecut, va trebui să recunoști că mi-a plăcut întotdeauna adevărul. Cu toate acestea, dragul meu, ți-am spus o minciună și această fatală excepție de la regulă, confirmă realitatea de mai sus, că eu sunt o fată iubitoare de adevăr și merit toată încrederea, chiar de aici înainte. Ceea ce-ți voi spune eu acum este în strânsă legătură cu această minciună. Cred că nu este nevoie să-ți mai spun cât de umilitoare este pentru mândria mea de femeie această mărturisire pe care o fac unui bărbat care nu a vrut să mă primească în casa lui, nici pentru o scurtă vizită prietenească. Cred că-ți aduci de asemenea aminte că eu nu sunt o fire umilă, ci tocmai din contră, sunt o fire foarte mândră, tocmai din cauza aceasta, apreciind enormul efort pe care îl fac acum, îți vei putea da seama și de dragostea imensă pe care ți-o port. Dumnezeu să-ți dea puterea ca să mă poți înțelege, iubitul meu drag și mult dorit în singurătatea unde ești acum".

Infiriera se opri din citit, căci mărturisirea aceasta neașteptată și duioșia cuvintelor Ioanei făcu pe Garth să se ridice în picioare și să se apropie de fereastră, parcă ar fi vrut să scape din fața acestei avalanșe de mărturisiri pe care nu le putea suporta. În clipa următoare însă văzu că s-a recules, și întorcându-se la fotoliu, se așază din nou și-si acoperi fața cu mâinile.

Rosemary continuă lectura.

„Doamne, ce greșală am făcut, atât față de tine cât și față de mine. Iubitul meu, îți mai aduci aminte de seara aceea pe terasa castelului Shenstone, când mi-ai cerut să-ți fii... când am fost soția ta? Îți scriu în această clipă exact ceea ce simt, căci trebuie să știi Garth, că de atunci eu mi-am dat seama că eram chiar în clipa aceea soția ta. N-am înțeles imediat, căci am rămas perplexă din cauză că eu nu mă pricepeam deloc în chestiuni sentimentale și eram înspăimântată de sentimentele noi pe care le simțeam clocotind în mine, gata să-mi taie respirația. Cu toate acestea, chiar în clipa aceea îmi dădeam seama că sufletul meu te primește ca stăpân al lui. Pe urmă când ți-am simțit brațele în jurul mijlocului și capul pieptul meu, am înțeles ce este extazul, și în clipele acelea n-aș fi dorit ca cerul să-mi dea altă

mulțumire decât să prelungească situația nouă în care ne găseam amândoi".

Glasul infirmierei Rosemary se stinse și se opri din citit. Garth se aplecase în fotoliu, cu fața sprijinită în palme, și oftă adânc, cutremurat ca de hohotul unui plâns fără lacrimi.

Trecură câteva minute fără să spună nici unul nimic, pe urmă glasul lui Garth se auzi cel dinții, și întinse brațul peste masă:

— Dragă fetițo, îmi pare extrem de rău, că trebuie să te condamni la această lectură. Cel puțin dacă scrisoarea ar fi sosit în timpul cât Brand a fost aici! Îmi pare și mai rău că va trebui să te rog să continui lectura; dar caută să citești fără să mai și înțelegi rostul cuvintelor. Interesul este să înțeleg eu și pentru dumneata.

Infiriera ridică din nou scrisoarea.

„Când ai ridicat privirea și te-ai uitat la mine — ochii tăi adorați pe care nu-i voi uita niciodată — această privire m-a adus la realitate și mi-am venit în simțiri. În primul moment mi-am adus aminte de urâtenia mea care nu trebuia să se oglindească în privirile tale, și te-am strâns la piept ca să nu mă poți vedea tocmai în aceste clipe. Garth, te rog să mă crezi că abia după ce ai ridicat privirea și te-ai uitat a doua oară la mine, și mi-ai spus „Soția mea !”, eu abia atunci am început să-mi dau seama că ceea ce se întâmplase între noi însemna căsătorie. Îmi închipui cât trebuie să ți se pară de necrezut aceasta afirmație care ar putea să o facă cel mult o fată de optsprezece ani și nu una de treizeci. Cu toate acestea nu trebuie să uiți că până atunci eu nu cunoscusem altceva decât cel mult o strângere de mână, o camaraderie afectuoasă sau cel mult un gest de completă aprobare din partea bărbaților pe care îi cunoșteam. De asemenea, nici tu adoratul meu, nu trebuie să uiți, că cel mult o săptămână înainte, eu pentru tine ca și pentru ceilalți, nu eram altceva decât „bătrâna Ioana” și când vorbeai cu mine îmi spuneai și tu „dragă prietenă” și nimic mai mult. Afară de asta nu trebuie să uiți nici faptul că eu mă purtam cu tine cum te porți cu un bărbat care e mult mai tânăr, și cu toată scena întâmplată între noi în seara concertului din Overdene, eu nu-mi dădusem încă seama că aceasta ar putea să fie iubirea. Afară de asta, îți aduci aminte că te-am rugat să-mi dai un răgaz de douăsprezece ceasuri, pentru a lua o decizie, iar tu ai apropiat

imediat această amânare (tu ai avut întotdeauna o atitudine ireproșabilă) și m-ai lăsat singură pe terasă. Gestul tău din seara aceea, nu-l voi putea uita niciodată. Rochia aceea în care am fost îmbrăcată în seara aceea este cea mai sacră amintire a trecutului meu; o am mereu cu mine, dar de atunci nu am mai îmbrăcat-o niciodată. Cred că voi avea ocazia să-ți povestesc în toate amănuntele ce s-a petrecut în sufletul meu după scena din seara aceea, și după ce am rămas singură. De scris îmi este peste puțină să-ți scriu ce am simțit. Voi căuta însă acum să-ți descriu în toată înfățișarea lui tragică amănuntul care ne-a despărțit și care a întunecat fericirea vieții noastre. Uite care este adevărul, dragă Garth: mi-a fost peste puțină să cred că dragostea ta va putea să reziste în fața urâteniei mele, în clipa când te vei trezi din extaz; știam dinainte că tu adori frumosul și că acest frumos este indispensabil pentru tine, trebuie să-l simți mereu aproape, într-o formă fie într-alta. După ce m-am întors în camera mea am scos jurnalul în care îmi scriam amintirile și în care reprodusesem cuvânt de cuvânt conversația pe care o avusesem împreună relativ la predicatorul acela urât, a cărui înfățișare transfigura în timp ce vorbea credincioșilor lui. Spuneai că nu l-ai mai putut vedea niciodată urât și ai adăugat că în orice caz nu e omul în fața căruia ai fi preferat să stai la masă și că o astfel de obligație ar fi fost un adevărat martiraj pentru tine.

Te-am ascultat cu mult interes în timp ce mi-ai povestit această scenă și m-a distrat faptul că tu nici nu-ți dădeai seama că femeia cu care vorbeai, era cea mai urâtă dintre toate cunoștințele tale. Ei bine, în noaptea aceea am recitat această conversație pe care o reprodusesem în albumul meu în toate amănuntele, de nenumărate ori, până când mi-am simțit creierul prins ca într-o ghiară de foc. Apoi, după ce îmi dădusem seama complet de importanța și seriozitatea mărturisirii tale, am început să mă îndoiesc de mine, și-am aprins toate luminile de la toaletă, ca să pot examina în toate amănuntele fața aceasta pe care de aici înainte ar fi trebuit să o vezi în fiecare zi înaintea ta, la fiecare masă, ani de-a rândul, viața toată. Și mi-am zis: „Mâine îi voi da răspunsul”. Eu dragul meu, nu mă puteam vedea cu aceeași ochi cu care mă văzuseși tu, așa cum m-ai văzut și cum, slavă Domnului, am reușit să mă văd de atunci încolo. De aceea n-am avut încredere să pun la încercare dragostea ta. Cu urâtenia obrazului meu. Mi-

am zis că va fi mult mai bine să renunț la fericirea pe care mi-o putea oferi clipa de extaz prin care trecuseși, pentru a ne feri pe amândoi de decepțiile pe care ni le putea aduce viitorul. Mă gândeam la tine că va fi mult mai bine să te știu căsătorit cu Paulina Lister, această fată plină de tinerețe și exuberanță care completa în mod ideal pe viitoarea soție a unui om îndrăgit de frumos cum erai tu. „E peste putință, îmi ziceam eu, să leg de ființa mea greoaie pe acest tânăr Eros care an de an va deveni tot mai strălucitor de tinerețe și vigoarea bărbăției, în timp ce eu voi deveni tot mai urâtă și mai bătrână”. Astăzi când cunosc în plenitudinea ei intensitatea dragostei noastre, toate aceste speculații mi se par ridicole; în noaptea aceea însă raționamentul pe care îl făceam, mi se părea foarte la locul lui. Tocmai din cauza aceasta m-am hotărât, cu toate că mă simțeam zdrobită, să nu primesc propunerea ta. Crede-mă te rog, în clipele acelea eram incapabilă să-mi dau seama ce va însemna refuzul meu pentru tine. La început credeam că te vei îndrepta spre altă fată care va corespunde din toate punctele de vedere dorințelor tale. Îți mărturisesc foarte sincer că afară de mine nu mi-aș fi putut închipui să piardă cineva ceva din cauza deciziei pe care o luasem. Pe urmă m-am gândit care va fi mijlocul cel mai eficace pentru un refuz, căci bănuiam că dacă îți voi spune adevăratul motiv, cuvintele tale înflăcărâte mă vor convinge de contrar. Pentru a evita atât pentru mine cât și pentru tine posibilitatea oricărui risc, m-am decis să te induc în eroare. Nu-ți cer iertare și nici nu caut să mă apăr pentru ceea ce am făcut, că-ți fac pur și simplu o mărturisire, convinsă că vei recunoaște și tu că acesta era singurul mijloc pentru a te putea îndepărta de mine. Când te-am văzut că pleci, am rămas încremenită; dacă te-ai fi întors să mă vezi tremurând în agonia așteptării și zbuciumându-mă în mijlocul bisericuței unde murise ecoul pașilor tăi, ai fi înțeles cât de dureroase au fost pentru mine acele clipe. Tu însă nu ești omul care aștepți în fața unei uși care s-a închis în urma ta.

Anul care a urmat după aceea, mi-a zdruncinat complet nervii, așa că doctorul Brand care mă văzuse, m-a sfătuit să plec în străinătate. Am plecat, cum știi de altfel și tu, și în mijlocul lumii noi pe care o vedeam în jurul meu, am început să văd viața cu alți ochi. Anul acesta în luna martie eram la piramide și mi-am dat seama, că de aici înainte îmi va fi peste

putință să mai trăiesc departe de tine. Nu îmi recunoșteam greșeala pe care o comiseseam, dar îmi era dor de dragostea ta, în schimbul căreia acum eram gata să-ți ofer viața mea, căci o astfel de dragoste merita orice risc. Mă hotărâsem să mă întorc cu primul vapor și să-ți trimit vorbă. În aceeași seară am aflat despre accidentul tău... Doamne, ce lovitură !... ți-am scris că vreau să vin la tine, dar tu nu m-ai primit.

Prevăd că vei spune acum: „Pe timpul cât aveam vederea, nu a avut încredere în mine; astăzi când nu mai văd, nu mai are nici un motiv să se teamă”. Chiar dacă vei spune acest lucru, dragul meu Garth, să știi că n-ai dreptate. Am avut destule ocazii să mă conving că am greșit față de tine și față de amândoi, și mi-am dat seama demult că ar fi trebuit să am toată încrederea în cuvintele tale. Poate mai târziu îți voi putea spune motivele care m-au făcut să-mi recunosc greșeala. Nu-ți pot spune altceva decât atât: dacă ochii tăi adorați ar mai putea vedea, atunci s-ar opri asupra unei femei care astăzi crede în tine ca nimeni altul și niciodată înainte, o femeie care se apropie de tine și-ți aparține numai ție. Dacă se va întâmpla să se mai îndoiască și astăzi de înfățișarea ei, se mângâie cu gândul că ție ți-a plăcut așa cum este. Prin urmare nu mai are nici un motiv să-și facă gânduri din cauza asta. Mi-e peste putință dragul meu, să-ți explic cum am putut ajunge la această convingere care mi-a redat liniștea. E cert însă că astăzi sunt convinsă de fidelitatea și dragostea ta incomparabilă.

Într-un cuvânt, problema se rezumă la următoarea întrebare: poți să mă ierți? Dacă mă poți ierta, vin la tine imediat; dar dacă ceea ce am făcut eu din viața noastră nu poate fi iertat niciodată, voi continua să stau departe de tine. Dar să știi iubitul meu că inima pe care ți-am simțit capul strâns la piept în seara aceea, nu mai bate de ani de zile decât pentru tine. Dacă ai nevoie de ea, nu o respinge acum când ți se oferă.

Scrive-mi cu mâna ta, doar atât: „Te-am iertat”. Mai mult nu-ți cer; imediat ce voi primi răspunsul tău, vin la tine. Nu dicta secretarei tale nici o scrisoare, căci mi-ar fi peste putință suport așa ceva. Dacă-ți este posibil scrie-mi tu singur „te-am iertat”. Acestea sunt cuvintele pe care le așteaptă

SOȚIA TA"

După ce termină de citit, în cameră se făcu liniște completă. Infiriera împături scrisoarea și o puse pe masă, apoi se întrebă

dacă va fi în stare să-și toarne un pahar de apă, fără să tulbure meditația lui.

Într-un târziu Garth ridică obrazul spre ea.

— Îmi cere un lucru imposibil, zise el și fața sumbră i se luminează de un zâmbet.

Ioana înspăimântată își încrucișa mâinile pe piept.

— Ți-e peste putință să-i scrii „te-am iertat”? întrebă ea cu glasul stins.

— Da mi-e peste putință, răspunse Garth. Fetița mea, dă-mi te rog un creion și o foaie ele hârtie.

Infirmiera îi întinse creionul și puse alături de el o coală de hârtie. Garth pipăi marginile hârtiei, pe urmă duse mâna stângă peste suprafața albă și se opri la mijloc, apoi cu dreapta începu să scrie, fără nici o ezitare, un singur cuvânt.

— Se poate citi? întrebă el după ce întinse infirmierei hârtia.

— Se citește foarte bine, răspunse infirmiera căutând să-și stăpânească lacrimile. În loc de „te-am iertat” Garth scrisese „te iubesc și azi”.

— Mai poți trimite scrisoarea astăzi ? întrebă Garth cu glasul stăpânit. Va veni la mine. Doamne sfinte... dacă mai prindem curierul de astă-seară, poimâine după-masă poate sosi.

Infirmiera luă scrisoarea de pe masă și făcând o efortare supraomenească, pentru ca să nu-i tremure glasul se ridică în picioare.

— Domnule Dalmain, scrisoarea mai are și un post scriptum în care spune: „Răspunde-mi la Palace Hotel. Aberdeen”.

— La Aberdeen, exclamă Garth și se ridică în picioare. În cazul acesta, dacă primește scrisoarea mâine dimineață, ar putea sosi chiar în cursul zilei. Ioano, Ioano! Dragă Rosemary, m-auzi? Mâine vine Ioana! Nu ți-am spus că astăzi trebuie să se întâmple ceva? Dar dumneata și Simpson sunteți prea englezi ca să credeți în presimțiri; Margery însă este scoțiană ca și mine, de aceea a priceput imediat. Poți trimite scrisoarea la poștă chiar acum?

— Mă duc cu ea numaidecât, domnule Dalmain, răspunse infirmiera. Voi avea ocazia să fac și o scurtă plimbare și mă voi

întoarce la timp pentru ca să luăm ceaiul.

Când ajunse însă la poștă, nu mai expedie hârtia scrisă de Garth pe care o băgase în sân ci făcu două telegrame. Prima era adresată Ducesei de Meldrum la Palace Hotel, Aberdeen: *Vino necondiționat astă-seară cu tremul de 5,50*. A doua lui Sir Deryck Brand la Wimpole Street, London: *Totul în perfectă regulă*.

CAPITOLUL 35

Simpson traversă holul câteva minute înainte de șase și jumătate. Își lăsase stăpânul în bibliotecă. Auzi un zgomot de la etajul de sus și se opri; când ridică privirea, văzu o femeie înaltă coborând scara largă de la etaj. Rămase fără să se miște. Rochia neagră de seară cu trena amplă și dantela antică de pe piept nu-l impresiona nici pe departe atât de mult ca liniștea și siguranța privirilor, precum și completa stăpânire de sine care strălucea pe obrazul ei.

— Simpson, zise Ioana, mătușa mea Ducesa de Meldrum va sosi pe la orele șapte și jumătate, însoțită de subretă și de valet, fără îndoială cu multe bagaje. Doamna Graen știe că va trebui să pregătească camerele, iar pe James l-am trimis la gară să aștepte trenul de Aberdeen, cu cupeul și un docar cu care să aducă bagajele. Ducesa nu poate suporta automobilele. După ce va sosi Grațiozitatea Sa, o vei introduce în bibliotecă. La orele opt și un sfert vom lua masa în sufragerie, în timpul acesta eu și domnul Dalmain vom fi foarte ocupați, și te rog să nu, fim deranjați sub nici un motiv, până la sosirea Ducesei. Ai înțeles bine ce ți-am spus?

— Da miss... milady, murmură Simpson. La începutul carierei lui, Simpson fusese groom într-un castel ducal și-și aduse aminte că în fața unei nepoate de ducese trebuie să te apleci până la pământ.

— E foarte bine și „Miss”, zise Ioana zâmbind și se îndreptă spre bibliotecă.

Garth o auzi intrând și închizând ușa în urma ei; înclipa următoare auzul lui obișnuit să prindă zgomotele cele mai

imperceptibile, auzi fâșăitul unei trene.

— Domnișoară Gray, mi se pare că ți-ai dezbrăcat uniforma? întrebă el.

— Exact, mi se pare că ți-am spus că plec să-mi fac bagajul.

Traversă camera cu pași înceți și se opri câteva clipe în fața căminului, apoi se întoarse spre Garth. Era îmbrăcată în aceeași rochie ca în seara aceea memorabilă la castelul Shenstone; el sta picior peste picior în fotoliu și în penumbră clipea linia violetă a ciorapilor lui de mătase.

Ioana se uita la el și se gândi că a sosit în sfârșit și ceasul ei. Cu toate acestea și de astă dată va trebui, în interesul ei, să procedeze cu toată prudența și răbdarea.

— Nu te-am auzit cântând, așa cum îmi spuseseși, zise ea.

— Nu, căci în primul rând am uitat complet. Când mi-am adus aminte, eram preocupat cu totul de altceva. Pe urmă astă-seară sunt incapabil să cânt domnișoară Gray, căci mi-e sufletul plin de dorinți.

— Înțeleg perfect motivele dumitale, răspunse Ioana cu blândețe, de aceea voi încerca să-ți cânt eu.

— Dumneata cânti? întrebă Garth mirat. În cazul acesta de ce nu ai cântat și până acum?

— Când am sosit în casa dumitale, răspunse Ioana, doctorul Rob m-a întrebat dacă știu cânta la pian? I-am răspuns că știu puțin. De aici el a dedus că știu și puțină muzică vocală, și m-a oprit chiar de la început să mă așez la pian sau să cânt atunci când dumneata ești de față, căci spunea că nu vrea ca pacientul lui să fie complet scos din fire de anturajul său.

— Asta este ceva care seamănă cu bătrânul Robbie, ripostă Garth și începu să râdă din toată inima. Prin urmare cu toată interdicția doctorului, ești decisă ca astă-seară să cânti ceva pentru mine?

— Nu m-am gândit la interdicția bătrânului Robbie. Îți voi cânta o singură romanță. Îți întind acum panglica portocalie care duce până la pian. Ești întors cu fața spre el și în drumul dumitale nu este nici un obstacol. Dacă vrei să mă întrerupi, te poți ridica din fotoliu să vii până la pian, zise Ioana, așezându-se pe scaun.

Dincolo de pian se vedea Garth care sta sprijinit în fotoliu, pe buze cu o urmă de zâmbet pe care îl provocase prevederea doctorului Rob.

Preludiul *Mătăniilor* începe pe o singură coardă; atinse clapa pianului și se uită la el. Îl văzu că se ridică numaidecât în picioare și pe obraz i se întipărește o expresie de mirare, de consternare și de bănuială.

Începu să cânte și glasul ei amplu și profund vibra ca un acord de violoncel în mijlocul tăcerii care părea încremenită.

"Petrecutele ceasuri cu tine suflat drag,
Sunt pentru mine perle plimbate pe mătăanii

.....

Pe ceas câte o perlă...

Nu mai continuă... căci Garth care se ridicase din fotoliu, se repezi impetuos în partea unde știa că este pianul. Nu spuse nici o vorbă, iar ea se întoarse pe scaun și întinse mâinile spre el, ca să-l primească. Cu brațul întins înainte ajunse la marginea pianului, pe urmă coborî mâna pe claviatură; în clipa următoare căzu în genunchi alături de ea și-i trecu brațele în jurul mijlocului, iar ale ei se îndreptară dornice spre cel care săptămâni de zile așteptaseră cu potolită stăpânire.

— Tu erai?... Va să zică tot timpul ai fost lângă mine? întrebă el și ridică o clipă fața cu privirile stinse spre ea, pe urmă își ascunse obrazul la pieptul ei.

— Da, iubitul meu, răspunse Ioana. Tot timpul am fost alături de tine, ca să particip și eu la durerea și singurătatea în care te zbăteai. Cum era să pot rămâne departe de tine? Dar în sfârșit Garth, acum ești lângă mine, te pot simți aproape... Sunt eu... Nu te mai îndoii de asta iubitule. Bagă de seamă să nu te lovești. Vino și stai alături de mine.

Garth se ridică în picioare fără să-i dea drumul din îmbrățișarea lui, iar Ioana îl conduse până la o canapea. Aici căzu din nou în genunchi și-și ascunse obrazul la pieptul ei.

— Iubitul meu adorat, murmură Ioana mângâindu-i capul cu mâinile amândouă. Nici nu-ți poți imagina câtă fericire a fost pentru mine să fiu aproape de tine, să te ajut, călăuzindu-ți pașii în noaptea eternă care te înconjoară, ferindu-te de decepțiile inutile și așteptând mereu clipa când voi putea să-ți fiu de folos. Mi-a fost peste putință să mă prezint la tine sub înfățișarea mea adevărată, până în clipa când vei putea înțelege și ierta pe Ioana ta. Liniștește-te acum, căci atitudinea ta mă înspăimântă. De aici înainte nu te voi mai părăsi niciodată... Auzi iubitele?... Ascultă-mă; va trebui să fim unul față de altul așa cum am fost și până acum, dar numai câteva zile; în timpul acesta însă tu vei ști că eu sunt aproape de tine. Mătușa Gina sosește astă-seară. Peste o jumătate de ceas trebuie să fie aici. Pe urmă vom face tot posibilul ca să obținem o dispensă specială, pentru ca să ne putem căsători imediat. Din clipa aceea, și Ioana făcu o pauză iar Garth își reținu respirația ca să o poată auzi mai bine, cea mai mare plăcere pentru mine va fi să pot sta zi și noapte alături de soțul meu, sfârși ea cu glasul blând ca o alintare.

Se făcu liniște și încetul cu încetul furtuna care se zbuciuma în sufletul lui Garth se molcomi. După câteva clipe ridică obrazul spre ea.

— Întotdeauna? Mereu împreună? Acesta va fi adevăratul paradis!

Când apăru Simpson, și palid de emoție deschise ușa bibliotecii, ca să anunțe cu glas solemn: Grațiozitatea Sa ducesa de Meldrum, pe Ioana o găsi așezată la pian și în calea ei ieși un tânăr sprinten ca să-i ureze bună venire.

Ducesa nu văzu, sau se prefăcea că nu vede panglica de la fotoliul lui Garth până la ușă, și strânse cu efuziune mâna întinsă spre ea.

— Doamne Sfinte, exclamă ea. Dragă Dal, eu mă așteptam să găsesc un om fără vedere; când colo te văd tot atât de sprinten și de elegant cum erai și mai înainte.

— Dragă doamnă ducesă, răspunse Garth sărutându-i mâinile care țineau strâns pe ale lui. Îmi pare rău, dar trebuie să-ți mărturisesc că nu te pot vedea; cu toate acestea astă-seară nu mă

simt complet lipsit de vedere, deoarece în viața mea a intrat o lumină care este mai presus de orice resursă omenească pentru a putea fi explicată în cuvinte.

— Ah, mi se pare că am înțeles. Va să zică așa stau lucrurile? Ei când faceți nunta? Cu cine te căsătorești? Cu infirmiera despre care mi se spune că este o fată foarte cumsecade sau cu nerușinata de Ioana, care fără pic de remușcare și considerație poruncește bătrânei ei mătuși să vină de la un capăt al regatului la celălalt, atunci când i se abate ei?

Ioana se ridică de la pian și-și trecu brațul pe sub al lui Garth.

— Dragă mătușă Gina, știu că ți-a făcut plăcere să vii, căci te-au interesat întotdeauna misterele, și ți-a plăcut de asemenea să apari la momentul oportun în mijlocul scenei unde se desfășoară ceva care te-ar putea interesa. Garth se va căsători și cu Ioana și cu infirmiera, căci amândouă îl iubesc atât de mult încât le-ar fi peste putință să-l mai părăsească de aici înainte.

Ducesa se uită înduioșată la ei și ochii i se umplură de lacrimi.

— Te pomenesti că Dal este un mormon din Salt Lake City; de altfel eu mi-am zis întotdeauna că el nu se va putea mulțumi cu o singură femeie, căci el căuta mereu perfecțiunea frumosului în toate formele posibile; mi se pare însă că de astă dată a găsit ce căuta. Dumnezeu să vă binecuvânteze pe amândoi, fericiților; vă voi binecuvânta și eu, dar numai după ce îmi veți da să mănânc ceva. Te rog sună să vină omul acela cu favoriți și să-mi aducă subreta, să-mi arate camera și să-mi spună unde mi-a pus papagalul. A trebuit dragă Ioană să-l aduc și pe el, căci este atât de drăguț. Prevedeam că-l veți găsi de prisos în casa voastră tocmai acum, dar mi-a fost peste putință să mă despart de el.

CAPITOLUL 36

Rubrica mondenă a ziarelor ar fi anunțat poate că această căsătorie a fost celebrată în mijlocul unui calm desăvârșit, la biserica episcopală ascunsă în mijlocul acestor munți calmi din nordul

Scoției. Pentru cei de față însă căsătoria fusese ceva cu totul neobișnuit și mai mult decât calmă.

Pentru Garth și Ioana însă partea esențială era că acum erau căsătoriți și nu mai doreau altceva decât să rămână cât mai curând singuri. Nici unul dintre ei nu se ocupă de amănuntele acestei ceremonii, ci se lasară grija lui Deryek Brand pe care îl rugaseră să aranjeze totul și pe urmă să le trimită factura cheltuielilor, căci altceva nici nu-i putea interesa decât ca această căsătorie să „fie valabilă în fața legii”.

Ducesa care era o adeptă a vechilor obiceiuri engleze insistase pentru decor: cununa de lămâiță, rochia albă de satin și celelalte, dar Ioana îi răspunse imediat:

— Mătușă Gina, nici nu vreau să aud de voalul de mireasă, nici de cununa de lămâiță și nici de toate celelalte comedii pe care nu le-am putut suferi niciodată.

— Bine fată fără minte, dar cum vrei să te căsătorești? Cu ce ai de gând să te îmbraci?

— Mă voi cununa în rochia cu care voi fi îmbrăcată în dimineața cununiei, răspunse Ioana aruncându-și privirea pe fereastra dinspre terasă, în fața căreia Garth își fuma tihnit țigara.

— Te rog, ai un mers al trenurilor în casă? Întrebă ducesa de Meldrum ca un prevestitor de furtună. Vreau să plec imediat la gară, dacă va avea cine să mă ducă...

— De dus te poate duce imediat, dacă dorești. Dar nu văd unde ai de gând să pleci de la gară? Nu uita că Deryek și Flower sosesc astă-seară.

— Eu îmi spăl mâinile și plec spre sud. Nu vreau să mă mai ocup de tine.

— Te rog nu ți le spăla, mătușă Gina, zise Ioana, apoi ridicând glasul se întoarse spre terasă: Garth, dacă vrei să ieși la plimbare, n-ai decât să-mi spui, căci eu sunt aici cu mătușă Gina și discutăm despre trusoul meu.

— Ce va să zică asta trusou? se auzi glasul vesel al lui Garth.

— Rochia pe care va trebui să o îmbrac pentru căsătorie.

— Atunci îmbrac-o cât mai repede posibil, se auzi din nou glasul de pe terasă.

— Dragă mătușă, hai să ne înțelegem, continuă Ioana. Afară de costumele de la Redfern și uniforme de infirmieră, mai am cu mine o mulțime de rochii. Spune subreței dumitale să aleagă o rochie care îți va place și-ți făgăduiesc că în dimineața cununiei mele să o îmbrac.

Rezultatul acestei conversații fu că în ziua nunții Ioana apărură într-o rochie albastră de mătase cu corsajul brodat cu fir de aur, și la piept un elegant jabou de brocard, cu guler și manșete de dantelă scumpă care se încadra minunat cu înfățișarea ei distinsă. Pe cât de indiferentă era ea față de rochia cu care va fi îmbrăcată în ziua nunții, pe atât de înfrigurat era Garth căruia Simpson îi alegea un costum extrem de elegant din vasta lui garderobă.

Era adevărată plăcere să-l vezi pe treptele altarului, așteptând să vină mireasa. Când o simți că se apropie condusă de doctorul Brand, se întoarse spre ei și zâmbi.

Ducesa era îmbrăcată într-o toaletă strălucitoare de mătase violetă și blană de hermină; în cap purta o bonetă iar la gât avea o mulțime de coliere și lanțuri scumpe al căror clinchet se auzea de câte ori făcea o mișcare și în biserică era completă tăcere. Își luase locul în partea stângă a miresei și aștepta demnă să-și joace rolul care îi era rezervat.

În strana din partea opusă și cât mai aproape de Garth era Margery Graen, îmbrăcată în rochia neagră de satin, în cap cu o mică bonetă de catifea și cu un fular în jurul gâtului.

Doctorul Robbie fiind singurul bărbat necăsătorit, era cavalier de onoare și arăta ireproșabil în redingota lui de ceremonie.

Doamna Brand nu putea să lipsească de la această căsătorie și sosise în preziua nunții, așa că Deryck se întoarse la ea, imediat ce conduse pe Ioana alături de Garth. Când Ioana își simți brațul liber, se întoarse spre Brand și în privirile lor străluciră toate amintirile copilăriei pe care o petrecuseră împreună.

Când preotul începu să officieze serviciul religios, din cauza emoției pe care i-o pricinuia cununia aceasta cu dispensă specială, a mirelui lipsit de vedere, și prezența unei ducese, glasul începu să-i tremure și făcea pauze intermitente, cu toate că citea slujba atât de repede încât bătrâna Margery aproape nu-l mai putea urmări.

În clipa când preotul întrebă dacă cineva din cei de față cunoaște vreo piedică admisibilă care să se opună acestei căsătorii, bătrânei Margery i se păru că tăcerea se prelungește prea mult, și răspunse ea singură „nu este niciuna”, pe un ton care făcu pe Garth să se întoarcă în partea de unde venise glasul și să zâmbească. Doctorul Brand se aplecă spre ea și-i șopti:

— N-avea nici o grijă dragă prietenă, căci totul merge bine.

— În clipa următoare Ioana își simți mâna dreaptă în mâna lui Garth și auzi întrebarea liturgică pe care i-o adresa preotul. Garth și Margery răspunseră afirmativ într-un singur glas. Pe urmă aceeași întrebare fu adresată Ioanei care trebuia să răspundă acum dacă primește să fie „soție la bine și la rău tânărului care este alături” de ea.

— Da, primesc, răspunse Ioana și glasul îi vibra profund și cu aceeași mlădiere ca în seara când cântase *Mătăniile*.

După ce trecu și acest episod, Garth ridică mâna Ioanei și ducând-o la buze, o sărută cu tot respectul.

Astfel viețile lor fură legate în fața altarului pentru totdeauna și după ce inelul, simbol al dragostei care nu are nici început nici sfârșit, fu așezat pe cartea de care se servise preotul, Garth îl trecu în degetul soției lui.

Când ceremonia se termină, Ioana luă brațul lui Garth și sprijinindu-se de el ca să o simtă cât mai aproape, îl conduse spre ieșire. În drum spre casă Garth se întoarse spre ea și gustând cu toată intensitatea clipele acestea când putea să fie numai singur cu ea, o întrebă foarte lămurit ca glasul lui să nu fie acoperit de uruitul roților cupeului.

— Soția mea, cred că ar fi fost mult mai bine dacă invitații noștri plecau de la biserică de-a dreptul la gară..

— Au fost foarte drăguți cu noi, răspunse Ioana, uitându-se la ceas, și datoria noastră este să le oferim o masă.. N-ar fi frumos să începem viața noastră de tineri căsătoriți evitând să dovedim ospitalitate prietenilor noștri devotați. E unu după-amiază; masa va fi servită la unu și jumătate; trenul pleacă la patru și jumătate, așa că peste trei ore vom fi numai singuri, dragul meu Garth.

— Crezi că în timpul acestor trei ore voi reuși să mă port cum se cade unui mire cuviincios? întrebă Garth și începu să râdă.

— Va trebui să te porți, căci altfel mă adresez infirmierei Rosemary...

— Sst, să nu ne pierdem timpul acesta prețios cu glume, continuă Garth și se întoarse spre ea. Nu-ți dai seama că acum ești soția mea cu adevărat și după toate formele legale?

Ioana îi luă mâna și i-o duse la inimă, exact pe locul unde odinioară își pusese și ea mâna ca să-și stăpânească emoția și să nu se trădeze.

— Dragul meu, mi-e peste putință să înțeleg misterul ceremoniei care a trecut, dar îmi dau seama de realitatea căsătoriei noastre, pentru care dau slavă lui Dumnezeu că mi-a ajutat să ajung până aici.

CAPITOLUL 37

— Ioano, n-ai vrea să sacrifici pentru mine o jumătate de ceas? întrebă doctorul Deryck după ce se ridicară de la masă. Să mergem pe cărarea din pădure, la poiana aceea unde am trecut într-o zi prin câteva clipe foarte grele.

— Cu multă plăcere, căci aceea a fost o zi dintre acelea care nu se uită niciodată. I-ai spus lui Garth ceea ce tu ai știut în ziua aceea?

— Da draga mea, i-am spus și ne-a scos pe amândoi de sub acuzația de a fi fost nesinceri cu el. Spune că-și aduce aminte de toate amănuntele conversațiilor pe care le-a avut cu noi și nimic din ce i-am spus nu este decât adevărul adevărat, dacă nu în formă, cel puțin în esență. Cu toate acestea susține că singur doctorul Robbie este un mare mincinos.

— Bietul doctor Rob, exclamă Ioana. Nu trebuie să uiți însă că el a fost cel care a salvat situația.

Ajunseră în poiana unde erau cei doi copaci căzuți și se așezară în același loc unde Ioana primise în palme chibritul aprins pe care îl azvârlise Garth. Tăcură amândoi. Prietenia lor plină de încredere care trecuse prin încercările atâtor ani trecuți, trebuia să treacă și această zi de încercare; această zi fusese pentru Brand mai grea decât se așteptase. Pe urmă trebuia să mai spună Ioanei ceva, pentru ca să poată pleca împăcat.

— Ioană, zise doctorul cu glasul domol, îți aduci aminte ce ursuz am fost cu tine în dimineața aceea, după ce cu o seară înainte am stat de vorbă cu Dalmain în bibliotecă.

— Nu a fost nimic grav, răspunse Ioana zâmbind, dar vedeam că ți se pare foarte ciudata situația în care te găseai și te supărase refuzul meu de a-mi scoate bandajul de la ochi înainte de plecarea ta. N-ai fost ursuz, caracterizarea aceasta mi se pare exagerată, dar nu erai în nici un caz omul calm și serviabil pe care îl cunoșteam eu înainte. Spune ce este?

— Ioană, trebuie să-ți mărturisesc acum, că nu am fost complet sincer lăsându-te să bănuiești că aș fi indispus numai din cauza situației dintre tine și el. A mai fost ceva ce mi-a spus Dalmain despre tine care m-a preocupat tot timpul și ne-a stricat plăcerea acelei zile. Nu puteam să-ți spun despre ce este vorba, dar mi-a fost peste putință să uit ce mi-a spus.

— Garth ți-a spus ceva despre mine? întrebă Ioana mirată. După ce-i pronunță numele, doctorul băgă de seamă că s-a rumenit la față și ochii îi străluceau de mulțumire.

— Ce a putut să-ți spună soțul meu despre mine? întrebă ea liniștită.

Era pentru prima dată de la căsătorie că întrebuința, acest calificativ și părea foarte mulțumită că îl întrebuințase tocmai în fața lui.

Doctorul se uită cu atenție la ea și-i răspunse foarte liniștit.

— Mi-a vorbit despre tine ca despre o femeie unică și era convins că eu nici nu bănuiesc despre cine e vorba. Își închipuia că el

știe totul despre tine și afirma perfect convins că tu n-ai iubit cu adevărat și nici n-ai știut ce e iubirea până în seara aceea pe terasa castelului Shenstone. Mai spunea însă că de ani de zile era convins că ar fi existat un bărbat în care tu ai văzut idealul masculin și că acesta era standardul de comparație și de încercare pentru toți bărbații pe care i-ai cunoscut mai târziu; în același timp el era convins că dacă acest bărbat ideal nu ar fi fost în fond un prost, cu siguranță că ar fi ocupat demult locul pe care îl ocupă astăzi Garth Dalmain. Ioano, mi-e peste putință să cred că ar fi putut să existe un bărbat care să fi avut norocul să câștige dragostea ta, ca apoi să treacă înainte fără să-și dea seama, cum ar trece orice prost.

Pe fruntea doctorului apărură picături mari de sudoare. Ioana se întoarse spre el și începu să râdă din toată inima, apoi întinse mâna în degetul căreia strălucea inelul pe care-l primise de la Garth, și o puse pe brațul doctorului.

— Ce om cumsecade ești, dragul meu prieten, încep să-mi dau seama de situație și de aceea voi fi cât se poate de sinceră cu tine, ca prietenia noastră să nu fie de aici înainte întunecată de norul unei neînțelegeri. Garth a avut completă dreptate, căci realmente a existat un bărbat care pentru mine a fost bărbatul ideal și mai este și astăzi, chiar atunci când e ursuz... Bărbatul acesta însă nu mi-a pricinuit niciodată bătaie de inimă când îl vedeam, cel mult mi le pricinuiam eu din cauza lui, căci el n-a fost fericit în măsura în care ar fi meritat și în care aș fi dorit eu. Dacă m-ar fi cerut în căsătorie, m-aș fi măritat cu el, căci niciodată nu mi-ar fi putut trece prin gând să-i refuz ceva, sau să cercetez motivele unei hotărâri pe care ar fi luat-o și despre care eu aș fi fost convinsă că este absolut corectă; în același timp însă eu m-aș fi măritat cu el și pentru motivul că pe vremea aceea n-aveam idee ce înseamnă dragostea. Cu toate acestea el nu ar fi fost fericit și eu aș fi fost o soție cât se poate de nenorocită, din cauză că amândoi am fi avut prea multe calități care se aseamănă și care exclud posibilitatea unei căsătorii fericite. Am fi fost mereu de aceeași părere, sau în perpetuă contradicție. Toată ziua ne-am fi ciorovăit să nu se miște de lângă mine și noaptea ne-am fi certat că

nu vrea să plece de acasă, ci se ține de fustele nevesti-si. O prietenie oricât de perfectă ar fi, nu este un temei destul de serios pentru căsătorie. Astfel, dragul meu, te rog să nu te gândești la bărbatul acela nebun care m-ar fi neglijat în trecut, căci acest bărbat, cel puțin din acest punct de vedere, n-a existat niciodată. Pe mine nu m-a neglijat nimeni în timpul cât n-am fost măritată, cu toate acestea mulțumesc lui Dumnezeu că prin viața mea a trecut totuși un bărbat ideal și apariția acestuia m-a ferit să mă căsătoresc cu un bărbat inferior și m-a făcut să rămân imaculată și cu toate dorințele nelămurite ale unei fete caste, pentru ca să mă pot bucura în toată intensitatea de fericirea zilei pe care o trăiesc astăzi.

Doctorul se uită la inelul care strălucea în degetul ei și ridică privirea spre ea.

— Îți mulțumesc Ioană pentru ceea ce mi-ai spus, zise doctorul, apoi adăugă fără să se mai gândească: cu toate acestea ar fi fost mai bine să nu fie lipsit de vedere, căci mă îngrozește gândul că tu trebuie să intri în lumea întunericului.

— Taci, ripostă Ioana și păli la față. În clipa aceasta ai călcat pe pământ sfânt și ai uitat să-ți scoți încălțăminte. Una dintre senzațiile cele mai sublime ale mele și ale soțului meu, este conștiința că ne vom duce amândoi crucea cu resemnare.

Se ridică în picioare și rotind privirea peste crestele colinelor din jurul ei, se întoarse spre doctor și-i întinse amândouă mâinile.

— La revedere, Dicky băiete, îți mulțumesc că mi-ai pus această întrebare, fără nici un fel de înconjur. Nimeni afară de tine nu ar fi fost în stare să facă așa ceva; într-o bună zi Garth tot mi-ar fi spus ce ați vorbit împreună și poate m-as fi zbuciumat la gândul că tu ai fi putut să înțelegi greșit cuvintele lui. Ține minte ce-ți voi spune acum: ani de-a rândul ai fost pentru mine un îndemn și o mângâiere, și niciodată o decepție. Acum ne despărțim, și nici nu-ți poți imagina cât îți suntem de recunoscători amândoi, că iei pe Ducesa cu tine. Avea intenția să rămână la noi tocmai în timpul lunii de miere, eu însă știam că tu ne vei salva...

— Ioano, zise doctorul în timp ce se apropiau de casă. Astăzi este ziua căsătoriei tale și într-o astfel de zi mireasa acordă tot felul

de privilegii, în cazul când Flower și soțul tău ne vor aștepta în holul castelului, îmi dai voie să te sărut în loc de rămas bun?

— Dragă Dicky, nici nu-ți imaginezi ce drăguț este din partea ta că te-ai gândit la acest sărut. Cu toate acestea, dacă nu te superi, aș prefera să renunți, în primul rând pentru că nu mi-a plăcut niciodată să fiu sărutată, din cauză că eu am preferat întotdeauna o strângere de mână. În al doilea rând pentru că ar fi păcat să strici impresia pe care mi-ai făcut-o când am fost acum trei ani la tine și-mi spuneai, că tu nu te-ai gândit niciodată în timpul cât m-ai cunoscut și cât am copilărit împreună, să mă săruți cel puțin o dată. Pe urmă — și glasul Ioanei se mlădie profund, apoi ridică privirea spre Deryck — cred că tu nu te superi dacă vei afla că eu prefer să-i pot spune lui Garth, admitând că mă va întreba, că afară de el, nu m-a sărutat nici un bărbat, înțelegi acum, dragă prietene?

— Da, înțeleg, înțeleg foarte bine, răspunse doctorul, și intrând în casă în urma ei, zâmbi liniștit. Aflase tot ce dorise, și chiar mai mult. Nu e tocmai ușor să fii prietenul, unui mire, dar uneori e mult mai greu să fii chiar prietenul miresei, gândi el și luându-și soția la braț, o conduse la mașină și plecară acasă.

CAPITOLUL 38

Terasa strălucea în bătaia lunii, albă și senină spuzeală de argint, risipită în noaptea așternută deasupra castelului. Garth și Ioana ieșiră în cadrul ușii; noaptea era caldă și în frunzișul întunecat al copacilor răsfirați în largul grădinii se auzeau privighetori, gâlgâind note suave de cântec; își aduseră fotoliile care de obicei stăteau în fața căminului, și se așezară tăcuți, ca să poată gusta zvonurile nesimțite care înfiorau grădina.

Garth ridică perna fotoliului și o așternu pe prundul aleii, apoi se așeză la picioarele soției sale. În timp ce vobeau, Ioana îi trecu mâna prin păr, mângâindu-l încetișor. Garth întinse brațul și apucându-i mâna adorată, sărută inelul pe care i-l dăduse el, dar pe care totuși nu-l văzuse niciodată.

În jurul lor era completă tăcere; acum după ce rămăseseră singuri, în ei tremurau gânduri prea duioase și bucurii prea adânci, pentru a putea fi exprimate în cuvinte. Garth însă nu putea suporta ca Ioana să se depărteze prea mult de el, căci ceea ce pentru altul ar fi fost „Nu vreau să te pierd din ochi”, pentru el era: „Stai lângă mine ca să te pot ajunge cu mâna”. Ioana însă înțelegea situația și nu se depărta de el prea mult, căci într-însa se zbuclina dorința stăpânită săptămâni întregi, când brațele i se întindeau dornice spre el, fără să îndrăznească să-l atingă nici cu vârful degetelor, iar acum nu mai putea ajunge la saturație.

În tufele de dincolo de alee se auzi un tril grăbit de privighetoare, și Garth fluieră imediat exact aceleași note.

— Dragul meu, zise Ioana, notele privighetorii îmi aduc aminte că voiam să te rog de mult să-mi cânti ceva. Nu știu ce melodie anume, dar cred că-ți vei putea aduce aminte foarte ușor; a fost într-o luni dimineața, după ce am fost la tine în atelier de ți-am adus tablourile, pe care ți le-a descris infirmiera Rosemary Gray. Eram amândoi cu sufletul încărcat de amintiri; eu am plecat devreme, căci voiam să-mi scriu scrisoarea în care îți făceam mărturisirea, iar tu ai dat ordin lui Simpson să nu te deranjeze până la orele unsprezece. În timp ce eu scriam în camera de sus, te-am auzit în bibliotecă cântând. Ai cântat multe bucăți pe care le cântasem înainte împreună. Apoi dintr-o dată ai trecut la o temă muzicală, pentru mine complet necunoscută, dar care m-a captivat numaidecât: M-am oprit și te-am ascultat; ai cântat aceeași melodie de mai multe ori, cu diverse variațiuni, ca și când ai fi vrut să-ți aduci aminte de ea, pe urmă ai început să cânti și din gură. Am prins chiar câteva cuvinte, dar nu pe toate. Cu toate acestea am reținut două versuri, care au ajuns până la mine complete și distincte, pline de duioșie atât de tristă, încât m-am ridicat de la masă și mi-am proptit fruntea de cerceveaua ferestrei, căci presimțeam că sunt incapabilă să continui scrisoarea, sau să mai stau singură în cameră deoarece simțeam nevoia imediată să cobor la tine.

— Ce melodie a fost Ioană? întrebă el.

*O Doamne, nădejdea cea din urmă
Ne-ai rămas, ca să ne duci spre
Țărml de lumină.*

— Patosul cu care ai cântat ultimul vers, m-a cutremurat până în adâncul sufletului. Nu știu cine a compus această melodie, dar în orice caz ea nu putea fi inspirată decât de o sinceră pasiune. A urmat apoi un alt fragment de melodie atât de plină de nădejde și de veselie triumfătoare, încât m-am apropiat din nou de masă și luând tocul, am continuat scrisoarea. Pe urmă din nou am prins alte două versuri:

*Unde ești Tu, Lumină din Lumină,
Atotputernic, stăpân peste stăpâni.*

— Ce este melodia aceasta Garth, și cine a făcut-o? Unde ai auzit-o? Vrei să mi-o cânti o dată? Simt nevoia imediată să te mai aud cântând; nu am nici răbdare să mai aștept!

Garth se ridică în picioare și începu să râda înveselit.

— Ioano, nici prin gând nu-ți trece câtă plăcere îmi face să te aud spunând, că nu mai ai răbdare să aștepti. Este o atitudine care nu seamănă deloc cu firea ta, de obicei întotdeauna stăpânită; dar tocmai din cauză că sinceritatea cu care îmi mărturisești această nerăbdare, seamănă atât de mult cu tine, îți voi satisface această curiozitate și această dorință. Cuvintele le-am descoperit într-o carte de Psalmi din catedrala de la Worcester, acum un an, când intrasem să ascult utrenia. Trebuie să-ți mărturisesc, spre rușinea mea, că în timpul predicii am profitat de ocazie și am transcris versurile într-un carnet, în loc să ascult la ce spune preotul. Imnul descrie o scenă biblică, și reproduce cuvintele pe care Balak le-a spus lui Balaam așa că fapta mea poate fi ușor iertată. Dacă vrei cu adevărat, pot să ți-l cânt imediat și chiar aici, dar mă tem că fără acompaniament, melodia nu va putea să-ți placă. Cu toate acestea, pentru nimic în lume nu aş consimți acum să intru în casă și să te las singură, ca să mă așez la pian.

Garth se îndreptă în lumină, și împreunându-și mâinile pe genunchi, începu să cânte. Exercițiul celor trei ani cât fuseseră

despărțiți, contribuisse foarte mult la modularea glasului său care avea inflexiuni de o emoționantă nuanțare, așa că reuși să redea cu toată perfecțiunea profunzimea de sentimente pe care o ascundea acest imn. Ioana îl asculta aproape fără să respire.

*Se destramă pe culmi a zorilor
Haină de purpur și a soarelui aur
Risipă de pulbere fuge spre vii,
Alungându-și lumina, ca umbra să vină.*

*Ca zori ce se sting e drumul vieții,
Amiezul e scurt și trece devreme.
Doamne, când noaptea vieții-i aproape,
Doar Tu ne-ai rămas să ne duci,*

*Nădejdea spre țarm de lumină, acolo
La îngerii tăi cu albe sclipiri de aripi
Unde Lumină Tu ești din Lumină
Și al stăpânilor Atotputernic Stăpân.*

Ultimele cuvinte de triumfătoare nădejde, se topiră în noapte. Garth își desfăcu mâinile din jurul genunchilor și se propti din nou cu capul de picioarele soției lui.

— Garthie... a fost o melodie minunată, poate și pentru că ai cântat-o tu, și tocmai în noaptea aceasta. E cea mai frumoasă melodie pe care am auzit-o până azi.

— Am presentimentul că eu am ajuns limanul de lumină, nu pentru că „amiezul e scurt” ci pentru că de acum tu vei fi întotdeauna cu mine, răspunse Dalmain.

Ioana se aplecă spre el și-și așeză obrazul pe creștetul lui.

— Iubitule, tot ce sufletul meu îți poate da, îți aparține numai ție în întregime. Cu toate acestea, în zilele de deznădejde care au trecut, aveam de multe ori impresia că pentru noi „amiezul a trecut” definitiv.

Urmă apoi o lungă tăcere, pe urmă Ioana se aplecă din nou spre el și întrebă:

— Dar muzica imnului de cine este făcută?

Prin întuneric se auzi din nou glasul sfios, dar satisfăcut al lui Garth.

— Îmi pare bine că ți-a plăcut muzica acestui imn, căci trebuie să-ți mărturisesc că eu sunt autorul. Cartea de Psalmi nu avea decât versurile; a venit însă infirmiera Rosemary Gray care mi-a răscolit sufletul fără nici o milă, când a început să-mi vorbească despre „portretul femeii” și mi-a adus aminte de ce ar fi fost, sau mai bine-zis, de ce ar fi putut să fie pentru mine. Cuvintele ei m-au făcut să revăd „Soția” și în clipele acelea mă simțeam atât de îndurerat și de singur, încât fără să-mi dau seama, am început să recit imnul care pe urmă a fost transpus aproape inconștient în muzică.

*Ca zori ce se sting e drumul vieții
Amiezu e scurt și trece devreme.
Doamne, când noaptea vieții-i aproape,
Doar Tu ne-ai rămas să ne duci...*

— Exact ca atunci când vedeam un asfințit de soare și încercam să-l transpun pe pânză, mai întâi din culorile care fac umbra, pe urmă cele care dau armonia de lumină. Aceeași viziune picturală se așternea acum în fața mea în muzică și am simțit o furnicăre în tot trupul, ca atunci când simțeam că se apropie inspirația și trebuia să întind brațul după paletă. M-am așezat la pian și am început să cânt tema apusului de soare, pe urmă amiezul și după el umbrele serii care încep să te învăluiască în haina lor de întuneric; a urmat apoi invocația, pe urmă am avut viziunea cerească unde nu este niciodată întuneric ci mereu lumină, întocmai ca în studiile de pictură pe care le-ai văzut în atelierul meu. Acesta a fost motivul că melodia ai auzit-o repetată de mai multe ori, cu fel de fel de variațiuni pe care le încercam, cu intenția de a reține pe cea mai indicată. Nici nu-ți imaginezi câtă plăcere mi-ai făcut, spunându-mi că ți-a plăcut această melodie; cred că ai putea să o așterni pe hârtie, dacă ți-as explica felul în care am făcut armonizarea. Aș fi atât de fericit să te aud cântând-o și tu, dacă îți place; eu te-aș acompania la pian.

Pe obraz simți o picătură umedă și după ce așteptă câteva clipe, fără să primească nici un răspuns, se ridică în genunchi, iar în clipa

următoare își dădu seama că Ioana plângea.

— Ioano, ce s-a întâmplat; ți-am spus ceva care te-a jignit? Doamne, de ce nu o pot vedea acum alături de mine!

Ioana încerca să-si stăpânească emoția și făcând un efort supraomenesc, îi răspunse cu glasul tremurat.

— Liniștește-te dragul meu, căci nu e decât o emoție profundă în fața constatării pe care am făcut-o. Stai aproape de mine și voi căuta să-ți explic ce este. Poate tu nici nu-ți dai seama că ai compus cea mai frumoasă bucată muzicală și nu numai eu, ci orice femeie care înțelege arta, va dori și va fi mândră să interpreteze această bucată, îți dai seama de ceea ce ai făcut? Posibilitățile tale creatoare care și-au pierdut accesul spre un teren care îți era familiar, au căutat un alt mijloc de exprimare. Cât timp ai avut ochii, geniul tău s-a manifestat prin abilitatea mâinii și a viziunii, astăzi când viziunea exterioară îți lipsește, el se manifestă prin aceeași abilitate a mâinii, cu ajutorul auzului. Tu îți dai seama ce înseamnă asta? Nu te gândești că în fața ta se deschide acum un alt drum, cu totul nou spre celebritate?

Garth își trecut mâna peste obrazul încă umed de lacrimi al Ioanei și zâmbi.

— Nu mă interesează deloc celebritatea; în clipa aceasta și toate clipele ce vor veni, nu mă mai interesează decât soția mea.

— Știu dragul meu, zise Ioana trecându-i brațele în jurul gâtului, soția ta e lângă tine și-ți aparține numai ție. Sunt foarte mulțumită că mă pricep suficient la armonie pentru ca să pot pune pe note compozițiile tale. Închipuie-ți cât vom fi de mândri când vom intra împreună în câte o veche catedrală și vom auzi cântându-se imnurile tale, sau vom asculta la concerte cântăreți celebri, căutând să nuanțeze cât se poate mai fidel intențiile muzicale ale românelor tale. Imaginează-ți ce imensă satisfacție să vezi sufletul mulțimii vibrând de cea mai pură armonie, evocată de aceleași viziuni care ne emoționau înainte în pictura ta.

— Este imnul meu cu adevărat atât de bun? întrebă Garth ridicând fața spre ea.

— Dragul meu, răspunse Ioana pe un ton cât se poate de convins, nu-ți pot spune altceva, decât că în ziua când te-am auzit cântându-l pentru prima dată, fără să fi știut că este o compoziție a ta, mi-am zis că asta este cea mai frumoasă bucată pe care am auzit-o până acum.

— Sunt foarte mulțumit de ceea ce-mi spui, zise Garth, fără să rmai insiste. Aș prefera însă ca în clipa aceasta să vorbim despre altceva. Ioano, draga mea, prezentul este atât de minunat și de neașteptat, încât e peste putință ca tocmai în această clipă să ne gândim la posibilitățile viitorului. Să vorbim mai bine de clipele prin care trecem acum.

Ioana zâmbi, cu același zâmbet misterios și blând, de aprobare și consimțire pe care îl eternizase în portretul Soției. Se aplecă mai adânc și strângându-se alături de el, își lipi din nou obrazul de creștetul lui.

— Bine iubitule, să vorbim despre clipa aceasta pe care o trăim acum. Eu te ascult.

— Privește casa noastră, și descrie-mi-o așa cum o vezi, în bătaia razelor de lună.

— Pare o casă de nuanțe cenușii care te îmbie la odihnă și-ți inspiră siguranță, calm și intimitate.

— Ferestrele sunt luminate?

— Da, ferestrele de la bibliotecă sunt luminate ca și adineaori când am ieșit din casă. Fereastra care dă pe terasă este larg deschisă. Lampa de pe pedestal, cu abajurul roz de mătase, cerne o lumină plină de mister asupra interiorului care se distinge foarte faine de aici. În sufragerie mi se pare că arde un sfeșnic. Probabil Simpson aranjează argintăria în bufet.

— Altceva nu se vede?

— Ba da, se vede și o lumină la fereastra camerei din partea de răsărit. Pe Margery o văd umblând forfota, îmi face impresia că a plecat în inspecție, pentru a controla dacă toate dispozițiile date de ea au fost executate întocmai. În camera ta care este alături, se vede de asemenea lumină. Margery a intrat în cameră și privește în jurul ei, ca să se convingă că toate sunt la locul lor. Biata bătrânică; cu câtă

grijă veghează asupra noastră. Este adevărată plăcere să te gândești că astă-seară vom fi singuri în casa noastră, înconjurați de toate atențiile acestor oameni care ne iubesc.

— Sunt foarte mulțumit că ai și tu exact aceeași senzație ca și mine, zise Garth. La început mă gândeam cu teamă că poate tu ai fi vrut să petrecem primele săptămâni ale căsniciei noastre în altă parte. La drept vorbind, nu era teamă, ci mai mult dorința de a rămâne numai singuri . Atâta a fost tot. Nu este așa soția mea?

— Da, numai atât.

O pendulă din interiorul casei se auzi bătând ceasurile nouă.

— Pendula noastră veche; o auzeam bătând și pe vremea când eram copil, în timp ce mă căzneau să stau cu ochii treji, până în clipa când foșnetul rochiilor de mătase ale mamei mă anunța că ea trece prin camera mea, ca să se ducă să se culce. Ușa de la cam era ei comunica în camera mea și era întotdeauna întredeschisă. Când fâșia de lumină de la făclia pe care o aprindea trăgea dâră albă pe tavanul camerei mele, eu închideam ochii și adormeam numaidecât. Conștiința că ea este aproape de mine și nu va mai coborî în ziua aceea, mă liniștea complet și mă făcea să adorm împăcat. Spune Ioano, îți place camera de la răsărit?

— Da, dragul meu. Este o cameră foarte frumoasă, și plină de amintiri, căci a fost camera ei. Mătușa Georgina mi-a cerut să i-o arăt și spunea că ar trebui zugrăvită și tapetată. Dar nici n-am vrut să aud de așa ceva, căci tavanul este minunat și are picturi de mână; tot așa și pereții; și sunt sigură că picturile acestea ți-au plăcut pe vremea când erai copil si-ți mai aduci și azi aminte de ele.

— Foarte adevărat, răspunse Garth repede. La castel venise un artist din Franța, și acesta le-a pictat. Pe pereți sunt peisaje cu ape limpezi și trestii printre care se văd grupuri de flamanzi, cu picioarele în apă; stolurile de pe tavan sunt cu aripile întinse și zboară sub un cer străveziu și palid, iar pe deasupra lor se pierd nori albi și moi, ca de scamă. Ioano, cred că aş putea să intru în camera aceasta chiar cu ochii închiși, adică în starea în care sunt acum, și ți-aş putea indica locul exact unde este fiecare flamand.

— Vei face-o și pe asta, răspunse Ioana și-și simți inima strângându-i-se de emoție, ca întotdeauna când vedea că Garth își uită complet că nu mai are vederea.

— Încetul cu încetul va trebui să-mi povestești toate amintirile copilăriei tale, căci nu există nimic în trecutul tău ce nu m-ar putea interesa. Ai stat întotdeauna în camera care este alături de camera mamei tale?

— Întotdeauna, din ziua când îmi amintesc, răspunse Garth, și ușa care comunica între aceste două camere a fost întotdeauna deschisă. După ce a murit mama, am încuiat-o. În fiecare an însă, în preziua zilei mele onomastice, descuiam ușa, și dimineața când deschideam ochii și o vedeam întredeschisă, avem iluzia că ea este dincolo și mă așteaptă. Simțeam prezența ei adorată atât de aproape în dimineața acelei zile care era o singură dată pe an, încât săream repede din pat, înainte de s-ar fi limpezit umbrele zorilor. Exact ca atunci când te scoli de dimineață ca să poți vedea poala de purpură a dimineții tremurând pe crestele norilor plutitori, sau pânza de păianjen pe care atârână mărgelile de rouă în care clipesc cele dinții lumini ale soarelui de vară. Nu știu cum s-a întâmplat, dar Margery a băgat de seamă ce fac și în al treilea an am găsit în dosul ușii o pernă mare, așezată așa ca să o pot vedea de departe; pe pernă era o foaie de hârtie, prinsă cu un ac cu gămălie neagră, iar pe hârtie se vedea scrisul ei greoi care spunea: „Multe zile fericite ca cea de azi, stăpâne Garthie”. Atenția ei a fost foarte delicată, dar în orice caz îmi spulberase o iluzie, și de atunci ușa a rămas mereu încuiată.

Urmă o nouă tăcere, plină de emoție; în tufele de pe alee două privighetori începură să se îngâne, aruncând cascade de note fluide și eterice prin noapte.

— Spui că ușa dintre camere este deschisă acum? întrebă Garth. Adineaori ai văzut pe Margery trecând.

Ioana întinse brațele spre el și trecându-i-le în jurul gâtului, îl strânse cu putere, ca să-și stăpânească tremurul pe care-l simțea că începe să-i înfioare trupul, exact ca în seara aceea de acum trei ani la Shenstone.

— Da iubitule, ușa este deschisă, răspunse ea.

— Ioano, exclamă Garth și desfăcându-se din brațele ei, ridică obrazul spre ea.

— Iubitule, oftă Ioana văzând că nu se mai poate stăpâni, dumă în altă parte din lumina asta de lună, căci nu mai pot s-o suport, îmi aduce aminte de seara aceea de la Shenstone, și de greșeala pe care am comis-o față de tine. Îmi face impresia că lumina aceasta se așază între noi, ca să ne despartă, zise ea, și câteva lacrimi picurară grăbite pe obrazul ridicat al bărbatului ei.

Garth se ridică în picioare, trezit de un nou elan al virilității lui adormite, și complet stăpân pe sine și pe femeia pe care o dorea, o ridică și trecându-i brațul în jurul mijlocului, se opri în lumină.

— Liniștește-te soția mea. Pe noi nu ne mai poate despărți nici lumina nici întunericul. Strălucirea lunii nu te va lua de la mine; dar în calmul plin de împăcare al întunericului, te vei simți mai complet a mea, deoarece nu va exista nimic între noi ce n-am putea împărtăși împreună. Vino să intrăm în bibliotecă; vom stinge luminile și vom trage perdelele la ferestre. Te voi așeza pe canapeaua unde ai stat în seara aceea când eu bănuiam prezența ta aproape și când te speriasem cu atitudinea mea.

De astă dată nu te voi mai speria, căci acum îmi aparții numai mie; voi putea să spun și să fac tot ce doresc, fără să mă tem de amenințările infirmierei Rosemary, căci acum nu mai vreau nimic altceva decât pe Ioana, unica și mult dorita Ioană. Vino iubita mea să intrăm în casă, și eu care astăzi văd prin întuneric ca și la lumina zilei, voi cânta numai pentru tine romanța *Mătăniilor*, pe urmă *Veni, Creator Spiritus*, acel imn care a fost izvorul mistic de împăcare și de rezistență a vieții mele sufletești în timpul anilor lungi cât am fost despărțiți unul de altul.

— Cântă-mi acum, în timp ce intrăm în casă, șopti Ioana.

Garth, îi luă brațul, și în timp ce urcau treptele scării spre terasă, începu să cânte, înfiorând noaptea cu mlădierile glasului său:

*„Dă-ne nouă lumina cea adevărată
Și noaptea orbirii noastre luminează-o;
Șterge lacrimile noastre și împarte*

*Milă cu mâna Ta care ne-a zidit.
Veghează asupra noastră și, călăuzește
Drumurile noastre rătăcite cu dreapta Ta".*

Sprijinită pe brațul soțului ei și conducându-i pașii, fără să simtă că este dus de voința ei, Ioana se lăsă legănată de valul tumultuos care o purta spre leagănul atât de apropiat al fericirii lor comune.

S F Â R Ș I T